

USTAWA BUDŻETOWA NA ROK 2024

UZASADNIENIE

RADA MINISTRÓW

Warszawa, sierpień 2023

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Rozdział I	
Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski i kierunki polityki fiskalnej	9
1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski	9
2. Kierunki polityki budżetowej w 2024 r.	18
3. Stabilizująca reguła wydatkowa	20
4. Sektor finansów publicznych	25
Rozdział II	
Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2023 r.	31
Rozdział III	
Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2024 r.	33
Rozdział IV	
Dochody budżetu państwa	35
1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa w 2023 r.	35
2. Dochody budżetu państwa w 2024 r.	36
3. Dochody podatkowe	37
4. Dochody niepodatkowe	44
5. Środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi	49
Rozdział V	
Wydatki budżetu państwa w 2024 r.	51
1. Wydatki budżetu państwa – informacje ogólne	51
2. Grupy wydatków	56
3. Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych	86
Rozdział VI	
Programy wieloletnie	89
Rozdział VII	
Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej i państwowe osoby prawne	137
1. Agencje wykonawcze	137
2. Instytucje gospodarki budżetowej	150
3. Państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych	162

Rozdział VIII	
Państwowe fundusze celowe	197
Rozdział IX	
Rozliczenia z Unią Europejską	247
Rozdział X	
Budżet środków europejskich	249
1. Dochody budżetu środków europejskich	249
2. Wydatki budżetu środków europejskich	250
Rozdział XI	
Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa	263
1. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa i ich finansowanie	264
2. Przychody i rozchody budżetu państwa	265
Rozdział XII	
Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2024	271
Spis tablic	283

Wstęp

Projekt ustawy budżetowej na 2024 r. został przygotowany z uwzględnieniem aktualnej sytuacji makroekonomicznej. W 2022 r. perspektywy gospodarki zmieniły się diametralnie po wybuchu wojny w Ukrainie – nastąpił wzrost cen surowców energetycznych, inflacji, nominalnych stóp procentowych i pesymizmu konsumentów. Ogółem, w 2022 r. PKB zwiększył się o 5,1%. Wywołane podwyższoną inflacją osłabienie dynamiki spożycia prywatnego sprawia, że prognozowane tempo wzrostu w roku bieżącym jest niższe i wynosi 0,9%. W 2024 r. nastąpi ożywienie – wzrost PKB przyspieszy do 3,0%. Wpływ na to będzie miała spadająca inflacja, powrót do wyraźnie dodatniej dynamiki płac realnych (w ujęciu całorocznym), polepszenie nastrojów konsumentów, a w dłuższej perspektywie także przewidywane przez rynek złagodzenie polityki pieniężnej.

W latach 2020-2023 Komisja Europejska wprowadziła ogólną klauzulę wyjścia, umożliwiającą de facto zawieszenie unijnych reguł fiskalnych oraz dającą większą elastyczność państwom członkowskim w reagowaniu na pojawiające się szoki. W efekcie dostosowaniom ulegała także polska stabilizująca reguła wydatkowa (SRW). W 2024 roku ma nastąpić powrót do standardowych reguł fiskalnych w UE, zgodnie z którymi minimalny poziom poprawy wyniku strukturalnego (wysiłku fiskalnego) powinien wynosić 0,5% PKB. SRW w dotychczasowej postaci implikowała znacznie głębszą konsolidację niż ta, która jest wymagana w regułach unijnych, czego konsekwencją byłoby zagrożenie dla stabilności makroekonomicznej.

W związku z powyższym ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw wprowadzono zmiany w SRW. Przede wszystkim zastąpiono dotychczasowy mechanizm korekty w ustawie o finansach publicznych mechanizmem korygującym nadmierną nierównowagę finansów publicznych, aktywowanym w przypadku gdy najbardziej aktualna prognoza Komisji Europejskiej wskazywałaby na przekroczenie wartości referencyjnej dla wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych (-3% PKB) lub długu publicznego wg ESA2010 (60% PKB).

Dodatkowo, analogicznie do podejścia stosowanego w regułach UE, w których punktem odniesienia jest ostatni rok stosowania klauzuli wyjścia (GEC), tj. rok 2023, kwota wydatków stanowiąca podstawę do obliczenia SRW na rok 2024 została powiązana z poziomem wydatków podmiotów objętych SRW w 2023 r.

Ponadto, mając na uwadze, że rozbudowa potencjału obronnego wymaga ponadprzeciętnych nakładów inwestycyjnych, nowelizacja ta wprowadziła w ustawie o finansach publicznych klauzulę obronną, która pozwoli na szczególne traktowanie wydatków związanych ze zwiększaniem potencjału obronnego, poprzez jej dodanie w algorytmie ustalania nieprzekraczalnego limitu wydatków. Dzięki temu zwiększone wydatki

zbrojeniowe nie będą miały negatywnego wpływu na sytuację w innych gałęziach gospodarki.

Po stronie wydatkowej budżetu państwa na rok 2024 zabezpieczono niezbędne środki na kontynuację dotychczasowych, priorytetowych działań, jak również na realizację nowych zadań, zarówno tych które wpisują się w prowadzoną konsekwentnie przez rząd aktywną politykę społeczną, jak również tych, które zostały zaimplementowane w odpowiedzi na aktualną sytuację geopolityczną i makroekonomiczną.

Budżet państwa na rok 2024 uwzględni m.in.:

- finansowanie zmiany ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, która obejmuje wszystkie dzieci do 18 roku życia bez kryterium dochodowego, w tym dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Od 1 stycznia 2024 r. wysokość świadczenia wzrośnie do kwoty 800 zł. Na realizację ww. programu zostanie przeznaczony 63,7 mld zł (Program „Rodzina 800+”),
- realizację świadczenia „Dobry Start”, którego celem jest wsparcie finansowe w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego w wysokości 300 zł na każde dziecko w wieku szkolnym lub osobę uczącą się do 20 roku życia (lub 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności). W 2024 r. na realizację ww. zadania zostanie przeznaczony 1,4 mld zł,
- realizację rodzinnego kapitału opiekuńczego, które przysługuje, co do zasady, na każde drugie i kolejne dziecko w rodzinie, w wieku od 12 do 36 miesięcy życia oraz realizację dofinansowania obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. W 2024 r. na realizację ww. zadań zostanie przeznaczony 2,6 mld zł,
- realizację świadczeń rodzinnych zakładającą podwyższenie kwoty świadczenia pielęgnacyjnego od 1 stycznia 2024 r.,
- waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2024 r. wskaźnikiem waloryzacji na poziomie 112,3%,
- sfinansowanie wypłaty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. 13. emerytury) oraz kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. 14. emerytury), które ukierunkowane jest na dalszą poprawę sytuacji finansowej emerytów i rencistów, w szczególności najuboższych świadczeniobiorców,
- wypłatę uzupełniającego świadczenia rodzicielskiego dla osób, które wychowały co najmniej 4 dzieci i z tytułu długoletniego zajmowania się potomstwem nie wypracowały emerytury w wysokości odpowiadającej co najmniej kwocie najniższej emerytury,
- wzrost kwoty bazowej w państwowej sferze budżetowej na poziomie 6,6%,
- wzrost wynagrodzeń dla nauczycieli na poziomie 12,3% od 1 stycznia 2024 r.,

- finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej na poziomie 3% PKB zgodnie z art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny,
- wzrost nakładów na finansowanie ochrony zdrowia zgodnie z art. 131c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- zwiększenie wydatków w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki,
- finansowanie zadań w obszarze mieszkalnictwa,
- finansowanie zadań w obszarze rolnictwa, w tym dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, dopłaty do paliwa rolniczego.

Poziom dochodów budżetu państwa w 2023 r. będzie determinowany przede wszystkim sytuacją makroekonomiczną. Oprócz sytuacji makroekonomicznej, pozytywny wpływ na poziom dochodów podatkowych w 2024 r. względem 2023 r. będzie mieć wpływ m.in.: wejście w życie ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, która wprowadza regulacje dotyczące obligatoryjnego fakturowania w Krajowym Systemie e – Faktur. Zmiany te przyczynią się do istotnego uszczelnienia poboru podatku VAT, a także będą oddziaływały na uszczelnienie w zakresie podatków dochodowych.

Rozdział I

Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski i kierunki polityki fiskalnej

1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski

Otoczenie zewnętrzne

W 2022 r. PKB w Unii Europejskiej – głównym rynku eksportowym Polski – zwiększył się o 3,4%. Na początku poprzedniego roku koniunktura w gospodarce europejskiej była stosunkowo dobra, do czego przyczyniała się poprawa sytuacji epidemicznej, łagodzenie restrykcji sanitarnych, niskie bezrobocie oraz dobra sytuacja finansowa gospodarstw domowych. W drugiej połowie 2022 r. w następstwie rosyjskiej agresji na Ukrainę wzrost gospodarczy w strefie euro znacznie spowolnił.

W bieżącym roku, według prognozy Komisji Europejskiej (KE) z maja br. (*European Economic Forecast, Spring 2023*), wzrost PKB w UE w 2023 r. zmaleje do 1,0%, a w 2024 r. wzrośnie do 1,7%. To nieznacznie lepsze prognozy niż w poprzedniej rundzie prognostycznej. W porównaniu do prognozy z lutego br., KE zrewidowała w górę prognozę wzrostu na 2023 r. i 2024 r. (w prognozie z lutego br. wynosiła ona odpowiednio 0,8% i 1,6%) przede wszystkim ze względu na mniejsze niż przewidywano spowolnienie w ostatnim kwartale ubiegłego roku i lepszy wzrost w pierwszym kwartale tego roku. Lepsza pozycja wyjściowa nieznacznie podniosła perspektywy wzrostu dla gospodarki UE na 2023 i 2024 r.

Produkt Krajowy Brutto

W I kw. 2023 r. w ujęciu rok do roku PKB spadło o 0,3%, natomiast w II kw. o 0,5 r/r¹. Roczna dynamika PKB była niższa niż ta obserwowana we wcześniejszych kwartałach. Konsumpcja prywatna była najprawdopodobniej niższa niż przed rokiem, przy dodatniej dynamice inwestycji i dodatnim wkładzie eksportu netto. Silnie ujemna była z kolei kontrybucja zapasów.

Krótkookresowe perspektywy gospodarki obarczone są dużą niepewnością dotyczącą zarówno skutków wojny w Ukrainie, kształtowania się cen surowców i w efekcie inflacji oraz sytuacji na polskich głównych rynkach eksportowych, w tym zwłaszcza w Niemczech. Większość prognoz publikowanych w trakcie tego roku wskazywało, że wzrost PKB w 2023 r. nie przekroczy 1,0%.

¹ Szybki szacunek PKB za II kw. 2023 r. opublikowany przez GUS 16.08.2023 r.

Scenariusz prezentowany w niniejszym uzasadnieniu przewiduje, że w 2023 r. PKB wzrośnie o 0,9%. Główną przyczyną spowolnienia tempa wzrostu w 2023 r. będzie osłabienie dynamiki spożycia prywatnego, zwłaszcza w pierwszej połowie roku, wywołane inflacją i związanymi z nią konsekwencjami: czasowym spadkiem płac realnych i zaostrzeniem polityki pieniężnej. Prezentowana prognoza jest zbliżona do lipcowego konsensusu rynkowego (*Refinitiv*, VII'23), który przewiduje wzrost PKB w wysokości 0,7%, oraz prognozy Komisji Europejskiej (wzrost o 0,7%, *European Economic Forecast, Spring 2023*).

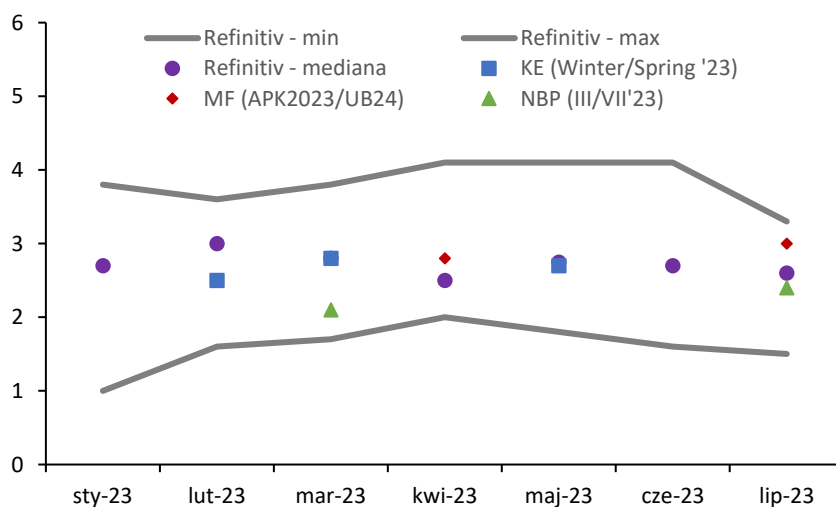
W 2024 r. nastąpi ożywienie – wzrost PKB przyspieszy do 3,0%. Wpływ na to będzie miała spadająca inflacja, powrót do dodatniej dynamiki płac realnych w ujęciu całorocznym, polepszenie nastrojów konsumentów, a w dłuższej perspektywie także przewidywane przez rynek złagodzenie polityki pieniężnej. Ożywienie gospodarki będzie wspierane przez wzrost inwestycji publicznych (m.in. zwiększenie potencjału militarnego) oraz wzrost dochodu do dyspozycji brutto gospodarstw domowych wynikający z podwyższenia świadczenia „500+” do 800 zł.

Przewidywany na 2024 r. wzrost PKB mieści się w przedziale prognoz rynkowych. Jest wyższy do mediany prognoz rynkowych (2,6%, *Refinitiv*, VII'23), prognozy KE (2,7%, *European Economic Forecast, Spring 2023*) i prognozy NBP (2,4%, *Raport o inflacji*, VII'23).

W zakresie wzrostu PKB w 2023 i 2024 r. aktualna prognoza Ministerstwa Finansów nie zmienia się względem *Założeń do projektu budżetu państwa na rok 2024* – choć zmianie ulegają dynamiki składników zagregowanego popytu. Prognoza wzrostu PKB w 2023 r. nie zmieniła się także względem *Programu Konwergencji, Aktualizacja 2023*.

Wykres nr 1 przedstawia porównanie prognoz wzrostu PKB w 2024 r. przygotowanych przez Ministerstwo Finansów (MF) z dostępnymi w poszczególnych miesiącach prognozami analityków rynkowych i wybranych instytucji prognostycznych.

Wykres 1. Porównanie prognoz realnego wzrostu PKB w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne.

Analiza podstawowych składników zagregowanego popytu

Największym składnikiem zagregowanego popytu jest konsumpcja prywatna, która w 2022 r. wzrosła o 3,3%. W 2023 r. nastąpi spadek konsumpcji prywatnej o 0,9%. Jest to skutek przede wszystkim wysokiej dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych, która wpłynęła na ograniczenie dynamiki realnych wynagrodzeń oraz pogorszenie nastrojów konsumentów. Jednocześnie dochody do dyspozycji gospodarstw domowych są wspierane przez działania rządu w zakresie zmian w systemie podatkowym, instrumenty przeciwdziałające skutkom kryzysu energetycznego oraz wakacje kredytowe. Dodatkowo, w ubiegłym roku wzrost spożycia prywatnego wynikał częściowo z napływu imigrantów, których liczba obecnie ustabilizowała się. W 2024 r., wraz z opisywaną powyżej poprawą ogólnej sytuacji gospodarczej oraz waloryzacją świadczenia „500+” do 800 zł, spożycie prywatne wzrośnie o 3,3%.

Spożycie publiczne wzrośnie o 0,9% w 2023 r. oraz o 2,5% w 2024 r. W przyszłym roku dynamikę spożycia publicznego będą wspierały wydatki związane z realizacją Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). W efekcie prognozowanych zmian spożycia prywatnego i publicznego, spożycie ogółem zmniejszy się w bieżącym roku o 0,5%, a w przyszłym roku wzrost tej kategorii wyniesie 3,1%.

Planowany wyraźny wzrost wydatków na obronność oraz rozpoczęcie realizacji projektów z KPO wpłyną na wzrost inwestycji w najbliższych latach. Inwestycje ogółem zwiększą się w bieżącym roku o 3,8%, a w przyszłym roku o 4,4%. Szczególnie w 2023 r., głównym czynnikiem wspierającym wzrost tej kategorii będą inwestycje publiczne. Dynamika inwestycji prywatnych w bieżącym roku będzie stosunkowo niska ze względu na wyraźny wzrost kosztu kapitału będący efektem zacieśnienia polityki monetarnej. Prognozuje się, że wkład zmiany zapasów we wzrost PKB w bieżącym roku będzie ujemny, a od przyszłego roku neutralny.

W ostatnich trzech dekadach systematycznie pogłębia się integracja polskiej gospodarki z gospodarką światową. Przybrała ona na sile od czasu przystąpienia Polski do UE. Udział eksportu towarów i usług w PKB zwiększał się regularnie osiągając w 2022 r. rekordowy poziom 62,2%, m.in. za sprawą utrzymującej się wysokiej konkurencyjności polskich przedsiębiorstw, dywersyfikacji produkcji i zdobywania nowych rynków zbytu. W bieżącym roku wraz z wyraźnym pogorszeniem się koniunktury w krajach UE eksport wzrośnie o 2,0%, po wzroście o 6,2% w 2022 r. W 2024 r. w ślad za poprawą popytu zagranicznego dynamika polskiego eksportu wzrośnie do 3,6%. Dynamika importu będzie determinowana zmianami rozpatrywanego łącznie popytu krajowego i eksportu. Tempo wzrostu popytu krajowego, na który składa się akumulacja oraz spożycie ogółem, wyniesie w latach 2023-2024 odpowiednio -1,3% oraz 3,2%. Przewiduje się tym samym, że w 2023 r. import zmaleje o 1,5% a w 2024 r. wzrośnie o 3,9%. W rezultacie przewiduje się, że wkład eksportu netto we wzrost PKB w 2023 r. będzie wyraźnie dodatni, a w 2024 r. bliski zera.

Bilans płatniczy

Silniejsza realna dynamika eksportu niż importu oraz poprawa *terms of trade* (m.in. poprzez spadek światowych cen surowców energetycznych), przełoży się na poprawę salda obrotów towarowych w 2023 r. W konsekwencji saldo obrotów bieżących poprawi się z -3,0% PKB w 2022 r. do 0,1% PKB w 2023 r. W 2024 r. spodziewana jest nieznaczna przewaga nominalnej dynamiki importu towarów i usług nad dynamiką eksportu wynikająca z wyraźnej poprawy popytu krajowego. Wpłynie to na zmianę salda obrotów bieżących do 0,0% PKB. Kontynuowany powinien być również napływ kapitału długookresowego tj. inwestycji bezpośrednich nierezydentów i europejskich funduszy strukturalnych klasyfikowanych na rachunku kapitałowym.

Rynek pracy

W pierwszej połowie bieżącego roku bezrobocie w Polsce utrzymywało się na historycznie niskich poziomach. Zgodnie z danymi na koniec czerwca br. stopa bezrobocia wyniosła 5,0%. Potwierdza to, że rynek pracy pozostaje odporny na spadek dynamiki aktywności gospodarczej, choć nie można też wykluczyć, że jego reakcja nastąpi z większym opóźnieniem niż dotychczas zakładano. W bieżącym roku przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej wzrośnie o 0,3%, a stopa bezrobocia na koniec roku wyniesie 5,4%. W przyszłym roku, ze względu na poprawę tempa wzrostu gospodarczego, popyt na pracę się zwiększy. W efekcie, zatrudnienie w gospodarce narodowej wzrośnie o 1,2%, a stopa bezrobocia na koniec roku spadnie do 5,2%.

Nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w bieżącym roku przyspieszy do 12,3%, a więc powyżej poziomu obserwowanego w poprzednim roku (11,7%) oraz poziomu średniorocznej inflacji (o 0,3 pkt. proc.). W 2024 r. przewiduje się wzrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej o 9,8% (ponad 3 pkt. proc. powyżej prognozowanej inflacji), m.in. w efekcie stosunkowo wysokiego wzrostu płacy minimalnej.

Inflacja

Dotychczasowy przebieg procesów inflacyjnych w 2023 r. wskazuje, że zasadne jest utrzymanie prognozy inflacji zaprezentowanej w *Programie Konwergencji. Aktualizacja 2023* oraz *Założeniach do projektu budżetu państwa na rok 2024* wynoszącej w bieżącym roku średnio 12,0%. W lipcu br. ceny wzrosły o 10,8% (r/r), po wzroście o 11,5% w czerwcu br. Inflacja pozostanie w trendzie spadkowym i osiągnie wartości jednocyfrowe w ostatnich miesiącach bieżącego roku.

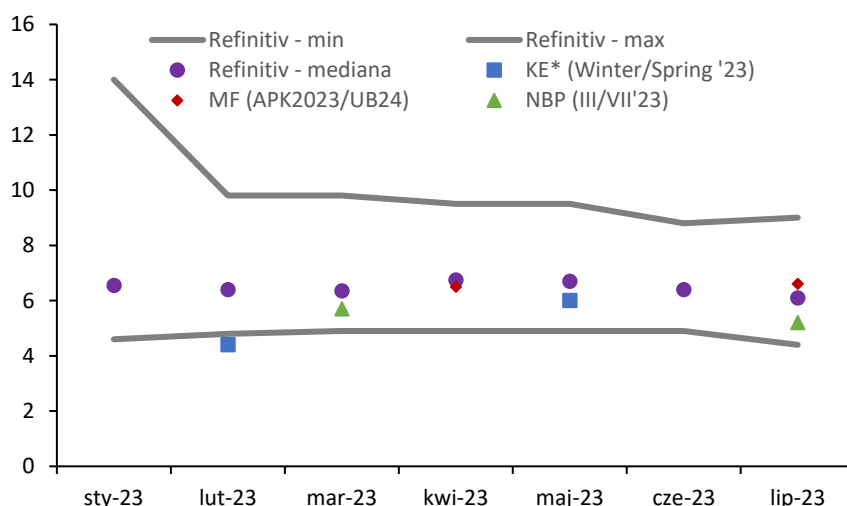
W przyszłym roku inflacja wyniesie 6,6% (prognoza utrzymana wobec *Założeń do projektu budżetu państwa na rok 2024*). Głównymi czynnikami, które będą wpływały na obniżanie się inflacji będzie stabilizacja cen surowców energetycznych i żywności na rynkach światowych, relatywnie niska dynamika spożycia prywatnego w bieżącym roku oraz restrykcyjna polityka

pieniężna. Niepewność co do prognoz w tym zakresie pozostaje jednak wysoka i zależy w największym stopniu od kształtowania się cen żywności i surowców energetycznych na rynkach światowych.

Przewidywane na 2024 r. tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych mieści się w przedziale prognoz rynkowych. Jest wyższe do mediany prognoz rynkowych (6,1%, *Refinitiv*, VII'23) i prognozy KE² (6,0%, *European Economic Forecast, Spring 2023*) oraz prognozy NBP (5,2%, *Raport o inflacji, VII'23*).

Wykres nr 2 przedstawia porównanie prognoz inflacji przygotowanych przez Ministerstwo Finansów z dostępnymi w poszczególnych miesiącach prognozami analityków rynkowych i wybranych instytucji prognostycznych. Duża rozpiętość prognoz różnych instytucji sygnalizuje znaczącą skalę niepewności co do kształtowania się inflacji w najbliższych dwóch latach. Niepewność ta wynika m.in. z wojny w Ukrainie i kształtowania się cen surowców energetycznych (zagadnienia te zostały omówione szerzej w podrozdziale dotyczącym czynników ryzyka dla scenariusza makroekonomicznego).

Wykres 2. Porównanie prognoz inflacji (CPI) na 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne.

* Prognoza Komisji Europejskiej dotyczy wskaźnika HICP.

Stopy procentowe i kurs walutowy

Prezentowany scenariusz w zakresie stóp procentowych NBP opiera się na oczekiwaniach rynkowych z końca czerwca 2023 r. (mediana ankiety *Refinitiv*), a więc oczekiwaniach znanych w tzw. dacie odjęcia prognozy (10 lipca 2023 r.). Według tych oczekiwań, Rada

² W przypadku Komisji Europejskiej prognozowanym wskaźnikiem inflacji jest zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP), w pozostałych prognozach wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych CPI.

Polityki Pieniężnej do końca bieżącego roku utrzyma obecny poziom stóp procentowych, a od I kw. przyszłego roku zacznie stopniowe luzowanie polityki monetarnej.

Na potrzeby prognozy makroekonomicznej przyjęto założenie techniczne dotyczące stabilizacji kursów walutowych w horyzoncie prognozy, tj. kurs euro w złotych (EUR/PLN) w wysokości 4,45, a kurs dolara amerykańskiego w złotych (USD/PLN) na poziomie 4,08 (średnie kursy walutowe z dwóch tygodni od 26.06.2023 r. do 07.07.2023 r.).

Lata 2025-2027

W 2025 r. przewidywane jest dalsze odbicie tempa wzrostu gospodarczego. Wpływ na to będzie miało prognozowane stopniowe wycofywanie się z restrykcyjnej polityki pieniężnej (zgodny z oczekiwaniami rynkowymi cykl obniżek stóp procentowych w latach 2024-2025) oraz wyraźny spadek inflacji. Popyt krajowy będzie wspierany przez dalsze wykorzystywanie środków z KPO i wysoką dynamikę inwestycji. W szczególności, poziom inwestycji sektora inwestycji rządowych i samorządowych będzie kształtowany przez wieloletnie programy rządowe, w szczególności w obszarze obronności oraz infrastruktury transportowej. Przyjmuje się, że eksport netto zanotuje nieznacznie dodatnią kontrybucję we wzrost PKB (0,1-0,2 pkt. proc.), a saldo rachunku bieżącego powinno stopniowo się poprawiać.

Podsumowując, PKB w 2025 i 2026 r. osiągnie wzrost wynoszący odpowiednio 3,4% i 3,1%, a w 2027 r. wyniesie 3,0%. Przyczyną nieznacznego spadku dynamiki wzrostu w końcu horyzontu prognozy będzie m.in. przewidywany wyraźny spadek środków wykorzystywanych w ramach KPO. Prognozy na 2025 i 2026 r. są zbliżone do konsensusu analityków rynkowych (mediana, *Refinitiv*, VII'23), wynoszącego odpowiednio 3,3% oraz 3,4%.

Lata 2025-2027 przyniosą dalszą stabilizację na rynku pracy. Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej zwiększy się w 2025 r. o 0,8%, by w kolejnych dwóch latach wyhamowywać i wzrosnąć kolejno o 0,2% oraz 0,1%. Będzie to efekt procesów demograficznych i wynikającego z nich spadku podaży pracy (mimo przewidywanego wzrostu stopy aktywności zawodowej). W rezultacie, po uwzględnieniu zmian w podaży pracy, stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2027 r. wyniesie 4,8%. Z kolei realne tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w latach 2025-2027 będzie zbliżone do tempa wzrostu wydajności pracy (2,5%-3,0%).

W horyzoncie prognozy przewiduje się stopniowy spadek inflacji. W 2025 r. średnioroczna inflacja wyniesie 4,1%. W końcu horyzontu prognozy tempo wzrostu cen konsumpcyjnych osiągnie przedział dopuszczalnych wahań od celu inflacyjnego NBP i wyniesie odpowiednio 3,1% w 2026 r. i 2,5% w 2027 r.

Czynniki ryzyka dla przyjętego scenariusza makroekonomicznego

Czynnikiem ryzyka dla przyjętego scenariusza makroekonomicznego jest koniunktura w otoczeniu zewnętrznym polskiej gospodarki. Prezentowana prognoza zakłada, że wzrost gospodarczy w UE, która jest największym partnerem handlowym Polski, będzie zgodny ze scenariuszem makroekonomicznym opublikowanym przez Komisję Europejską w maju 2023 r. Komisja Europejska podkreśla jednak, że utrzymuje się podwyższony poziom niepewności co do perspektyw wzrostu unijnej gospodarki a bilans ryzyk jest ujemny. Istnieje zagrożenie utrzymywania się wysokiej inflacji, wyższej niż założenia w prognozie KE, co wraz z bardziej restrykcyjną polityką monetarną Europejskiego Banku Centralnego negatywnie oddziaływałoby na sferę realną.

Kolejnym czynnikiem ryzyka dla prognozy jest dalszy przebieg wojny w Ukrainie i jej wpływ na krajową i światową gospodarkę. W przypadku przedłużającego i zaostrzającego się konfliktu, możliwy jest odpływ inwestorów zagranicznych z regionu Europy Środkowo-Wschodniej oraz wzrost niepewności wśród konsumentów i przedsiębiorstw wpływający negatywnie na krajową konsumpcję i inwestycje. Eskalacja konfliktu prawdopodobnie doprowadziłaby też do wzrostu cen surowców na rynkach światowych powyżej cen przyjętych w prognozie, a tym samym do wyższej stopy inflacji. W szczególności dotyczy to cen surowców energetycznych oraz niektórych produktów rolnych.

Innym czynnikiem ryzyka jest wielkość podaży pracy w horyzoncie prognozy. Scenariusz zakłada umiarkowany spadek podaży pracy z uwagi na zmiany demograficzne, które są w części kompensowane wzrostem stopy aktywności zawodowej. Na wielkość podaży pracy w bieżącym i poprzednich latach w znacznym stopniu oddziaływały migracje, w tym zwłaszcza z Ukrainy, wynikające najpierw z przesłanek ekonomicznych, a od 2022 r. głównie z przesłanek w zakresie bezpieczeństwa. Istnieje duża niepewność co do skali tych migracji w kolejnych latach. Przyjęty scenariusz makroekonomiczny bazuje na tegorocznej prognozie demograficznej Eurostatu, która uwzględnia wzrost populacji Polski wynikający z migracji w ostatnich latach³.

Aktualnie w Polsce przebywa około 970 tys. obywateli Ukrainy, którym nadano specjalny status cudzoziemca UKR⁴. Ich integracja z krajowym rynkiem pracy przebiega dobrze – pod koniec 2022 r. 65% uchodźców było aktywnych zawodowo⁵. Sprzyjają temu podobieństwo języka i kultury oraz sieć kontaktów tworzonych przez imigrantów ekonomicznych, pracujących w Polsce jeszcze przed rosyjską agresją na Ukrainę, a także uproszczenie

³ Eurostat (2023), *Population projections in the EU – EUROPOP2023*.

⁴ Źródło: dane.gov.pl (stan na 25.07.2023).

⁵ NBP (2023), „Sytuacja życiowa i ekonomiczna migrantów z Ukrainy w Polsce – wpływ pandemii i wojny na charakter migracji w Polsce. Raport z badania ankietowego”.

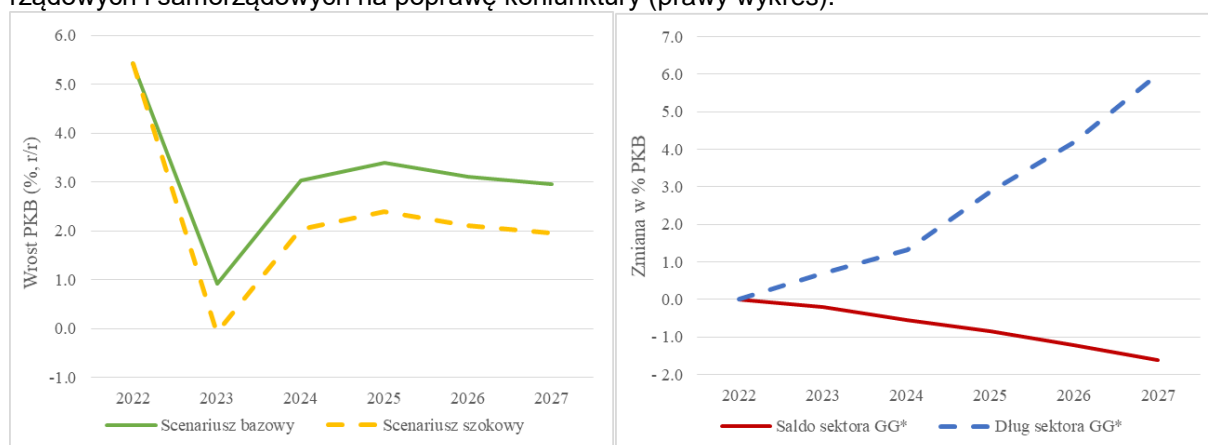
procedury zatrudniania ukraińskich obywateli. Nieznana jest jednak liczba osób, dla których Polska jest docelowym miejscem zamieszkania, ani liczba tych, którzy mają zamiar wrócić do Ukrainy w przypadku końca wojny.

Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono wrażliwość wyniku i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2023-2027 na niższe tempo wzrostu gospodarczego w kraju oraz wzrost krajowej stopy procentowej (odchylenia od scenariusza bazowego).

W przypadku reakcji długu poziom odchylenia dla państwowego długu publicznego jest analogiczny, jak dla długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Analizy dokonano w oparciu o rozwijany w Ministerstwie Finansów ekonometryczny model finansów publicznych. Wyniki symulacji bazują na historycznych elastycznościach oszacowanych dla przyjętych postaci równań behawioralnych.

Wykres 3. Szok na tempo wzrostu PKB r/r (lewy wykres) oraz reakcja wyniku i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych na poprawę koniunktury (prawy wykres).

Źródło: Ministerstwo Finansów.

*Sektor instytucji rządowych i samorządowych.

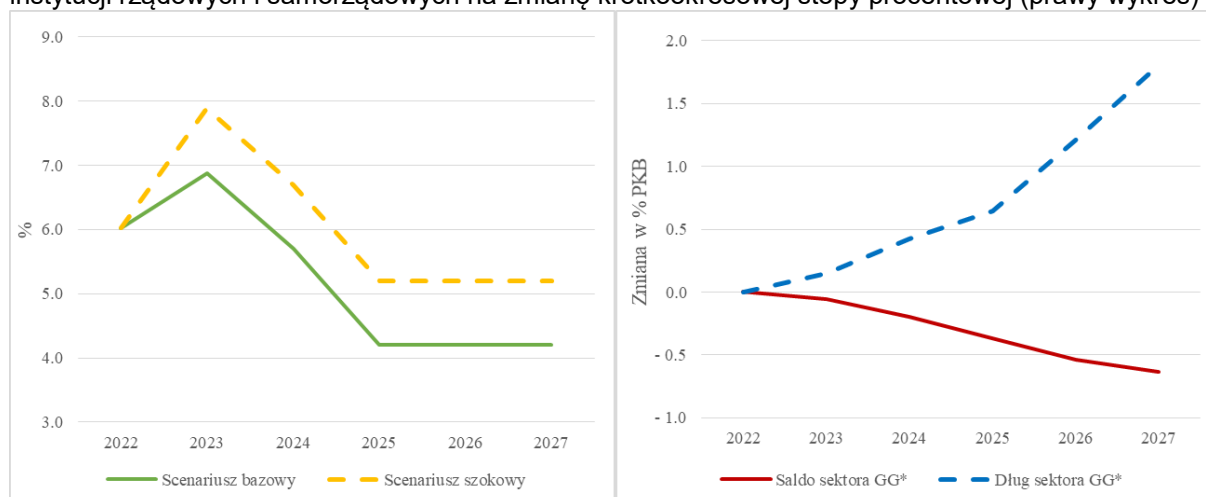
Impuls pogorszenia koniunktury wprowadzony jest poprzez spadek popytu z zagranicy na produkty wytwarzane na rodzimym rynku. Spadek popytu zagranicznego zdefiniowano tak, aby wzrost PKB w pierwszym roku scenariusza szokowego zmniejszył się dokładnie o 1 pp. i w całym horyzoncie analizy podtrzymany był na poziomie średnio o 1 pp. niższym niż w scenariuszu bazowym. Bezpośrednim efektem spadku popytu z zagranicy jest spadek wolumenu eksportu. Ze względu na importochłonność eksportu, spadkowi eksportu towarzyszy również spadek importu. Spadek popytu na polskie towary powoduje z kolei spadek popytu wewnętrznego, co powoduje pogorszenie sytuacji na rynku pracy, przekładając się na niższe dochody gospodarstw domowych oraz wydatki konsumpcyjne.

Spadek popytu wpływa również na spowolnienie aktywności inwestycyjnej, która w mniejszym stopniu wspiera wzrost PKB w horyzoncie prognozy. Niższy wzrost gospodarczy prowadzi również do spadku dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych, co ostatecznie prowadzi do pogorszenia wyniku sektora. W konsekwencji w scenariuszu szokowym dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2027 r. jest w relacji do PKB wyraźnie wyższy niż w scenariuszu bazowym. Zmiana relacji długu do PKB w kolejnych okresach jest pochodną skumulowanej zmiany wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz niższego mianownika w relacji długu do PKB.

Impuls stopy procentowej został zdefiniowany jako skokowy wzrost nominalnej krótkookresowej stopy procentowej o 1 pkt. proc. w całym horyzoncie objętym analizą w stosunku do scenariusza bazowego.

Podwyżka krótkookresowych stóp procentowych pociąga za sobą wzrost stóp długookresowych i w rezultacie prowadzi do zwiększenia kosztu pozyskiwania kapitału, co skutkuje ograniczeniem poziomu inwestycji względem scenariusza bazowego oraz zwiększeniem kosztów finansowania długu. Na skutek przesunięcia konsumpcji w czasie w ramach międzyokresowej substytucji oraz zaostrzenia warunków udzielania kredytów zmniejsza się też poziom spożycia prywatnego. W rezultacie impuls interpretowany jako wzrost restrykcyjności polityki monetarnej prowadzi do obniżenia wolumenu PKB w horyzoncie prognozy. Wraz z rosnącymi kosztami obsługi długu oraz relatywnie niższym poziomem PKB wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB pogarsza się. Rośnie też relacja długu sektora do PKB względem scenariusza bazowego.

Wykres 4. Krótkookresowa stopa procentowa (lewy wykres) oraz reakcja wyniku i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych na zmianę krótkookresowej stopy procentowej (prawy wykres)

Źródło: Ministerstwo Finansów.

*Sektor instytucji rządowych i samorządowych.

2. Kierunki polityki budżetowej w 2024 r.

Państwa członkowskie Unii Europejskiej przedkładają co roku Komisji Europejskiej i Radzie UE programy stabilności lub konwergencji. Rada UE na podstawie analizy tych dokumentów wydaje zalecenia dla polityk budżetowych państw członkowskich, które należy uwzględnić przy projektowaniu budżetów na kolejny rok. Rada UE w opinii z 14 lipca 2023 roku do „Programu konwergencji. Aktualizacji 2023” rekomendowała Polsce:

- ograniczanie działań podjętych w reakcji na wzrost cen energii tak szybko jak to możliwe w latach 2023-24 i wykorzystanie uzyskanych dzięki temu oszczędności na zmniejszenie deficytu budżetowego; w przypadku ponownego wzrostu cen energii działania osłonowe powinny koncentrować się na ochronie najbardziej narażonych gospodarstw domowych i firm, powinny również zawierać zachęty do oszczędzania energii,
- zapewnienie rozważnej polityki budżetowej, w szczególności przez ograniczenie nominalnego wzrostu krajowych wydatków pierwotnych w 2024 roku do 7,8%, przy ochronie inwestycji publicznych finansowanych ze środków krajowych,
- po 2024 roku - kontynuowanie średniookresowej strategii budżetowej polegającej na stopniowej i trwałej konsolidacji w powiązaniu z inwestycjami i reformami prowadzącymi do trwałego wzrostu gospodarczego, tak aby osiągnąć bezpieczną pozycję budżetową w średnim okresie,
- poprawę wydajności polityki wydatkowej, w tym poprzez lepsze ukierunkowanie świadczeń socjalnych.

Od 2020 roku w UE obowiązuje z powodu pandemii tzw. ogólna klauzula wyjścia, która de facto zawiesiła unijne reguły budżetowe (tj. próg 3% PKB dla deficytu nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych, próg 60% PKB dla długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, zadowalające tempo redukcji długu w kierunku 60% PKB, średniookresowy cel budżetowy i tempo jego osiągnięcia). W maju br. Komisja Europejska potwierdziła wcześniej już komunikowane stanowisko, że od 2024 roku państwa członkowskie UE powinny prowadzić politykę budżetową zgodną z unijnymi regułami budżetowymi, zgodnie z którymi minimalny poziom poprawy wyniku strukturalnego (wysiłku fiskalnego) powinien wynosić 0,5% PKB.

W związku z powyższym ustawa z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 1641) wprowadziła modyfikacje stabilizującej reguły wydatkowej (SRW). Nowelizacja ustawy wprowadza bardziej bezpośrednie odniesienie do unijnych wartości referencyjnych określonych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - Protokół w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu. Jest to możliwe dzięki zastąpieniu dotychczasowego mechanizmu korekty w ustawie o finansach publicznych mechanizmem korygującym nadmierną nierównowagę finansów publicznych, aktywowanym w przypadku gdy najbardziej aktualna prognoza Komisji

Europejskiej wskazywałaby na przekroczenie wartości referencyjnej dla wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych (-3% PKB) lub długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (60% PKB). Rozwiązanie to stawia SRW w roli wykonawczej dla reguły nadmiernego deficytu.

Zgodnie z wymogami ww. ustawy do obliczenia kwoty wydatków na rok 2024 przyjęto dostosowanie fiskalne równe 1,2 pkt. proc. PKB, wyznaczające poziom korekty poziomu wydatków w SRW w stosunku do nowej (przeliczonej) kwoty startowej za rok 2023. Taka wysokość dostosowania fiskalnego zapewnia ograniczenie w 2024 r. nominalnego wzrostu kwoty wydatków SRW netto (tj. po oczyszczeniu o działania dyskrecjonalne) do maksymalnie 7,8% w ujęciu r/r. Takie samo ograniczenie wzrostu wydatków krajowych netto sektora instytucji rządowych i samorządowych (tj. po oczyszczeniu m.in. o działania dyskrecjonalne i wydatki na obsługę długu) rekomenduje Rada UE w opinii do „Programu konwergencji. Aktualizacja 2023”.

Ponadto, nowelizacja ta wprowadziła w SRW tzw. klauzulę obronną, która pozwoli na szczególne traktowanie wydatków związanych ze zwiększaniem potencjału obronnego, poprzez jej dodanie w algorytmie ustalania nieprzekraczalnego limitu wydatków. W efekcie różnica między wydatkami kasowymi (płatności kasowe, uruchomienia kredytów, zaciągnięcie zobowiązania) a wartością dostaw sprzętu w danym roku zwiększa nieprzekraczalny limit (w przypadku, gdy wydatki kasowe są większe od wartości dostaw dla danego roku), lub zmniejsza (w przypadku odwrotnym, gdy wartość dostaw sprzętu byłaby większa). Zmiana ta jest neutralna dla wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Zmiany te mają charakter przejściowy i powinny być traktowane jako rozwiązania pomostowe do zakończenia trwającej dyskusji o sposobach zapewnienia zdrowych finansów publicznych w państwach UE, która ma doprowadzić do zmiany przepisów UE dotyczących nadzoru finansów publicznych państw członkowskich. W dyskusji tej Komisja zaproponowała pozostawienie bez zmian procedury nadmiernego deficytu inicjowanej z powodu przekroczenia przez deficyt sektora progę 3% PKB. Próg długu sektora instytucji rządowych i samorządowych – 60% PKB – również pozostałby bez zmian. Kluczowe znaczenie w unijnym nadzorze finansów publicznych może zyskać natomiast zatwierdzana przez Radę UE średniookresowa ścieżka wydatków pierwotnych dla każdego kraju, po korekcie o ewentualne działania dochodowe, która byłaby uwzględniana w kolejnych krajowych ustawach budżetowych.

3. Stabilizująca reguła wydatkowa

Projekt ustawy budżetowej na rok 2024 został przygotowany z zastosowaniem stabilizującej reguły wydatkowej wprowadzonej do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1646, z późn. zm.).

Zakresem stabilizującej reguły wydatkowej objęte są wydatki:

- organów władzy publicznej, w tym organów administracji rządowej, organów kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądów i trybunałów,
- jednostek samorządu terytorialnego i ich związków,
- związków metropolitalnych,
- jednostek budżetowych,
- państwowych funduszy celowych,
- funduszy zarządzanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i funduszy zarządzanych przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Narodowego Funduszu Zdrowia,
- Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego,

z wyłączeniem:

wydatków finansowanych z budżetu środków europejskich i środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

Kwota planowanych wydatków SRW na rok 2024, obliczona zgodnie z art. 112aa ustawy o finansach publicznych z uwzględnieniem art. 9 i 12 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, wynosi 1.695.196.835 tys. zł. Kwota ta została ustalona w oparciu o:

- 1) kwotę startową za rok 2023 określoną w art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, równą 1.568.249.360 tys. zł,
- 2) wskaźnik średniokresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych WPKB₂₀₂₄ wynoszący 1,0384 obliczony na podstawie ogłoszonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego rocznej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych za lata 2017–2022, skorygowanej w sposób określony w art. 112d ust. 6

ustawy o finansach publicznych, oraz rocznych dynamik wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych na rok 2023 i 2024, o których mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, prognozowanych w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na rok 2024,

- 3) średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług, o którym mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, na rok 2024 prognozowany w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej na rok 2024,
- 4) wielkość korekty K_{2024} , o której mowa w art. 112aa ust. 4 ustawy o finansach publicznych, wynoszącą w 2024 r. 45.250.329 tys. zł., ponieważ zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw dostosowanie fiskalne, o którym mowa w art. 112a¹ ust. 1 ustawy o finansach publicznych wynosi 1,2 pkt. proc. produktu krajowego brutto,
- 5) prognozowaną wartość ogółem działań dyskrejonalnych, o których mowa w art. 12 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, wynoszącą 4.498.000 tys. zł.

Zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych działania dyskrejonalne w zakresie podatków i składek na ubezpieczenia społeczne są uwzględniane w formule stabilizującej reguły wydatkowej, o ile wartość każdego z nich w okresie 12 kolejnych miesięcy począwszy od miesiąca wejścia w życie działania dyskrejonalnego przekracza 0,03% wartości produktu krajowego brutto, prognozowanej w uzasadnieniu projektu ustawy budżetowej na dany rok przedłożonego Sejmowi. Działania dyskrejonalne, o których mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, uwzględnione w kwocie wydatków w roku 2024 zostały zdefiniowane w ustawie z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw i stanowią one:

- 1) wprowadzenie w roku 2023 gazowego odpisu na Fundusz Wyплаты Różnicy Ceny, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. poz. 2687 oraz z 2023 r. poz. 295, 556 i 1234) oraz odpisu na Fundusz, o którym mowa w art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (Dz. U. poz. 2243 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295 i 1113) – w zakresie wartości środków należnych w styczniu 2024 r., w kwocie 3.200.000 tys. zł;
- 2) indeksacja od dnia 1 stycznia 2024 r. stawek podatku akcyzowego na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane oraz wyroby pośrednie, wyroby tytoniowe, susz tytoniowy i wyroby nowatorskie, w kwocie 2.188.000 tys. zł;

- 3) obniżenie w roku 2023 stawki podatku od towarów i usług na podstawowe produkty żywnościowe – w zakresie wpływu na dochody podatkowe w styczniu 2024 r., w kwocie - 890.000 tys. zł;

Nieprzekraczalny limit wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych w roku 2024 wynosi 1.311.515.656 tys. zł.

Nieprzekraczalnym limitem wydatków objęte są :

- 1) organy i jednostki, o których mowa w art. 9:
 - a) pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z wyłączeniem organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 tej ustawy,
 - b) pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - c) pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z wyłączeniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- 2) Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 3) funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw z wyłączeniem:
 - a) Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw,
 - b) Funduszu Pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- 4) państwowych jednostek budżetowych, z wyłączeniem jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Wysokość nieprzekraczalnego limitu wydatków została ustalona w oparciu o:

- 1) kwotę planowanych wydatków SRW;
- 2) prognozowane na 2024 rok skonsolidowane wydatki jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz związków metropolitalnych z uwzględnieniem m.in. realizacji budżetów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków w ostatnich latach oraz przewidywanego wykonania roku 2023;
- 3) planowane, skonsolidowane wydatki organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych;

- 4) planowane, skonsolidowane koszty Narodowego Funduszu Zdrowia wyliczone na podstawie projektu planu finansowego NFZ, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 pkt. 3) lit. b) ustawy o finansach publicznych;
- 5) planowane, skonsolidowane wydatki Bankowego Funduszu Gwarancyjnego określone w planie finansowym Funduszu;
- 6) planowane, skonsolidowane wydatki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 określone w projekcie planu finansowego Funduszu, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 pkt. 5) lit. b) ustawy o finansach publicznych;
- 7) planowane, skonsolidowane wydatki Funduszu Pomocy określone w projekcie planu finansowego Funduszu, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 pkt. 6) lit. b) ustawy o finansach publicznych;
- 8) kwotę prognozowanych na 2024 rok działań jednorazowych i tymczasowych po stronie dochodów, uwzględniających dochody z:
 - a) udzielenia rezerwacji częstotliwości z zakresu pasma 800 MHz – 914.000 tys. zł,
 - b) udzielenia rezerwacji częstotliwości z zakresu pasma 700 MHz – 2.313.187 tys. zł,
 - c) przedłużenia rezerwacji częstotliwości dla przedsiębiorcy telekomunikacyjnego – 540.625 tys. zł;
- 9) klauzulę obronną, o której mowa w art. 112 aa ust. 4a, której wartość na 2024 r. wynosi 49.070.760 tys. zł. Stanowi ona różnicę pomiędzy planowanymi wydatkami na zakup sprzętu wojskowego (wydatki budżetu państwa oraz wydatki Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych) wynoszącymi 80.997.330 tys. zł, a wartością dostaw sprzętu wojskowego planowanych do otrzymania w roku 2024 wynoszącą 31.926.570 tys. zł.

Przy założeniu corocznej poprawy wyniku strukturalnego na poziomie 0,5 proc. PKB⁶ i w efekcie dostosowania fiskalnego, o którym mowa w art. 112a¹ ust. 1 ustawy o finansach publicznych na poziomie 0,5 pkt. proc. PKB w latach 2025-2026 i 0 w roku 2027, szacunkowe kwoty wydatków na lata 2025-2027 wynoszą odpowiednio: 1.808.356 mln zł, 1.906.736 mln zł oraz 2.017.576 mln zł.

⁶ Zgodnie z regułami fiskalnymi UE.

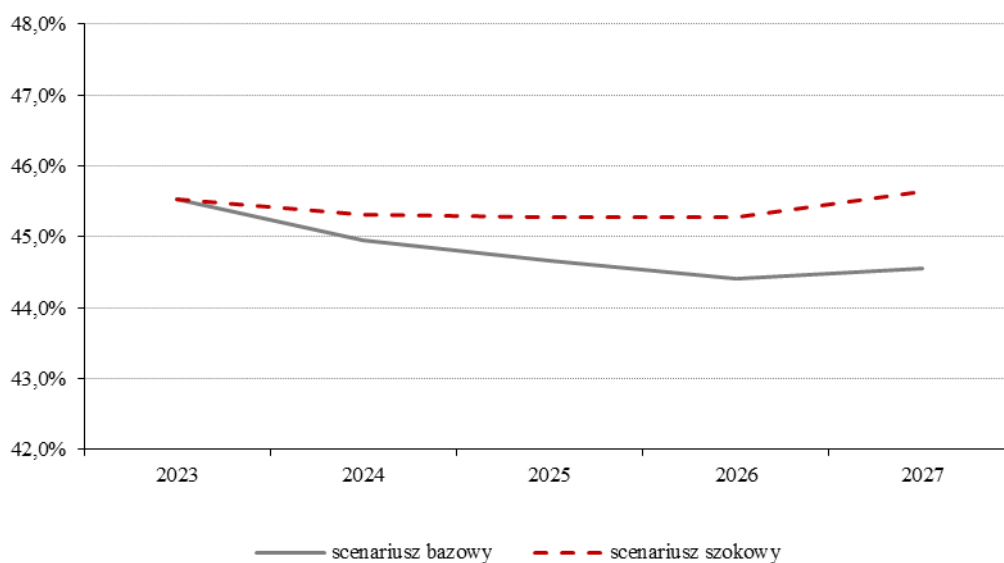
Analiza wrażliwości

Dyrektywa Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (art. 4 ust. 4) wskazuje, że w ramach analizy wrażliwości w prognozach budżetowych analizuje się ścieżki przy różnych założeniach dotyczących wzrostu gospodarczego i stóp procentowych. Podobne wytyczne wynikają także z art. 142 ust. 1 pkt. 2c ustawy o finansach publicznych, który wskazuje, że uzasadnienie do projektu ustawy budżetowej zawiera analizę wrażliwości m.in. w zakresie poziomu kwoty wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, przy różnych założeniach dotyczących wzrostu gospodarczego.

Poniższy wykres przedstawia analizę wrażliwości kwoty wydatków w latach 2024-2027 na spowolnienie wzrostu gospodarczego w Polsce. Przyjęto, że w alternatywnym (szokowym) scenariuszu nominalne tempo wzrostu PKB – w efekcie redukcji realnego tempa wzrostu PKB – obniża się trwale o 1 pkt proc. w stosunku do scenariusza bazowego. Redukcję tę osiągnięto poprzez przyjęcie, że jej źródłem są wszystkie składowe PKB proporcjonalnie do swojego udziału w PKB.

Wyniki symulacji wskazują, że w scenariuszu szokowym relacja wydatków podmiotów objętych stabilizującą regułą wydatkową do PKB byłaby w latach 2024-27 wyższa niż w scenariuszu bazowym, ze względu na wolniejszy wzrost PKB od uwzględnianego w formule SRW (antycyklicznego) 8-letniego indykatora wzrostu. Z uwagi na statyczny charakter symulacji poniższe wyniki należy interpretować z ostrożnością.

Wykres 5. Reakcja poziomu kwoty wydatków (w %PKB) na trwały spadek tempa wzrostu PKB

Źródło: Ministerstwo Finansów.

4. Sektor finansów publicznych

4.1. Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych

Deficyt i dług sektora instytucji rządowych i samorządowych jest liczony według zasad Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych⁷ (ESA2010) oraz wytycznych zawartych w Podręczniku deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (MGDD)⁸.

Zgodnie z definicją określoną w par. 2.111 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej sektor instytucji rządowych i samorządowych składa się z jednostek instytucjonalnych będących producentami nierynkowymi, których produkcja globalna przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowanych z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także z jednostek instytucjonalnych, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego.

Cechą charakterystyczną przy klasyfikacji sektorowej wg metodyki ESA2010 jest to, że przy klasyfikacji uwzględnia się przede wszystkim kryteria ekonomiczne i instytucjonalne (ESA2010; 2.34), kryteria formalnoprawne mają mniejsze znaczenie, a zatem definicja wg ESA2010 jest definicją funkcjonalną, stąd klasyfikacja sektorowa każdej jednostki poprzedzona musi być szczegółową analizą. Analizie poddaje się, w szczególności sposób organizacji i kontroli jednostki, a także zasady ekonomiczne jakimi kieruje się jednostka prowadząc działalność. Konsekwencją takiego podejścia jest płynny zakres tego sektora - możliwa reklasyfikacja w wyniku zmian w zakresie spełnienia przez jednostkę kryterium prawnego lub ekonomicznego. Co do zasady publiczne jednostki nierynkowe klasyfikowane są w sektorze instytucji rządowych i samorządowych. W Polsce za określenie zakresu sektora instytucji rządowych i samorządowych (klasyfikację jednostek pod względem funkcjonalnym) odpowiada Główny Urząd Statystyczny.

Mając powyższe na uwadze dane dotyczące sektora instytucji rządowych i samorządowych w najpełniejszym stopniu oddają rzeczywisty obraz finansów publicznych. Wynika to z faktu, że określając zakres sektorowy, jak i wpływ danej transakcji na finanse publiczne, uwzględnia się kryteria ekonomiczne (przewaga nad formą prawną). Warto podkreślić, także że statystyki wg metodyki unijnej (ESA2010) bazują na metodyce powszechnie stosowanej w rachunkowości, tj. memoriale (rejestracja transakcji odbywa się w momencie, kiedy transakcja ma miejsce, a nie w momencie płatności/przeptywu środków pieniężnych).

⁷ *European System of Integrated Economic Accounts* wprowadzony w życie Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 roku

⁸ *Manual on Government Deficit and Debt (MGDD)*, edycja 2022

Różnice te znalazły odzwierciedlenie m.in. we wprowadzonej nowelizacją do ustawy o finansach publicznych zmiany w stabilizującej regule wydatkowej (SRW) uwzględniającą tzw. klauzulę obronną, która pozwoli na szczególne traktowanie wydatków związanych ze zwiększaniem potencjału obronnego, poprzez jej dodanie w algorytmie ustalania nieprzekraczalnego limitu wydatków. W efekcie różnica między wydatkami kasowymi a wartością dostaw sprzętu w danym roku zwiększa lub zmniejsza nieprzekraczalny limit.

Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych jest istotny, z punktu widzenia polskich i unijnych reguł fiskalnych. Dwie podstawowe reguły odnoszą się do maksymalnego, dopuszczalnego poziomu deficytu i długu instytucji rządowych i samorządowych. *Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE) zobowiązuje w art. 126 ust. 1 państwa członkowskie UE do unikania nadmiernego, tj. przekraczającego 3% PKB deficytu nominalnego sektora. Natomiast wielkość długu sektora instytucji rządowych i samorządowych nie powinna przekroczyć 60% PKB.

Od 2020 roku w UE obowiązuje z powodu pandemii tzw. ogólna klauzula wyjścia, która de facto zawiesiła unijne reguły budżetowe, natomiast w maju br. Komisja Europejska potwierdziła wcześniej już komunikowane stanowisko, że od 2024 roku państwa członkowskie UE powinny prowadzić politykę budżetową zgodną z unijnymi regułami budżetowymi, zgodnie z którymi minimalny poziom poprawy wyniku strukturalnego (wysiłku fiskalnego) powinien wynosić 0,5% PKB.

Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych jest determinowany zarówno wynikiem jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych (art. 9 ustawy o *finansach publicznych*), jak i tych jednostek, które spełniają kryteria zaliczenia je do sektora według metodyki unijnej, a które nie są częścią sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy o *finansach publicznych*. W szczególności, wynik ten uwzględnia wynik funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego (BGK) na podstawie odrębnych ustaw, takich jak Krajowy Fundusz Drogowy, Fundusz Przeciwdziałania COVID-19, Funduszu Pomocy czy Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych.

Prognozuje się, że w 2024 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych ukształtuje się powyżej wartości referencyjnej dla deficytu nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych (3% PKB) określonego w *Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE) i wyniesie ok. 4,5% PKB. Jednocześnie spełniony będzie wymóg reguł UE w zakresie wysiłku strukturalnego.

Powyższa prognoza wyniku uwzględnia także historycznie uwarunkowaną różnicę pomiędzy planowanymi na limitach wydatkach/kosztach uwzględnianych w planach finansowych jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych a ich rzeczywistą realizacją. Założono, że skala przewidywanych oszczędności kształtuje się na poziomie ok. 1,1% PKB.

Na prognozowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2024 r. największy wpływ będzie miał wynik kasowy budżetu państwa, gdzie górny limit wydatków ustalany jest na podstawie SRW, z uwzględnieniem klauzuli obronnej.

Warto podkreślić, że rok 2024 będzie kolejnym rokiem wzrostu nakładów ze środków publicznych na niektóre obszary wydatkowe oraz kontynuowane będą ważne programy społeczne.

W prognozie sektora instytucji rządowych i samorządowych uwzględniono nie tylko kontynuowane polityki prorodzinnej, senioralnej, ale także przewidziano zwiększenie środków na finansowanie tych programów socjalnych, np. podwyższenie wysokości świadczenia wychowawczego wynikającego z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (program Rodzina 500+) z kwoty 500 zł na kwotę 800 zł, wypłatę tzw. 14 emerytury (od 2023 świadczenie to ma charakter stały).

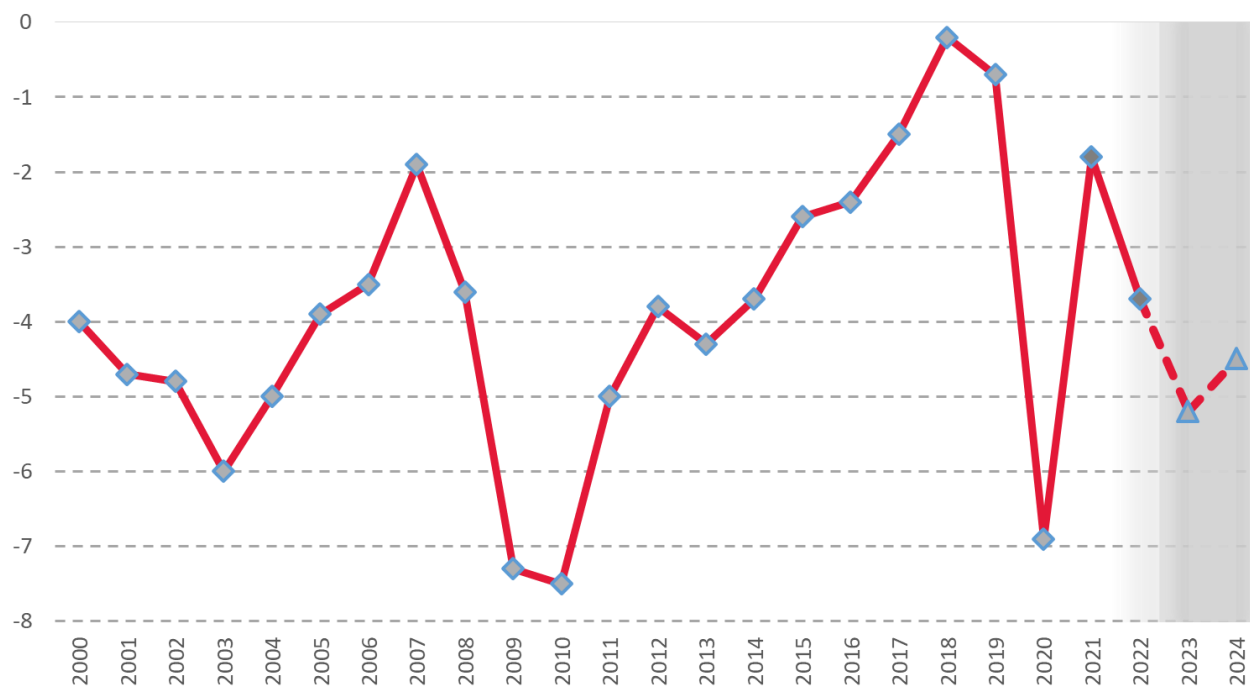
Rok 2024 będzie także kolejnym rokiem wzrostu nakładów na opiekę zdrowotną. Zgodnie z ustawą o *świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* wskaźnik minimalnych nakładów na finansowanie ochrony zdrowia (%PKB) ulegnie podwyższeniu z 6,00% w 2023 r. do 6,20% w 2024 r.

W roku 2024 nastąpi wzrost wydatków na obronność. Na finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej z budżetu państwa przeznaczone będą środki w wysokości nie niższej niż 3% PKB oraz dodatkowe nakłady z Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych. Wzrost ten wynika z ustawy o *obronie Ojczyzny*, która przewiduje m.in. podniesienie wskaźnika nakładów na obronność w budżecie państwa z poziomu 2,2% PKB w roku 2022 do nie mniej niż 3% PKB w roku 2023 i latach kolejnych.

Prognozowany przez KE⁹ na 2024 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych (ESA2010) wynosi 3,7% PKB. Prognoza Komisji oparta jest na standardowym podejściu *no-policy change*, czyli uwzględnia jedynie działania wynikające z obowiązujących lub uchwalonych i oczekujących na wejście w życie przepisów prawnych lub programów czy innych instrumentów rządowych, a także z projektów przepisów prawnych, projektów programów i innych instrumentów rządowych, nad którymi prace są zaawansowane w stopniu pozwalającym uznać, że nie ulegną one zmianom na etapach kolejnych (np. projekty ustaw skierowane do podpisu Prezydenta RP, uchwały Rady Ministrów rekomendowane do przyjęcia przez Radę Ministrów itp.).

⁹ Wiosenne prognozy Komisji Europejskiej opublikowane w maju br.
https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-economies/poland/economic-forecast-poland_en

Wykres 6. Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych (w % PKB)

Źródło: Eurostat (2000-22), MF (2023-24); prognoza wyniku uwzględnia skalę przewidywanych oszczędności

4.2. Dług publiczny

W tabeli znajdują się prognozy poziomu państwowego długu publicznego i jego relacji do PKB na koniec 2023 r. i 2024 r.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024	
Państwowy dług publiczny	mld zł	1.209,6	1.304,8	1.571,8
	% PKB	39,3	37,9	41,7
Kwota, o której mowa w art. 38a pkt 3 ustawy o finansach publicznych*	mld zł	1.090,1	1.259,6	1.523,3
	% PKB	35,4	36,6	40,4
Dług Skarbu Państwa	mld zł	1.238,5	1.325,1	1.599,6
	% PKB	40,2	38,5	42,4
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych (definicja UE)	mld zł	1.512,2	1.698,2	2.036,5
	% PKB	49,1	49,3	54,0

*) Kwota ustalona w wyniku przeliczenia kwoty państwowego długu publicznego na walutę polską z zastosowaniem dla zobowiązań wyrażonych w walutach obcych średniej arytmetycznej średnich kursów każdej z walut obcych ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski i obowiązujących w dni robocze roku budżetowego i pomniejszona o kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w kolejnym roku budżetowym.

Relacja państwowego długu publicznego do PKB wyniesie 37,9% w 2023 r., a następnie wzrośnie do 41,7% w 2024 r. Relacja do PKB kwoty ustalonej w wyniku przeliczenia państwowego długu publicznego z zastosowaniem średnich kursów walut obcych i pomniejszenia o kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w kolejnym roku budżetowym wyniesie na koniec 2023 i 2024 r. odpowiednio 36,6% oraz 40,4%, tj. nie będzie przekraczać progu 43% PKB zawartego w stabilizującej regule wydatkowej.

Przy przyjętych założeniach przewidywana relacja do PKB długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (wg definicji UE) wyniesie 49,3% na koniec 2023 r. i 54,0% na koniec 2024 r., tj. poniżej wartości referencyjnej zawartej w traktacie z Maastricht na poziomie 60%.

Kształtowanie się długu publicznego w latach 2023-2024 będzie głównie rezultatem finansowania potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa, a w przypadku długu sektora instytucji rządowych i samorządowych dodatkowo zobowiązań zaciąganych przez fundusze w Banku Gospodarstwa Krajowego zaliczane do tego sektora.

Rozdział II

Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2023 r.

W ustawie o zmianie ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 7 lipca 2023 r. w zakresie środków krajowych zaplanowano:

- łączną kwotę podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa w wysokości 601.378.366 tys. zł,
- łączną kwotę wydatków budżetu państwa w wysokości 693.378.366 tys. zł,
- deficyt budżetu państwa na dzień 31 grudnia 2023 r. na kwotę nie większą niż 92.000.000 tys. zł.

Ustawa o zmianie ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 7 lipca 2023 r. nie zmienia środków europejskich, dla którego ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 8 lutego 2023 r. określa:

- łączną kwotę dochodów w wysokości 107.018.773 tys. zł,
- łączną kwotę wydatków w wysokości 123.201.513 tys. zł oraz
- deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 16.182.740 tys. zł.

Dochody, wydatki, deficyt

Kształtowanie się dochodów podatkowych budżetu państwa w 2023 r. jest zdeterminowane obecną sytuacją gospodarczą. W porównaniu do 2022 r. sytuacja makroekonomiczna w ujęciu realnym będzie jednak nieco mniej korzystna. W 2023 r. spodziewany jest wzrost realny PKB na poziomie 0,9%, wobec obserwowanego w 2022 r. wzrostu PKB o 5,1%.

Główną przyczyną spowolnienia tempa wzrostu w 2023 r. będzie osłabienie dynamiki spożycia prywatnego wywołane inflacją i związanymi z nią konsekwencjami: czasowym spadkiem płac realnych i zaostrzeniem polityki pieniężnej.

Przewiduje się, że dochody budżetu państwa w 2023 r. będą wyższe od zgromadzonych w 2022 r. (o ok. 89,8 mld zł). Największe wzrosty w stosunku do 2022 r. spodziewane są w przypadku dochodów podatkowych o 60 mld zł, w tym w szczególności z VAT o 29,2 mld zł, PIT 21,5 mld zł, akcyzy 4,7 mld zł oraz CIT o 2,9 mld zł. Przewiduje się, że wyższe niż w 2022 r. będą również dochody niepodatkowe (o 28,6 mld zł) – głównie z powodu wpływów z aukcji CO2.

Corocznie, w toku wykonywania budżetu, powstają tzw. naturalne oszczędności wydatków wynikające z realizacji zadań w kwotach niższych niż pierwotnie zakładano. Wynika to m.in. ze specyfiki wydatków inwestycyjnych, które głównie realizowane są w IV kwartale roku, co

związane jest z przeprowadzanymi postępowaniami przetargowymi czy warunkami hydrologiczno – atmosferycznymi. Skala tych oszczędności z reguły znana jest w ostatnich tygodniach grudnia. Na obecnym etapie szacuje się, że w skali całego 2023 r. wydatki będą niższe od zakładanych w ustawie o zmianie ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 7 lipca 2023 r.

Mając na uwadze powyższe, prognozuje się, że deficyt budżetu państwa nie przekroczy wartości określonej w ustawie o zmianie ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 7 lipca 2023 r., tj. 92 mld zł. Natomiast przewidywany deficyt budżetu środków europejskich wyniesie ok. 3,4 mld zł.

Finansowanie

Przewiduje się, że w 2023 roku potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosą 142.968,2 mln zł wobec kwoty 150.594,3 mln zł przyjętej w nowelizacji ustawy budżetowej. Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtują się w 2023 r. na poziomie 127.281,1 mln zł, a finansowanie zagraniczne na poziomie 15.687,1 mln zł.

Szczegółowe omówienie potrzeb pożyczkowych zostało przedstawione w rozdziale XI.

Rozdział III

Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2024 r.

W projekcie ustawy budżetowej na 2024 rok w zakresie środków krajowych zaplanowano:

- dochody budżetu państwa na kwotę 683.571.962 tys. zł,
- wydatki budżetu państwa na kwotę 848.341.962 tys. zł,
- kwotę planowych wydatków, obliczoną zgodnie z art. 112aa ust.1 ustawy o finansach publicznych w wysokości 1.695.196.835 tys. zł,
- kwotę planowanego limitu wydatków, o której mowa w art. 112aa ust.3 ustawy o finansach publicznych w wysokości 1.311.515.656 tys. zł,
- deficyt budżetu państwa na kwotę nie większą niż 164.770.000 tys. zł.

Przedkładany projekt ustawy budżetowej na 2024 rok uwzględnia budżet środków europejskich, w którym zaplanowano:

- dochody w wysokości 86.889.049 tys. zł,
- wydatki w wysokości 119.397.510 tys. zł,
- ujemny wynik budżetu środków europejskich w wysokości 32.508.461 tys. zł.

Dochody

Planowany poziom dochodów budżetu państwa w 2024 r. będzie determinowany obecną sytuacją gospodarczą oraz przyjętym szacunkiem makroekonomicznym. Zakłada się, że w 2024 r. dochody podatkowe wzrosną o 15,7% w ujęciu nominalnym.

Prognoza dochodów budżetu państwa została przygotowana przede wszystkim w oparciu o szacowane wskaźniki makroekonomiczne: wzrost PKB (w ujęciu realnym o 3,0%, nominalnym o 9,5%), średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych (6,6%), nominalny wzrost przeciętnego rocznego funduszu wynagrodzeń w gospodarce narodowej (11,1%) czy też wzrost spożycia prywatnego (w ujęciu nominalnym o 10,2%).

W 2024 r., w stosunku do bieżącego roku, zostanie ponownie zwiększony udział gmin we wpływach z podatku PIT. Łączny udział jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z PIT wzrośnie z 50,25% w 2023 r. do 50,31% w 2024 r. W przypadku podatku CIT udział jednostek samorządu terytorialnego pozostanie na poziomie z 2021 r., tj. 22,86%.

Uwarunkowania prognozy dochodów budżetu państwa w większej szczegółowości zostały opisane w rozdziale IV – Dochody budżetu państwa.

Wydatki

Polska polityka budżetowa jest prowadzona z uwzględnieniem ograniczeń zawartych w przepisach prawa krajowego i unijnego, obejmujących m.in. maksymalny limit wydatków budżetu państwa ustalany na podstawie stabilizującej reguły wydatkowej zapisanej w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Projekt ustawy budżetowej na rok 2024 został przygotowany z zastosowaniem stabilizującej reguły wydatkowej określonej w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Kwota wydatków na rok 2024 została obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych w oparciu o określoną w art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw kwotę startową¹⁰. Kwota startowa zostanie zaktualizowana w 2025 r., po obliczeniu kwoty zrealizowanych wydatków na potrzeby sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej z 2023 r. Kwota startowa przyjęta do obliczenia kwoty wydatków na 2024 r. wynosi 1.568.249.360 tys. zł. Więcej informacji zawiera rozdział V.

Stabilizująca reguła wydatkowa została omówiona szczegółowo w rozdziale I.

W kwocie wydatków budżetu państwa zaplanowano również środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (w ramach funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz funduszy unijnych finansujących Wspólną Politykę Rolną), a także środków pochodzących z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Deficyt

W 2024 r. zakładany jest deficyt budżetu państwa w wysokości 164.770.000 tys. zł oraz deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 32.508.461 tys. zł.

Biorąc pod uwagę plany finansowe pozostałych jednostek sektora finansów publicznych prognozowany deficyt sektora finansów wg. metodyki unijnej – ESA'2010 (tj. po dokonaniu odpowiednich dostosowań metodyki krajowej do metodyki europejskiej), wyniesie w 2024 r. 4,5% PKB.

¹⁰ Jest to kwota wydatków jednostek objętych SRW określona w nowelizacji ustawy budżetowej 2023 powiększona o wartość tzw. klauzuli inwestycyjnej.

Rozdział IV

Dochody budżetu państwa

1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa w 2023 r.

Kształtowanie się dochodów podatkowych budżetu państwa w 2023 r. jest zdeterminowane obecną sytuacją gospodarczą. W 2023 r. spodziewany jest wzrost realny PKB na poziomie 0,9% wobec obserwowanego w 2022 r. wzrostu PKB o 5,1%. Realny spadek spożycia prywatnego w 2023 r. wyniesie według prognoz 0,9% wobec zaobserwowanego w 2022 r. wzrostu o 3,3%.

Należy podkreślić, że na poziom dochodów podatkowych największy wpływ mają wielkości nominalne. W 2023 r. spodziewany jest wzrost PKB w ujęciu nominalnym o 11,9% wobec wzrostu o 17,0% w 2022 r. Przewidywane w 2023 r. tempo wzrostu spożycia prywatnego w ujęciu nominalnym wyniesie 10,8%, wobec wzrostu o 18,2% w 2022 r.

Na poziom dochodów podatkowych w 2023 r. oddziałują także zmiany systemowe.

Na wykonanie dochodów podatkowych w 2023 r. wpływ ma przedłużenie stosowania do końca 2023 r.¹¹ obniżonej do wysokości 0% stawki VAT na podstawowe produkty spożywcze¹² wprowadzonej w ramach tarcz antyinflacyjnych. W 2023 r. w podatku akcyzowym o 5% podwyższono stawki akcyzy na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane wyroby pośrednie. Natomiast o 10% podwyższono stawkę kwotową na papierosy, tytoń do palenia, cygara i cygaretki, wyroby nowatorskie oraz susz tytoniowy.

Na dochody budżetu państwa z podatków dochodowych od osób fizycznych w 2023 r. miały wpływ zmiany wprowadzone 1 stycznia 2022 r. ustawą z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2105), a następnie reformy Niskie Podatki. W szczególności korzystne dla podatników zmiany wprowadzone od lipca 2022 r., zastosowane do całego roku spowodowały, że całoroczny podatek należny był niższy w odniesieniu do zaliczek odprowadzanych przez płatników w pierwszej połowie 2022 r. W efekcie wielu podatników otrzymało wyjątkowo wysokie zwroty w 2023 r. na rozliczeniu rocznym za 2022 r., co negatywnie wpłynęło na dochody budżetu państwa z PIT. Jest to jednak efekt jednorazowy, który nie jest przewidywany

¹¹ § 8 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług w roku 2023 r. (Dz. U. poz. 2495 z późn. zm.).

¹²Towary wymienione w poz. 1–18 załącznika nr 10 do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 1570), zwanej dalej „ustawą o VAT”, inne niż klasyfikowane według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług w grupowaniu usługi związane z wyżywieniem (PKWiU 56).

w następnych latach, co należy brać pod uwagę przy analizie dynamiki dochodów z PIT w kolejnym roku.

W chwili obecnej przewiduje się, że dochody budżetu państwa w 2023 r. będą wyższe od zgromadzonych w 2022 r. o ok. 89,8 mld zł. Największe wzrosty w stosunku do 2022 r. spodziewane są w przypadku dochodów podatkowych o 60,0 mld zł, w tym w szczególności z VAT o 29,2 mld zł, PIT o 21,5 mld zł, akcyzy 4,7 mld zł oraz CIT o 2,9 mld zł. Przewiduje się, że wyższe niż w 2022 r. będą również dochody niepodatkowe (o 28,6 mld zł) – głównie z powodu wpływów z aukcji CO₂.

2. Dochody budżetu państwa w 2024 r.

Poziom dochodów budżetu państwa w 2024 r. będzie determinowany sytuacją makroekonomiczną.

Zgodnie z przyjętym scenariuszem makroekonomicznym wzrost PKB osiągnie w 2024 r. 3,0% w ujęciu realnym, wobec wzrostu o 0,9% w 2023 r. Wzrost PKB w ujęciu nominalnym osiągnie w 2024 r. 9,5%, wobec 11,9% w 2023 r.

Prognozuje się, że w 2024 r. dochody podatkowe wzrosną o 15,7% w ujęciu nominalnym.

Wskaźnikami makroekonomicznymi, które w głównym stopniu determinują prognozę dochodów są:

- wzrost PKB (w ujęciu realnym o 3,0%, nominalnym o 9,5%),
- średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych (6,6%),
- wzrost przeciętnego rocznego funduszu wynagrodzeń w gospodarce narodowej (nominalnie o 11,1%),
- wzrost spożycia prywatnego (w ujęciu nominalnym o 10,2%).

W podatku akcyzowym na dochody w 2024 r. będzie miało wpływ podwyższenie stawek akcyzy na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane z wyłączeniem cydru i perry oraz wyroby pośrednie o 5%, podwyższenie stawki akcyzy na wyroby nowatorskie poprzez podniesienie stawki kwotowej o 10%, podwyższenie stawek akcyzy na papierosy i tytoń do palenia poprzez podniesienie stawki kwotowej o 10%.

Na poziom dochodów podatkowych w 2024 r. względem 2023 r. będzie miał wpływ brak wysokich, jednorazowych zwrotów, które wystąpiły w rozliczeniu rocznym podatku dochodowego od osób fizycznych w 2023 r. Zmiany wprowadzone od VII 2022 r. dotyczyły całego roku podatkowego, co skutkowało m.in. stosunkowo wysokimi zwrotami nadpłaconego w 2022 r. podatku u części podatników, w związku z rozliczeniem rocznym za 2022 r., które miało miejsce w 2023 r. Efekt ten nie wystąpi w 2024 r. i kolejnych latach.

W 2024 r., w stosunku do bieżącego roku, zostanie ponownie zwiększony udział gmin we wpływach z podatku PIT. Łączny udział jednostek samorządu terytorialnego we wpływach

z PIT wzrośnie z 50,25% w 2023 r. do 50,31% w 2024 r. W przypadku podatku CIT udział jednostek samorządu terytorialnego pozostanie na poziomie z 2021 r., tj. 22,86%.

Prognoza dochodów z PIT i CIT na 2024 r. uwzględnia korekty dochodów jednostek samorządu terytorialnego za rok 2022, z tytułu udziału we wpływach z ww. podatków.

Dochody budżetu państwa w latach 2022-2024 prezentuje poniższa tablica:

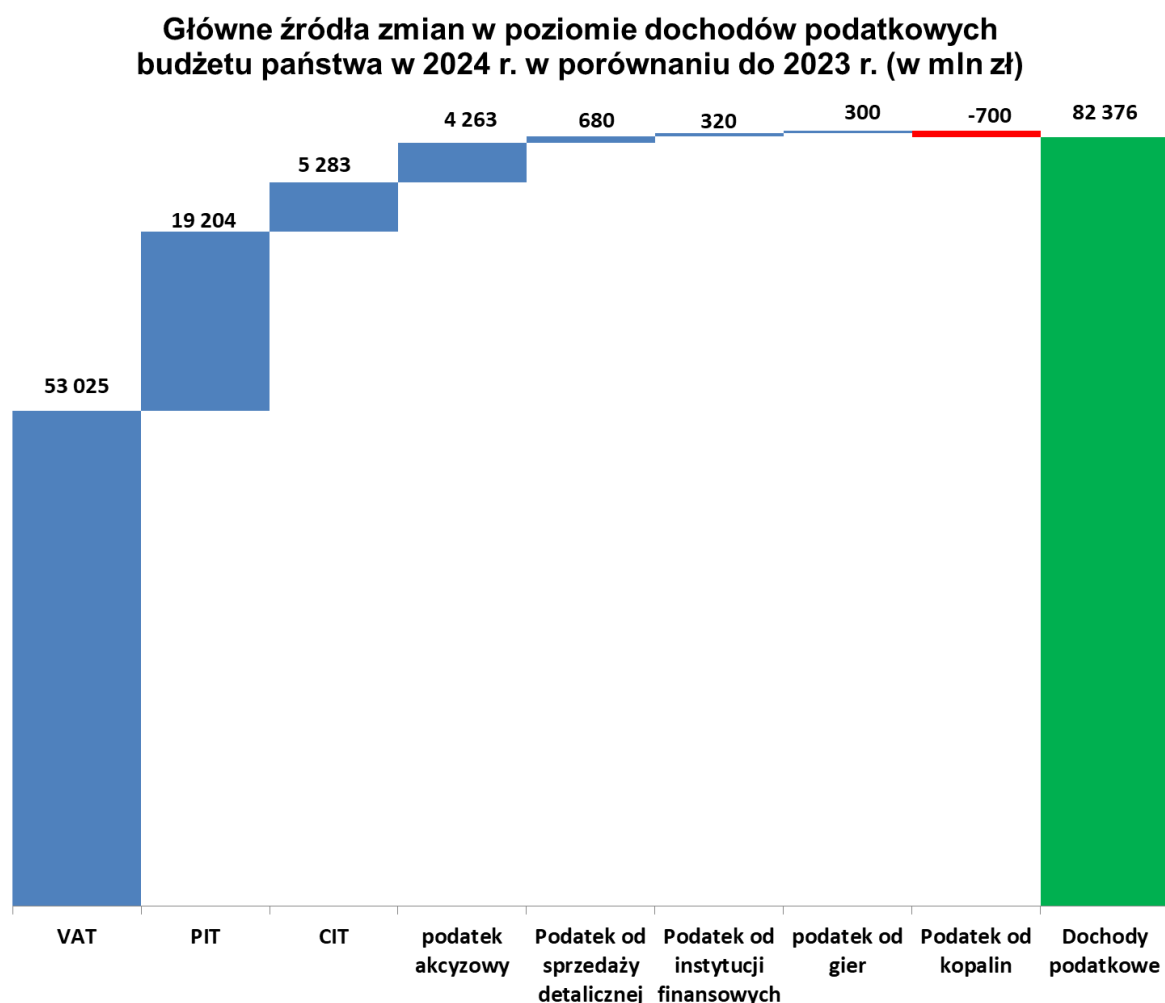
Wyszczególnienie	Jedn.	2022	2023 PW	2024 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody budżetu państwa	tys. zł	504.820.801	594.576.738	683.571.962
Dynamika nominalna	%	102,0	117,8	115,0
Dynamika realna	%	89,2	105,2	107,8
W relacji do PKB	%	16,4	17,3	18,1

3. Dochody podatkowe

Dochody podatkowe budżetu państwa w latach 2022-2024 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2022	2023 PW	2024 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody podatkowe	tys. zł	465.456.109	525.415.099	607.790.884
z tego:				
Podatek od towarów i usług		230.390.544	259.600.000	312.625.000
Podatek akcyzowy		79.773.438	84.500.000	88.763.000
Podatek od gier		3.885.730	4.400.000	4.700.000
Podatek dochodowy od osób prawnych		70.136.603	73.000.000	78.283.405
Podatek dochodowy od osób fizycznych		68.107.159	89.635.099	108.839.479
Podatek od wydobycia niektórych kopalin		3.786.792	4.400.000	3.700.000
Podatek od niektórych instytucji finansowych		6.078.931	5.930.000	6.250.000
Podatek od sprzedaży detalicznej		3.296.914	3.950.000	4.630.000
Dynamika nominalna dochodów podatkowych	%	107,7	112,9	115,7
Dynamika realna dochodów podatkowych	%	94,1	100,8	108,5
W relacji do PKB	%	15,1	15,3	16,1

Prognozowany wzrost dochodów podatkowych w 2024 r. w porównaniu do prognozowanego wykonania w 2023 r. w podziale na poszczególne podatki prezentuje poniższy wykres.

3.1. Podatek od towarów i usług

Pozytywny wpływ na dochody z VAT w 2024 r. będzie miała ustawa z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1598), która wprowadza regulacje dotyczące obligatoryjnego fakturowania w Krajowym Systemie e – Faktur.

Wdrażane rozwiązanie wpisuje się w dalszy proces uszczelnienia systemu podatku VAT, obok istniejących już Split Payment'u, JPKVAT z deklaracją, kas on-line, a regulacje te mają na celu m.in. ujednoczenie zasad fakturowania oraz cyfryzację rozliczeń.

Zmiany te przyczynią się do istotnego uszczelnienia poboru podatku VAT, a także będą oddziaływały na uszczelnienie w zakresie podatków dochodowych.

Wdrożenie rozwiązań pozwoli m.in. na:

- efektywniejsze zwalczanie oszustw związanych z podatkiem VAT, głównie przestępstw „karuzelowych” i uchylania się od VAT,
- szybszą i sprawniejszą egzekucję VAT,
- systemową identyfikację podmiotów generujących „fikcyjne” faktury na potrzeby podatków dochodowych (w tym przez podatników zwolnionych z VAT),
- usprawnienie i przyspieszenie weryfikacji zasadności zwrotów VAT w urzędach skarbowych.

Ustawą z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 996), od 1 stycznia 2024 r. banki i inne instytucje finansowe będą prowadziły, przechowywać i przysyłać do szefa KAS ewidencję niektórych transakcji płatniczych. Raportowanie to będzie dotyczyło płatności transgranicznych, jeżeli dostawca usług płatniczych zrealizuje w ciągu kwartału więcej niż 25 płatności na rzecz tego samego odbiorcy.

Zgromadzone dane będą przechowywane przez szefa KAS i umieszczone w unijnym systemie CESOP. System CESOP będzie zbierać dane przekazywane przez administracje wszystkich państw członkowskich. W ten sposób powstanie kompleksowa baza danych o płatnościach transgranicznych, realizowanych w ramach Unii, jak i z krajami trzecimi, z której na ściśle określonych zasadach, będą mogły korzystać poszczególne państwa. CESOP to kolejne narzędzie analityczne służące do wykrywania nieprawidłowości, co w efekcie przekłada się na uszczelnienie poboru VAT, szczególnie w sektorze e-commerce.

Zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie o VAT wprowadzonymi ustawą z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2180) zakłada się w 2024 r. utrzymanie wysokości stawek VAT na dotychczasowym poziomie 23% i 8%, które jest niezbędne w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie i koniecznością ponoszenia zwiększonych wydatków na obronę narodową.

3.2. Podatek akcyzowy

Głównymi indykatorami bazy podatkowej podatku akcyzowego są dynamiki produktu krajowego brutto oraz spożycia prywatnego w ujęciu realnym. W prognozie dochodów z akcyzy uwzględniono również zmiany legislacyjne wprowadzone do porządku prawnego, jak i planowane działania związane z ograniczeniem szarej strefy i efektywnym poborem podatku.

W 2024 r. na poziom dochodów budżetu państwa będzie oddziaływała wprowadzona w 2022 r. tzw. mapa drogowa. Mechanizmem tym objęto, w perspektywie do 2027 r., wyroby

akcyzowe będące używkami, tj. alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane (z wyłączeniem cydru i perry), wyroby pośrednie, papierosy, tytoń do palenia i wyroby nowatorskie.

W 2024 r. regulacja ta obejmuje:

- podwyższenie o 5% stawek akcyzy na alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane (z wyłączeniem cydru i perry o mocy do 5%) i wyroby pośrednie,
- minimalną stawkę akcyzy na papierosy w wysokości 105% całkowitej kwoty akcyzy, naliczonej od ceny równej średniej ważonej detalicznej cenie sprzedaży papierosów,
- minimalną stawkę akcyzy na tytoń do palenia w wysokości 100% całkowitej kwoty akcyzy, naliczonej od ceny równej średniej ważonej detalicznej cenie sprzedaży tytoniu do palenia,
- podwyższenie stawki akcyzy na wyroby nowatorskie poprzez podniesienie części kwotowej stawki o 10%,
- podwyższenie stawek akcyzy na papierosy i tytoń do palenia poprzez podniesienie części kwotowej stawki o 10%.

Ponadto na dochody w 2024 r. będą również oddziaływały zwolnienia od akcyzy samochodów osobowych stanowiących pojazdy elektryczne, hybrydowe (pojazdy „z wtyczką” o pojemności silnika spalinowego do 2000 cm³) i z napędem wodorowym, wprowadzone ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 875). Czasowe zwolnienie od akcyzy dla pojazdów hybrydowych zostało ponownie wydłużone i aktualnie obowiązuje do końca 2029 r.

3.3. Podatek od gier

Prognozowana wysokość dochodów z podatku od gier uwzględnia założenie dalszego rozwoju rynku gier hazardowych niezakłóconego czynnikami zewnętrznymi, które w czasie pandemii przyczyniły się do wyhamowania wzrostu rynku gier hazardowych, a co za tym idzie także wpływów z tytułu podatku od gier.

3.4. Podatek dochodowy od osób prawnych

Wpływ na dochody podatkowe w danym roku ma zarówno bieżąca sytuacja gospodarcza, jak również takie elementy systemu podatkowego, do których zaliczyć należy preferencje podatkowe oraz możliwość opłacania zaliczek na podatek dochodowy w różnej formie, w tym w formie uproszczonej.

Na dochody podatkowe wpływają również zmiany wprowadzone w latach poprzednich, takie jak: wprowadzenie nowego, proinwestycyjnego systemu opodatkowania osób prawnych, wzorowanego na rozwiązaniu zastosowanym w Estonii oraz działania uszczelniające.

Na realizację dochodów podatkowych w 2024 r. będą miały wpływ także rozwiązania prawne przewidziane w ustawie z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych wprowadzającej skrócenie okresu amortyzacji środków trwałych w postaci budynków i budowli niemieszkalnych u przedsiębiorców prowadzących działalność w gminach o wysokim wskaźniku bezrobocia, będących jednocześnie gminami o niskim dochodzie w przeliczeniu na mieszkańca.

3.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Największą część wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych stanowią wpływy ze skali podatkowej. Główną determinantą wykonania dochodów z tego tytułu jest fundusz wynagrodzeń w gospodarce narodowej oraz fundusz rent i emerytur. Na etapie prognozy przyjęto nominalną dynamikę funduszu wynagrodzeń na 2024 r. na poziomie 11,1%, natomiast nominalną dynamikę funduszu rent i emerytur na poziomie 14,0%.

W związku z wprowadzeniem reformy Niskie Podatki przez pierwszą połowę 2022 r. podatnicy mieli pobierane zaliczki na podatek dochodowy według systemu w kształcie z 1 stycznia 2022 r. z uwzględnieniem rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 stycznia 2022 r. w sprawie przedłużenia terminów poboru i przekazania przez niektórych płatników zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, które to dla niektórych podatników odraczało płatność zaliczek ponad poziom wynikający z zasad obowiązujących w 2021 r. W rozliczeniu rocznym cały ich podatek za ten rok został obliczony według zasad obowiązujących od 1 lipca 2022 r., dzięki czemu wielu podatników otrzymało w rozliczeniu rocznym w 2023 r. wysokie zwroty nadpłaconego za podatku. Ze względu na brak znaczących zmian w 2023 r. efekt dodatkowych zwrotów za I połowę 2022 r. nie wystąpi w rozliczeniu rocznym w 2024 r. i kolejnych latach. W efekcie wzrost dochodów budżetu państwa z PIT w 2024 r. wynika częściowo z niskiej bazy w 2023 r.

Na realizację dochodów podatkowych w 2024 r. będą miały wpływ także rozwiązania prawne przewidziane w ustawie z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych wprowadzającej skrócenie okresu amortyzacji środków trwałych w postaci budynków i budowli niemieszkalnych u przedsiębiorców prowadzących działalność w gminach o wysokim wskaźniku bezrobocia, będących jednocześnie gminami o niskim dochodzie w przeliczeniu na mieszkańca oraz w ustawie z dnia 26 maja 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 105), polegające na:

- rozszerzeniu katalogu osób z niepełnosprawnością, który pozwala podatnikowi na odliczenie w ramach ulgi rehabilitacyjnej wydatków poniesionych na rzecz bliskiej osoby,
- likwidacji limitu dochodowego w uldze na dzieci dla rodziców wychowujących jedno dziecko z niepełnosprawnością,

- zmianie zasad opodatkowania ryczałtem przychodów osiągniętych przez małżonków z tzw. najmu prywatnego (12,5% stawka ryczałtu będzie miała zastosowanie do przychodów po przekroczeniu limitu 200 tys. zł).
- zmianie zasad opodatkowania dochodów z funduszy kapitałowych ze zryczałtowanej formy (art. 30a ust. 1 pkt 5 ustawy PIT1) na zasady ogólne określone w art. 30b ustawy PIT.

Drugą istotną kategorię wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych stanowi podatek rozliczany wg liniowej 19% stawki, płacony od dochodów podatników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. W związku z wprowadzonymi z początkiem 2022 r. reformami, atrakcyjność tej formy opodatkowania dla przedsiębiorców zmalała, przez co część z nich podjęła decyzję o zmianie formy rozliczenia podatku. Prognoza dochodów z podatku liniowego na 2024 r. jest oparta na prognozowanej dynamice nominalnego PKB, przyjętej na poziomie 9,5%.

Osoby prowadzące działalność gospodarczą mogą, po spełnieniu warunków, wybrać rozliczenie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Zwiększenie atrakcyjności tej formy rozliczania podatku od początku 2022 r. doprowadziło do wzrostu liczby przedsiębiorców opłacających ryczałt. Analogicznie jak w przypadku podatku liniowego, podstawę prognozy wykonania z tego tytułu na 2024 r. stanowi prognozowana na ten rok dynamika nominalnego PKB.

Prognozowana na 2024 r. kwota wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych, która stanowi podstawę do wyliczenia dochodów samorządów zgodnie z art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wynosi 140.800 mln zł.

3.6. Podatek od wydobycia niektórych kopalin

Prognozowana wysokość dochodów od wydobycia niektórych kopalin uwzględnia wprowadzone od 1 lipca 2019 r. obniżenie stawek podatku dla miedzi i srebra o 15% oraz obowiązujący od 1 listopada 2019 r. pobór podatku od wydobycia niektórych kopalin w zakresie ropy naftowej i gazu ziemnego.

Prognoza wpływów budżetowych z podatku od wydobycia niektórych kopalin uwzględnia następujące czynniki wpływające na wysokość zrealizowanych dochodów: wolumen wydobycia w kraju, notowania miedzi i srebra na giełdach referencyjnych w Londynie, ceny ropy naftowej ustalane przez Organizację Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OPEC), notowania gazu ziemnego na Towarowej Giełdzie Energii S.A. oraz kurs walutowy dolara amerykańskiego.

3.7. Podatek od niektórych instytucji finansowych

Prognozowana wysokość dochodów z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych zakłada realizację średniego tempa wzrostu składowych tego podatku na poziomie ok. 5,5%, co przyjęto w oparciu o analizę danych historycznych w tym zakresie.

Na prognozowane dochody, w tym prognozę wykonania w 2023 r., wpływa także rozszerzenie z dniem 1 stycznia 2023 r. zakresu obniżenia podstawy opodatkowania dla podatników należących do sektora bankowego¹³, tj. banków krajowych, oddziałów banków zagranicznych, oddziałów instytucji kredytowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo - kredytowych o wartość aktywów:

- w postaci papierów wartościowych ustawowo objętych gwarancją Skarbu Państwa,
- wynikających z transakcji odkupu, o której mowa w art. 3 pkt 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2365 z dnia 25 listopada 2015 r., której przedmiotem są skarbowe papiery wartościowe w rozumieniu art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (po spełnieniu określonych warunków).

3.8. Podatek od sprzedaży detalicznej

Prognoza dochodów z tytułu podatku od sprzedaży detalicznej została sporządzona na podstawie średniej z wykonania w okresie sierpień 2022 r. – lipiec 2023 r. przy uwzględnieniu wskaźników dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz spożycia prywatnego. W prognozie uwzględniono również opodatkowanie podatkiem od sprzedaży detalicznej paliw silnikowych, które korzystały z wyłączenia z opodatkowania w ramach tarcz antyinflacyjnych do 30 czerwca 2023 r.

¹³ Zmiana wynikająca z ustawy z dnia 16 listopada 2022 r. o zmianie ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2745).

4. Dochody niepodatkowe

Dochody niepodatkowe w latach 2022-2024 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2022	PW 2023	2024 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody niepodatkowe	tys. zł	36.782.345	65.368.273	71.877.299
z tego:				
Dywidendy i wpłaty z zysku		1.679.683	3.005.177	2.485.809
Cło		8.271.573	8.661.000	9.602.000
Wpłaty z zysku NBP		844.455		6.000.000
Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe		22.535.767	50.021.125	48.800.851
Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego		3.450.867	3.680.971	4.988.639
Dynamika nominalna dochodów niepodatkowych	%	60,8	177,7	110,0
Dynamika realna dochodów niepodatkowych	%	53,1	158,7	103,1
W relacji do PKB	%	1,2	1,9	1,9

4.1. Dywidendy i wpłaty z zysku

Dochodem budżetu państwa z dywidend jest 70% dywidendy od udziałów Skarbu Państwa w spółkach, pozostałe 30% stanowi przychód Funduszu Inwestycji Kapitałowych, zgodnie z ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym. Plan dochodów z dywidend na 2024 r. wynosi 2.484.809 tys. zł i jest wyższy o ok. 12% od planu na 2023 r., tj. o 266.834 tys. zł, oraz niższy o ok. 35% od planu na 2023 r. po nowelizacji, tj. o 879.177 tys. zł.

Przy planowaniu dochodów budżetu państwa z dywidend, przyjęte zostało ostrożne podejście do szacunków. Uzyskanie zakładanych dochodów uzależnione będzie ostatecznie od wyników finansowych podmiotów, realizowanych przez nie inwestycji oraz ogólnej sytuacji gospodarczej, jak również wydawanych corocznie przez Komisję Nadzoru Finansowego zaleceń dla spółek. Dochody budżetu państwa z tytułu wpłat z zysku przedsiębiorstw państwowych pobierane są na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych.

W ostatnich latach dochody z wpłat z zysku nie były planowane z powodu zwolnienia wynikającego z art. 17 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. Przepis ten wprowadził zmianę w ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych, zgodnie z którą przedsiębiorstwa państwowe są zwolnione z wpłat z zysku za okres roku obrotowego, w którym wystąpił stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii, oraz za okres roku obrotowego poprzedzającego rok obrotowy, w którym wystąpił którykolwiek z wyżej wymienionych stanów.

Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego, z dniem 1 lipca 2023 r. odwołany został na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

W związku z powyższym planuje się dochody z tytułu wpłat z zysku w budżecie państwa na 2024 r. w wysokości 1.000 tys. zł.

4.2. Cło

Prognozowany w 2024 r. wzrost dochodów z cła wynika z przyjętych, zgodnych z projekcją makroekonomiczną, następujących wskaźników, które determinują dochody z cła:

- import spoza obszaru krajów Unii Europejskiej –192.662 mln euro,
- stawkę celną na poziomie 1,12%,
- średni kurs złotego – 4,45 PLN/EUR.

4.3. Wpłata z zysku NBP

W 2022 r. wynik finansowy Narodowego Banku Polskiego był ujemny i wyniósł -16.943.670,7 tys. zł. Z uwagi na odnotowaną stratę NBP nie dokonał w 2023 r. wpłaty z zysku do budżetu państwa. Jest to zgodne z prognozą z ustawy budżetowej na 2023 rok.

W 2024 r. zgodnie z informacjami otrzymanymi z NBP wpłata do budżetu państwa z tytułu wpłaty z zysku NBP wyniesie 6 mld zł.

Należy jednak zaznaczyć, że wykonanie planowanego wyniku finansowego NBP obciążone jest dużą niepewnością. Wynika to z probabilistycznego charakteru procesów kształtujących ten wynik, nakładającego ograniczenia występujące na etapie budowy planu, np. w zakresie przyjętych wartości kursu złotego do walut obcych, czy operacji wykonywanych w ramach inwestowania rezerw walutowych oraz prowadzenia polityki pieniężnej. Ponadto poziom wyniku finansowego NBP uzależniony jest od wielu czynników będących poza bezpośrednim wpływem NBP.

4.4. Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe

W prognozie dochodów na 2024 r. z tytułu dochodów państwowych jednostek budżetowych i innych dochodów niepodatkowych istotniejsze dochody uzyskiwane są w następujących działach:

- Wymiar sprawiedliwości, w którym gromadzone są głównie dochody z:
 - opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego,
 - wpływów z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych,
 - środków pozyskanych z opłat m.in. za publikację ogłoszeń lub obwieszczeń w Monitorze Sądowym i Gospodarczym,
 - wpływów ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych.
- Obsługa długu Skarbu Państwa, którego głównymi dochodami są:
 - dochody krajowe, na które składają się głównie wpływy ze sprzedaży, zamiany i przedterminowego wykupu obligacji skarbowych, odsetki od środków na rachunkach bankowych (depozyt Pekao S.A. i PKO BP S.A.), odsetki od środków na rachunku sum depozytowych CSA (Credit Support Annex), odsetki od pożyczek udzielonych z budżetu państwa, z tego od pożyczek na rzecz: jednostek samorządu terytorialnego, KUKI S.A. oraz jednostek samorządu terytorialnego dotyczących prefinansowania w zakresie wspólnej polityki rolnej,
 - dochody zagraniczne z tytułu odsetek i opłat od udzielonych przez Polskę kredytów i pożyczek zagranicznych oraz rachunków specjalnych,
- Gospodarka mieszkaniowa, w którym największym źródłem dochodów są dochody z tytułu gospodarowania przez starostów zasobem nieruchomości Skarbu Państwa,
- Administracja publiczna, w którym ujęte są dochody uzyskiwane głównie z wpływów z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych, wpływów z różnych opłat oraz wpływów z opłat za koncesje i licencje,
- Transport i łączność, w którym źródłem dochodów są głównie wpływy z tytułu:
 - pobieranych przez Urząd Komunikacji Elektronicznej dochodów, w tym:
 - opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne, w tym opłaty za częstotliwość, w szczególności wpływy z rezerwacji częstotliwości z zakresu pasma 700 MHz, pasma 800 MHz oraz opłat za odnowienie rezerwacji,

- pobieranych przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad kar i odszkodowań wynikających z zawartych umów na wykonywanie robót drogowych i usług oraz zabezpieczenie mienia,
- różnych dochodów realizowanych przez GDDKiA obejmujących m.in. wpływy z tytułu udostępnienia informacji publicznej, wpływy za media, wynagrodzenie dla płatnika składek ZUS, zwroty wydatków z tytułu oświetlenia dróg krajowych od gmin oraz zwrot kosztów szkolenia pracowników, a także realizowanych przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego obejmujących wpłatę lotniczą w związku z wykonywaniem zadań państwowej władzy nadzorującej nad służbami żeglugi powietrznej,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, źródłem planowanych dochodów są głównie wpływy z tytułu:
 - wpływów z handlu uprawnieniami do emisji CO₂,
 - wpłat z Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
 - wpływów z opłaty recyklingowej,
 - opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłat ewidencyjnych, w tym opłat za częstotliwości,
 - wpływów z Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Ponadto niepodatkowym dochodem budżetu państwa jest m.in. opłata od środków spożywczych, wprowadzona ustawą z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (Dz. U. poz. 1492), która obowiązuje od 1 stycznia 2021 r.

Zgodnie z art. 12c ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1608) opłata od środków spożywczych oraz dodatkowa opłata (sankcyjna) stanowią w 96,5% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia. Pozostała część przychodu, tj. 3,5 % stanowi dochód budżetu państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Na podstawie danych o łącznych wpływach z tytułu opłaty od środków spożywczych za 2021 r., które wyniosły 1.625.517,9 tys. zł, dotychczas prognozowano roczną wysokość dochodów budżetu państwa z tytułu opłaty od środków spożywczych w wysokości 56,89 mln zł.

4.4.1. Dochody z tytułu realizacji zadań zleconych

W ramach łącznej kwoty dochodów państwowych jednostek budżetowych i innych dochodów niepodatkowych, ujętych w projekcie ustawy budżetowej na 2024 r. zaplanowane zostały również wpływy związane z realizacją przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2024 r. planowane jest wypracowanie przedmiotowych wpływów przez wojewodów między innymi w następujących działach:

- 855 – Rodzina, dochody dotyczą przede wszystkim ściągniętych należności od dłużników alimentacyjnych,
- 852 – Pomoc społeczna, dochody dotyczą przede wszystkim odpłatności za pobyt osób z zaburzeniami psychicznymi w ośrodkach wsparcia oraz odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze
- 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, dochody stanowią wpływy głównie z tytułu opłaty za wydanie karty parkingowej przez przewodniczącego powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności;
- 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, dochody dotyczą realizowanych przez komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej wpływów głównie z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa;
- 750 – Administracja publiczna, dochody dotyczą przede wszystkim opłat za udostępnienie danych osobowych z gminnych zbiorów meldunkowych;
- 630 – Turystyka, dochody dotyczą przede wszystkim opłat związanych z zaszeregowaniem obiektów hotelarskich do określonego rodzaju i kategorii oraz opłat za przeprowadzone egzaminy językowe dla pilotów wycieczek i przewodników turystycznych;
- 900 – Gospodarka komunalna i ochrona, dochodów budżetu państwa związane z realizacją zadań zleconych JST w tym z gospodarki odpadami, wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska i w zakresie ochrony gleby i wód podziemnych,
- 710 – Działalność usługowa, w tym wpływy z tytułu grzywnien nakładanych przez organy nadzoru budowlanego,
- 700 – Gospodarka mieszkaniowa, wpływy z tytułu gospodarowania przez starostów zasobem nieruchomości Skarbu Państwa,
- 010 – Rolnictwo i łowiectwo, w tym m.in. wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa do własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (w tym ze sprzedaży nieruchomości rolnych) oraz dochody z tytułu pozyskanej zwierzyny łownej w ramach planowanych odstrzałów,
- 100 – Górnictwo i kopalnictwo, wpływy z tytułu wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego, zgodnie ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze,
- 600 – Transport i łączność, wpływy dotyczą przede wszystkim opłat za wydanie zaświadczeń ADR lub ich wtórników.

Szczegółowy opis dochodów zawartych w pozycji „Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe” przedstawiony jest w opisie stosownych części budżetowych.

4.5. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego

Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego do budżetu państwa związane są z mechanizmem redystrybucji dochodów pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego.

Wysokość wpłat zależy od relacji pomiędzy wysokością dochodów podatkowych poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego (odpowiednio: gmin, powiatów i województw) w przeliczeniu na jednego mieszkańca, a średnimi dochodami podatkowymi wyliczonymi na jednego mieszkańca danej grupy jednostek. Wzrost dochodów z tytułu wpłat jednostek samorządu terytorialnego do budżetu państwa spowodowany jest zróżnicowanym wzrostem dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca w poszczególnych jednostkach danej grupy samorządów.

5. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi

W projekcie ustawy budżetowej na 2024 r. ujęto środki europejskie i środki, o których mowa w art. 5 ust.3 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych na realizację projektów pomocy technicznej, a także środki pozostałych programów finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej, nieujętych w budżecie środków europejskich w wysokości 3.903.779 tys. zł.

Na prognozę takiej kwoty środków z UE i innych źródeł niepodlegających zwrotowi składają się wpływy z:

- realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna oraz innych programów w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020 oraz perspektywy finansowej UE 2021-2027, w tym przede wszystkim w zakresie projektów pomocy technicznej, w wysokości 2.084.717 tys. zł,
- programów realizowanych z udziałem środków otrzymanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) w wysokości 46.347 tys. zł,
- pozostałych programów finansowanych z udziałem środków UE w wysokości 934.673 tys. zł,
- wspólnej polityki rolnej w wysokości 838.042 tys. zł.

Rozdział V

Wydatki budżetu państwa w 2024 r.

1. Wydatki budżetu państwa – informacje ogólne

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w art. 110 określa konstrukcję budżetu państwa. Główne składowe to podatkowe i niepodatkowe dochody budżetu państwa, planowane wydatki budżetu państwa, kwota planowanych wydatków jednostek objętych stabilizującą regułą wydatkową obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1 uofp oraz kwota planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 uofp, planowany deficyt budżetu państwa wraz z informacją dotyczącą źródeł jego pokrycia. W ustawie budżetowej prezentowane są także prognozowane dochody oraz planowane wydatki budżetu środków europejskich, jak również wynik budżetu środków europejskich.

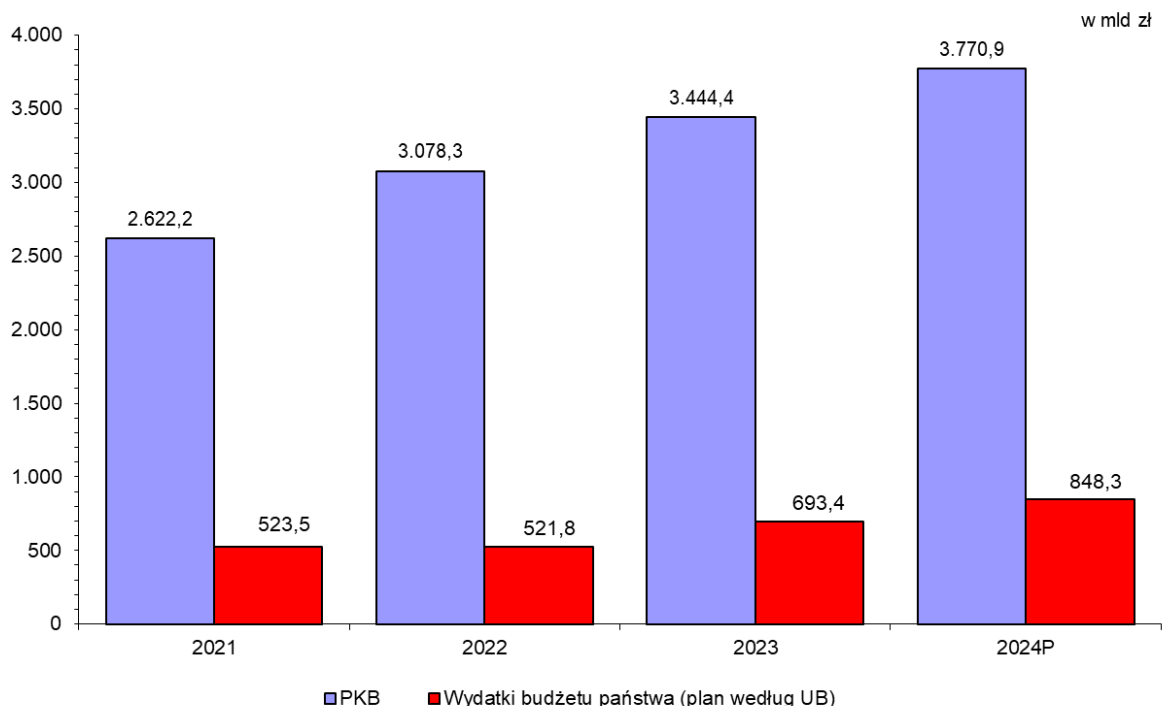
Projekt ustawy budżetowej na rok 2024 został przygotowany z zastosowaniem stabilizującej reguły wydatkowej określonej w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Kwota wydatków na rok 2024 została obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych w oparciu o określoną w art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw kwotę startową¹⁴. Kwota startowa zostanie zaktualizowana w 2025 r., po obliczeniu kwoty zrealizowanych wydatków na potrzeby sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej z 2023 r. Kwota startowa przyjęta do obliczenia kwoty wydatków na 2024 r. wynosi 1.568.249.360 tys. zł

Ustalony w projekcie ustawy budżetowej limit wydatków, o którym mowa w art. 52 ustawy o finansach publicznych na rok 2024 wynosi 848.341.962 tys. zł i jest wyższy od zaplanowanego w nowelizowanej ustawie budżetowej na 2023 r. o 154.963.596 tys. zł, tj. o 22,3%.

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w 2024 r. wyniesie 22,5% wobec 20,1% w roku 2023, co oznacza wzrost o 2,4 punktów procentowych przy jednoczesnym nominalnym wzroście wydatków oraz wzroście PKB.

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w latach 2021-2024 wynosi odpowiednio: 20,0%, 17,0%, 20,1% oraz 22,5%.

¹⁴ Jest to kwota wydatków jednostek objętych SRW określona w nowelizacji ustawy budżetowej 2023 powiększona o wartość tzw. klauzuli inwestycyjnej.

2021 i 2023 - nowelizacja ustawy budżetowej
 2022 - ustawa budżetowa na rok 2022
 2024P - projekt ustawy budżetowej na rok 2024
 Prezentowane kwoty wydatków na lata 2021 - 2024 nie obejmują wydatków zawartych w budżecie środków europejskich.

W ramach projektu ustawy budżetowej na rok 2024 zapewniono niezbędne środki finansowe zarówno na kontynuację dotychczasowych priorytetów Rządu z zakresu prowadzonej przez rząd polityki społeczno-gospodarczej, w tym w szczególności w ramach aktywnej i ambitnej polityki prorodzinnej, jak również na realizację nowych zadań.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 zapewniono niezbędne środki m.in. na:

- 1) finansowanie zmiany ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, który obejmuje wszystkie dzieci do 18 roku życia bez kryterium dochodowego, w tym dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Od 1 stycznia 2024 r. wysokość świadczenia wzrośnie do kwoty 800 zł. Na realizację ww. programu zostanie przeznaczony 63,7 mld zł (Program „Rodzina 800+”),
- 2) realizację świadczenia „Dobry Start”, którego celem jest wsparcie finansowe w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego w wysokości 300 zł na każde dziecko w wieku szkolnym lub osobę uczącą się do 20 roku życia (lub 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności). W 2024 r. na realizację ww. zadania zostanie przeznaczony 1,4 mld zł,
- 3) realizację rodzinnego kapitału opiekuńczego, które przysługuje, co do zasady, na każde drugie i kolejne dziecko w rodzinie, w wieku od 12 do 36 miesięcy życia oraz realizację dofinansowania obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub

u dziennego opiekuna. W 2024 r. na realizację ww. zadań zostanie przeznaczony 2,6 mld zł,

- 4) realizację świadczeń rodzinnych zakładającą podwyższenie kwoty świadczenia pielęgnacyjnego od 1 stycznia 2024 r.,
- 5) waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2024 r. wskaźnikiem waloryzacji na poziomie 112,3%,
- 6) sfinansowanie wypłaty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. 13. emerytury) oraz kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. 14. emerytury),
- 7) wzrost kwoty bazowej w państwowej sferze budżetowej na poziomie 6,6%,
- 8) wzrost wynagrodzeń dla nauczycieli na poziomie 12,3% od 1 stycznia 2024 r.,
- 9) finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej na poziomie 3% PKB zgodnie z art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny,
- 10) wzrost nakładów na finansowanie ochrony zdrowia zgodnie z art. 131c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 11) zwiększenie wydatków w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki,
- 12) finansowanie zadań w obszarze mieszkalnictwa,
- 13) finansowanie zadań w obszarze rolnictwa, w tym dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, dopłaty do paliwa rolniczego,
- 14) zadania w zakresie transportu lądowego: infrastruktury drogowej i kolejowej oraz krajowych pasażerskich przewozów kolejowych,
- 15) realizację programów wieloletnich pod nazwą: Rządowy Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów oraz „Rządowy program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019–2026”,
- 16) realizację programów wieloletnich w obszarze gospodarki morskiej,
- 17) realizację inwestycji w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
- 18) realizację zadań Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wynikających z ustawy Prawo wodne, w tym na realizację „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”,
- 19) realizację programu wieloletniego pod nazwą „Program Olimpia - Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich”.

Dodatkowo, w projekcie budżetu zapewniono kontynuację finansowania innych zadań rozpoczętych w latach ubiegłych takich jak: wypłata uzupełniającego świadczenia rodzicielskiego dla osób, które wychowały co najmniej 4 dzieci i z tytułu długoletniego zajmowania się potomstwem nie wypracowały emerytury w wysokości odpowiadającej

co najmniej kwocie najniższej emerytury; zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego; finansowanie regulacji z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej; restrukturyzacja w sektorze górnictwa węgla kamiennego; finansowanie realizacji misji technologiczno-naukowej ESA z udziałem polskiego astronauty na Międzynarodową Stację Kosmiczną.

Wydatki budżetu państwa realizowane są przez kierowników urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, ministrów i kierowników urzędów centralnych, wojewodów oraz prezesów samorządowych kolegiów odwoławczych. Każdy wydatek budżetu państwa przypisany jest do określonego dysponenta części budżetowej, ponadto określony jest jego charakter ekonomiczny (tj. czy jest to dotacja, subwencja, świadczenie na rzecz osób fizycznych, wydatek bieżący jednostek budżetowych, wydatek majątkowy, wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa, środki własne Unii Europejskiej, współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej). W ten sposób wydatki prezentowane są w załączniku nr 2 do projektu ustawy budżetowej. Niektóre wydatki uszczegółowione są dodatkowo w pozostałych załącznikach do ustawy budżetowej:

- załącznik nr 6 – prezentowane są kwoty wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych,
- załącznik nr 7 – zawiera zestawienie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami,
- załącznik nr 8 – zawiera wykaz jednostek, dla których zaplanowano dotacje podmiotowe i celowe oraz kwoty tych dotacji,
- załącznik nr 9 – zawiera zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych,
- załącznik nr 10 – zawiera zestawienie programów wieloletnich w układzie zadaniowym,
- załącznik nr 11 – zawiera plany finansowe agencji wykonawczych,
- załącznik nr 12 – zawiera plany finansowe instytucji gospodarki budżetowej,
- załącznik nr 13 – zawiera plany finansowe państwowych funduszy celowych,
- załącznik nr 14 – zawiera plany finansowe państwowych osób prawnych.

Wydatki według grup ekonomicznych:

Wyszczególnienie	Nowelizacja ustawy budżetowej 2023	Projekt ustawy budżetowej 2024	Różnica (3-2)	Wskaźnik (3/2)	Struktura	
					2023 r.	2024 r.
1	w tys. zł			%		
2	3	4	5	6	7	
Ogółem	693.378.366	848.341.962	154.963.596	122,3	100,0	100,0
w tym:						
1. Dotacje i subwencje	292.349.723	356.503.472	64.153.749	121,9	42,2	42,0
2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych	81.637.083	143.409.697	61.772.614	175,7	11,8	16,9
3. Wydatki bieżące jednostek budżetowych	139.006.494	154.033.795	15.027.301	110,8	20,0	18,2
4. Wydatki majątkowe	67.375.776	73.346.198	5.970.422	108,9	9,7	8,6
5. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa	62.000.000	68.500.000	6.500.000	110,5	8,9	8,1
6. Środki własne Unii Europejskiej	34.882.566	37.180.298	2.297.732	106,6	5,0	4,4
7. Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	16.126.724	15.368.502	-758.222	95,3	2,3	1,8

Największy udział w wydatkach ogółem będą stanowiły dotacje i subwencje (42,0%), następnie wydatki bieżące jednostek budżetowych (18,2%) oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych (16,9%).

Zasadniczy podział poszczególnych wydatków określają działy klasyfikacji budżetowej, takie jak na przykład: rodzina, transport i łączność, szkolnictwo wyższe i nauka, obrona narodowa, oświata i wychowanie, ochrona zdrowia, pomoc społeczna. Należy podkreślić, iż wydatki zaplanowane w danym dziale budżetu państwa nie odzwierciedlają wszystkich nakładów zaplanowanych do poniesienia na realizację zadań z zakresu określonej dziedziny działalności państwa. Nakłady te ponoszone są także z budżetu środków europejskich oraz w ramach planów finansowych jednostek sektora finansów publicznych: agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych.

Opis wydatków zaplanowanych na realizację zadań publicznych wraz z celami oraz wartościami mierników przedstawia budżet w układzie zadaniowym.

2. Grupy wydatków

2.1. Subwencje i dotacje do jednostek samorządu terytorialnego

2.1.1. Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego

Na 2024 r. w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowano wydatki w łącznej wysokości 103.328.358 tys. zł, tj. na poziomie wyższym o 21,1% niż zaplanowano na 2023 r. (przed nowelizacją). Poszczególne części subwencji ogólnej ustalono w następujących wysokościach:

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego została zaplanowana na rok 2024 w wysokości 76.608.177 tys. zł i jest o 18,6% wyższa od kwoty części oświatowej subwencji ogólnej określonej w ustawie budżetowej na rok 2023 (po zmianach) - 64.580.581 tys. zł.

Część oświatowa subwencji ogólnej ustalona została zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w świetle którego kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych.

W kwocie części oświatowej subwencji ogólnej planowanej na rok 2024 zostały uwzględnione skutki finansowe zmiany zakresu zadań oświatowych, w tym m.in.:

- zmiana liczby etatów nauczycieli i struktury awansu zawodowego,
- skutki planowanego wzrostu zatrudnienia z tytułu standaryzacji zatrudnienia psychologów i pedagogów szkolnych – kontynuacja zmian wprowadzanych od 1 września 2022 r.,
- skutki wzrostu o 12,3% średnich wynagrodzeń nauczycieli od 1 stycznia 2024 r.,
- wzrost liczby dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- wzrost kwoty dotacji udzielanych z budżetów JST w związku z szacowanym wzrostem kwoty finansowego standardu A oraz wzrostem subwencji naliczanej na uczniów w szkołach i placówkach, dla których jednostka samorządu terytorialnego nie jest organem prowadzącym,
- skutki wzrostu odpisu na ZFŚS dla nauczycieli,
- zmniejszenie z tytułu przekazania przez jednostki samorządu terytorialnego, w drodze porozumienia, szkół do prowadzenia przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin zaplanowana na 2024 r. w wysokości 13.104.423 tys. zł jest wyższa o 24,5% od kwoty tej części subwencji zaplanowanej na 2023 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwotę podstawową otrzymują gminy, w których dochody podatkowe na 1 mieszkańca są niższe od 92% średnich dochodów podatkowych wszystkich gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju.

Wysokość kwoty uzupełniającej uzależniona jest od gęstości zaludnienia w gminie, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochodu gminy na 1 mieszkańca.

Kwotę uzupełniającą otrzymują tylko te gminy, w których gęstość zaludnienia, ustalona przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., jest niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy jest nie wyższy niż 150% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów zaplanowana na 2024 r. w kwocie 4.459.723 tys. zł, jest o 54,9% wyższa od kwoty zaplanowanej na 2023 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwotę podstawową otrzymują powiaty, w których wskaźnik dochodów podatkowych z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych na 1 mieszkańca w powiecie jest mniejszy niż wskaźnik dochodów podatkowych dla wszystkich powiatów.

Wyrównaniu podlega 90% różnicy między średnim dochodem podatkowym na 1 mieszkańca kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca powiatu.

Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania na 1 mieszkańca i liczby mieszkańców danego powiatu.

Kwota uzupełniająca zależy od wskaźnika bezrobocia w danym powiecie i przeznaczona jest dla tych powiatów, w których wskaźnik bezrobocia – liczony jako iloraz stopy bezrobocia w powiecie i stopy bezrobocia w kraju – jest wyższy od 1,10. Im wyższy jest wskaźnik bezrobocia w powiecie, tym wyższa jest ta kwota.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw zaplanowana na 2024 r. w kwocie 3.511.397 tys. zł jest o 10,7% wyższa od kwoty zaplanowanej na 2023 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwota podstawowa jest przeznaczona dla tych województw, w których wskaźnik dochodów podatkowych na 1 mieszkańca z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych jest mniejszy niż wskaźnik dochodów podatkowych dla wszystkich województw.

Wyrównaniu podlega 72% różnicy między średnim dochodem podatkowym województw na 1 mieszkańca w kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca województwa.

Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania i liczby mieszkańców w danym województwie.

Kwota uzupełniająca uzależniona jest od liczby mieszkańców w województwie.

Kwotę tę otrzymują województwa, w których wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w województwie jest niższy od 125% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw, a więc te, które nie dokonują wpłat i w których liczba mieszkańców nie przekracza 3 milionów. Podstawę do jej wyliczenia stanowi przeliczeniowa liczba mieszkańców województwa ustalana w sposób określony ustawowo.

Wysokość kwoty uzupełniającej należnej danemu województwu stanowi iloczyn przeliczeniowej liczby mieszkańców i 9% średniego dochodu podatkowego województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca w kraju.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin na 2024 r. została zaplanowana w wysokości 1.218.029 tys. zł, tj. na poziomie o 22,4% wyższym od zaplanowanego na 2023 r.

Część równoważąca subwencji ogólnej jest rozdzielana między gminy według następujących, określonych ustawowo, kryteriów:

- 1) 50% – między gminy miejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 80% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin miejskich wykonanych w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin,

- 2) 25% – między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 90% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin wiejskich i miejsko-wiejskich wykonanych w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin,
- 3) 25% – między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których suma dochodów za rok poprzedzający rok bazowy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz dochodów z podatku rolnego i z podatku leśnego, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, jest niższa od 80% średnich dochodów z tych samych tytułów za rok poprzedzający rok bazowy we wszystkich gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów

Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów na 2024 r. została zaplanowana w wysokości 2.513.510 tys. zł, tj. o 66,7% wyższej niż zaplanowana na 2023 r.

Część równoważąca subwencji ogólnej jest rozdzielana między powiaty według następujących kryteriów określonych w ustawie:

- 1) 9% – między powiaty, które w roku poprzedzającym rok bazowy nie dokonywały wpłat do budżetu państwa i powiaty, które dokonały wpłaty do budżetu państwa w kwocie niższej niż 1.000.000 zł, w zależności od wysokości wydatków na rodziny zastępcze poniesionych w roku poprzedzającym rok bazowy,
- 2) 7% – między powiaty, ustalone przez ministra właściwego do spraw pracy, w których nie działa powiatowy urząd pracy, a zadania tej jednostki realizowane są przez inny powiat,
- 3) 30% – między powiaty, w których długość dróg powiatowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu jest wyższa od średniej długości dróg powiatowych w kraju w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju,
- 4) 30% – między miasta na prawach powiatu w zależności od długości dróg wojewódzkich i krajowych, znajdujących się w granicach miast na prawach powiatu,
- 5) 24% – między powiaty, w których kwota planowanych dochodów powiatu na rok budżetowy jest niższa od kwoty planowanych dochodów powiatu na rok bazowy.

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw na 2024 r. została zaplanowana w wysokości 1.257.100 tys. zł, tj. o 7,5% wyższej niż zaplanowana na 2023 r.

Kwotę części regionalnej subwencji ogólnej otrzymują województwa, których dochody podatkowe (udział w PIT i CIT), powiększone o część wyrównawczą subwencji ogólnej,

w przeliczeniu na jednego mieszkańca, są niższe od 125% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw. Kwota tej części subwencji jest ustalana jako iloraz sumy dochodów podatkowych wszystkich województw, uzyskanych w roku poprzedzającym rok bazowy oraz liczby mieszkańców kraju.

Część regionalna subwencji ogólnej, stanowiąca 52% kwoty wpłat województw do budżetu państwa, jest rozdzielana proporcjonalnie do przeliczeniowej liczby bezrobotnych ustalonej dla danego województwa z uwzględnieniem liczby bezrobotnych w przedziałach wiekowych.

Kwotę stanowiącą 48% części regionalnej subwencji ogólnej otrzymują województwa, w których dochody podatkowe za rok poprzedzający rok bazowy, powiększone o część wyrównawczą subwencji ogólnej i kwotę części regionalnej subwencji ogólnej ustaloną z zastosowaniem przeliczeniowej liczby bezrobotnych (w przeliczeniu na jednego mieszkańca), były niższe od 125% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw. Województwa dokonujące wpłat nie otrzymują części regionalnej subwencji ogólnej.

Rezerwa subwencji ogólnej dla województw

W części 82 budżetu państwa została zaplanowana rezerwa subwencji ogólnej, w wysokości 320.000 tys. zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie budowy i przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami wojewódzkimi. Środki te zostaną podzielone według ustawowych kryteriów.

Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

Na 2024 r. zaplanowano, w części 82 budżetu państwa, środki na uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w łącznej wysokości 335.999 tys. zł, tj. w tej samej wysokości, co środki zaplanowane na ten cel w ustawie budżetowej na rok 2023.

Środki tej rezerwy przeznaczone będą na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, utrzymanie rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu, a także na remont, utrzymanie, ochronę i zarządzanie drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

2.1.2. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawami ustrojowymi jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje na dofinansowanie zadań własnych, finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej

oraz innych zadań zleconych ustawami, a także dotacje na realizację zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Na rok 2024 dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, na dofinansowanie ich zadań własnych oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień zaplanowano dotacje w wysokości 28.762.806 tys. zł, z tego na zadania bieżące zaplanowano 27.461.528 tys. zł, a zadania inwestycyjne 1.301.278 tys. zł.

W powyższej kwocie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego nie są ujęte dotacje na współfinansowanie oraz finansowanie (wydatki podlegające refundacji) programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, a także zaplanowane w rezerwach celowych.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane są przez ministrów, wojewodów oraz innych dysponentów części budżetowych.

Dotacje według części budżetowych przedstawia poniższe zestawienie.

Części	Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
w tys. zł			
Dotacje ogółem	28.762.806	27.461.528	1.301.278
Krajowe Biuro Wyborcze	7.650	7.650	
Gospodarka	1.230	1.230	
Kultura fizyczna	914.031		914.031
Obrona narodowa	116.965	51.965	65.000
Oświata i wychowanie	764	764	
Rolnictwo	542	542	
Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne	123	123	
Zabezpieczenie społeczne	5.200	5.200	
Sprawy zagraniczne	300	300	
Województwa	27.716.001	27.393.754	322.247

Jak wynika z powyższego zestawienia 96,4% dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowane jest w budżetach wojewodów. Natomiast dotacje w pozostałych 9 częściach stanowią 3,6% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego. Należy podkreślić, że w trakcie wykonywania budżetu poziom dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego ulega zwiększeniu, głównie ze środków ujętych w rezerwach celowych.

Dotyczy to m.in. rezerw celowych na zadania określone w ustawach o: pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także na zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego, przeciwdziałanie i usuwanie skutków

klęsk żywiołowych oraz na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego według działów przedstawia zestawienie.

Wyszczególnienie		Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
			bieżących	majątkowych
		w tys. zł		
Dotacje ogółem		28.762.806	27.461.528	1.301.278
010	Rolnictwo i łowiectwo	41.666	40.593	1.073
020	Leśnictwo	4.961	4.961	
050	Rybołówstwo i rybactwo	284	284	
100	Górnictwo i kopalnictwo	991	991	
150	Przetwórstwo przemysłowe	1.230	1.230	
600	Transport i łączność	754.976	754.976	
630	Turystyka	3.823	3.823	
700	Gospodarka mieszkaniowa	246.751	241.623	5.128
710	Działalność usługowa	498.949	496.521	2.428
750	Administracja publiczna	643.953	643.953	
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	7.650	7.650	
752	Obrona narodowa	158.134	93.134	65.000
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3.982.753	3.722.418	260.335
755	Wymiar sprawiedliwości	104.837	104.837	
758	Różne rozliczenia	89.483	89.483	
801	Oświata i wychowanie	74.316	74.316	
851	Ochrona zdrowia	766.585	713.436	53.149
852	Pomoc społeczna	4.404.931	4.404.797	134
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	220.533	220.533	
855	Rodzina	15.804.832	15.804.832	
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	15.361	15.361	
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	324	324	
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	21.452	21.452	
926	Kultura fizyczna	914.031		914.031

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane będą w ramach wydatków na zadania klasyfikowane w 24 działach. Najwyższe kwoty dotacji przeznaczane są na zadania: rodziny, pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, kultury fizycznej, ochrony zdrowia, transportu i łączności oraz administracji publicznej. Dotacje przekazywane na zadania w tych działach wynoszą łącznie 27.272.061 tys. zł, co stanowi 94,8% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego.

Strukturę dotacji według ich rodzajów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Kwota dotacji ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	majątkowe
		w tys. zł	
Dotacje na zadania	28.762.806	27.461.528	1.301.278
- własne*	4.367.120	3.335.240	1.031.880
- z zakresu administracji rządowej	24.272.517	24.003.149	269.368
- realizowane na podstawie porozumień	123.169	123.139	30

*) kwota uwzględnia wydatki zaplanowane w § 287 Dotacja z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych

Najwyższą kwotę stanowiącą 84,4% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego, stanowią dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane są do gmin, powiatów i samorządów województw. Wielkość dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższe zestawienie.

Nazwa jednostki samorządu terytorialnego	Kwota dotacji ogółem	z tego na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
		w tys. zł	
Ogółem	28.762.806	27.461.528	1.301.278
- Gminy*	20.530.404	19.703.401	827.003
- Powiaty	6.521.597	6.100.591	421.006
- Samorzady województw	1.710.805	1.657.536	53.269

*) kwota uwzględnia wydatki zaplanowane w § 287 Dotacja z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych

Dotacje w wysokości 20.530.404 tys. zł, tj. 71,4% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane jest do gmin, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 17.257.973 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 24.477 tys. zł, własne – 3.247.954 tys. zł.

Dotacje dla gmin przeznaczane są głównie na:

- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu rodziny – 15.756.665 tys. zł (całość stanowią wydatki bieżące), co stanowi 76,7% dotacji zaplanowanych dla gmin, z tego całość planowana jest na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej.

Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:

- wypłaty świadczeń rodzinnych (zasiłek rodzinny, dodatki do tego zasiłku, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne, świadczenie rodzicielskie), świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłków dla opiekunów oraz na koszty ich obsługi, a także na opłacenie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne

- i zasiłek dla opiekunów – 15.500.000 tys. zł
(zadania z zakresu administracji rządowej),
- opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów – 254.965 tys. zł
(zadania z zakresu administracji rządowej),
- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej – 3.242.949 tys. zł
(z tego na zadania bieżące 3.242.865 tys. zł i zadania inwestycyjne 84 tys. zł), co stanowi 15,8% dotacji zaplanowanych dla gmin, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 909.361 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 2.100 tys. zł, własne – 2.331.488 tys. zł.

Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:

- wypłaty zasiłków stałych oraz gwarantowanej z budżetu państwa części zasiłków okresowych – 1.793.015 tys. zł (zadania własne),
- działalność ośrodków pomocy społecznej – 483.234 tys. zł (zadania własne – 444.214 tys. zł oraz z zakresu administracji rządowej – 39.020 tys. zł),
- działalność ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 647.363 tys. zł, z tego na zadania bieżące 647.279 tys. zł, zadania inwestycyjne 84 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej).
- finansowanie zadań kultury fizycznej – 824.389 tys. zł (tylko zadania własne inwestycyjne) z przeznaczeniem na realizację programu wieloletniego „Program Olimpia - Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich”.
- finansowanie zadań administracji publicznej – 577.977 tys. zł (tylko zadania bieżące), z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 577.689 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 288 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na zadania realizowane przez urzędy stanu cywilnego, prowadzenie ewidencji ludności, wydawanie dowodów osobistych, zadania związane z ewidencją działalności gospodarczej.

Powiaty otrzymują z budżetu państwa dotacje w wysokości 6.521.597 tys. zł, co stanowi 22,7% łącznej kwoty dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 5.426.845 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 55.042 tys. zł, własne – 1.039.710 tys. zł.

Dotacje dla powiatów przeznaczone są głównie na:

- bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową – 3.982.046 tys. zł
(z tego na zadania bieżące 3.721.711 tys. zł i zadania inwestycyjne 260.335 tys. zł),
co stanowi 61,1% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Dotacje w kwocie 3.981.746 tys. zł przeznaczone są na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, w tym głównie:

- dla komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej – 3.980.820 tys. zł, z tego na zadania bieżące 3.720.485 tys. zł, zadania inwestycyjne 260.335 tys. zł,
 - zadania zarządzania kryzysowego – 449 tys. zł,
- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej – 1.156.863 tys. zł (z tego na zadania bieżące 1.156.813 tys. zł i zadania inwestycyjne 50 tys. zł), co stanowi 17,7% dotacji zaplanowanych dla powiatów, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 319.760 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 1.800 tys. zł, własne – 835.303 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:
- dofinansowanie utrzymania w ponadgminnych domach pomocy społecznej osób przyjętych na zasadach sprzed 1 stycznia 2004 r. oraz osób, które zostały przyjęte do domów ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem – 835.303 tys. zł (bieżące zadania własne),
 - działalność powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 292.617 tys. zł, z tego na zadania bieżące 292.567 tys. zł, zadania inwestycyjne 50 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej),
- działalność usługową – 478.009 tys. zł (z tego na zadania bieżące 475.731 tys. zł i zadania inwestycyjne 2.278 tys. zł), co stanowi 7,3% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Dotacje zostaną przeznaczone głównie na zadania z zakresu administracji rządowej dla Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego – 345.738 tys. zł oraz na zadania związane z geodezją i kartografią – 125.084 tys. zł.

Dotacje z budżetu państwa przewidziane do przekazania dla samorządów województw wynoszą – 1.710.805 tys. zł, co stanowi 5,9% dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 1.587.699 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 43.650 tys. zł, własne – 79.456 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:

- ochronę zdrowia – 762.849 tys. zł, co stanowi 44,6% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw, z tego: na zadania z zakresu administracji rządowej – 710.000 tys. zł - środki zostaną przeznaczone w szczególności na zadania związane z realizowaniem staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów oraz na zadania własne – 52.849 tys. zł na realizację programu wieloletniego pod nazwą „Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu”,
- transport i łączność – 753.101 tys. zł, co stanowi 44% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Środki zostaną przeznaczone na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, tj. głównie na finansowanie zadań w zakresie krajowych pasażerskich przewozów autobusowych – 749.581 tys. zł oraz na zadania wynikające z ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (ADR oraz inne zadania marszałków) – 3.520 tys. zł.

2.2. Wydatki majątkowe

W ustawie budżetowej na rok 2024 wydatki majątkowe zaplanowane zostały w wysokości 73.346.198 tys. zł, w następującej szczegółowości:

Wyszczególnienie	2023	2024	3:2
	Znowelizowana ustawa budżetowa	Projekt ustawy budżetowej	
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Ogółem	67.375.776	73.346.198	108,9%
Wydatki na zadania inwestycyjne jednostek budżetowych	33.973.878	45.830.616	134,9%
Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne	13.657.139	9.086.432	66,5%
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	5.476.437	5.389.201	98,4%
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	2.010.294	2.253.173	112,1%
Wydatki na zadania inwestycyjne pozostałych jednostek	579.143	591.120	102,1%
Wydatki na współfinansowanie programów inwestycyjnych NATO i UE	6.000	7.000	116,7%
Dotacje/wydatki dotyczące zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych	277.282	167.026	60,2%
- dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	239.740	124.903	52,1%
- dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	1.800	-	0,0%
- dla jednostek budżetowych	35.742	42.123	117,9%
Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego	545.189	1.301.278	238,7%
- dotacje dla gmin	197.904	827.003	417,9%
- dotacje dla powiatów	249.302	421.006	168,9%
- dotacje dla samorządów województw	97.983	53.269	54,4%
Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa dla państwowej instytucji kultury na dofinansowanie zadań inwestycyjnych objętych mecenatem państwa	92.500	94.500	102,2%
- wykonywanych przez samorządowe instytucje kultury	92.500	93.000	100,5%
- wykonywanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych	0	1.500	
Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	1.157.914	500.000	43,2%
Środki z budżetu państwa dla Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych	9.600.000	8.094.552	84,3%

Wyszczególnienie	2023	2024	3:2
	Znowelizowana ustawa budżetowa	Projekt ustawy budżetowej	
	w tys. zł		
1	2	3	4
Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych	0	31.300	

W ramach wydatków majątkowych kwota 64.263.456 tys. zł ujęta została w budżetach dysponentów, a kwota 9.082.742 tys. zł w rezerwie ogólnej i rezerwach celowych budżetu państwa.

Największy udział (99,9%) w kwocie wydatków majątkowych ujętych w budżetach dysponentów stanowią wydatki zaplanowane na zadania realizowane w ramach niżej wymienionych 13 obszarów:

- **Obrona narodowa** – 48.554.470 tys. zł, w tym głównie wydatki na modernizację techniczną Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej m.in. na zakup uzbrojenia i sprzętu wojskowego, wydatki na inwestycje budowlane na potrzeby wojska, na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji budowlanych dotyczących Programu Inwestycji NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP) oraz na wpłatę na Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych,
- **Transport i łączność** – 3.621.365 tys. zł, głównie na:
 - inwestycje związane z rozwojem infrastruktury dróg publicznych krajowych, w tym realizację programu wieloletniego pn. "Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku",
 - infrastrukturę kolejową, w tym przede wszystkim na realizację programu wieloletniego pn. „Krajowy Program Kolejowy do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032)",
 - zadania inwestycyjne na potrzeby urzędów morskich (w tym głównie na realizację programów wieloletnich: „Budowa i rozbudowa infrastruktury dostępowej do portu w Świnoujściu w latach 2023-2029”, „Budowa falochronu osłonowego w Porcie Gdańsk”, „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” oraz „Program wspierania inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim”,
 - inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne na potrzeby przejść granicznych,
 - zadania inwestycyjne Inspekcji Transportu Drogowego,
- **Ochrona zdrowia** – 2.783.633 tys. zł, głównie na:
 - inwestycje szpitali klinicznych i ogólnych, w tym programy wieloletnie wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia, tj.:

- Wieloletni program medyczny – rozbudowa i modernizacja Szpitala Uniwersyteckiego Nr 2 im. dr Jana Biziela w Bydgoszczy,
- Centralny Zintegrowany Szpital Kliniczny - centrum medycyny interwencyjnej (etap I CZSK),
- Wieloletni Plan Inwestycyjny – budowa, przebudowa, modernizacja infrastruktury Narodowego Instytutu Kardiologii Stefana Kardynała Wyszyńskiego – Państwowego Instytutu Badawczego w celu zwiększenia dostępności i jakości wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych dla pacjentów z chorobami układu sercowo-naczyniowego,
- Rozbudowa wraz z modernizacją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Szczecinie w zakresie kliniczno-dydaktycznym i medycznych wdrożeń innowacyjnych
- Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu,
- Drugi etap budowy Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wraz z Akademickim Ośrodkiem Onkologicznym,
- Podniesienie jakości i dostępności świadczeń medycznych w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego – Szpital Kliniczny Dzieciątka Jezus,
- Wieloletni program inwestycji w zakresie rewitalizacji i rozbudowy Centrum Onkologii - Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie- I etap,
- realizację programów polityki zdrowotnej, w tym programów wieloletnich m.in.: „Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030”, „Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022–2032” oraz „Narodowy Program Transplantacyjny”,
- pozostałą działalność z zakresu ochrony zdrowia, w tym głównie na zakup sprzętu, aparatury i oprogramowania dla jednostek budżetowych Ministerstwa Zdrowia oraz zadania inwestycyjne SP ZOZ podległych ministerstwom: obrony narodowej i spraw wewnętrznych i administracji,
- System Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego, w tym budowę budynku Krajowego Centrum Monitorowania Ratownictwa Medycznego,
- **Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa** – 1.949.068 tys. zł, głównie inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Służby Ochrony Państwa i Straży Granicznej, w tym w ramach „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025” oraz zadania inwestycyjne Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości,
- **Wymiar sprawiedliwości** – 1.713.131 tys. zł, w tym głównie na potrzeby:
 - jednostek sądownictwa powszechnego – na inwestycje mające na celu zapewnienie właściwych warunków pracy, usprawnienie postępowań sądowych, zapewnienie

- powszechnego, elektronicznego dostępu do informacji oraz rozbudowę i utrzymanie sprawności funkcjonujących systemów informatycznych,
- więziennictwa, głównie na podniesienie norm i standardów w zakresie warunków odbywania kary pozbawienia wolności i wykonania tymczasowego aresztowania oraz ulepszenie infrastruktury technicznej zakładów karnych i aresztów śledczych, w tym kontynuację realizacji zadań inwestycyjnych związanych z „Programem Modernizacji Służby Więziennej w latach 2022 – 2025”,
 - jednostek powszechnych prokuratury – głównie na inwestycje budowlane w obiektach Prokuratur Regionalnych, Rejonowych i Okręgowych oraz zakupy inwestycyjne, w tym wartości niematerialnych i prawnych na potrzeby Prokuratury Krajowej i Prokuratur Regionalnych,
- **Szkolnictwo wyższe i nauka** – 1.579.530 tys. zł z przeznaczeniem przede wszystkim na realizację:
- programów wieloletnich pn.:
 - „Rozbudowa wraz z modernizacją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Szczecinie w zakresie kliniczno-dydaktycznym i medycznych wdrożeń innowacyjnych”,
 - „Budowa kampusu Akademii Muzycznej imienia Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy”,
 - „Budowa Polskiego Ośrodka Szkoleniowego Ratownictwa Morskiego w Szczecinie”.
 - zadań inwestycyjnych na potrzeby uczelni prowadzonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, szkół wojskowych, uczelni medycznych, wyższych szkół artystycznych, jednostek naukowych oraz Politechniki Morskiej w Szczecinie i Uniwersytetu Morskiego w Gdyni,
- **Administracja publiczna i urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa** – 1.031.912 tys. zł, w tym głównie na finansowanie wydatków majątkowych izb administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami skarbowymi i urzędami celno-skarbowymi w tym programie wieloletniego pn. „Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023–2025”, urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz ministerstw i urzędów centralnych organów administracji rządowej,
- **Kultura fizyczna** – 914.031 tys. zł z przeznaczeniem na realizację programu wieloletniego pod nazwą „Program Olimpia - Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich”,
- **Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego** – 876.809 tys. zł, w szczególności na inwestycje na potrzeby muzeów, pozostałych instytucji kultury, centrów kultury i sztuki

ośrodków ochrony i dokumentacji zabytków oraz archiwów, w tym zadania realizowane w ramach programów wieloletnich:

- „Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie”,
 - „Budowa siedziby Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE”,
 - „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025”,
- jak również dotacje na zadania inwestycyjne związane z odbudową Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej, inwestycje związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami oraz zadania realizowane na potrzeby Instytutu Solidarności i Męstwa,
- **Gospodarka komunalna i ochrona środowiska** – 342.947 tys. zł, w tym głównie na realizację programu wieloletniego „Ochrona przeciwpowodziowa i osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego w rejonie Odry Środkowej – cofka stopnia wodnego Malczyce”, a także na zadania z zakresu ochrony brzegów morskich,
 - **Przetwórstwo przemysłowe** – 328.855 tys. zł, w tym głównie na realizację programów wieloletnich pn. „Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030”, „Program modernizacji badawczego reaktora jądrowego „MARIA” umożliwiający jego eksploatację po 2027 r.”, „Program polskiej energetyki jądrowej”, „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, a także na zasilenie funduszu statutowego BGK z tytułu realizacji programu rządowego Finansowe Wspieranie Eksportu,
 - **Rolnictwo i łowiectwo oraz rybołówstwo i rybactwo** — 288.800 tys. zł, głównie na zadania inwestycyjne Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w tym budowę i rozbudowę systemów IT, budowę i aktualizację Systemu Identyfikacji Działek Rolnych LPiS, a także na inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne na potrzeby wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego,
 - **Oświata i wychowanie oraz edukacyjna opieka wychowawcza** – 182.997 tys. zł, w tym przede wszystkim na w tym przede wszystkim na zadania inwestycyjne głównie o charakterze budowlanym na potrzeby szkół rolniczych, szkół artystycznych, internatów i burs szkolnych, a także na zadania publiczne skierowane na rozwój przedszkoli, szkół i placówek realizowane przez Ministra Edukacji i Nauki.

Wydatki majątkowe zaplanowane w rezerwie ogólnej budżetu państwa wynoszą 485.000 tys. zł.

Wydatki majątkowe zaplanowane w rezerwach celowych w wysokości 8.597.742 tys. zł, zostaną przeznaczone głównie na:

- realizację uchwały Rady Ministrów dotyczącej programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w czołgi” i zapewnienie warunków jego realizacji – 4.800.000 tys. zł,

- dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych – 1.457.428 tys. zł,
- dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego – 490.000 tys. zł,
- zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania – 447.653 tys. zł,
- dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej – 303.431 tys. zł,
- zadania w obszarze zdrowia – 298.419 tys. zł,
- realizację programu wieloletniego pod nazwą „Program Olimpia - Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich” – 285.969 tys. zł,
- odbudowę dochodów budżetu państwa oraz na zadania związane z funkcjonowaniem systemu finansów publicznych – 237.871 tys. zł,
- zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego – 113.564 tys. zł,
- utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także na wsparcie potencjału realizacji zadań publicznych – 48.753 tys. zł,
- budowę, modernizację i wyposażenie przejść granicznych – 40.644 tys. zł,
- zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej – 31.234 tys. zł,
- realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego – 18.016 tys. zł,
- realizację Oświęcimskiego strategicznego programu rządowego – Etap VI 2021-2025 – 11.330 tys. zł.

2.3. Obsługa długu Skarbu Państwa

W ustawie budżetowej na 2024 r. na wydatki w grupie ekonomicznej - obsługa długu Skarbu Państwa¹⁵ zaplanowano łącznie kwotę 68.500.000 tys. zł, tj. o 10,5% wyższą niż w nowelizacji ustawy budżetowej na 2023 r.

Planowane wydatki obejmują:

¹⁵ Grupa ta nie obejmuje rozliczeń z tytułu poręczeń krajowych udzielonych przez Skarb Państwa dotyczących kosztów prowadzonych postępowań sądowych związanych z poręczeniami SP, które nie zostały zaplanowane zarówno na 2023 jak i na 2024 rok.

- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym w wysokości 59.843.940 tys. zł,
- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych w wysokości 8.656.060 tys. zł.

Wyszczególnienie	Nowelizacja UB 2023	Projekt budżetu na 2024	3/2
	tys. zł		%
1	2	3	4
Obsługa długu Skarbu Państwa	62.000.000	68.500.000	110,5
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym	54.730.039	59.843.940	109,3
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych	7.269.961	8.656.060	119,1

Część 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa

W ustawie budżetowej na 2024 r. na wydatki z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa zaplanowano kwotę 68.500.000 tys. zł, tj. o 10,5% wyższą niż w nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023. Planowane wydatki obejmują:

- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym,
- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych.

Wyszczególnienie	Nowelizacja UB 2023	Projekt budżetu na 2024 r.	3/2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Obsługa długu Skarbu Państwa – cz. 79 bp	62.000.000	68.500.000	110,5
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym	54.730.039	59.843.940	109,3
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych	7.269.961	8.656.060	119,1
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	0	0	

1. Na wydatki z tytułu obsługi zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym zaplanowano kwotę 59.843.940 tys. zł, tj. o 9,3% wyższą niż w nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023.

Na wydatki te składają się:

- a) odsetki i dyskonto od skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym w łącznej wysokości 53.829.430 tys. zł,
- b) odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów w wysokości 5.780.178 tys. zł,
- c) odsetki od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA w wysokości 3.600 tys. zł,
- d) koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym oraz inne opłaty i prowizje w wysokości 230.732 tys. zł.

Odsetki i dyskonto od skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym

Planowane na 2024 r. wydatki z tytułu odsetek i dyskonta od skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym w wysokości 53.829.430 tys. zł, dotyczą:

- 1) dyskonta od wykupywanych w 2024 r. bonów skarbowych w wysokości 453.330 tys. zł,
- 2) dyskonta i odsetek od obligacji rynkowych z uwzględnieniem transakcji swap w wysokości 44.241.288 tys. zł. Wydatki te obejmują obsługę obligacji:
 - stałoprocentowych w wysokości 24.779.703 tys. zł,
 - zmiennoprocentowych w wysokości 19.461.585 tys. zł,
- 3) odsetek i dyskonta od obligacji oszczędnościowych w wysokości 9.134.812 tys. zł. Wydatki te obejmują obsługę obligacji oszczędnościowych:
 - trzymiesięcznych o oprocentowaniu stałym OTS w wysokości 5.726 tys. zł,
 - rocznych o zmiennej stopie procentowej ROR w wysokości 242.811 tys. zł,
 - dwuletnich o oprocentowaniu stałym DOR w wysokości 498.119 tys. zł,
 - dwuletnich o zmiennej stopie procentowej DOS w wysokości 10.534 tys. zł,
 - trzyletnich o zmiennej stopie procentowej TOZ w wysokości 49.801 tys. zł,
 - trzyletnich o oprocentowaniu stałym TOS w wysokości 2.524 tys. zł,
 - czteroletnich indeksowanych COI w wysokości 8.100.457 tys. zł,

- emerytalnych dziesięcioletnich EDO w wysokości 212.751 tys. zł,
- rodzinnych sześcioletnich ROS i dziesięcioletnich ROD w wysokości 12.089 tys. zł.

Odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów

Wydatki na odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów od niektórych jednostek sektora finansów publicznych, a także depozytów sądowych szacowane są w 2024 r. na kwotę 5.780.178 tys. zł.

Odsetki od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA

Wydatki na odsetki należne kontrahentowi od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA (Credit Support Annex) szacuje się w 2024 r. na kwotę 3.600 tys. zł.

Koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym oraz inne opłaty i prowizje

Wydatki na koszty emisji krajowych skarbowych papierów wartościowych oraz inne opłaty i prowizje szacuje się w 2024 r. na 230.732 tys. zł. Obejmują one głównie wynagrodzenie agentów emisji obligacji detalicznych (PKO BP i Pekao S.A.), opłaty i wynagrodzenie agenta (BGK) związane z przyjmowaniem środków przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie od niektórych jednostek sektora finansów publicznych, a także depozytów sądowych i prokuratorskich oraz opłaty za usługi rozliczeniowo-depozytowe KDPW i prawne.

2. Na wydatki z tytułu obsługi zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych zaplanowano kwotę 8.656.060 tys. zł, tj. o 19,1% wyższą niż w nowelizacji ustawy budżetowej na 2023r.

Na wydatki te składają się:

- a) odsetki i dyskonto od obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych po uwzględnieniu przepływów związanych z instrumentami pochodnymi w wysokości 6.411.712 tys. zł,
- b) odsetki i opłaty od kredytów w wysokości 1.789.457 tys. zł,
- c) odsetki od pożyczek z Unii Europejskiej w wysokości 324.425 tys. zł,
- d) odsetki od zabezpieczeń gotówkowych związanych z transakcjami CSA w wysokości 1.080 tys. zł,
- e) koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz inne opłaty i prowizje w wysokości 129.386 tys. zł.

Odsetki i dyskonto od obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych oraz przepływy związane z innymi instrumentami finansowymi

Wydatki z tytułu odsetek i dyskonta od obligacji wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych po uwzględnieniu przepływów związanych z instrumentami pochodnymi zaplanowano na 2024 r. w wysokości 6.411.712 tys. zł. Płatności dotyczą obligacji emitowanych w euro, dolarze, jenie japońskim i juanie chińskim.

Odsetki i opłaty od kredytów

Wydatki z tytułu odsetek i opłat od kredytów zaplanowane na 2024 r. w wysokości 1.789.457 tys. zł będą realizowane na rzecz:

- Europejskiego Banku Inwestycyjnego w wysokości 433.008 tys. zł. Dotyczą one głównie kredytów na: infrastrukturę drogową, modernizację sieci kolejowych oraz na projekty związane z nauką i szkolnictwem wyższym, projekty z obszaru gospodarki morskiej, medycyny i zdrowia, a także związane ze współfinansowaniem wkładu z budżetu państwa do wybranych programów/priorytetów przewidzianych do realizacji przy pomocy funduszy z UE w ramach wieloletnich ram finansowych i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007-2013 i 2014-2020,
- Banku Światowego w wysokości 1.230.565 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki i opłaty od zaciągniętych kredytów, głównie na usuwanie skutków powodzi i ochronę przeciwpowodziową dorzeczy Odry i Wisły oraz wsparcie reform strukturalnych polskiej gospodarki,
- Banku Rozwoju Rady Europy w wysokości 125.884 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki od zaciągniętych kredytów, głównie na projekty usuwania skutków powodzi i ochronę przeciwpowodziową dorzeczy Odry i Wisły.

Odsetki od pożyczek z Unii Europejskiej

Wydatki z tego tytułu zaplanowane na 2024 r. w wysokości 324.425 tys. zł dotyczą realizacji umów pożyczek pomiędzy Unią Europejską a Rzeczpospolitą Polską.

Koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz inne opłaty i prowizje

Wydatki na sfinansowanie kosztów emisji skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz innych opłat i prowizji zaplanowano na 2024 r. w wysokości 129.386 tys. zł. Koszty zaplanowane w tej pozycji dotyczą głównie wydatków związanych z przygotowaniem emisji obligacji na międzynarodowych rynkach finansowych, opłat za ratingi, prowizji dla BGK i NBP z tytułu zawartych umów agencyjnych oraz innych kosztów za promocje, prospekty, a także usługi prawne i bankowe.

3. Rozliczeń z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych udzielonych przez Skarb Państwa w 2024 r. nie zaplanowano.

2.4. Wydatki na realizację projektów z udziałem środków Unii Europejskiej

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 zaplanowano wydatki budżetu państwa, nieuwzględnione w budżecie środków europejskich, na realizację projektów z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w wysokości 15.368.502 tys. zł, w tym na:

- współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich,
- finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieuwjętych w budżecie środków europejskich,
- finansowanie projektów pomocy technicznej,
- finansowanie rozliczeń programów i projektów finansowanych z udziałem środków z UE,
- finansowanie wspólnej polityki rolnej.

W ramach powyższej kwoty w poszczególnych częściach budżetowych zaplanowana została kwota 7 809 989 tys. zł na wydatki przeznaczone na projekty realizowane m. in. w ramach:

1) Programów Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2021-2027, w tym na:

- 16 Programów Regionalnych 2021-2027,
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027,
- Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027,
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027,
- Programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej INTERREG 2021-2027,
- Pomoc Techniczną dla Funduszy Europejskich na lata 2021-2027,
- Instrument Łącząc Europę (CEF) w sektorze Transport 2021-2027,

2) Programów Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, w tym na:

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020,
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
- Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020,
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- Europejską Współpracę Terytorialną 2014-2020,

- Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020,
- Instrument "Łącząc Europę",

3) Wspólnej polityki rolnej,

4) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 i Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy II,

5) innych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieujętych w budżecie środków europejskich.

Pozostała część wydatków na realizację projektów unijnych, w tym na wynagrodzenia, została zaplanowana w rezerwie celowej budżetu państwa poz. 8 – z przeznaczeniem na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej – w kwocie 7.558.513 tys. zł.

Zaplanowanie rezerwy wynika z faktu, że na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie można dokonać podziału wszystkich wydatków na poszczególne podziałki klasyfikacji budżetowej. Ponadto rezerwa poz. 8 obejmuje również wydatki na umowy, których podpisanie jest dopiero planowane. Jednocześnie należy zauważyć, że stopień realizacji poszczególnych projektów kształtuje się różnie w poszczególnych częściach budżetowych, więc trudno przewidzieć, który dysponent wykorzysta w pełni środki ujęte w ramach własnej części, a w których przypadkach realizacja projektów z różnych przyczyn będzie przebiegała z opóźnieniem, co ostatecznie będzie miało wpływ na różny poziom wykorzystania środków w ramach części danego dysponenta. Ponadto, różny stopień zaawansowania realizacji programów operacyjnych nie pozwala w pełni określić wszystkich potrzeb dysponentów.

Umieszczenie części wydatków w rezerwie celowej pozwoli na sprawniejszą i bardziej elastyczną realizację projektów finansowanych w ramach poszczególnych programów, a tym samym przyczyni się do lepszej absorpcji środków unijnych.

Zaplanowane w budżecie państwa wydatki – w poszczególnych częściach budżetowych dotyczą:

- 1) Programów Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2021-2027 – w ramach tych programów zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w kwocie 3.662.176 tys. zł, z tego na:
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 kwotę 173.712 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 kwotę 70.239 tys. zł,

- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 kwotę 357.594 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 kwotę 55.699 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 kwotę 507.435 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 kwotę 20.549 tys. zł,
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 kwotę 138.875 tys. zł,
 - Pomocy Technicznej dla Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 zaplanowano na 2024 rok 569.900 tys. zł,
 - 16 Regionalnych Programów 2021-2027 – w ramach 16 Regionalnych Programów zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.562.143 tys. zł,
 - Programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej INTERREG 2021-2027 – w ramach Programów zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 77.064 tys. zł,
 - Instrument „Łącząc Europę” 2021-2027– w częściach budżetowych na 2024 rok zaplanowano kwotę 128.966 tys. zł,
- 2) Krajowych Programów Operacyjnych 2014-2020 – w ramach tych programów zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w kwocie 368.223 tys. zł, z tego na:
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 kwotę 355.256 tys. zł,
 - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 kwotę 6.865 tys. zł,
 - Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 kwotę 4.548 tys. zł,
 - Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 kwotę 1.554 tys. zł,
- 3) 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020 – w ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 83.937 tys. zł,
- 4) Instrumentu "Łącząc Europę" – w częściach budżetowych na 2024 rok zaplanowano kwotę 216.994 tys. zł,
- 5) Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020 – w ramach tego programu zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 19.906 tys. zł,
- 6) Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa na 2024 r. zaplanowano kwotę 6.213 tys. zł,

- 7) Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014-2020 – w ramach programów zaliczanych do Europejskiej Współpracy Terytorialnej w częściach budżetowych zaplanowano na 2024 rok wydatki w wysokości 567 tys. zł,
- 8) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 i Szwajcarsko- Polskiego Programu Współpracy II – w ramach tych programów zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 214.303 tys. zł,
- 9) Pozostałych programów finansowanych z udziałem środków pochodzących w szczególności z budżetu UE, nieujętych w budżecie środków europejskich – w ramach tych programów zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 132.883 tys. zł,
- 10) Wspólnej polityki rolnej – w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR) zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 3.104.787 tys. zł. Z wydatków budżetu państwa finansowane będą następujące zadania: współfinansowanie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW), działania interwencyjne na rynkach rolnych, przejściowe wsparcie krajowe, a także finansowanie wyprzedzające PROW.

2.5. Wydatki budżetu państwa według działów

Dział	2024
	Projekt ustawy budżetowej
	w tys. zł
1	2
Razem	848.341.962
010 Rolnictwo i łowiectwo	10.099.117
020 Leśnictwo	8.120
050 Rybołówstwo i rybactwo	112.399
100 Górnictwo i kopalnictwo	1.794.410
150 Przetwórstwo przemysłowe	1.974.485
500 Handel	1.451.639
550 Hotele i restauracje	45.498
600 Transport i łączność	15.960.207
630 Turystyka	105.983
700 Gospodarka mieszkaniowa	2.526.643
710 Działalność usługowa	802.683
720 Informatyka	136.854
730 Szkolnictwo wyższe i nauka	32.054.674
750 Administracja publiczna	24.123.690
751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	4.243.519
752 Obrona narodowa	99.992.386
753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	178.938.434
754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	25.725.632
755 Wymiar sprawiedliwości	23.309.962
757 Obsługa długu publicznego	68.500.000
758 Różne rozliczenia	215.770.984
801 Oświata i wychowanie	3.285.550
851 Ochrona zdrowia	29.909.046
852 Pomoc społeczna	4.525.034
853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	5.098.829
854 Edukacyjna opieka wychowawcza	233.434
855 Rodzina	89.158.627
900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2.384.410
921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4.340.767
925 Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	176.262
926 Kultura fizyczna	1.552.684

2.6. Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa i sądy powszechne

Zgodnie z art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Minister Finansów włącza do projektu ustawy budżetowej dochody i wydatki Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz z wojewódzkimi sądami administracyjnymi, Krajowej Rady Sądownictwa, sądownictwa powszechnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego i Państwowej Inspekcji Pracy.

Poniższa tabela przedstawia wydatki dla tych jednostek zaplanowane w projekcie ustawy budżetowej na rok 2024:

nr części	Nazwa części	Nowelizacja ustawy budżetowej na rok 2023	Projekt ustawy budżetowej na rok 2024	4:3 %
1	2	3	4	5
01	Kancelaria Prezydenta RP	246 942	268 350	108,7
02	Kancelaria Sejmu	685 993	752 752	109,7
03	Kancelaria Senatu	152 810	172 610	113,0
04	Sąd Najwyższy	218 999	297 814	136,0
05	Naczelný Sąd Administracyjny	708 781	882 304	124,5
06	Trybunał Konstytucyjny	49 007	55 973	114,2
07	Najwyższa Izba Kontroli	367 956	498 496	135,5
08	Rzecznik Praw Obywatelskich	69 155	74 959	108,4
09	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	83 323	139 140	167,0
10	Urząd Ochrony Danych Osobowych	45 367	64 320	141,8
11	Krajowe Biuro Wyborcze	92 519	100 811	109,0
12	Państwowa Inspekcja Pracy	457 703	551 478	120,5
13	Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	539 254	648 727	120,3
14	Rzecznik Praw Dziecka	22 077	26 645	120,7
15	Sądy powszechne	12 224 182	14 923 787	122,1
52	Krajowa Rada Sądownictwa	22 210	24 938	112,3
		15 986 278	19 483 104	121,9

Ustalono na 2024 rok wydatki urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa wynosząc 19.483.104 tys. zł, tj. o 21,9% więcej niż w znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2023. Ze środków tych na wydatki bieżące zaplanowano 18.236.138 tys. zł (122,2% planu na 2023 r.), a na majątkowe 1.246.966 tys. zł (117,4% planu na rok 2023).

W ramach wyżej wymienionych wydatków finansowane będą:

- koszty utrzymania i funkcjonowania urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – 4.243.519 tys. zł, w tym świadczenia na rzecz osób fizycznych – 183.137 tys. zł, wydatki bieżące – 3.808.079 tys. zł, (w tym na wynagrodzenia i pochodne m.in. dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, pracowników orzecznictwa, uposażenia parlamentarzystów – 2.673.713 tys. zł), dotacje celowe – 17.650 tys. zł, wydatki majątkowe – 234.642 tys. zł,
- uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne – 1.075.490 tys. zł,
- nakłady na funkcjonowanie sądów powszechnych (rejonowych, okręgowych i apelacyjnych) – 14.062.556 tys. zł,
- dotacja dla Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa – 40.000 tys. zł; środki te przeznaczone będą na realizację programów rewaloryzacji zespołów zabytkowych Krakowa,
- środki na działalność związaną z ochroną pamięci walk i męczeństwa – 60.359 tys. zł.

Ponadto na finansowanie ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendum głównie na wybory do Parlamentu Europejskiego, samorządowe oraz ewentualne referendum ogólnokrajowe zaplanowano rezerwę celową w wysokości 1.595.670 tys. zł.

2.7. Obrona narodowa

Wydatki na obronę narodową na 2024 rok zaplanowano w łącznej wysokości 113.348.926 tys. zł, co stanowi 3,0% planowanego Produktu Krajowego Brutto w roku 2024 określonego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, w Założeniach projektu budżetu państwa na rok 2024.

Powyższa kwota obejmuje wydatki budżetowe: w części 29. Obrona narodowa i w dziale 752 – Obrona narodowa w innych częściach budżetu państwa. W ramach tej kwoty środki w wysokości 49.300.774 tys. zł zaplanowano na wydatki majątkowe, co stanowi 43,5% wydatków obronnych i gwarantuje realizację postanowień ustawy o obronie Ojczyzny.

W ramach wydatków obronnych zaplanowano:

- 112.733.481 tys. zł w budżecie części obrona narodowa,
- 615.445 tys. zł w dziale obrona narodowa w innych częściach budżetu państwa.

W części obrona narodowa w ramach zaplanowanej kwoty sfinansowane będą:

- wydatki majątkowe przeznaczone głównie na realizację inwestycji i zakupy inwestycyjne resortu obrony narodowej oraz na współfinansowanie programów inwestycyjnych NATO – 49.164.425 tys. zł,
- wydatki osobowe, tj. uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz świadczenia pieniężne relacjonowane do uposażeń, a także wynagrodzenia pracowników cywilnych i nauczycieli wraz z pochodnymi – 21.737.660 tys. zł,
- wydatki na zakup usług remontowych, zdrowotnych, telekomunikacyjnych i pozostałych oraz na zakup materiałów i wyposażenia, sprzętu i uzbrojenia, energii oraz środków żywności – 19.781.710 tys. zł,
- emerytury i renty dla byłych żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy – 11.114.471 tys. zł,
- pozostałe wydatki bieżące – 2.010.787 tys. zł,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 4.503.736 tys. zł,
- dotacje na zadania związane z obronnością – 4.420.692 tys. zł.

Środki zaplanowane w dziale obrona narodowa w innych częściach budżetu państwa przeznaczone zostaną na sfinansowanie:

- projektów badawczych i celowych w dziedzinie obronności,
- „Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych RP”,
- działalności jednostek organizacyjnych prokuratury powszechnej właściwych w sprawach wojskowych,
- składki do Europejskiej Agencji Kosmicznej,
- zadań związanych z przeprowadzeniem kwalifikacji wojskowej.

Dodatkowo, ponad kwotę 113.348.926 tys. zł, zabezpieczono w rezerwie celowej środki na realizację uchwały Rady Ministrów dotyczącej programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w czołgi” i zapewnienia warunków jego realizacji w wysokości 4.800.000 tys. zł. Środki te będą stanowić wpłatę do Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych.

2.8. Środki własne Unii Europejskiej

Część budżetowa 84 – Środki własne Unii Europejskiej została utworzona w celu dokonywania płatności polskiej składki członkowskiej do budżetu ogólnego UE (tzw. środków własnych UE). Wpłata ta wynika z konieczności wypełnienia traktatowego zobowiązania Polski wobec UE.

Kalkulacja wysokości środków własnych na 2024 r. została oparta na projekcie budżetu UE na kolejny rok budżetowy, opracowanym przez Komisję Europejską na podstawie Decyzji w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej nr 2020/2053 z 14 grudnia 2020 r. Ponadto w kalkulacji uwzględniono niedopłatę wynikającą z aktualizacji podstaw zasobów własnych VAT i DNB za 2021 r. i lata poprzednie w kwocie 2.049.475 tys. zł. Jest to efekt corocznego rozliczenia wpłat należnych i wpłacanych z tytułu VAT i DNB, przygotowanego przez Komisję Europejską na podstawie przekazanych przez państwa sprawozdań za lata poprzednie. Zgodnie ze znowelizowanym rozporządzeniem nr 609/2014 skutki aktualizacji podstaw VAT i DNB są rozliczane w roku następnym po przekazaniu informacji przez Komisję Europejską o kwocie rozliczenia.

Dodatkowo, w związku z przedstawionym przez Komisję Europejską w czerwcu br. projektem rewizji Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) 2021-2027 i planowanymi dodatkowymi wydatkami UE, przede wszystkim związanymi z wojną w Ukrainie i kosztami pożyczek zaciągniętych na instrument *NextGenerationEU*, oczekuje się w 2024 r. wzrostu składek państw, w tym Polski, ponad kwotę ujętą w projekcie budżetu UE. W efekcie dodatkowe środki na pokrycie skutków ww. rewizji WRF w szacowanej wysokości 2 mld zł zostały ujęte w rezerwie celowej.

Należy przy tym zauważyć, że ostateczna wielkość wpłat poszczególnych państw członkowskich z tytułu środków własnych UE jest znana dopiero po zakończeniu procedury budżetowej, czyli po uchwaleniu budżetu przez Parlament Europejski i Radę UE, co z reguły następuje w grudniu roku poprzedzającego dany rok budżetowy. Ponadto budżet ogólny UE podlega zmianom w trakcie roku budżetowego na podstawie przyjmowanych nowelizacji budżetu, co pociąga za sobą zmianę wysokości wpłat poszczególnych państw członkowskich. Standardowo w drugiej połowie roku uchwalana jest nowelizacja dotycząca aktualizacji danych makroekonomicznych stanowiących podstawę do wyliczeń składki. Poziom wydatków w ramach części 84 ulega także zmianie w związku z wahaniami wpływów z opłat celnych.

W ustawie budżetowej na 2024 r. w limicie części 84 zostały zaplanowane wydatki na składkę z uwzględnieniem ww. skutków aktualizacji podstaw zasobów własnych VAT i DNB w łącznej kwocie 35.180.298 tys. zł.

Składka na 2024 r. jest wyższa od składki zaplanowanej w 2023 r., przede wszystkim w związku z koniecznością zapłaty ww. skutków.

W ramach limitu części 84 w wysokości 35.180.298 tys. zł ujęto:

- wpłatę obliczoną na podstawie Dochodu Narodowego Brutto (DNB) – 18.308.203 tys. zł,
- wpłatę obliczoną zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów Unii Europejskiej, na podstawie podatku od towarów i usług – 5.783.850 tys. zł,
- wpłatę z tytułu udziału w opłatach celnych – 6.910.373 tys. zł,
- wpłatę z tytułu finansowania obniżki wkładów opartych na DNB – 1.816.555 tys. zł,
- wpłatę obliczoną na podstawie masy odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddanych recyklingowi – 2.361.317 tys. zł.

3. Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych

Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych dla pracowników objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1533, z późn. zm.) zostały ustalone bez rezerw celowych w wysokości 60.171.672 tys. zł (bez składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy) i w porównaniu do nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (bez rezerw celowych – 53.570.176 tys. zł) wzrosły per saldo o kwotę 6.601.496 tys. zł, co stanowi ok. 112,3%, a w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2023 (bez rezerw celowych – 52.829.932 tys. zł) - ok. 113,9%.

Dane w zakresie państwowych jednostek budżetowych objętych przepisami ww. ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r., dotyczące kwot wynagrodzeń dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń oraz osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń prezentowane są w załączniku nr 6 do projektu ustawy budżetowej na rok 2024 w podziale na poszczególne grupy pracownicze, części i działy klasyfikacji dochodów i wydatków.

Prezentowane kwoty w 2024 r. obejmują wynagrodzenia i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy oraz uposażenia, nagrody roczne i uznaniowe oraz dodatkowe uposażenia roczne, a także zapomogi przysługujące na podstawie odrębnych ustaw żołnierzom i funkcjonariuszom.

Zmiany wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych (bez rezerw celowych) w 2024 r., w porównaniu do nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023, wynikają m.in. z następujących tytułów:

- 1) wzrostu wynagrodzeń osobowych pracowników oraz uposażeń funkcjonariuszy i żołnierzy w związku z przyjęciem średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń na poziomie 106,6%,
- 2) skutków przechodzących związanych z rozdysponowaniem rezerw celowych z roku 2023,
- 3) wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, dodatkowego uposażenia żołnierzy oraz nagrody rocznej funkcjonariuszy,
- 4) zwiększenia funduszu uposażeń z tytułu zatrudnienia dodatkowych etatów Policji w Centralnym Biurze Zwalczania Cyberprzestępczości – w związku z realizacją ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z powołaniem Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości,
- 5) zwiększenia funduszu uposażeń z tytułu zatrudnienia dodatkowych etatów funkcjonariuszy - w związku z realizacją ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ustanowieniu "Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby

Ochrony Państwa w latach 2022-2025", o ustanowieniu Programu modernizacji Służby Więziennej w latach 2022-2025" oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw,

- 6) wzrostu liczby żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego,
- 7) wzrostu limitu zatrudnienia pracowników cywilnych w związku z koniecznością zabezpieczenia nowych zadań realizowanych przez Siły Zbrojne RP.

Ponadto w projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 zostały ujęte wynagrodzenia podmiotów wynikających, z art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Minister Finansów włącza do projektu ustawy budżetowej dochody i wydatki Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz z wojewódzkimi sądami administracyjnymi, Krajowej Rady Sądownictwa, sądownictwa powszechnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego i Państwowej Inspekcji Pracy.

Wynagrodzenia w ww. jednostkach budżetowych wynoszą łącznie 10.037.855 tys. zł i w porównaniu do nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (bez rezerw celowych – 8.400.443 tys. zł) wzrosły per saldo o kwotę 1.637.412 tys. zł, co stanowi ok. 19,5%, a w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2023 (bez rezerw celowych – 8.302.573 tys. zł) – ok. 20,9%.

Zmiany wynagrodzeń w powyższym zakresie (bez rezerw celowych) w 2024 r., w porównaniu do nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023, wynikają m.in. z następujących tytułów:

- 1) wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, dodatkowego uposażenia żołnierzy oraz nagrody rocznej funkcjonariuszy,
- 2) wzrostu wynagrodzeń osobowych pracowników cywilnych oraz uposażeń funkcjonariuszy,
- 3) planowanego wzrostu zatrudnienia, w tym głównie w sądach powszechnych,
- 4) wzrostu wynagrodzeń osób, których podstawę wynagrodzenia stanowi kwota przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2023 ogłoszona komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego oraz osób których wynagrodzenia są do nich relacjonowane.

Rozdział VI

Programy wieloletnie

W rozdziale zaprezentowano omówienie programów wieloletnich w układzie zadaniowym, które będą realizowane w 2024 r. Zestawienie programów wieloletnich w formie tabelarycznej, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zamieszczone zostało w załączniku nr 10 do projektu ustawy budżetowej, opracowanym w szczególności określonej w art. 122 ust. 2. Dla każdego z ujętych w nim programów wieloletnich wskazano podstawę prawną oraz określono: jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą jego wykonanie, cel programu, okres jego realizacji, łączne nakłady (w tym z budżetu państwa) na realizację programu, wysokość wydatków budżetowych w roku budżetowym oraz w dwóch kolejnych latach budżetowych, a także mierniki określające stopień realizacji celu.

W układzie zadaniowym, programy wieloletnie wykazywane są zasadniczo w ramach jednej podziałki zadaniowego układu wydatków. W uzasadnionych przypadkach dysponenci mogą ująć dany program wieloletni w ramach więcej, niż jednego zadania/podzadania/działania dla danego programu wieloletniego (uwzględniając podział programu na obszary działalności państwa, odpowiednio do właściwości podmiotów realizujących daną część programu), z zachowaniem zasady ciągłości ujęcia programu w układzie zadaniowym w latach poprzednich. Niektóre programy zostały więc wykazane w więcej, niż w jednym zadaniu/podzadaniu/działaniu (np. program wieloletni pn. „*Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030*”).

W 2024 r. realizowanych będzie 43 programów wieloletnich, na które zaplanowano łączne wydatki budżetowe w wysokości 15.397.614 tys. zł, w tym 536.842 tys. zł z rezerw celowych, natomiast 14.860.772 tys. zł z poszczególnych części budżetowych.

W uzasadnieniu zamieszczonym poniżej zawarto dodatkowo omówienie jakie działania/prace przewiduje się wykonać w szczególności w 2024 r. w ramach realizacji każdego z opisanych programów.

1. Rządowy Program Rezerw Strategicznych na lata 2022-2026

Program wieloletni pn. „Rządowy Program Rezerw Strategicznych na lata 2022-2026” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.2.W *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin*, podzadania 6.2.2. *Rezerwy strategiczne oraz zapasy agencyjne ropy naftowej i paliw*, działania 6.2.2.1. *Rezerwy strategiczne*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 192/2022 Rady Ministrów z dnia 23 września 2022 r.

Wykonawcą Programu jest Prezes Rady Ministrów.

Celem Programu jest określenie asortymentu i ilości rezerw strategicznych, które mają być tworzone i utrzymywane (lub likwidowane) w poszczególnych latach jego obowiązywania. Rezerwy te będą wykorzystywane w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa i obronności państwa, bezpieczeństwa, porządku i zdrowia publicznego oraz wystąpienia klęski żywiołowej lub sytuacji kryzysowej, w celach wsparcia realizacji zadań w zakresie bezpieczeństwa i obronności państwa, odtworzenia infrastruktury krytycznej, złagodzenia zakłóceń w ciągłości dostaw służących funkcjonowaniu gospodarki i zaspokojeniu podstawowych potrzeb obywateli, ratowania ich życia i zdrowia, realizacji interesów w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego, wypełnienia jej zobowiązań międzynarodowych, a także udzielania pomocy i wsparcia podmiotom prawa międzynarodowego publicznego. W ramach Programu realizowane będą również wydatki inwestycyjne wynikające przede wszystkim z przewidzianych w programie ilości i kategorii rezerw strategicznych, koniecznej modernizacji istniejącej infrastruktury magazynowej, a także w związku z budową elektronicznego systemu zasobów rezerw strategicznych.

Całkowite koszty Programu w latach 2022-2026 wynoszą 4.636.542 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 1.186.248 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Określenie asortymentu i ilości rezerw strategicznych, które mają być tworzone i utrzymywane (lub likwidowane) w poszczególnych latach obowiązywania Programu	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych	Określona procentowo ilość danej rezerwy utworzona w roku przewidywanego jej utworzenia zgodnie z harmonogramem ujętym w Programie	nie mniej niż 70
		Określona procentowo ilość danej rezerwy zlikwidowana w roku przewidywanej jej likwidacji zgodnie z harmonogramem ujętym w Programie	nie mniej niż 80

Tworzenie oraz likwidacja rezerw w roku 2024 wynika z harmonogramu ujętego w Programie. Szczegółowe informacje stanowią informację niejawną.

Ponadto, w ramach Programu zaplanowano wydatki inwestycyjne dotyczące głównie budowy, rozbudowy i modernizacji istniejącej infrastruktury magazynowej, a także budowy elektronicznego systemu zasobów rezerw strategicznych.

2. Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030

Program wieloletni pn. „*Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.1. *Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, podzadania 6.1.4. *Wsparcie projektów inwestycyjnych*, działania 6.1.4.1. o tej samej nazwie.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 122/2011 Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2011 r. z późn. zm.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Programu jest Minister Rozwoju i Technologii.

Program ukierunkowany jest na zapewnienie wzrostu innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki przez wspieranie nowych inwestycji realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy z sektora mikro-, małych, średnich oraz dużych przedsiębiorstw. Cel realizowany jest poprzez udzielanie wsparcia inwestycjom Strategicznym, Innowacyjnym, Centrom Usług Biznesowych oraz Centrom Usług Badawczo-Rozwojowych, co zapewni możliwość dofinansowania zarówno dużych inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki, jak i średniej wielkości projektów innowacyjnych.

Całkowite koszty Programu w latach 2011-2030 wynoszą 3.483.400 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 287.600 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki, poprzez wspieranie dotacjami z budżetu państwa nowych inwestycji realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy spełniające kryteria określone Programem	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w danym roku dzięki systemowi wsparcia inwestorów	1.000

Zgodnie z założeniami Programu, w 2024 roku realizowane będą działania ukierunkowane na wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki przez wspieranie nowych inwestycji realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy. W związku z realizacją Programu w roku 2024 planowane jest utworzenie 1.000 nowych miejsc pracy.

3. Program rządowy – Udział Polski w części COSME Programu na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Programu na rzecz jednolitego rynku) w latach 2022-2028

Program wieloletni pn. „*Program rządowy – Udział Polski w części COSME Programu na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Programu na rzecz jednolitego rynku) w latach 2022-2028*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.1. W *Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, podzadania 6.1.2. *W Tworzenie warunków do zwiększania innowacyjności przedsiębiorstw*, działania 6.1.2.1. *Wspieranie współpracy w systemie innowacji*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 161/2021 Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2021 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki.

Celem Programu na rzecz jednolitego rynku jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego przez wzmocnienie zarządzania rynkiem wewnętrznym, wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), ulepszenie na poziomie strategicznym i operacyjnym w obszarze normalizacji, zapewnienie jednolitego, wysokiego poziomu ochrony konsumentów w całej Unii Europejskiej, jak również wspieranie działań na rzecz zdrowia ludzi, ochrony zdrowia zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt. Program służy także ustanowieniu ram dla finansowania europejskich statystyk, stanowiących podstawę do opracowywania, monitorowania i oceny wszystkich polityk UE.

Całkowite koszty Programu w latach 2022-2028 wynoszą 178.640 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 10.868 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Zapewnienie udziału polskich podmiotów w części COSME Programu na rzecz jednolitego rynku oraz wykorzystanie dla poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw instrumentów finansowych oferowanych w ramach programów unijnych	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Ogólna liczba odbiorców działań realizowanych przez instytucje wspierane w ramach Programu wieloletniego	8.400

W ramach Programu zostały zawarte umowy ramowe z PARP, które określają warunki realizacji zadań w latach 2022-2028. Natomiast wskaźniki realizacji zadania na dany rok są ustalane w rocznych umowach wykonawczych. Wśród oczekiwanych rezultatów działań podejmowanych przez ośrodki Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości jest zwiększenie liczby MŚP, które współpracują z zagranicznymi partnerami (zarówno z krajów UE, jak i spoza tego regionu) w zakresie wymiany handlowej, technologicznej, transferu wiedzy, technologii lub partnerstwa w zakresie innowacji. Oczekiwany rezultatem działań podejmowanych przez Krajowy Punkt Kontaktowy jest zwiększenie udziału polskich przedsiębiorców i innych podmiotów w wykorzystaniu instrumentów finansowych UE.

4. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Program wieloletni pn. „*Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.1.W *System ochrony środowiska i informacji o środowisku*, podzadania 12.1.6.W *Gospodarka odpadami*, działania 12.1.6.2. *Przedsięwzięcia w zakresie gospodarowania odpadami*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. z późn. zm.

Koordynatorem realizacji Programu jest Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

W ramach Programu realizowane są działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oczyszczania kraju z azbestu.

Do głównych efektów realizacji Programu należą: usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest oraz minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Całkowite koszty Programu w latach 2009-2032 wynoszą 40.400.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 1.800 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Wycofanie azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Poziom aktualizacji danych w bazie azbestowej (w %)	85

W ramach realizacji Programu w 2024 r. planuje się m. in.:

- 1) Utrzymanie i rozwój Bazy Azbestowej;
- 2) Działania edukacyjno-informacyjne:
 - a) kontynuacja szkoleń e-learningowych nt. zagrożeń związanych z azbestem oraz zasadami usuwania i zabezpieczania wyrobów zawierających azbest (rozpoczęcie projektu w 2022 r. i utrzymanie szkoleń e-learningowych w latach 2023- 2024),
 - b) kontynuacja szkoleń stacjonarnych z wykorzystaniem wirtualnej rzeczywistości w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest dla uczniów szkół ponadpodstawowych, kształcących w zawodach związanych z budownictwem;
- 3) Wsparcie finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego dotyczące działań edukacyjno-informacyjnych oraz inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest.

Działania te mają na celu przyspieszenie tempa usuwania wyrobów zawierających azbest w gminach oraz podniesienie świadomości mieszkańców co do konieczności usuwania wyrobów zawierających azbest, a także nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji przez uczniów szkół ponadpodstawowych kształcących w kierunkach związanych z budownictwem, których praca zawodowa może być związana z narażeniem na działanie azbestu.

5. Udział Rzeczypospolitej Polskiej w Światowej Wystawie EXPO 2025 w Osace, Kansai w Japonii, w latach 2023-2026

Program wieloletni pn. „Udział Rzeczypospolitej Polskiej w Światowej Wystawie EXPO 2025 w Osace, Kansai w Japonii, w latach 2023-2026”, realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji 6. Polityka gospodarcza kraju, zadania 6.1.W Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, podzadania 6.1.3. Współpraca gospodarcza z zagranicą i promocja gospodarki polskiej za granicą, oraz działania 6.1.3.1. Promocja gospodarki oraz wspieranie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 29/2023 Rady Ministrów z dnia 7 marca 2023 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A. sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki.

Główne zadania Programu obejmują przygotowanie Pawilonu Polski wraz z ekspozycją wewnętrzną i terenem przyległym, przygotowanie i realizację działań promocyjnych, w tym

promocję gospodarczą (organizacja narodowego Dnia Polski, organizacja bilateralnych forów gospodarczych, seminariów, webinarów itp.), przygotowanie i realizację działań komunikacyjnych (przygotowanie i prowadzenie nowej wersji strony internetowej dot. EXPO 2025, działania media relations w Japonii i w Polsce, obsługa kanałów społecznościowych, materiały promocyjne itp.).

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2026 wynoszą 165.740 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 55.750 tys. zł

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Zapewnienie udziału Polski w EXPO 2025 w Osace, Kansai	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Odsetek odwiedzin w Pawilonie Polski (w %)	0

W ramach Programu w 2024 roku planuje się zrealizować następujące działania:

- zakończenie prac budowlanych dotyczących Pawilonu Polski,
- rozpoczęcie realizacji programu promocji gospodarczej, w tym m.in. realizacja webinarów dla przedsiębiorców dot. rynku japońskiego, programu partnerskiego dla firm,
- uruchomienie nowej wersji strony internetowej dot. udziału Polski w EXPO 2025 oraz zapewnienie jej obsługi i utrzymania.

6. Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019-2028

Program wieloletni pn. „*Utrzymanie morskich dróg wodnych w rejonie ujścia Odry w latach 2019-2028*”, realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza*, działania 19.3.5.1. *Pogłębienie i utrzymanie torów wodnych i podejściowych*, oraz działania 19.3.5.2. *Modernizacja, przebudowa oraz rozbudowa infrastruktury zapewniającej dostęp do portów*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 204/2017 Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2017 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Szczecinie sprawuje Minister Infrastruktury.

Celem programu jest trwale utrzymanie bezpiecznego dostępu od strony morza do portów położonych w rejonie ujścia Odry. Dla niezakłóconego funkcjonowania portów niezbędne jest ciągle pogłębianie torów wodnych w celu utrzymania niepogorszonych głównych parametrów toru tj. gwarantowanej w przepisach prawa głębokości i szerokości.

W celu zapewnienia bezpiecznej i niezakłóconej żeglugi konieczne jest także zapewnienie bezawaryjnego działania systemów bezpieczeństwa takich jak system VTS, system monitorowania kontroli i synchronizacji świateł nawigacyjnych znaków stałych i pływających, stałe i pływające oznakowanie nawigacyjne oraz łączność światłowodowa Świnoujście-Szczecin.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2028 wynoszą 237.967 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 28.867 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
		Kubatura urobku pochodząca z wybudowanych, przebudowanych oraz wyremontowanych torów wodnych w ciągu roku (w m ³)	350.000
Trwałe utrzymanie bezpiecznego dostępu od strony morza do portów położonych w rejonie ujścia Odry	Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Morski w Szczecinie	Długość umocnionych brzegów oraz pól refulacyjnych	2.500
		Długość wybudowanej i przebudowanej oraz wyremontowanej infrastruktury portowej zapewniającej dostęp do portów od strony morza (w mb.)	200

W ramach realizacji Programu w 2024 r. planowane są prace podczyszczeniowe na torach wodnych, prace utrzymaniowe na polach refulacyjnych, remonty infrastruktury portowej oraz zapewniającej dostęp do portów o podstawowym znaczeniu.

7. Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską

Program wieloletni pn. „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza*, działania 19.3.5.2. *Modernizacja, przebudowa oraz rozbudowa infrastruktury zapewniającej dostęp do portów*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 57/2016 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2016 r. z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Gdyni sprawuje Minister Infrastruktury.

Celem programu jest realizacja przedsięwzięć w zakresie:

- budowy kanału żeglugowego przez Mierzęję Wiślaną wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- budowy toru wodnego od Zatoki Gdańskiej do wybranej lokalizacji kanału,
- modernizacji wejścia do portu Elbląg.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2024 wynoszą 2.127.494 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 143.443 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Zapewnienie bezpieczeństwa regionu oraz umożliwienie wzrostu społeczno-gospodarczego poprzez ustanowienie drogi wodnej, umożliwiającej swobodny i całoroczny dostęp statków morskich wszystkich bander do Elbląga jako morskiego portu Unii Europejskiej	Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Morski w Gdyni	Tor podejściowy wraz z infrastrukturą – zaawansowanie prac (w %)	100

W 2024 r. w ramach realizacji Programu planowana jest kontynuacja oraz zakończenie wykonania toru wodnego na rzece Elbląg. Powyższy efekt przyczyni się do osiągnięcia miernika określonego dla Programu.

8. Budowa Polskiego Ośrodka Szkoleniowego Ratownictwa Morskiego w Szczecinie

Program wieloletni pn. „*Budowa Polskiego Ośrodka Szkoleniowego Ratownictwa Morskiego w Szczecinie*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **10. Szkolnictwo wyższe i nauka**, zadania 10.1. *Zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego i nauki*, podzadania 10.1.2. *Utrzymanie i rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego i nauki*, działania 10.1.2.2. *Rozwój infrastruktury związanej z kształceniem*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 76/2022 Rady Ministrów z dnia 6 kwietnia 2022 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Politechnikę Morską w Szczecinie sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

Celem Programu jest stworzenie warunków do wykształcenia wysoko wykwalifikowanych kadr na potrzeby gospodarki morskiej, żeglugi krajowej i międzynarodowej, żeglugi śródlądowej, transportu, ratownictwa, geodezji morskiej i lądowej. Osiągnięciu tego celu ma służyć utworzenie w ramach struktur Uczelni międzywydziałowego ośrodka pn.: Polski Ośrodek Szkoleniowy Ratownictwa Morskiego w Szczecinie (POSRM).

Całkowite koszty Programu w latach 2022-2025 wynoszą 73.434 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 28.870 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Zapewnienie nowoczesnej bazy dydaktyczno-naukowej	Ministerstwo Infrastruktury, Politechnika Morska w Szczecinie	Poziom zaangażowania realizowanej inwestycji (w %)	62

W 2024 r. w ramach Programu planowane jest wykonanie: dokumentacji projektowej i uzyskanie pozwolenia na budowę nabrzeża i obrzeża etap II, prac budowlanych stanu surowego budynku zajęć teoretycznych, hali z komorą rozgorzeniowo-dymową, konstrukcji wsporczych pod stanowisko do ćwiczeń z ewakuacji, części prac związanych z zagospodarowaniem terenu i sieci. Dodatkowo planowane jest zakończenie robót związanych z wykonaniem nabrzeża etapu I.

9. Budowa i rozbudowa infrastruktury dostępowej do portu w Świnoujściu w latach 2023-2029

Program wieloletni pn. „Budowa i rozbudowa infrastruktury dostępowej do portu w Świnoujściu w latach 2023-2029” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji

19. Transport i infrastruktura transportowa, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza*, działania 19.3.5.2. *Modernizacja, przebudowa oraz rozbudowa infrastruktury zapewniającej dostęp do portów*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 77/2023 Rady Ministrów z dnia 19 maja 2023 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Szczecinie sprawuje Minister Infrastruktury.

W ramach Programu planowane są do realizacji zadania polegające na przeprowadzeniu prac służących umożliwieniu transportu wodnego do Portu Zewnętrznego w Świnoujściu, budowie falochronu dla nowego portu zewnętrznego w Świnoujściu, zakupie pogłębiarki dla utrzymania torów podejściowych do Świnoujścia i toru Świnoujście-Szczecin.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2029 wynoszą 10.262.463 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 217.340 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Sukcesywne rozwijanie portu w Świnoujściu i wzmocnienie jego pozycji wśród wiodących portów morskich Morza Bałtyckiego	Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Morski w Szczecinie	Długość wybudowanej i przebudowanej oraz wyremontowanej infrastruktury portowej zapewniającej dostęp do portów od strony morza (w mb)	0

W ramach Programu w 2024 r. planuje się następujące zadania:

- 1) przeprowadzenie prac służących umożliwieniu transportu wodnego do Portu Zewnętrznego w Świnoujściu, które obejmują: opracowanie analizy nawigacyjnej wraz z raportem; opracowanie studium wykonalności, raportu oceny oddziaływania na

środowisko, raportu na odkład urobku do morza wraz z opracowaniami pomocniczymi; wywiad ferromagnetyczny.

- 2) budowa falochronu dla nowego portu zewnętrznego w Świnoujściu – rozstrzygnięcie przetargu i podpisanie umowy na: inżyniera kontraktu wraz z monitoringiem i nadzorem przyrodniczym; wywiad ferromagnetyczny.

10. Budowa falochronu osłonowego w Porcie Gdańsk

Program wieloletni pn. „*Budowa falochronu osłonowego w Porcie Gdańsk*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza*, działania 19.3.5.2. *Modernizacja, przebudowa oraz rozbudowa infrastruktury zapewniającej dostęp do portów*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 47/2023 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 2023 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Gdyni sprawuje Minister Infrastruktury.

Celem Programu jest budowa infrastruktury umożliwiającej funkcjonowanie inwestycji polegającej na budowie jednostki regazyfikacyjnej skroplonego gazu ziemnego w Zatoce Gdańskiej wraz z infrastrukturą niezbędną do jej obsługi (terminal FSRU). Inwestycja polegać będzie na budowie infrastruktury zapewniającej dostęp do portu zewnętrznego, w postaci falochronu osłonowego i obiektów towarzyszących. Wybudowany zostanie nowy falochron o długości około 1.000 m. Budowa obejmować będzie również roboty pogłębiarskie (w tym budowę obrotnicy oraz nowego toru podejściowego i dostosowanie parametrów toru istniejącego) oraz oznakowanie nawigacyjne. W wyniku realizacji Programu powstanie powiększony osłonięty akwen, stanowiący port zewnętrzny w Gdańsku.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2027 wynoszą 848.941 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 180.900 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
		Ilość wybudowanych falochronów osłonowych (szt.)	0*
Budowa infrastruktury (w tym falochronu, toru wodnego, obrotnicy oraz oznakowania nawigacyjnego związanego z tą infrastrukturą) zapewniającej funkcjonowanie inwestycji polegającej na budowie jednostki regazyfikacyjnej skroplonego gazu ziemnego w Zatoce Gdańskiej wraz z infrastrukturą niezbędną do jej obsługi (terminal FSRU)	Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Morski w Gdyni	Ilość wybudowanych torów wodnych (szt.)	0*
		Ilość wybudowanych systemów oznakowania nawigacyjnego (komplet)	0*

* Wszystkie mierniki/wskaźniki planowane są do osiągnięcia w 2027 r. zgodnie z założeniami Programu

W ramach Programu w 2024 r. planowane są działania takie jak: szczegółowe opracowanie wybranej koncepcji wraz z pełną analizą nawigacyjną oraz falowania, opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wymaganych decyzji/ pozwoleń administracyjnych, przygotowanie terenu budowy (rozeznanie oraz wydobycie przeszkód), rozpoczęcie budowy falochronu osłonowego, dostawa samochodu serwisowego, obsługa prawna projektu.

11. Program wspierania inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim

Program wieloletni pn. „Program wspierania inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim” realizowany będzie w 2024 r. jednocześnie w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju** oraz funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, w zadaniach: 1) zadanie 6.2. *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin*, podzadanie 6.2.1. *Rynki paliw i energii*; 2) zadanie 19.1.W *Transport drogowy i infrastruktura drogową*, podzadanie 19.1.4.W *Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych* oraz zadanie 19.2. *Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa*, podzadanie 19.2.4. *Rozwój infrastruktury kolejowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 103/2023 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2023 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Gdyni, Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) oraz PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z siedzibą w Warszawie (PKP PLK S.A.) sprawuje Minister Infrastruktury.

Celem Programu jest wsparcie inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim.

W ramach realizacji celu głównego będą wspierane cele szczegółowe, tj.:

- budowa infrastruktury hydrotechnicznej w granicach pasa technicznego na obszarze gmin Choczewo lub Krokowa oraz na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności na potrzeby elektrowni jądrowej (Urząd Morski w Gdyni);
- budowa drogi krajowej zapewniającej dojazd do elektrowni jądrowej na obszarze gmin Choczewo lub Gniewino i Krokowa od najbliższej drogi ekspresowej (Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad);
- budowa lub przebudowa infrastruktury kolejowej zapewniającej dojazd do gmin: Nowa Wieś Lęborska, Lębork, Wicko, Łeba, Wejherowo, Choczewo, Gniewino i Krokowa, w tym linii kolejowych wraz z sieciami trakcyjnymi, stacji pasażerskich, terminali towarowych i obiektów inżynierskich (PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z siedzibą w Warszawie).

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2029 wynoszą 4.761.777 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 33.326 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Wsparcie inwestycji infrastrukturalnych w związku z realizacją kluczowych inwestycji w zakresie strategicznej infrastruktury energetycznej, w tym elektrowni jądrowej, w województwie pomorskim	Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Morski w Gdyni, GDDKiA, PKP PLK S.A.	Budowa infrastruktury hydrotechnicznej - konstrukcji morskiej o długości ok. 1.100 m służącej do rozładunku materiałów i elementów wyposażenia, a także infrastruktury technicznej umożliwiającej prawidłową eksploatację konstrukcji morskiej i drogi technicznej	0*
		Budowa drogi krajowej o długości ok. 35 km zapewniającej dojazd do elektrowni jądrowej	0*
		Budowa lub przebudowa linii kolejowych o długości ok. 95 km	0*

* Mierniki zostaną osiągnięte w 2028 i 2029 roku zgodnie z założeniami Programu.

W ramach Programu w 2024 roku planuje się zrealizować następujące działania:

- Urząd Morski w Gdyni planuje kontynuować prace związane z wykonaniem dokumentacji przygotowawczej (w zakresie technicznym i środowiskowym) oraz wykonanie dokumentacji projektowej, uzyskanie wymaganych decyzji i pozwoleń;
- GDDKiA planuje kontynuowanie prac związanych z wykonaniem inwentaryzacji przyrodniczej i Studium Techniczno-Ekologiczno-Środowiskowe (STES) obejmującego dokumentację techniczną i raporty o środowiskowych uwarunkowaniach;
- PKP PLK S.A. planuje kontynuowanie prac związanych z wykonaniem inwentaryzacji przyrodniczej i dokumentacji środowiskowej oraz dokumentacji projektowej, a także rozpoczęcie prac związanych z uzyskaniem decyzji administracyjnych, wykupem gruntów, modernizacją i budową linii kolejowych.

12. Ochrona przeciwpowodziowa i osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego w rejonie Odry Środkowej – cofka stopnia wodnego Malczyce

Program wieloletni pn. „*Ochrona przeciwpowodziowa i osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego w rejonie Odry Środkowej – cofka stopnia wodnego Malczyce*” realizowany będzie w 2024 roku w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.5.W *Ochrona wód i gospodarowanie zasobami wodnymi*, podzadania 12.5.1.W *Kształtowanie, ochrona i wykorzystanie zasobów wodnych*, działania 12.5.3.2. *Budowa i przebudowa infrastruktury przeciwpowodziowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 149/2022 Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2022 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie sprawuje Minister Infrastruktury.

Program przewiduje poprawę ochrony przeciwpowodziowej w rejonie Odry Środkowej, poprzez modernizację obwałowań i dostosowanie do obecnych parametrów bezpieczeństwa oraz powstrzymanie procesów erozyjnych w korycie Odry poniżej stopnia wodnego Malczyce, a także osiągnięcie korzystnego bilansu wodnego (ochrona przed suszą i zwiększenie retencji wodnej). Dodatkowo planuje się prace umożliwiające uzyskanie pełnego piętrzenia na stopniu wodnym Malczyce oraz zwiększenie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2026 wynoszą 210.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 60.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Poprawa ochrony przeciwpowodziowej w rejonie Odry Środkowej poprzez powstrzymanie procesów erozyjnych w korycie, modernizację obwałowań i dostosowanie do obecnych parametrów bezpieczeństwa	Ministerstwo Infrastruktury, Państwowe Gospodarstwo Wodne – Wody Polskie	Udział zrealizowanego zakresu rzeczowego (w %)	28,57

W ramach Programu w 2024 roku planuje się zrealizować m.in. następujące działania:

- wykonanie oraz aktualizację dokumentacji projektowej oraz uzyskanie wymaganych decyzji administracyjnych,
- realizowanie i kontrolę rozliczeń z wykonawcą za wykonane roboty budowlane,
- nadzór autorski nad realizacją robót budowlanych oraz nadzór nad zgodnością z projektem realizacji robót budowlanych,
- wypłatę odszkodowań oraz kosztów towarzyszących za zajęte grunty,
- kontrolę jakości wykonanych robót.

13. Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie

Program wieloletni pn. „*Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.2. *Ochrona, udostępnianie, digitalizacja i popularyzacja zasobów dóbr kultury i propagowanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 118/2015 Rady Ministrów z dnia 21 lipca 2015 r. z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Muzeum Historii Polski w Warszawie sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Muzeum Historii Polski w Warszawie będzie prezentować najważniejsze wątki polskiej historii – państwa i narodu – ze szczególnym uwzględnieniem tematyki wolności – tradycji polskiego parlamentaryzmu, instytucji i ruchów obywatelskich, walki o wolność i niepodległość. Stała ekspozycja Muzeum będzie ukazywać najważniejsze wątki z dziejów Polski od X do XXI wieku. Centralne miejsce znajdzie w niej historia wolności w Polsce (dzieje parlamentaryzmu, ruchów niepodległościowych i obywatelskich) od czasów republiki szlacheckiej w XVI wieku aż po „Solidarność”. Wystawa będzie dokumentować i prezentować również inne wątki historii politycznej, społecznej, kultury i obyczajów.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2026 wynoszą 757.270 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 107.459 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Stworzenie nowoczesnego budynku Muzeum, w którym zostanie zorganizowana wystawa stała przedstawiająca historię Polski w sposób atrakcyjny i przystępny dla odbiorców z kraju i zagranicy	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Muzeum Historii Polski w Warszawie	Powierzchnia użytkowa budowanych obiektów (w m ²)	44.856

W ramach realizacji Programu w 2024 roku przewiduje się kontynuację prac nad budową wystawy stałej przez wykonawcę wystawy (Muzeum Historii Polski przewiduje podpisanie umowy pod koniec 2023 roku). Dodatkowo planowane jest rozliczenie finansowe budowy budynku Muzeum oraz kontynuacja zakupów wyposażenia do nowej siedziby Muzeum.

14. Budowa kampusu Akademii Muzycznej imienia Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy

Program wieloletni pn. „Budowa kampusu Akademii Muzycznej imienia Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **10. Szkolnictwo wyższe i nauka**, zadania 10.1. Zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego i nauki, podzadania 10.1.2. Utrzymanie i rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego i nauki, działania 10.1.2.2. Rozwój infrastruktury związanej z kształceniem.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 79/2020 Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 2020 r., z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Akademię Muzyczną imienia Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Celem głównym projektu jest stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju Akademii Muzycznej w Bydgoszczy poprzez rozbudowę infrastruktury służącej do prowadzenia działalności artystyczno-edukacyjnej. Nowy obiekt będzie wykonany jako obiekt spełniający najwyższe standardy energooszczędności. Kampus uczelni będzie prawdopodobnie pierwszym obiektem tego typu w Europie. Cała dotychczasowa działalność (dydaktyczna, artystyczna i naukowa) uczelni zostanie przeniesiona do nowego obiektu.

Cele szczegółowe to: budowa przestrzeni dydaktycznych z uwzględnieniem specyfiki kształcenia artystycznego, budowa efektywnych energetycznie obiektów użyteczności publicznej oraz budowa i wyposażenie przestrzeni kulturalno-artystycznej.

Osiągnięcie założonych celów przyczyni się w sposób bezpośredni i pośredni do wystąpienia długookresowych korzyści dla szeroko pojętego sektora kultury. Wśród głównych

beneficjentów Programu należy wymienić artystów tworzących, edukujących i koncertujących w nowej infrastrukturze, uczestników życia kulturalnego oraz społeczność akademicką uczelni.

Całkowite koszty Programu w latach 2020-2024 wynoszą 402.479 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 161.081 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Przeniesienie prowadzonej w różnych lokalizacjach działalności dydaktycznej i artystycznej Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego do jednej siedziby w celu poprawy procesu artystyczno-edukacyjnego	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy	Powierzchnia użytkowa nowo utworzonych obiektów (w m ²)	23.387

Zakładając, iż do końca roku 2023 osiągnięty zostanie stan surowy zamknięty, w roku 2024 w ramach realizacji Programu wykonywane będą prace instalacyjno-wykończeniowe. Montowane będą elementy elektroakustyki i techniki scenicznej.

15. Budowa siedziby Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE

Program wieloletni pn. „*Budowa siedziby Europejskiego Centrum Filmowego CAMERIMAGE*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.2.W *Działalność artystyczna, upowszechniająca, promująca kulturę i dialog międzykulturowy*, podzadania 9.2.1.W (o tej samej nazwie), działania 9.2.1.7. *Wspieranie i promowanie działalności audiowizualnej, w tym kinematografii*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 133/2020 Rady Ministrów z dnia 28 września 2020 r. z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Celem głównym Programu jest stworzenie nowoczesnego budynku, w którym swoje miejsce będzie miała europejska instytucja filmowa mająca współtworzyć Festiwal CAMERIMAGE oraz promować polski rynek filmowy.

Celem inwestycji jest wzmocnienie polskiego potencjału filmowego, wsparcie produkcji audiowizualnych i konsolidacji podmiotów prowadzących działalność filmową, uatrakcyjnienie polskiego rynku i przyciągnięcie filmowców z całego świata. Program ma służyć promocji Polski oraz polskiej kinematografii na świecie. Posiadanie przez ECFC stałej siedziby umożliwi poszerzenie atrakcyjnej oferty na światowym poziomie, która pozwoli realizować szereg działań filmowych związanych z promocją Polski oraz polskiego rynku filmowego, w szczególności autorów zdjęć filmowych.

Zgodnie z założeniem ECFC, dzięki pozyskaniu stałej siedziby, będzie prowadziło szeroką działalność o charakterze wystawienniczym, kulturalnym, naukowym i edukacyjnym przede wszystkim z zakresu sztuki autorów zdjęć filmowych, stanie się ważnym partnerem edukacyjnym dla rodziców, szkół i innych instytucji edukacyjnych, przyczyni się m.in. do rozwoju edukacji, zmniejszenia nierówności społecznych, poprawy oferty dla osób niepełnosprawnych i wykluczonych. Będzie kreować przestrzeń gromadzącą wokół siebie szeroką publiczność, docierać do odbiorcy w różnych grupach wiekowych, wpływać na rozwój kompetencji kulturowych i umiejętności kreatywnych osób uczestniczących w projektach.

Całkowite koszty Programu w latach 2020-2025 wynoszą 600.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 124.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Wzmacnianie polskiego potencjału filmowego, który wpisuje się w kreowaną przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej politykę audiowizualną sprzyjającą rozwojowi tego sektora, wsparcie produkcji audiowizualnych i konsolidacji podmiotów prowadzących działalność filmową, uatrakcyjnienie polskiego rynku i przyciągnięcie filmowców z całego świata	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE	Powierzchnia użytkowa budowanego budynku (w m ²)	18.000

W roku 2024 planowana jest realizacja robót budowlanych dotycząca I etapu budowy kompleksu budynków ECFC – Studia Filmowego. Ponadto planowane jest ogłoszenie i realizacja postępowania przetargowego o udzielenie zamówienia publicznego na budowę kompleksu budynków Centrum Festiwalowego jako II etapu procesu inwestycyjnego w trybie dialogu konkurencyjnego, w procedurze właściwej dla zamówień publicznych, a następnie po wyborze wykonawcy przystąpienie do realizacji robót budowlanych II etapu. W roku 2024 planowane jest także przeprowadzenie postępowania przetargowego, również w trybie dialogu konkurencyjnego, na zakup systemu ekranowego mieszanej rzeczywistości stanowiącego wyposażenie Studia Filmowego.

16. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025

Program wieloletni pn. „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025”, realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.2.W *Działalność artystyczna, upowszechniająca, promująca kulturę i dialog międzykulturowy*, podzadania 9.2.1.W o tej samej nazwie, działania 9.2.1.6. *Wspieranie i promowanie literatury i czytelnictwa* oraz w ramach funkcji **3. Edukacja, wychowanie**

i opieka, zadania 3.1.W *Oświata i wychowanie*, podzadania 3.1.2. W *Kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne*, działania 3.1.2.2. W *Wsparcie dostępu do książek, podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 69/2021 Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r., z późn. zm.

Program realizują Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem Biblioteki Narodowej, Instytutu Książki w Krakowie, Narodowego Centrum Kultury oraz Minister Edukacji i Nauki wraz z Wojewodami. Jednocześnie koordynatorem Programu jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Program przewiduje realizację działań w czterech głównych obszarach, spośród których jeden dotyczy działań na rzecz dzieci i młodzieży, a trzy służą wzmocnieniu czytelnictwa poprzez rozwijanie funkcjonalności bibliotek publicznych w gminach wiejskich, miejsko-wiejskich oraz w miastach do 100 tys. mieszkańców.

Wzmocnienie kompetencji bibliotek publicznych będzie związane z: poprawą atrakcyjności ich zbiorów oraz rozwojem zintegrowanego systemu zarządzania zasobami bibliotek, przekształceniem bibliotek publicznych w nowoczesne centra dostępu do wiedzy, kultury oraz ośrodki życia społecznego poprzez modernizację ich infrastruktury oraz zwiększenie dostępności tych obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami, czy też rodzin z małymi dziećmi. Realizowane działania mają służyć rozwijaniu oferty bibliotek publicznych z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców oraz w oparciu o partnerstwa lokalne.

Komplementarnie realizowane będą działania związane z zakupem nowości wydawniczych do przedszkoli oraz bibliotek szkolnych i pedagogicznych wraz z niezbędnym wyposażeniem. Integralnym elementem Programu ma być także kampania społeczno-informacyjna realizowana w dwóch zakresach: promocyjno-informacyjnym, skoncentrowanym wokół bibliotek oraz społeczno-wizerunkowym.

Całkowite koszty Programu w latach 2021-2025 wynoszą 1.079.676 tys. zł, natomiast wydatki z budżetu państwa w 2024 r. zaplanowano w kwocie 150.393 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Wzmocnienie czytelnictwa w Polsce oraz rozwój bibliotek do 2025 r.	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Liczba bibliotek i placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0. (w tys.)	2,73
	Ministerstwo Edukacji i Nauki, Wojewodowie	Liczba bibliotek i placówek wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w ramach NPRCz 2.0. (w tys.)	5,0

Struktura Programu zakłada jego podział na Priorytety, w ramach których wyodrębniono kierunki interwencji:

- 1) Priorytet 1: *Poprawa oferty bibliotek publicznych*, Kierunki interwencji: 1.1. *Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych*, 1.2. *Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek*.
- 2) Priorytet 2: *Inwestycje w infrastrukturę bibliotek publicznych*, Kierunek interwencji 2.1. *Infrastruktura bibliotek 2021-2025*.
- 3) Priorytet 3: *Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego, bibliotek szkolnych i pedagogicznych*, Kierunki interwencji: 3.1. *Zakup nowości wydawniczych do placówek wychowania przedszkolnego*, 3.2. *Zakup nowości wydawniczych oraz elementów wyposażenia do bibliotek szkolnych i pedagogicznych*.
- 4) Priorytet 4: *Program dotacyjny dla bibliotek oraz promocja czytelnictwa*, Kierunki interwencji 4.1. *BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja | Oddolność*, 4.2. *Kampania społeczno-informacyjna*.

W 2024 roku w ramach realizacji Programu planowane są działania ukierunkowane na: wzmocnienie pozytywnych wzorców związanych z czytelnictwem; wspieranie nawyków czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży oraz osób starszych i wśród ogółu społeczeństwa; zwiększenie zainteresowania zasobami i ofertą bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych; poprawę infrastruktury oraz wizerunku bibliotek.

17. Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich

Program wieloletni pn. „*Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich*”,

realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **8. Kultura fizyczna**, zadania 8.1. *Sport dla wszystkich*, podzadania 8.1.1. *Tworzenie warunków dla rozwoju sportu dla wszystkich*, działania 8.1.1.2. *Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 22/2023 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2023 r. z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Celem Programu jest poprawa dostępu do nowoczesnej infrastruktury sportowej na obszarach o mniejszym stopniu urbanizacji, z reguły mniej zasobnych oraz rzadziej zaludnionych. Czynniki te mogą stanowić barierę w procesie powstawania kubaturowej infrastruktury sportowej, w szczególności tej pełnowymiarowej, nieodzwonnej przy tworzeniu warunków do rozwoju sportu. Program zakłada wsparcie budowy 1.000 przyszłolnych hal sportowych o lekkiej konstrukcji.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2025 wynoszą 2.000.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 1.200.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Poprawa dostępu do nowoczesnej infrastruktury sportowej na obszarach o mniejszym stopniu urbanizacji, z reguły mniej zasobnych oraz rzadziej zaludnionych poprzez wybudowanie 1.000 przyszłolnych hal sportowych o lekkiej konstrukcji	Ministerstwo Sportu i Turystyki	Liczba dofinansowanych w danym roku hal sportowych o lekkiej konstrukcji (w szt.)	500

Na rok 2024 zaplanowane jest dofinansowanie budowy 500 hal sportowych o lekkiej konstrukcji. Ministerstwo Sportu i Turystyki planuje kontynuować realizację zadań w ramach podpisanych umów, ponadto planowane jest ogłoszenie kolejnych edycji naborów do Programu.

18. Program Rozwoju Talentów Informatycznych na lata 2019-2029

Program wieloletni pn. „*Program Rozwoju Talentów Informatycznych na lata 2019-2029*”, realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **16. Sprawy obywatelskie**, zadania 16.5.W *Informatyzacja działalności i budowa społeczeństwa informacyjnego*, podzadania 16.5.2. *Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego*, działania 16.5.2.2. *Inicjatywy i projekty w zakresie społeczeństwa informacyjnego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 43/2019 Rady Ministrów z dnia 28 maja 2019 r. z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

Celem głównym Programu jest zaktywizowanie młodzieży ze szkół ponadpodstawowych oraz uczelni pod kątem rozwoju najbardziej zaawansowanych umiejętności

informatycznych, jakimi są algorytmiczne rozwiązywanie problemów i programowanie oraz projektowanie gier komputerowych, przez zapewnienie wsparcia metodycznego i merytorycznego. Wspierane są działania ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w wyżej wymienionym zakresie.

Oczekuje się, że dodatkowym długofalowym celem Programu będzie wzmocnienie grupy specjalistów ICT na rynku pracy, zdolnych rozwiązywać złożone problemy informatyczne z pomocą zaawansowanej wiedzy oraz umiejętności algorytmiczno-programistycznych i precyzyjnego modelowania matematycznego, jak również specjalistów branży gamingowej, którzy będą w stanie konkurować na światowym rynku gier komputerowych. Program przyczyni się także do wzmocnienia wizerunku Polski jako kraju talentów informatycznych, w którym warto inwestować w rozwój zaawansowanego technologicznie oprogramowania.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2029 wynoszą 82.800 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 9.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Zaktywizowanie młodzieży ze szkół ponadpodstawowych oraz uczelni pod kątem rozwoju najbardziej zaawansowanych umiejętności informatycznych, jakimi są algorytmiczne rozwiązywanie problemów i programowanie oraz projektowanie gier komputerowych przez zapewnienie wsparcia metodycznego i merytorycznego.	Ministerstwo Cyfryzacji	Liczba uczniów, którzy podnieśli zaawansowane kompetencje cyfrowe w wyniku uczestnictwa w Programie	570
		Liczba studentów, którzy podnieśli zaawansowane kompetencje cyfrowe w wyniku uczestnictwa w Programie	630
		Liczba nauczycieli/wykładowców, którzy podnieśli zaawansowane kompetencje metodyczne i merytoryczne w wyniku uczestnictwa w Programie	182

W roku 2024 Program realizowany będzie w następujących ścieżkach:

- „Mistrzostwa w Algorytmice i Programowaniu”,
- „Mistrzostwa w Projektowaniu Gier Komputerowych”.

Wsparciem Programu objęci są uczniowie szkół ponadpodstawowych, studenci oraz nauczyciele i wykładowcy akademicy. W roku 2024 planuje się ogłoszenie następujących otwartych konkursów na realizację zadań publicznych w kolejnych latach trwania Programu:

- Mistrzostwa w Algorytmice i Programowaniu – Uczniowie,
- Mistrzostwa w Algorytmice i Programowaniu – Studenci,
- Mistrzostwa w Projektowaniu Gier Komputerowych – Uczniowie,
- Mistrzostwa w Projektowaniu Gier Komputerowych – Studenci.

19. Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy - VI etap, okres realizacji: lata 2023-2025

Program wieloletni pn. „Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa i Warunków Pracy” – VI etap, okres realizacji: lata 2023-2025 realizowany będzie w 2024 r. jednocześnie w ramach funkcji **10. Szkolnictwo wyższe i nauka** oraz funkcji **14. Rynek pracy**, w zadaniach: 1) zadanie 10.2. *Badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom*, podzadanie 10.2.1. *Wspieranie badań aplikacyjnych, prac rozwojowych oraz komercjalizacji wyników B+R*, działanie 10.2.1.2. *Finansowanie badań aplikacyjnych*; 2) zadanie 14.2. *Budowa nowoczesnych stosunków i warunków pracy*, podzadanie 14.2.1. *Tworzenie ram prawnych stosunków i warunków pracy oraz współpraca międzynarodowa*, działanie 14.2.1.2. *Promocja i poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 193/2022 Rady Ministrów z dnia 20 września 2022 r.

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Celem głównym Programu jest opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych, ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii, metod i systemów zarządzania, których wykorzystanie przyczyni się do znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczenia związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2025 wynoszą 108.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 37.400 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii, metod i systemów zarządzania, których wykorzystanie przyczyni się do znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczenia związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych	Ministerstwo Edukacji i Nauki	Liczba produktów - rozwiązania opracowane w ramach programu wieloletniego w części B	176
	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Liczba produktów - rozwiązania opracowane w ramach programu wieloletniego w części A	238

W 2024 r. Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy zakłada opracowanie 414 produktów (rozwiązań opracowanych w ramach programu wieloletniego), w tym:

- część A, zadania w zakresie służb państwowych - 238 produktów,
- część B, projekty w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych - 176 produktów.

Realizowane działania obejmą rozwiązania prawne służące dostosowaniu prawa do wymagań dyrektyw UE i norm zharmonizowanych oraz wynikające z rozwoju (projekty norm polskich, propozycje nowych lub nowelizacja normatywów higienicznych (NDS, NDN)), rozwiązania służące ocenie zgodności parametrów środowiska pracy oraz wyrobów z wymaganiami dyrektyw UE i norm zharmonizowanych (metody i procedury pomiaru parametrów środowiska pracy, procedury badawcze do oceny zgodności wyrobów i inne procedury badawcze wprowadzone do oferty Instytutu, stanowiska do oceny zgodności wyrobów i inne stanowiska badawcze wykorzystywane do celów świadczenia usług), rozwiązania organizacyjne dla przedsiębiorstw (rozwiązania organizacyjne służące poprawie warunków pracy i narzędzia zarządzania bhp – m.in. listy kontrolne, diagnozy, raporty), rozwiązania techniczne służące identyfikowaniu zagrożeń i ograniczaniu ryzyka zawodowego (m.in. aplikacje mobilne i webowe wspomagające zarządzanie bhp, bazy danych), rozwiązania służące rozwojowi edukacji, przekazywaniu wiedzy w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz upowszechnianiu wyników Programu (serwisy internetowe, materiały szkoleniowe i narzędzia edukacyjne, publikacje naukowe i popularnonaukowe, treści złożone w redakcjach czasopism, materiały informacyjne i promocyjne, wystąpienia na konferencjach naukowych).

W 2024 r. w ramach cz. B Programu – nad którą nadzór ma pełnić NCBR - kontynuowana będzie realizacja projektów w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych.

20. Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku

Program wieloletni pn. „*Program Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku*” realizowany będzie w 2024 r. jednocześnie w ramach funkcji **17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju** oraz funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, w zadaniach:

- 1) zadanie 17.2.W *Koordinacja, zarządzanie i wdrażanie realizacji programów polityki spójności oraz pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocowych*, podzadanie 17.2.1.W *Koordinacja realizacji, zarządzanie i wdrażanie programów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE*;
- 2) zadanie 19.1.W *Transport drogowy i infrastruktura drogowa*, podzadanie 19.1.3. *Zarządzanie siecią dróg krajowych*, a także w podzadaniu 19.1.4.W *Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 198/2022 Rady Ministrów z dnia 4 października 2022 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad sprawuje Minister Infrastruktury.

Głównym celem realizacji Programu jest zapewnienie stabilnego finansowania dla utrzymania spójnej, nowoczesnej i bezpiecznej sieci dróg krajowych jak również utrzymanie dotychczasowych i tworzenie nowych miejsc pracy, w tym związanych z realizacją inwestycji i działań utrzymaniowych na sieci dróg krajowych.

Całkowity koszt realizacji zadań w ramach Programu w latach 2023-2030 wynosi 58.300.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 5.500.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Zapewnienie stabilnego finansowania dla utrzymania spójnej, nowoczesnej i bezpiecznej sieci dróg krajowych	Ministerstwo Infrastruktury, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Długość przebudowanych dróg krajowych w ramach Programu (w km)	116

W roku 2024 zaplanowano zrealizowanie miernika – długość przebudowanych dróg krajowych na poziomie 116 km.

21. Krajowy Program Kolejowy do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032)

Program wieloletni pn. *"Krajowy Program Kolejowy do 2030 roku (z perspektywą do roku 2032)"* realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.2. *Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa*, podzadania 19.2.4. *Rozwój infrastruktury kolejowej*, działania: 19.2.4.2. *Budowa, modernizacja i rewitalizacja linii kolejowych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 162/2015 Rady Ministrów z dnia 15 września 2015 r. z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. sprawuje Minister Infrastruktury.

Krajowy Program Kolejowy (dalej: KPK) obejmuje wszystkie inwestycje na liniach kolejowych realizowane ze środków publicznych będących w dyspozycji ministra właściwego ds. transportu. Uwzględnia on poza projektami finansowanymi wyłącznie ze środków krajowych, również inwestycje współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. Programem objęto zarówno prace przygotowawcze dla działań przewidzianych do realizacji w kolejnych latach, jak i projekty realizacyjne. KPK określa cele i priorytety inwestycyjne, wskazuje wysokość planowanych wydatków na poziomie poszczególnych źródeł w ujęciu rocznym oraz listę zadań (podstawowych i rezerwowych) do realizacji w perspektywie do 2032 roku.

Całkowite koszty realizacji zadań Programu w latach 2014-2032 wynoszą 159.564.756 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 2.871.325 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Zwiększenie długości przebudowanych linii kolejowych	Ministerstwo Infrastruktury, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	Długość przebudowanych linii kolejowych (w km toru)	195

W ramach realizacji Programu w 2024 r. planuje się realizację inwestycji dotyczących modernizacji, rewitalizacji i budowy infrastruktury kolejowej. W ramach KPK realizowane będą projekty liniowe i tzw. multilokalizacyjne (np. przebudowa przejazdów kolejowych, obiektów inżynierskich, zabudowa ERTMS, zasilanie trakcyjne) w zakresie wynikającym z uzgodnionych programów inwestycyjnych.

22. „Program Rozpoznania Geologicznego Oceanów” – PRoGeO

Program wieloletni pn. „*Program Rozpoznania Geologicznego Oceanów*” – PRoGeO realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.4.W *Gospodarka zasobami i strukturami geologicznymi*, podzadania 12.4.1.W *Gospodarcze wykorzystanie zasobów i struktur geologicznych oraz badania geologiczne*, działania 12.4.1.3.W *Badania geologiczne*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 113/2017 Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2017 r. z późn. zm.

Wykonawcą Programu jest Minister Klimatu i Środowiska działający przy pomocy Głównego Geologa Kraju.

Celem Programu jest poprawa bezpieczeństwa surowcowego Polski, dzięki zwiększeniu bazy zasobowej złóż kopalin, szczególnie surowców krytycznych oraz pierwiastków ziem rzadkich, poprzez badania dna oceanicznego, znajdującego się w jurysdykcji Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego (MODM). Poszukiwania na Oceanie Atlantyckim są prowadzone na podstawie Umowy w sprawie eksploracji siarczków polimetalicznych między Ministrem Środowiska a MODM.

W pierwszym etapie prac zaplanowano wykonanie co najmniej dwóch rejsów naukowo-badawczych na Środkowym Atlantyku. Badania te obejmują zebranie danych środowiskowych i oceanograficznych oraz zlokalizowanie złóż siarczków polimetalicznych i określenie obszarów perspektywicznych. Następnie zebrane dane zostaną poddane obróbce, prowadzone będą także badania laboratoryjne. Rezultatem wymienionych działań będzie identyfikacja prognostycznych priorytetowych obszarów dla eksploracji szczegółowej. Kolejny etap ma pozwolić na okonturowanie miejsc występowania rud i oszacowanie

zasobów, natomiast ostatni etap ma na celu identyfikację ekonomicznie opłacalnych miejsc występowania rud, oszacowanie zasobów i ustalenie warunków alokacji środków.

Całkowite koszty Programu w latach 2017-2033¹⁶ wynoszą 530.583 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 40 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Zwiększenie bezpieczeństwa surowcowego i energetycznego kraju poprzez podjęcie działań zmierzających do zwiększenia bazy zasobowej złóż kopalin, a docelowo eksploatacji dna oceanicznego	Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Główny Geolog Kraju	Liczba planów pracy na eksplorację zasobów dna oceanicznego, zatwierdzonych przez MODM w formie kontraktów	1

W 2024 roku w ramach realizacji Programu planowane są następujące działania: przygotowanie do kolejnych rejsów naukowo-badawczych oraz ich organizacja; analiza, opracowanie i integracja danych zebranych podczas poprzednich rejsów naukowo-badawczych; badania laboratoryjne; przeprowadzenie szkoleń dla osób z państw rozwijających się; prace badawczo-rozwojowe w zakresie technologii wydobywczej, przerobu metalurgicznego oraz badań oceanograficznych i środowiskowych; współpraca międzynarodowa, w tym szczególnie na forum Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego; współpraca instytucjonalna w zakresie wspólnych badań dna oceanicznego.

23. Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030

Program wieloletni pn. „*Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **16. Sprawy obywatelskie**, zadania 16.2.W *Przeciwdziałanie dyskryminacji oraz działania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych*, podzadania 16.2.1.W o tej samej nazwie, działania 16.2.1.1.W *Działania krajowe i współpraca międzynarodowa na rzecz społeczności romskiej*.

Program został przyjęty uchwałą Nr 190/2020 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r.

Wykonawcą Programu jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, Minister Edukacji i Nauki oraz Wojewodowie. Jednocześnie Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji koordynuje i nadzoruje jego realizację (jako minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych).

Celem głównym Programu jest zwiększenie poziomu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce. Kluczowym narzędziem poprawy poziomu integracji tej grupy jest szeroko rozumiana edukacja. Czynnikiem wspomagającym edukację jest poprawa warunków

¹⁶ Finansowanie Programu ze środków budżetu państwa do 2032 r.

mieszkaniowych rodzin znajdujących się w najtrudniejszych warunkach lokalowych, w pierwszej kolejności zagrażających życiu lub zdrowiu. Integracja społeczna i obywatelska odbywa się również poprzez zapewnienie udziału Romów w procesach konsultacyjnych i decyzyjnych na wszystkich poziomach i promowanie podejmowanych działań, co w efekcie pozwala na zmniejszanie poziomu dystansu społecznego wobec tej grupy.

Całkowity koszt realizacji zadań w ramach Programu w latach 2021-2030 wynosi 129.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 11.400 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Zwiększenie integracji społeczności romskiej w Polsce poprzez działania w obszarze edukacji, poprawy sytuacji mieszkaniowej i integracji	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Edukacji i Nauki, Wojewodowie	Liczba Romów uczestniczących w "Programie integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030" w stosunku do liczby osób deklarujących przynależność do romskiej mniejszości etnicznej (w %)	50

W 2024 roku w ramach Programu prowadzone będą działania edukacyjne skierowane do dzieci, uczniów i dorosłych Romów, jako element edukacji permanentnej. Działania w tym obszarze będą się skupiać, m.in. na: edukacji formalnej, edukacji nieformalnej, edukacji historycznej, edukacji obywatelskiej, edukacji prozdrowotnej, edukacji na rzecz bezpieczeństwa, edukacji prozawodowej, a także rozwijaniu i upowszechnianiu metodyki pracy z uczniami dwujęzycznymi i dwukulturowymi.

24. Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025

Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025 realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, zadania 13.1.W *Pomoc i integracja społeczna*, podzadania 13.1.4.W *Wspieranie aktywnego starzenia się*, działania 13.1.4.1.W o tej samej nazwie.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 167/2020 Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2020 r.

Wykonawcą Programu jest Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Celem głównym Programu jest zwiększenie uczestnictwa osób starszych we wszystkich dziedzinach życia społecznego poprzez wspieranie aktywności organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów.

W ramach celu głównego Programu określonych zostało 7 celów szczegółowych:

- 1) wzbogacenie oferty zagospodarowania czasu wolnego dla osób starszych,
- 2) likwidowanie barier funkcjonalnych w pełnym udziale osób starszych w życiu społecznym i publicznym poprzez zwiększanie zakresu wykorzystywania nowoczesnych technologii w życiu osób starszych, a także zmniejszenie poziomu wykluczenia cyfrowego wśród osób starszych,
- 3) rozwijanie przedsiębiorczości społecznej oraz postaw aktywizujących do podejmowania pracy przez osoby starsze,
- 4) podejmowanie przez osoby starsze działań charytatywnych na rzecz innych osób, w tym wolontariat,
- 5) zwiększenie poziomu samoorganizacji środowiska osób starszych w życiu publicznym,
- 6) rozwijanie kompetencji społecznych (wiedzy, umiejętności, postaw) wobec starości u osób w każdym wieku,
- 7) budowanie pozytywnego wizerunku starzenia się i starości w uniwersalnej świadomości społecznej.

Bezpośrednimi beneficjentami dofinansowanych projektów będą: osoby starsze, zgodnie z definicją z ustawy z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych, czyli osoby w wieku 60 lat i więcej, opiekunowie (formalni i nieformalni) osób starszych, rodziny osób starszych jako najbardziej naturalne i najbliższe środowisko seniorów, nawet jeśli nie pełnią roli ich opiekunów, młodsze grupy wiekowe, które będą zaangażowane w projekty wzmacniające integrację międzypokoleniową.

Beneficjentami pośrednimi będą organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych, w tym organizacje pożytku publicznego, administracja państwowa, instytucje kultury oraz inne podmioty prowadzące działalność kulturalną, podmioty ekonomii społecznej.

Całkowite koszty Programu w latach 2021-2025 wynoszą 200.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 40.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Zwiększenie uczestnictwa osób starszych we wszystkich dziedzinach życia społecznego poprzez wspieranie aktywności organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Liczba zrealizowanych zadań publicznych dofinansowanych w ramach Programu	304

Zakłada się, że w 2024 r. w ramach Programu dofinansowanych zostanie ok. 300 projektów skierowanych do osób starszych, realizowanych przez organizacje pozarządowe z całej Polski. Efektem dofinansowania zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe będzie zwiększenie uczestnictwa osób starszych we wszystkich dziedzinach życia społecznego poprzez wspieranie aktywności organizacji pozarządowych działających

na rzecz seniorów, m.in. poprzez: wzrost zaangażowania osób starszych w kontakty społeczne poprzez wzbogacenie oferty zagospodarowania ich czasu wolnego; zwiększenie zaangażowania osób starszych w procesy partycypacyjne zachodzące w życiu publicznym; podnoszenie kompetencji cyfrowych seniorów oraz kształtowanie postaw sprzyjających wykorzystywaniu nowych technologii w życiu codziennym; budowanie pozytywnego wizerunku starości i starzenia się oraz rozwijanie kompetencji społecznych (wiedzy, umiejętności, postaw) wobec starości u osób w każdym wieku. W ramach Programu podjęte zostaną następujące działania: ogłoszenie otwartego konkursu ofert, ocena ofert oraz ogłoszenie wyników konkursu; podpisywanie umów z beneficjentami; przeprowadzenie monitoringu realizacji zadań publicznych; promowanie realizacji Programu (publikacja ogłoszenia o konkursie, organizacja wydarzeń i konferencji informująco-promujących m.in. zasady uczestnictwa w Programie).

25. Program wymiany 48 silników i 19 przekładni głównych w latach 2021-2025 w śmigłowcach Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS) w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym

Program wieloletni pn. „*Program wymiany 48 silników i 19 przekładni głównych w latach 2021-2025 w śmigłowcach Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS) w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, w zadaniu 20.2.W *Ratownictwo medyczne*, podzadaniu 20.2.1.W o tej samej nazwie, działaniu 20.2.1.1. *Działalność lotniczych zespołów ratownictwa medycznego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 186/2020 Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2020 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Lotnicze Pogotowie Ratunkowe sprawuje Minister Zdrowia.

Celem Programu jest utrzymanie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych przez lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, która będzie dokonana przez odnowienie zapasu limitowanych parametrów eksploatacyjnych zespołów napędowych 23 śmigłowców typu EC135, użytkowanych w LPR. Wymiana silników i przekładni głównych śmigłowców LPR umożliwi minimalizację przerw w ciągłości dyżurowej śmigłowcowej służby ratownictwa medycznego, zwiększenie potencjału floty śmigłowcowej LPR i zminimalizowanie występujących ograniczeń w dostępie do śmigłowców przy realizacji zadań z zakresu szkolenia i okresowych kontroli umiejętności personelu latającego LPR. Realizacja Programu umożliwi dalsze zachowanie trendu wzrostowego liczby wykonywanych lotów w LPR.

Całkowite koszty Programu w latach 2021-2025 wynoszą 216.550 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 21.380 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Utrzymanie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych przez lotnicze zespoły ratownictwa medycznego zgodnie z ustawą o PRM, która będzie dokonana przez odnowienie zapasu limitowanych parametrów eksploatacyjnych zespołów napędowych 23 śmigłowców typu EC135, użytkowanych w LPR	Ministerstwo Zdrowia, Lotnicze Pogotowie Ratunkowe	Liczba: 1) zakupionych silników 2) zakupionych przekładni głównych (narastająco)	1) 46 2) 12

Program zakłada zakup 48 fabrycznie nowych silników typu PWC oraz 19 przekładni do śmigłowców LPR. Na 2024 r. przewidywana jest kontynuacja dostaw silników i przekładni w łącznej liczbie 8 szt. (silniki 3 szt., przekładnie 5 szt.).

26. Programy wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia

W ramach funkcji **20. Zdrowie**, zadania 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadania 20.4.1.W o tej samej nazwie, działania 20.4.1.1.W *Inwestycje budowlane w obiektach związanych z ochroną zdrowia z wyłączeniem programów polityki zdrowotnej* w 2024 r. realizowanych będzie osiem programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia.

Na finansowe wsparcie inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia składają się następujące programy:

- 1) „*Drugi etap budowy Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wraz z Akademickim Ośrodkiem Onkologicznym*”, który został ustanowiony uchwałą Nr 202/2017 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. z późn. zm.
- 2) „*Wieloletni program medyczny – rozbudowa i modernizacja Szpitala Uniwersyteckiego Nr 2 im. dr Jana Bizuela w Bydgoszczy*”, który został ustanowiony uchwałą Nr 203/2017 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. z późn. zm.
- 3) „*Wieloletni program inwestycji w zakresie rewitalizacji i rozbudowy Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego – etap I*”, który został ustanowiony uchwałą Nr 95/2019 Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. z późn. zm.¹⁷

¹⁷ Finansowanie Programu ze środków budżetu państwa od roku 2020.

- 4) „Centralny Zintegrowany Szpital Kliniczny – centrum medycyny interwencyjnej (etap I CZSK)”, który został ustanowiony uchwałą Nr 1/2020 Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2020 r. z późn. zm.
- 5) „Wieloletni Plan Inwestycyjny – budowa, przebudowa, modernizacja infrastruktury Narodowego Instytutu Kardiologii Stefana Kardynała Wyszyńskiego – Państwowego Instytutu Badawczego w celu zwiększenia dostępności i jakości wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych dla pacjentów z chorobami układu sercowo-naczyniowego”, który został ustanowiony uchwałą Nr 49/2020 Rady Ministrów z dnia 24 kwietnia 2020 r. z późn. zm.
- 6) „Podniesienie jakości i dostępności świadczeń medycznych w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego – Szpital Kliniczny Dzieciątka Jezus”, który został ustanowiony uchwałą Nr 128/2021 Rady Ministrów z dnia 5 października 2021 r. z późn. zm.
- 7) „Rozbudowa wraz z modernizacją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Szczecinie w zakresie kliniczno-dydaktycznym i medycznych wdrożeń innowacyjnych”, który został ustanowiony uchwałą Nr 58/2019 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2019 r. z późn. zm.¹⁸
- 8) „Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu”, który został ustanowiony uchwałą Nr 91/2020 Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2020 r. z późn. zm.

Program „Rozbudowa wraz z modernizacją Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Szczecinie w zakresie kliniczno-dydaktycznym i medycznych wdrożeń innowacyjnych” będzie realizowany także w ramach funkcji **10. Szkolnictwo wyższe i nauka**, zadania 10.1. Zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego i nauki, podzadania 10.1.2. Utrzymanie i rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego i nauki, działania 10.1.2.2. Rozwój infrastruktury związanej z kształceniem.

Nadzór nad realizacją Programów wymienionych w pkt 1-7 sprawuje Minister Zdrowia, natomiast nadzór nad realizacją Programu wymienionego w pkt 8 sprawuje Wojewoda Dolnośląski.

Celem Programów jest racjonalny rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia, w tym przede wszystkim dostosowanie obiektów do obowiązujących standardów i przewidywanych potrzeb zdrowotnych. Programy obejmują przedsięwzięcia związane z budową, przebudową i rozbudową obiektów szpitalnych, których realizacja przyczyni się do poprawy dostępności do specjalistycznych i wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych, podniesienia jakości udzielanych świadczeń, dostosowania obiektów do obsługi osób niepełnosprawnych.

¹⁸ Finansowanie Programu ze środków budżetu państwa od roku 2020.

Łączne całkowite koszty realizacji ośmiu Programów wynoszą 5.459.660 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 798.301 tys. zł.

Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Minister Zdrowia/ poszczególne podmioty	1)-8) Udział zrealizowanego zakresu rzeczowego (w %)	1) 90
		2) 97
		3) 13
		4) 78
		5) 79
		6) 30
		7) 47,59
Wojewoda Dolnośląski/ Dolnośląskie Centrum Onkologii, Pulmonologii i Hematologii		8) 6,38

W 2024 roku planowana jest kontynuacja prac polegających m. in. na: modernizacji i doposażeniu istniejącej infrastruktury; przygotowaniu terenów pod budowę w tym organizację zaplecza budowy; rozbiórkach i demontażach; kontynuacji robót instalacyjno-wykończeniowych; przygotowaniu kompletnej dokumentacji projektowej; zakupie wyposażenia.

27. Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030

Program wieloletni pn. „*Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, w zadaniu 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadaniu 20.4.1.W o tej samej nazwie, działaniu 20.4.1.3. *Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej* oraz w zadaniu 20.5.W *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny*, podzadaniu 20.5.1.W *Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego trybu życia*, w działaniu 20.5.1.4. *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia w ramach programów polityki zdrowotnej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 10/2020 Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r. z późn. zm.

Nadzór nad realizacją programu sprawuje wykonawca Programu – Minister Zdrowia.

Program obejmuje szereg działań w ramach 5 priorytetów Programu, tj.:

- 1) promocję zdrowia i profilaktykę nowotworów – główne działania to promowanie aktywnego trybu życia, zdrowego odżywiania, działań na rzecz ograniczenia palenia tytoniu, ograniczenia spożywania alkoholu, profilaktyki nowotworów złośliwych skóry (w szczególności czerniaka złośliwego), na rzecz zwiększenia zgłaszalności na badania przesiewowe oraz działania promujące karmienie piersią,

- 2) profilaktykę wtórną, diagnostykę oraz wykrywanie nowotworów – główne działania to badania przesiewowe w kierunku wykrywania: raka jelita grubego, raka piersi, raka szyjki macicy, opieka nad rodzinami wysokiego, dziedzicznie uwarunkowanego ryzyka zachorowania na nowotwory złośliwe oraz badania w kierunku wczesnego wykrywania raka płuca. Dokonywany będzie zarówno zakup, jak i wymiana sprzętu diagnostycznego do wczesnego wykrywania nowotworów,
- 3) wsparcie procesu leczenia nowotworów – główne działania to zakup i wymiana sprzętu do leczenia nowotworów, zakup endoprotez onkologicznych dla dzieci oraz zintegrowana opieka nad pacjentami onkologicznymi i ich bliskimi,
- 4) edukację onkologiczną – prowadzone będą działania mające na celu poprawę stanu wiedzy i umiejętności personelu medycznego oraz przedstawicieli innych zawodów medycznych w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia – z zakresu diagnostyki onkologicznej (ze szczególnym uwzględnieniem programów przesiewowych i postępowania terapeutycznego),
- 5) wspomaganie systemu rejestracji nowotworów – prowadzone będą działania na rzecz poprawy funkcjonowania obecnego systemu gromadzenia danych o chorobach nowotworowych w Polsce oraz jakości publikowanych danych.

Realizacja zadań inwestycyjnych przewidziana jest w ramach priorytetów dotyczących profilaktyki wtórnej, diagnostyki oraz wykrywania nowotworów oraz wsparcia procesu leczenia nowotworów.

Całkowite koszty Programu w latach 2020-2030 wynoszą 5.154.229 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 500.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Wzrost odsetka osób przeżywających 5 lat od zakończenia terapii onkologicznej	Ministerstwo Zdrowia	Liczba świadczeniobiorców objętych koordynowaną opieką onkologiczną (w os.)	42.000

W ramach Programu w 2024 r. w zakresie zadań inwestycyjnych planowane jest uzupełnienie oraz wymiana wyeksploatowanych wyrobów medycznych, służących do diagnostyki i leczenia nowotworów. Celem jest wykrywanie większej liczby nowotworów we wczesnych stadiach zaawansowania choroby, skuteczniejsze leczenie pacjentów onkologicznych oraz poprawa jakości życia. Wsparcie w ramach Programu będzie służyło także przygotowaniu podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w ramach Krajowej Sieci Onkologicznej do wdrożenia kompleksowej i koordynowanej opieki onkologicznej w Polsce na odpowiednim poziomie jakościowym. Realizacja zadań inwestycyjnych ma zapewnić pacjentom onkologicznym proces terapeutyczny o odpowiedniej jakości i poziomie bezpieczeństwa.

28. Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022-2032

Program wieloletni pn. „*Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022-2032*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, w zadaniu 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadaniu 20.4.1.W o tej samej nazwie, działaniu 20.4.1.3. *Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej* oraz w zadaniu 20.5.W *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny*, podzadaniu 20.5.1.W *Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego trybu życia*, w działaniu 20.5.1.4. *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia w ramach programów polityki zdrowotnej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 247/2022 Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 2022 r.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw zdrowia.

Narodowy Program Chorób Układu Krążenia, stanowiący narodową strategię kardiologiczną, powstał w związku z aktualną oraz prognozowaną sytuacją w zakresie chorób układu krążenia i związaną z tym wysoką umieralnością.

Program koncentruje swoje działania w pięciu głównych obszarach:

- Inwestycje w kadry;
- Inwestycje w edukację, profilaktykę i styl życia;
- Inwestycje w pacjenta;
- Inwestycje w naukę i innowacje;
- Inwestycje w system opieki kardiologicznej.

Program zakłada zwiększenia zaangażowania w działanie medycyny zapobiegawczej i profilaktyki zdrowotnej oraz zachęcania do badań przesiewowych i badań bilansowych, w tym wdrożenia zmian w funkcjonowaniu podmiotów leczniczych i współpracy w ramach procesu leczenia oraz modelu opieki nad pacjentem – zastosowania podejścia kompleksowego, bazującego na zwiększaniu świadomości co do wpływu czynników prozdrowotnych i modyfikacji czynników ryzyka chorób układu krążenia jak palenie tytoniu czy niewłaściwa dieta, wraz z wyposażeniem kadr w wiedzę i umiejętności podejmowania skutecznych interwencji antytytoniowych i dietetycznych.

Całkowite koszty Programu w latach 2022-2032 wynoszą 2.724.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 270.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Obniżenie zachorowalności i umieralności z powodu ChUK	Ministerstwo Zdrowia	Liczba pacjentów z niewydolnością serca, skierowanych do leczenia szpitalnego w ramach sieci kardiologicznej (w os.)	200

W ramach Programu w 2024 r. planowane jest uzupełnienie oraz wymiana wyeksploatowanych wyrobów medycznych, służących do diagnostyki i leczenia chorób układu krążenia. Celem jest zagwarantowanie diagnostyki we wczesnych stadiach, poprawa opieki nad pacjentami kardiologicznymi wymagającymi intensywnej terapii i opieki kardiologicznej, skuteczniejsze leczenie pacjentów z chorobami układu krążenia i chorobami współistniejącymi, zwiększającymi ryzyko nagłych zdarzeń sercowych, oraz poprawa ich jakości życia. Wsparcie będzie służyło również przygotowaniu podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w ramach krajowej sieci kardiologicznej i podmiotów współpracujących do wdrożenia kompleksowej i koordynowanej opieki kardiologicznej w Polsce na odpowiednim poziomie jakościowym. Realizacja zadań inwestycyjnych ma zapewnić pacjentom z chorobami układu krążenia proces terapeutyczny o odpowiedniej jakości i poziomie bezpieczeństwa.

29. Narodowy Program Transplantacyjny

Program wieloletni pn. „*Narodowy Program Transplantacyjny*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, w zadaniu 20.1.W *System opieki zdrowotnej i dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej*, w podzadaniu 20.1.4.W *Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych*, w działaniu 20.1.4.7. *Świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie programów polityki zdrowotnej* oraz w zadaniu 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadaniu 20.4.1.W o tej samej nazwie, działaniu 20.4.1.3. *Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 64/2023 Rady Ministrów z dnia 9 maja 2023 r.

Wykonawcą Programu jest minister właściwy do spraw zdrowia.

Celem głównym Programu jest zwiększenie liczby pobieranych i przeszczepianych komórek, tkanek i narządów, co pozwoli przybliżyć się do wskaźników europejskich w zakresie liczby pobieranych i przeszczepianych narządów, tkanek i komórek.

Kierunki interwencji Programu to:

- inwestycje w zdrowie pacjenta;
- inwestycje w personel;
- inwestycje w infrastrukturę podmiotów związanych z transplantacją;
- inwestycje w działalność promocyjno-edukacyjną.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2032 wynoszą 975.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 100.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Rozwój medycyny transplantacyjnej	Ministerstwo Zdrowia	Liczba przeszczepień narządowych (odpowiednio dla dawców żywych i zmarłych) w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców	36

W ramach realizacji Programu w 2024 roku planuje się m.in. następujące działania:

- badania potencjalnych niespokrewnionych dawców szpiku (typowanie wstępne i dotypowanie);
- finansowanie działalności sieci koordynatorów transplantacyjnych oraz szkoleń koordynatorów transplantacyjnych;
- wprowadzenie nowych metod diagnostyki procesów immunologicznych i leczenia warunkujących powodzenie przeszczepienia;
- szkolenia osób wykonujących czynności bezpośrednio związane z pobieraniem, testowaniem, przetwarzaniem, przechowywaniem i przeszczepianiem komórek i tkanek;
- akcje promocyjne i edukacyjne;
- rozwój i doskonalenie oraz modernizacja ustawowych rejestrów transplantacyjnych, w tym w zakresie umożliwiającym monitorowanie jakości świadczeń w transplantologii.

30. Program polskiej energetyki jądrowej

Program wieloletni pn. „*Program polskiej energetyki jądrowej*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.2.W *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin*, podzadania 6.2.1.W *Rynki paliw i energii*, działania 6.2.1.6. *Działalność w zakresie rozwoju energetyki jądrowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 141 Rady Ministrów z dnia 2 października 2020 r.

Program realizowany jest przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Państwową Agencję Atomistyki (PAA).

Celem Programu jest budowa oraz oddanie do eksploatacji w Polsce elektrowni jądrowych o łącznej mocy zainstalowanej od ok. 6 do ok. 9 GWe w oparciu o duże sprawdzone reaktory PWR. Wdrożenie energetyki jądrowej w Polsce przyczyni się znacząco do podniesienia poziomu bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz umożliwi zastąpienie starzejących się wysokoemisyjnych bloków węglowych, pracujących w podstawie obciążenia systemu, nowymi jednostkami bezemisyjnymi. Energetyka jądrowa spowoduje w szczególności zwiększenie poziomu dywersyfikacji zarówno bazy paliwowej w elektroenergetyce, jak i kierunków dostaw nośników energii pierwotnej.

Program przewiduje następujące zadania na potrzeby energetyki jądrowej:

- tworzenie ram prawnych dla budowy i funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce
 - wdrożenie aktów prawnych, których wprowadzenie lub nowelizacja jest niezbędne dla umożliwienia budowy i funkcjonowania energetyki jądrowej oraz związanej z tym infrastruktury oraz zapewnienia najwyższego poziomu bezpieczeństwa jądrowego,
- kształcenie i szkolenie kadr dla instytucji i przedsiębiorstw związanych z energetyką jądrową - przygotowanie kadr dla polskiej energetyki jądrowej, zarówno na potrzeby przygotowania i rozwoju infrastruktury, jak również eksploatacji energetyki jądrowej,
- działania informacyjno-edukacyjne – przedstawienie społeczeństwu wiarygodnej i rzetelnej informacji na temat energetyki jądrowej oraz – przez działania edukacyjne – podniesienie w społeczeństwie wiedzy w tym zakresie,
- utworzenie odpowiedniego zaplecza naukowo-badawczego pracującego na potrzeby energetyki jądrowej, co jest niezbędne dla wieloaspektowego, pełnego wykorzystania przez Polskę szans i możliwości związanych z wprowadzeniem energetyki jądrowej,
- zapewnienie jak największego udziału polskiego przemysłu w dostawach urządzeń i realizacji usług dla energetyki jądrowej,
- wzmocnienie kadrowe i budowa kompetencji PAA,
- dostosowanie zaplecza sprzętowego i infrastrukturalnego PAA do zadań wynikających z Programu,
- stworzenie systemu wsparcia techniczno-eksperckiego dla PAA,
- wykonywanie zadań kontrolnych oraz pozostałych zadań towarzyszących realizacji zadań PAA wynikających z Programu.

Całkowite koszty Programu w latach 2020-2033 wynoszą 588.350 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 59.928 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Wdrożenie w Polsce energetyki jądrowej, co przyczyni się do zapewnienia dostaw odpowiedniej ilości energii elektrycznej po akceptowalnych dla gospodarki i społeczeństwa cenach, przy równoczesnym zachowaniu wymagań ochrony środowiska	Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Państwowa Agencja Atomistyki	Przeprowadzenie badania opinii publicznej, badającego poziom akceptacji społecznej dla rozwoju energetyki jądrowej w Polsce (w szt.)*	1

* Zmiana miernika od 2024 r.

W roku 2024, w ramach realizacji Programu, planuje się: rozwój kompetencji regulatora (PAA); odpowiednie przygotowanie PAA do roli dozoru jądrowego, służące zapewnieniu najwyższego poziomu bezpieczeństwa energetyki jądrowej; przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej promującej rozwój energetyki jądrowej w Polsce (TV, radio, Internet); organizacja szkoleń dla przedstawicieli polskich firm zainteresowanych kooperacją w branży jądrowej; organizacja i przyjmowanie misji z krajów i do krajów zainteresowanych rozwojem współpracy; organizacja szkoleń dla nauczycieli w tematyce związanej z energią/energetyką jądrową; organizacja lekcji pokazowych dla uczniów; obecność na piknikach naukowych, konferencjach; wzrost w społeczeństwie poziomu wiedzy o energii jądrowej oraz utrzymanie poziomu poparcia dla rozwoju energetyki jądrowej, wzrost liczby polskich firm świadczących usługi w branży jądrowej.

31. Program modernizacji badawczego reaktora jądrowego „MARIA” umożliwiający jego eksploatację po 2027 r.

Program wieloletni pn. „*Program modernizacji badawczego reaktora jądrowego „MARIA” umożliwiający jego eksploatację po 2027 r.*” realizowany będzie w 2024 r w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.2.*W Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin*, podzadania 6.2.1.*W Rynki paliw i energii*, działania 6.2.1.6. *Działalność w zakresie rozwoju energetyki jądrowej*.

Program został przyjęty uchwałą Nr 108/2023 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2023 r.

Koordinacja, nadzór i rozliczenie realizacji Programu zostało powierzone ministrowi właściwemu do spraw energii. Wykonawcą Programu jest Narodowe Centrum Badań Jądrowych.

Celem Programu jest modernizacja badawczego reaktora jądrowego "MARIA" służąca zapewnieniu jego bezpiecznej eksploatacji po roku 2027, w perspektywie co najmniej do 2050 r.

Modernizacje realizowane są w 5 głównych obszarach tematycznych podzielonych ze względu na ich zakres i dotyczą:

- układów zasilania energią elektryczną,
- układów sterowania i zabezpieczeń,
- układu wentylacji,
- układów dozymetrycznych,
- pozostałych obszarów obejmujących m.in. obiekty technologiczne takie jak zbiorniki, układ awaryjnego ostrzegania czy chłodnia wentylatorowa.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2027 wynoszą 91.744 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 17.402 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Dokonanie modernizacji badawczego reaktora jądrowego "MARIA", tak aby zapewnić wzmocnienie jego bezpiecznej eksploatacji po roku 2027 w perspektywie co najmniej do 2050 r.	Ministerstwo Klimatu i Środowiska	Relacja zadań wykonanych w porównaniu do zaplanowanych w Programie w danym roku (w %)	100

W ramach realizacji Programu w 2024 roku planowane są następujące działania:

- układ zasilania – Modernizacja instalacji oświetleniowej na hali reaktora;
- układ sterowania i zabezpieczeń – Instalacja i uruchomienie układów progowych kanałów paliwowych; Wykonanie projektu modernizacji układów pomiarów ciepłno-przepływowych; wymiana torów UAN – część I; Projekt modernizacji układu zabezpieczeń reaktora;
- układ wentylacji – Modernizacja wentylacji budynku reaktora;
- układy dozymetryczne – Przygotowanie pomieszczenia stacji pomiaru aerozoli; Modernizacja centrali dozymetrycznej;
- układ chłodzenia – Wykonanie projektu modernizacji układu chłodzenia basenu reaktora oraz układu recyrkulacji.

32. Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023-2025

Program wieloletni pn. „*Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023-2025*” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **4. Zarządzanie finansami państwa i mieniem państwowym**, zadania 4.1. *W Realizacja należności budżetu państwa, podzadania: 4.1.1. W Pobór podatków, ceł i niepodatkowych należności budżetu państwa, 4.1.2. Kontrola celno-skarbowa oraz kontrola podatkowa, 4.1.3. Zwalczanie przestępczości ekonomicznej.*

Program został ustanowiony uchwałą Nr 2/2023 Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2023 r.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Programu jest Krajowa Administracja Skarbowa.

Celem Programu jest rozwój Krajowej Administracji Skarbowej zgodnie z założeniami

strategii państwa, wykonującej zadania z zakresu realizacji dochodów z tytułu podatków, należności celnych, ochrony interesów Skarbu Państwa oraz ochrony obszaru celnego Unii Europejskiej, a także zapewniającej obsługę i wsparcie w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych.

Całkowite koszty Programu w latach 2023-2025 wynoszą 3.000.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 1.000.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Rozwój Krajowej Administracji Skarbowej zgodnie z założeniami strategii państwa, wykonującej zadania z zakresu realizacji dochodów z tytułu podatków, należności celnych, ochrony interesów Skarbu Państwa oraz ochrony obszaru celnego Unii Europejskiej a także zapewniającej obsługę i wsparcie w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych i celnych	Krajowa Administracja Skarbowa	Wskaźnik efektywności ekonomicznej KAS osiągnięty w danym roku w stosunku do tego wskaźnika roku poprzedniego (w %)	≥100

W 2024 roku w ramach realizacji Programu planowane jest osiągnięcie m.in. następujących efektów:

- zwiększenie zdolności operacyjnych jednostek KAS w zakresie zwalczania przestępczości ekonomicznej, ochrony zewnętrznej granicy UE i interesów fiskalnych Polski i państw członkowskich, a także wykrywanie i zapobieganie nieprawidłowościom gospodarczym będącym w sferze zainteresowania KAS;
- pozyskanie, modernizacja i dostosowanie obiektów infrastruktury KAS do obowiązujących przepisów budowlanych oraz poprawa stanu technicznego zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami jednostek;
- rozwój systemów i infrastruktury teleinformatycznej KAS;
- zakup sprzętu techniki specjalnej i wsparcia procesów realizowanych w jednostkach KAS.

33. Rządowy Program Uzupelniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów

Program wieloletni pn. „Rządowy Program Uzupelniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Drogowej – Mosty dla Regionów” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji

19. Transport i infrastruktura transportowa, zadania 19.1.W *Transport drogowy i infrastruktura drogowa*, podzadania 19.1.4.W *Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych*, działania 19.1.4.6.W *Pozostałe drogi publiczne*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 93/2018 Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2018 r. z późn. zm.

Koordynatorem Programu jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, a jednostkami realizującymi są Wojewodowie.

Celem Programu jest uzupełnienie lokalnej i regionalnej infrastruktury drogowej o brakujące przeprawy mostowe w ciągu dróg będących w zarządzaniu JST, a przez to poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej regionów Polski. Program ma na celu wsparcie z budżetu państwa jednostek samorządu terytorialnego dla uzupełnienia istniejącej sieci drogowej w zakresie:

- 1) przygotowania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji pozwalających na realizację inwestycji,
- 2) budowy brakujących przepraw mostowych.

Zakres wsparcia dotyczy realizacji inwestycji na drogach publicznych gminnych, powiatowych lub wojewódzkich.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2028 wynoszą 2.877.700 tys. zł, z czego w 2024 r. na realizację zadań objętych Programem przeznaczone zostaną środki z budżetu państwa do wysokości 10.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Poprawienie wewnętrznej spójności komunikacyjnej regionów poprzez uzupełnienie lokalnej infrastruktury drogowej o brakujące przeprawy mostowe w ciągu dróg będących w zarządzaniu JST	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewodowie	Liczba zadań, dla których przyznano środki na opracowanie dokumentacji	25

W 2024 r. będą kontynuowane działania mające na celu: opracowanie dokumentów zgodnie z wymaganiami przepisów środowiskowych; opracowanie projektów budowlanych oraz uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Zgodnie z aktualnymi harmonogramami zadań, w 2024 r. JST planują zakończenie prac dotyczących przygotowania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji pozwalających na budowę przeprawy mostowej dla 6 zadań.

34. Rządowy program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019-2026

Program wieloletni pn. „Program na rzecz zwiększania szans rozwojowych Ziemi Słupskiej na lata 2019-2026” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji w ramach funkcji

17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju, zadania 17.1.W *Wsparcie rozwoju regionalnego kraju*, podzadania 17.1.2. *Wsparcie rozwoju w ramach programów krajowych i planu rozwojowego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 117/2019 Rady Ministrów z dnia 7 października 2019 r. z późn. zm.

Realizację Programu powierzono ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego oraz Wojewodzie Pomorskiemu.

Program ma na celu zwiększanie możliwości rozwoju Ziemi Słupskiej i podniesienie jakości życia jej mieszkańców, poprzez wsparcie finansowe zadań własnych wybranych jednostek samorządu terytorialnego z zakresu polityki rozwoju. W ramach Programu wsparcie mogą otrzymać zadania polegające na realizacji inwestycji w czterech obszarach mających kluczowy wpływ dla rozwoju lokalnego: infrastruktura drogowa oraz inwestycje towarzyszące na rzecz mobilności i bezpieczeństwa ruchu drogowego, infrastruktura społeczna, infrastruktura czasu wolnego oraz infrastruktura turystyczna, racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej.

Program realizuje trzy cele szczegółowe:

- 1) poprawa dostępności transportowej Ziemi Słupskiej oraz zwiększenie mobilności i wzrost bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 2) podniesienie jakości życia mieszkańców Ziemi Słupskiej;
- 3) wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej Ziemi Słupskiej.

Całkowite koszty Programu w latach 2019-2026 wynoszą 428.018 tys. zł, z czego w 2024 r. na realizację zadań objętych Programem przeznaczone zostaną środki z budżetu państwa do wysokości 102.143 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Zwiększenie możliwości rozwoju Ziemi Słupskiej i podniesienie jakości życia jej mieszkańców poprzez wsparcie finansowe zadań własnych wybranych jednostek samorządu terytorialnego z zakresu polityki rozwoju	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Wojewoda Pomorski	Liczba zadań, dla których wydano pozytywną opinię ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o dofinansowaniu zadania z budżetu państwa (szt. narastająco)	56

W 2024 roku realizowanych będzie łącznie 12 zadań wpisujących się w cele szczegółowe 1) i 3). Zadania koncentrować się będą na budowie, przebudowie i rozbudowie ulic oraz dróg lokalnych, rozwoju koncepcji tras rowerowych, rozbudowie obiektów kultury oraz centrów przesiadkowych na obszarze realizacji Programu.

35. Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap VI 2021-2025

Program wieloletni pn. „Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap VI 2021-2025” realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.7.W *Opieka nad miejscami pamięci narodowej oraz grobami i cmentarzami wojennymi*.

Program został przyjęty uchwałą Nr 101/2020 Rady Ministrów z dnia 10 lipca 2020 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Wojewodę Małopolskiego sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Priorytety Programu zakładają: uporządkowanie i zagospodarowanie terenów wokół Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, poprawę dostępności komunikacyjnej Oświęcimia, rozwój działalności edukacyjnej, poprawę atrakcyjności turystycznej miasta oraz poprawę dostępności i zagospodarowanie otoczenia obiektów byłych podobozów KL Auschwitz-Birkenau. Oczekiwanym efektem realizacji Programu jest stworzenie właściwych warunków dla lepszego udostępnienia zwiedzającym największego w Europie i na świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Całkowite koszty Programu w latach 2021-2025 wynoszą 92.013 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 11.350 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Zapewnienie pokoju społecznego wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau dla tworzenia warunków godnego upamiętnienia największego w Europie i świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojewoda Małopolski	Liczba wykonanych zadań Programu do końca roku (w szt. narastająco)	13

W ramach Programu w 2024 r. zaplanowano wykonanie łącznie 13 zadań programowych oraz ukończenie 4 zadań programowych:

- Przebudowa drogi powiatowej nr 1893K ul. Wysokie Brzegi oraz nr 1894K ul. Szpitalna w Oświęcimiu;
- Utworzenie zespołu szkolno-przedszkolnego w Brzezince;
- Zagospodarowanie terenu pomiędzy ul. Berka Joselewicza i ul. Bulwary wraz z budową parkingu podziemnego;

- „Najodważniejszy z odważnych” – budowa wieży widokowej imienia rotmistrza Witolda Pileckiego, jako miejsca pamięci wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą na wzgórzu Skąła.

36. Program wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025

Program wieloletni pn. „Senior+” na lata 2021-2025 realizowany będzie w 2024 r. w ramach funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, zadania 13.1.W *Pomoc i integracja społeczna*, podzadania 13.1.4.W *Wspieranie aktywnego starzenia się*, działania 13.1.4.1.W o tej samej nazwie.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 191/2020 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r.

Wykonawcą Programu jest Minister Rodziny i Polityki Społecznej we współpracy z Wojewodami.

Celem strategicznym Programu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym poprzez dofinansowanie rozbudowy infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz rozwój miejsc w ośrodkach wsparcia „Senior+”, tj. wsparcie działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior+” i Klubów „Senior+”.

Celem Programu jest w szczególności zapewnienie wsparcia seniorom – osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+, poprzez umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, a także obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej – w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym. W ramach Programu udostępniana jest seniorom infrastruktura pozwalająca na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- stworzenia warunków do aktywnego starzenia się społeczeństwa,
- wsparcia finansowego jednostek samorządu w realizacji zadań własnych określonych w art. 17 ust. 2 pkt 3, art. 19 pkt 11 oraz art. 21 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej,
- rozwoju różnorodnych środowiskowych form opieki dziennej dla osób starszych, w tym sieci placówek dziennego pobytu,
- wsparcia działań na rzecz solidarności międzypokoleniowej i wewnątrzpokoleniowej seniorów,
- integracji społecznej środowiska seniorów, w tym rozwoju działań samopomocowych,
- poprawy jakości życia seniorów w środowisku rodzinnym i lokalnym,
- zwiększenia zaangażowania seniorów w życie rodzinne i społeczności lokalnych.

Całkowite koszty Programu w latach 2021-2025 wynoszą 300.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2024 r. zaplanowano w kwocie 60.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca /realizująca	Miernik	2024 plan
Zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym, poprzez dofinansowanie rozbudowy infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w ośrodkach wsparcia „Senior+”, tj. wsparcie działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior+” i Klubów „Senior+”	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Wojewodowie	Liczba zrealizowanych zadań publicznych dofinansowanych w ramach Programu	650

Planuje się, że w 2024 r. powstanie 75 nowych placówek „Senior+”, w tym 25 Dziennych Domów „Senior+” oraz 50 Klubów „Senior+”. Liczba seniorów korzystających z ośrodków wsparcia „Senior+” winna wynieść ok. 26.740. Planowane działania do podjęcia w 2024 r. to w szczególności: ogłoszenie otwartego konkursu ofert dla JST dotyczące utworzenia lub bieżącego funkcjonowania już istniejących placówek - Klubów "Senior+" i Dziennych Domów "Senior+" oraz ogłoszenie wyników konkursu – podział środków zgodnie z przesłanymi wynikami w województwach; przeprowadzenie monitoringu funkcjonujących placówek „Senior+” utworzonych w latach 2015-2023; promowanie powstawania placówek (publikacja ogłoszenia o konkursie, organizacja wydarzeń i konferencji informacyjno-promujących m.in. zasady uczestnictwa w Programie).

Dodatkowo w 2024 r. realizowane będą programy wieloletnie ustanowione przez Radę Ministrów,

1) nadzorowane przez Ministra Infrastruktury:

- a) „Program Bezpiecznej Infrastruktury Drogowej 2021-2024” – ustanowiony uchwałą Nr 29/2021 Rady Ministrów z dnia 23 lutego 2021 r., realizowany w latach 2021-2024,
- b) „Program Budowy 100 Obwodnic na lata 2020-2030” – ustanowiony uchwałą Nr 46/2021 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 2021 r. z późn. zm., realizowany w latach 2020-2030,
- c) „Program Uzupelniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej+ do 2029 roku” – ustanowiony uchwałą Nr 151/2019 Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2019 r. z późn. zm., realizowany w latach 2019-2029,
- d) „Rządowy program budowy lub modernizacji przystanków kolejowych na lata 2021-2025” – ustanowiony uchwałą Nr 63/2021 Rady Ministrów z dnia 19 maja 2021 r., realizowany w latach 2021-2025,

- e) „Rządowy Program Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033 r.)”
– ustanowiony uchwałą Nr 253/2022 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2022 r.,
realizowany w latach 2023-2030.

2) nadzorowany przez Ministra Obrony Narodowej:

- a) „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w czołgi” – ustanowiony uchwałą
Nr 89/2021 Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2021 r., realizowany w latach 2021-2026.

W ramach powyższych programów w roku 2024 nie planuje się wydatków z budżetu państwa.

Rozdział VII

Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej i państwowe osoby prawne

1. Agencje wykonawcze

Agencja wykonawcza jest państwową osobą prawną tworzoną na podstawie odrębnej ustawy w celu realizacji zadań państwa. Podstawą gospodarki finansowej agencji wykonawczej jest roczny plan finansowy sporządzony także w ujęciu kasowym, tj. dochody i wydatki ujmowane są w terminie ich zapłaty. Plany finansowe agencji wykonawczych wymienione są w załączniku 11 do projektu ustawy budżetowej na rok 2024.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 zamieszczono plany finansowe następujących agencji wykonawczych nadzorowanych przez:

Prezesa Rady Ministrów

- Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego,
- Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych,

Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej

- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości,
- Narodowe Centrum Badań i Rozwoju,

Ministra Rozwoju i Technologii

- Polska Agencja Kosmiczna,

Ministra Edukacji i Nauki

- Narodowe Centrum Nauki,

Ministra Obrony Narodowej

- Agencja Mienia Wojskowego,

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wraz z planem finansowym Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych.

W 2024 r. planuje się łączne przychody agencji wykonawczych na kwotę 14.499.709 tys. zł, w tym 10.029.614 tys. zł pochodzić będzie z dotacji z budżetu państwa, co stanowi 69,2% przychodów ogółem.

Planowane na 2024 r. przez agencje wykonawcze koszty ogółem wyniosą 14.543.362 tys. zł. Suma wyników finansowych brutto agencji wykonawczych będzie ujemna i wyniesie -43.653 tys. zł.

Wśród wymienionych wyżej agencji wykonawczych w trzech z nich dotacje z budżetu państwa stanowią łącznie 90,2% ich przychodów (Narodowe Centrum Nauki, Agencja Mienia Wojskowego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa).

Najważniejsze zadania realizowane przez agencje wykonawcze w 2024 r.:

1.1 Polska Agencja Kosmiczna

Polska Agencja Kosmiczna (PAK) powstała na mocy ustawy z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej, realizuje zadania w zakresie badań i rozwoju techniki kosmicznej, w tym inżynierii satelitarnej oraz ich zastosowania dla celów użytkowych, gospodarczych, obronnych, bezpieczeństwa państwa oraz naukowych.

Do zadań Agencji należy m.in. inicjowanie, przygotowywanie oraz wdrażanie założeń, głównych kierunków badań i programów rozwoju w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej, zapewnienie spójności polskiej polityki kosmicznej realizowanej w ramach programów Unii Europejskiej, reprezentowanie polskiego interesu gospodarczego i naukowego w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej na arenie międzynarodowej oraz prowadzenie rejestru obiektów wypuszczonych w przestrzeń kosmiczną.

W stanie na początek roku zaplanowano zobowiązania w kwocie 1.500 tys. zł, które wynikają z bieżącej działalności jednostki oraz dotyczą wypłat dodatkowych wynagrodzeń rocznych.

Planowane przychody Agencji w 2024 r. wyniosą 37.839 tys. zł i będą wyższe o 5.948 tys. zł tj. 18,7% w stosunku do planu na rok 2023. Zwiększenie przychodów wynika głównie ze wzrostu dotacji z budżetu państwa.

Źródłem przychodów będą przede wszystkim dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 27.892 tys. zł, przeznaczone na realizację zadań oraz na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. PAK planuje również pozyskać środki z Unii Europejskiej w kwocie 4.802 tys. zł na pokrycie wydatków bieżących z zakresu projektów dotyczących tematyki kosmosu.

Planowane koszty Agencji w 2024 r. wyniosą 37.839 tys. zł i będą wyższe o 5.948 tys. zł tj. 18,7% w stosunku do planu na rok 2023. Zwiększenie kosztów związane jest głównie z wyższymi kosztami usług obcych, które wynikają ze zmiany struktury kosztów zadań

ujętych w dotacji celowej na realizację celów Polskiej Strategii Kosmicznej w stosunku do roku 2023 a także z wyższymi kosztami pozostałych kosztów funkcjonowania, które wynikają z planowania większej liczby podróży służbowych, w stosunku do roku 2023

Zaplanowane wynagrodzenia osobowe wzrastają o kwotę 755 tys. zł, tj. o 6,6% w stosunku do planu na rok 2023.

W stanie na koniec roku zaplanowano zobowiązania w kwocie 1.500 tys. zł, które wynikają z bieżącej działalności jednostki oraz dotyczą wypłat dodatkowych wynagrodzeń rocznych.

Stan środków pieniężnych na koniec roku planuje się na kwotę 0 zł.

1.2 Narodowy Instytut Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego został utworzony na podstawie ustawy z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. NIW-CRSO realizuje zadania na rzecz wspierania rozwoju wspólnoty obywatelskiej i społeczeństwa obywatelskiego w Rzeczypospolitej Polskiej m. in. poprzez wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych oraz innych zorganizowanych form społeczeństwa obywatelskiego, wspieranie zaangażowania obywateli, organizacji pozarządowych oraz innych zorganizowanych form społeczeństwa obywatelskiego w życie publiczne, procesy kształtowania polityk publicznych i podejmowania decyzji.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 548 tys. zł i zmniejszył się w stosunku do planu na 2023 r. o 15,4%.

Planowane przychody NIW wyniosą 248.944 tys. zł i będą niższe o 778 tys. zł od planu na rok 2023 (249.722 tys. zł) tj. o ok. 0,3%. Źródłem przychodów będą przede wszystkim dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 196.254 tys. zł oraz środki od innych jednostek sektora finansów publicznych w kwocie 51.540 tys. zł (z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego).

Koszty NIW zostały określone na kwotę 249.144 tys. zł i będą niższe o 1.278 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (250.422 tys. zł) tj. o 0,5%. Koszty zostaną przeznaczone na realizację rządowych programów wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, m. in. Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO, Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich, Program Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych, Program Polski Inkubator Rzemiosła, Rządowy Program Fundusz Młodzieżowy, Rządowy Program Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych, Korpus Solidarności, Program Wspierania Rozwoju Międzynarodowych Domów Spotkań, Program Wspierania Organizacji Poradniczych oraz sfinansowanie kosztów funkcjonowania jednostki.

Planowany stan środków obrotowych na koniec roku wynosi 500 tys. zł i zmniejszył się w stosunku do roku 2023 o 8,8 %.

1.3 Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Zadaniem PARP jest działanie na rzecz przedsiębiorczości poprzez wspieranie: rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, eksportu, rozwoju regionalnego, wykorzystania nowych technik i technologii, wykorzystania potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz rozwoju zasobów ludzkich.

W stanie na początek roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 116.999 tys. zł, w tym: środki pieniężne 41.569 tys. zł, należności krótkoterminowe 74.400 tys. zł, zapasy 30 tys. zł oraz należności długoterminowe 7.300 tys. zł i zobowiązania 110.999 tys. zł.

Planowane przychody Agencji w 2024 r. wyniosą 354.944 tys. zł i będą niższe o 75.114 tys. zł, tj. o 17,5% w stosunku do planu na rok 2023. Zmniejszenie przychodów wynika głównie z mniejszych:

- dotacji z budżetu państwa,
- środków od innych jednostek spoza sektora finansów publicznych, na obsługę inwestycji na rzecz przedsiębiorców,
- odsetek i zwrotów niewykorzystanych dotacji otrzymanych w poprzednich latach.

Źródłem przychodów będą przede wszystkim:

- dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 249.184 tys. zł, które będą niższe o 45.003 tys. zł, tj. o 15,3% w stosunku do planu na rok 2023 i zostaną przeznaczone na realizację zadań oraz na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki, z tego 167.737 tys. zł na realizację projektów z udziałem środków UE,
- pozostałe przychody w kwocie 93.569 tys. zł, które będą niższe o 32.495 tys. zł, tj. o 25,8% w stosunku do planu na rok 2023.

Planowane koszty Agencji w 2024 r. wyniosą 369.944 tys. zł i będą niższe o 78.914 tys. zł, tj. o 17,6% w stosunku do planu na rok 2023. Wynika to głównie ze zmniejszenia:

- kosztów realizacji zadań ustawowych w ramach, których Agencja udziela wsparcia innym podmiotom o 56.645 tys. zł, tj. o 37,7%,
- kosztów funkcjonowania o 15.232 tys. zł, tj. o 6,9%, zmniejszenie w tej pozycji jest spowodowane spadkiem cen zakupu usług i materiałów oraz wynagrodzeń,
- pozostałych kosztów o 7.037 tys. zł, tj. o 8,8%.

Planowane w 2024 r. wynagrodzenia osobowe spadną o 2.265 tys. zł, tj. 2,6% w stosunku do planu na rok 2023. Na taki poziom wynagrodzeń osobowych składa się:

- wzrost o 6,6% funduszu wynagrodzeń,
- zwiększenie środków na wypłatę nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych,

- zmniejszenie wynagrodzeń dla pracowników obsługujących inwestycje na rzecz przedsiębiorców.

Agencja planuje wykazać stratę w wysokości 15.000 tys. zł, która będzie skutkiem rozliczenia wypłat wsparcia ze środków Robogrant. Charakter środków powodować będzie, że zrealizowane przy ich wykorzystaniu wydatki, w chwili ich rozliczenia odnotowywane będą w księgach rachunkowych, jako koszty wynikowe, a następnie, jako strata odzwierciedlona w wyniku finansowym Agencji.

W stanie na koniec roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 209.252 tys. zł, w tym: środki pieniężne w wysokości 17.865 tys. zł, należności krótkoterminowe 70.600 tys. zł, zapasy 30 tys. zł oraz należności długoterminowe 9.200 tys. zł i zobowiązania 107.252 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt Ministrowi Finansów wyniosą 500 tys. zł.

1.4 Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju jako agencja wykonawcza powołana do realizacji zadań z zakresu polityki naukowej państwa.

W ramach realizowanych zadań Centrum wspiera tworzenie nowoczesnych rozwiązań i technologii poprzez finansowanie projektów badawczych. NCBiR uczestniczy również we wdrażaniu programów operacyjnych.

Przychody Centrum w 2024 r. zaplanowano w łącznej wysokości 1.402.869 tys. zł, co w stosunku do planu na 2023 r. oznacza zmniejszenie o 347.504 tys. zł (19,9%). Głównym źródłem przychodów będą dotacje otrzymywane z budżetu państwa w kwocie 1.236.256 tys. zł z przeznaczeniem na realizację zadań oraz pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. Zmniejszenie łącznych przychodów wynika z przyznania dotacji celowej w wysokości niższej niż w roku 2023 oraz zmniejszenia wysokości środków uzyskiwanych z Unii Europejskiej.

Zaplanowane na 2024 r. koszty NCBiR zostały określone na kwotę 1.402.869 tys. zł, co w stosunku do planu na 2023 r. oznacza zmniejszenie o 347.504 tys. zł (19,9%). W ramach ww. kwoty na realizację zadań zaplanowano 1.222.578 tys. zł, zaś na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki 180.291 tys. zł. Przewidywane nakłady na realizację zadań będą niższe o 315.347 tys. zł, głównie z powodu zmniejszenia środków dotacji celowej przyznanej przez MEiN w cz. 28, zakończenia w 2023 r. realizacji wszystkich projektów w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 oraz początkowej fazy wdrażania obecnej perspektywy.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Centrum zakłada się zrównoważony wynik brutto.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 14.000 tys. zł.

1.5 Narodowe Centrum Nauki

Narodowe Centrum Nauki (NCN) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki jako agencja wykonawcza powołana do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych.

Do głównych zadań Centrum należy finansowanie badań podstawowych, nadzór nad realizacją umów grantowych oraz upowszechnianie w środowisku naukowym informacji o ogłaszanych konkursach. Ponadto NCN prowadzi współpracę międzynarodową w ramach finansowania badań naukowych, inspirowanie i monitorowanie finansowania badań podstawowych ze środków pochodzących spoza budżetu państwa oraz wykonuje inne zadania zlecone przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Stan środków pieniężnych na początek 2024 r. zaplanowano w kwocie 40.813 tys. zł, na co składają się fundusze pochodzące z Komisji Europejskiej pozyskane w ramach współpracy międzynarodowej.

Przychody Centrum w 2024 r. zaplanowano w wysokości 1.472.149 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2023 oznacza spadek o 2,4%, tj. o kwotę 36.753 tys. zł. Głównym źródłem przychodów będą dotacje otrzymywane z budżetu państwa w kwocie 1.438.787 tys. zł przeznaczone na realizację zadań oraz pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. Zmniejszenie przychodów dotyczy pozadotacyjnych źródeł finansowania działalności agencji, tj. środków pozyskiwanych w ramach współpracy międzynarodowej ze źródeł europejskich oraz środków pieniężnych pochodzących ze skarbowych papierów wartościowych.

Zaplanowane na 2024 r. koszty NCN zostały określone na kwotę 1.472.139 tys. zł, co oznacza spadek w stosunku do planu na rok 2023 o 2,4% (36.758 tys. zł). Zmniejszenie dotyczy kosztów realizacji zadań. Przewiduje się, że Centrum wydatkuje niższe kwoty na realizację programów finansowanych zarówno ze środków krajowych pochodzących z dotacji celowej oraz obligacji skarbu państwa, które przeznaczane są na finansowanie projektów badawczych i działań naukowych, jak również ze środków europejskich (związane jest to z naturalnym cyklem realizacji tych zadań). Natomiast koszty funkcjonowania jednostki wzrosną o 18,5% głównie z tytułu zaplanowania wyższej kwoty na wynagrodzenia osobowe i bezosobowe oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych takie jak koszty podróży ekspertów oraz organizacji paneli eksperckich.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Centrum zakłada dodatni wynik finansowy brutto w wysokości 10 tys. zł.

Przewidywany stan środków pieniężnych na koniec roku wyniesie 28.363 tys. zł i dotyczy funduszy pozyskiwanych przez Centrum ze źródeł europejskich.

1.6 Agencja Mienia Wojskowego

Agencja Mienia Wojskowego (AMW) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego.

AMW realizuje zadania własne i zadania zlecone, przede wszystkim w zakresie:

- gospodarowania powierzonym i użyczonym mieniem Skarbu Państwa,
- obrotu mieniem, w tym sprzedaży lokali mieszkalnych i innych nieruchomości oraz infrastruktury, a także przejmowania i nabywania mienia,
- zbywania podmiotom mienia ruchomego przekazanego Agencji przez Ministra Obrony Narodowej,
- działalności gospodarczej wynikającej z potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa,
- obrotu z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, w tym współpracy z przedsiębiorcami w tym zakresie,
- budowy domów mieszkalnych, a także remontów budynków i lokali mieszkalnych, użytkowych i internatów oraz związanej z nimi infrastruktury, wynikających z potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa,
- wypłacania osobom uprawnionym świadczeń pieniężnych, na które Agencja otrzymuje dotację budżetową,
- wydawania żołnierzom zawodowym decyzji o przydziale lokali mieszkalnych znajdujących się w dyspozycji Agencji.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 461.264 tys. zł (w tym środki pieniężne 54.264 tys. zł, należności krótkoterminowe 120.000 tys. zł i zapasy 287.000 tys. zł) oraz zobowiązania krótkoterminowe w wysokości 84.200 tys. zł. Planowane przychody AMW wyniosą 3.206.702 tys. zł, co stanowi wzrost o 12,1% w stosunku do planu na rok 2023 (2.860.231 tys. zł). Zwiększenie przychodów o 346.471 tys. zł wynika głównie ze zwiększenia wysokości dotacji celowej z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne oraz na zadania inwestycyjne dla Sił Zbrojnych RP, w tym o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa. Dotacje z budżetu państwa zaplanowano w kwocie 2.727.369 tys. zł, czyli o 14,0% więcej niż w 2023 roku (2.393.027 tys. zł) z przeznaczeniem przede wszystkim na realizację prawa żołnierzy do zakwaterowania, głównie z tytułu wypłaty odprawy mieszkaniowej i świadczenia mieszkaniowego (wzrost o 3,9%), na inwestycje internatowe i mieszkaniowe (wzrost o 206,4%), jak również na zadania inwestycyjne dla Sił Zbrojnych RP, w tym o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa (wzrost o 121,0%) oraz na utrzymanie przejętych nieruchomości, a także na dofinansowanie działalności bieżącej Agencji.

Koszty AMW zostały określone na kwotę 3.187.706 tys. zł i będą wyższe o 330.543 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (2.857.163 tys. zł), tj. o 11,6%. Zwiększenie kosztów wynika głównie ze wzrostu kosztów realizacji zadań (wzrost o 13,6%), na które łącznie zaplanowano kwotę 2.581.902 tys. zł. Dodatkowe środki przeznaczone zostaną głównie na zadania inwestycyjne dla Sił Zbrojnych RP, w tym o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa. Natomiast koszty funkcjonowania AMW, gdzie główną pozycję stanowią wynagrodzenia osobowe wzrastają przede wszystkim w związku z planowanym wzrostem wynagrodzeń o 6,6% oraz wzrostem zatrudnienia o 7 etatów do poziomu 1.304. Planowany na rok 2024 wynik finansowy brutto wynosi 18.996 tys. zł.

Na zaplanowany stan środków na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 885.604 tys. zł (w tym zapasy 772.812 tys. zł, należności krótkoterminowe 90.000 tys. zł i środki pieniężne 22.792 tys. zł) oraz zobowiązania krótkoterminowe 160.000 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt Ministrowi Finansów wyniosą 17.323 tys. zł.

1.7 Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) działa na podstawie ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Głównym zadaniem ARiMR jest wspieranie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich realizowane poprzez finansowanie lub dofinansowanie pomocy kierowanej do producentów rolnych, mieszkańców wsi, przedsiębiorców czy podmiotów z sektora rybackiego.

Ponadto ARiMR posiada status unijnej agencji płatniczej, w związku z powyższym oprócz kosztów realizacji zadań zawartych w planie finansowym przekazuje również transfery środków europejskich w ramach współfinansowania z budżetu państwa i finansowania z budżetu środków europejskich.

Przychody Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zaplanowano w 2024 r. w wysokości 3.222.953 tys. zł (w tym 2.962.973 tys. zł z dotacji z budżetu państwa) i będą wyższe o 244.314 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (2.978.639 tys. zł), tj. o 8,2%. Zwiększone planowane przychody wynikają przede wszystkim ze wzrostu dotacji z budżetu państwa o kwotę 176.383 tys. zł, tj. o 6,3%, w tym dotacji podmiotowej na zakup materiałów, usług informatycznych i doradczych oraz wynagrodzeń wraz z pochodnymi.

Koszty Agencji zostały określone na kwotę 3.286.026 tys. zł i będą wyższe o 259.160 tys. zł w porównaniu do roku 2023 (3.026.866 tys. zł) tj. o 8,6%. Wzrosły przede wszystkim koszty amortyzacji, usług obcych, wynagrodzeń wraz z pochodnymi, dopłat w ramach pomocy dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie utrzymania pszczoł, finansowania lub dofinansowania ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy,

świnie lub konie. W 2023 r. ARiMR uruchomiła nową pomoc w formie dopłat do oprocentowania bankowych kredytów płynnościowych udzielonych producentowi rolnemu. Kredyt ten będzie mógł być udzielany do 31.12.2023 r. W 2024 r. oraz latach następnych ARiMR będzie finansowała zobowiązania z tytułu zaciągniętych w 2023 r. umów kredytowych.

W ramach kosztów realizacji zadań, Agencja finansuje również:

- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściową spłatę kapitału kredytów,
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód,
- finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie,
- pomoc finansową dla kół gospodyń wiejskich,
- pomoc dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół,
- dopłaty krajowe do materiału siewnego,
- pomoc finansową w ramach refundacji wydatków poniesionych przez producentów świń na dostosowanie gospodarstw do wymogów utrzymywania świń – bioasekuracja.

W 2024 r. nastąpi pogorszenie wyniku finansowego, względem roku 2023 (planowany na 2024 r. ujemny wynik finansowy brutto i netto w kwocie (-)63.073 tys. zł), co wynika ze wzrostu planowanych zobowiązań płatnych w roku następnym.

Na zaplanowany stan na początek i na koniec roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 177.486 tys. zł, w tym należności krótkoterminowe 83.860 tys. zł, należności długoterminowe 175.801 tys. zł i zobowiązania w wysokości 392.740 tys. zł.

Wzrost zobowiązań w roku 2024 w porównaniu do roku 2023 wynika głównie ze zwiększenia zobowiązań 2024 r. płatnych w 2025 r. w związku z uruchomieniem w 2023 r. programu pomocowego pn. dopłaty do oprocentowania bankowych kredytów płynnościowych udzielonych producentowi rolnemu.

1.8 Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa.

Do głównych zadań Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa należą:

- gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa przejętym po likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, które stanowią Zasób Własności Rolnej Skarbu

Państwa,

- działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych,
- wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą,
- wsparcie działań na rzecz odnawialnych źródeł energii, w szczególności w rolnictwie,
- wsparcie działań rozwojowych i inwestycyjnych w zakresie innowacyjności w sektorze rolno-spożywczym,
- restrukturyzacja zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne.

Na zaplanowany stan na początek roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 8.168 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 8.000 tys. zł), należności krótkoterminowe w wysokości 161 tys. zł i zobowiązania 19.885 tys. zł.

Planowane przychody KOWR w 2024 r. wyniosą 639.087 tys. zł (w tym 13.593 tys. zł z dotacji celowej na finansowanie projektów z udziałem środków UE oraz 617.036 tys. zł ze środków przekazanych przez Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa na koszty funkcjonowania KOWR) i będą wyższe o 97.959 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (541.128 tys. zł), tj. o 18,1%. Wzrost przychodów wynika głównie z planowanego wyższego poziomu przekazywanych środków na koszty funkcjonowania KOWR, w związku m. in. z wyższymi kosztami wynagrodzeń i pochodnych.

W 2024 r. koszty KOWR zostały zaplanowane w wysokości 617.671 tys. zł i będą wyższe o 99.679 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (517.992 tys. zł), tj. o 19,2%. Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania w wysokości 466.427 tys. zł i koszty realizacji zadań 144.244 tys. zł. Wzrost kosztów wynika głównie z planowanego przez KOWR wzrostu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, a także materiałów i energii oraz usług.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony w wysokości 21.416 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 8.158 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 8.000 tys. zł), należności krótkoterminowe w wysokości 151 tys. zł, należności długoterminowe w wysokości 77 tys. zł i zobowiązania 20.086 tys. zł.

Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa

Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. ZWRSP stanowi mienie Skarbu Państwa powierzone Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa.

Planowane przychody ZWRSP w 2024 r. wyniosą 1.442.384 tys. zł i będą niższe o 505.234 tys. zł w porównaniu do planu na rok 2023 (1.947.618 tys. zł), tj. o 25,9%. Ich źródłem będą głównie przychody ze sprzedaży mienia Zasobu i przychody z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu oraz przychody finansowe. Niższe przychody wynikają głównie z wysokości czynszu dzierżawnego opartego o niższą średnią cenę pszenicy oraz ze zmniejszeniem w stosunku do roku 2023 powierzchni gruntów przeznaczonych do sprzedaży.

W 2024 r. koszty ZWRSP zostały zaplanowane w wysokości 1.702.146 tys. zł i będą wyższe o 56.876 tys. zł w porównaniu do planu na rok 2023 (1.645.270 tys. zł), tj. o 3,5%.

Na planowane koszty składają się głównie koszty zasilenia Funduszu Rekompensacyjnego, środki na koszty funkcjonowania Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz koszty gospodarowania mieniem Zasobu. Wzrost kosztów wynika głównie z planowanego wyższego poziomu przekazywanych środków na koszty funkcjonowania KOWR oraz kosztów gospodarowania mieniem Zasobu.

1.9 Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych

Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 listopada 2010 r. o Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych. COBORU realizuje zadania związane z prowadzeniem badań urzędowych, w zakresie badania i rejestracji odmian roślin, porejestrowego doświadczałnictwa odmianowego oraz ochrony prawnej odmian roślin.

Na zaplanowany stan na początek roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 51.000 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 5.016 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 16.500 tys. zł, zapasy w wysokości 18.000 tys. zł) i zobowiązania 30.000 tys. zł.

Planowane przychody COBORU w 2024 r. wyniosą 273.358 tys. zł (w tym 49.058 tys. zł z dotacji celowej i podmiotowej z budżetu państwa oraz 150.300 tys. zł z pozostałych przychodów) i będą wyższe o 17.307 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (256.051 tys. zł), tj. o 6,8%. Wzrost przychodów wynika głównie z planowanego wyższego poziomu: pozostałych przychodów, m.in. uzyskanych z tytułu sprzedaży kolejnej części nieruchomości Stacji Doświadczałnej Oceny Odmian w Szczecinie Dąbiu, przychodów z działalności gospodarczej oraz dotacji celowej i podmiotowej. Wyższe dotacje ujęte w planie finansowym COBORU w 2024 r. w porównaniu do planu na rok 2023 (46.451 tys. zł) zostaną przeznaczone m.in. na sfinansowanie planowanych wyższych wynagrodzeń pracowników.

W 2024 r. koszty COBORU zostały zaplanowane w wysokości 268.156 tys. zł i będą wyższe o 17.166 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (250.990 tys. zł), tj. 6,8%. Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania (120.079 tys. zł) i koszty realizacji zadań

(141.077 tys. zł). Wzrost kosztów wynika głównie ze wzrostu cen materiałów i energii (tj. nawozów, środków ochrony roślin, gazu, węgla, paliw, prądu), usług (planowane są remonty w Centrali COBORU i Stacjach Doświadczalnych Oceny Odmian) oraz wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony w wysokości 5.202 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 52.100 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 5.075 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 17.000 tys. zł, zapasy w wysokości 18.500 tys. zł) i zobowiązania 35.000 tys. zł.

1.10 Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych

Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych (RARS) została utworzona na mocy przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych. Agencja realizuje zadania w zakresie gospodarowania rezerwami strategicznymi, jak również utrzymuje agencyjne zapasy ropy naftowej i produktów naftowych oraz nadzoruje zapasy obowiązkowe ropy naftowej i paliw.

Na stan na początek roku składają się głównie środki obrotowe w kwocie 8.757.710 tys. zł, w tym zapasy w kwocie 7.750.313 tys. zł.

Planowane przychody Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych wyniosą 2.198.480 tys. zł i będą wyższe o 887.849 tys. zł (67,7%) od zaplanowanych przychodów na rok 2023 (1.310.631 tys. zł). Na zwiększenie tej pozycji mają wpływ głównie:

- zwiększenie dotacji z budżetu państwa zaplanowanych zgodnie z Rządowym Programem Rezerw Strategicznych na lata 2022-2026,
- przychody ze sprzedaży usług z tytułu usług biletowych, usług świadczonych na rzecz PFRON i wynajmu okresowo wolnych powierzchni magazynowych przez Agencję.

Koszty RARS zostały określone na kwotę 1.949.722 tys. zł i będą wyższe o 993.599 tys. zł tj. o 103,9% od zaplanowanych na rok 2023 (956.123 tys. zł). Na zwiększenie tej pozycji miały wpływ wyższe koszty realizacji zadań wynikające z Rządowego Programu Rezerw Strategicznych na lata 2022-2027 oraz zadań poza Programem dotyczących utrzymywania rezerw surowców energetycznych. Wyżej wymienione koszty obejmują w szczególności:

- utrzymanie rezerw strategicznych, w tym przechowywanie towarów w magazynach obcych, ich konserwację, przeglądy i ubezpieczenia,
- utrzymywanie zapasów gazu ziemnego,
- utrzymanie rezerw w formie pozostawiania w gotowości do świadczenia usług,

- usługi transportowe i logistyczne,
- koszty realizacji projektów UE, w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.

Koszty funkcjonowania Agencji zostały określone na kwotę 197.786 tys. zł i będą wyższe o kwotę 13.512 tys. zł, tj. o 7,3% w stosunku do planu na 2023 rok, na zwiększenie tej pozycji mają wpływ głównie zwiększone koszty amortyzacji (wzrost o 16,2%).

Wynagrodzenia w Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych wynoszą 80.766 tys. zł i wznoszą w stosunku do planu na rok 2023 o kwotę 8.877 tys. zł (wzrost o 12,3%). Na zwiększenie tej pozycji ma wpływ: zwiększenie wynagrodzeń o 6,6% oraz rozszerzony zakres zadań Agencji, w tym planowany wzrost zatrudnienia o 5 osób.

W stanie na koniec roku zaplanowano środki obrotowe w wysokości 8.737.246 tys. zł.

Zaplanowane w 2024 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji z budżetu państwa, kosztów oraz wynik finansowy brutto agencji wykonawczych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:	Koszty	Wynik finansowy brutto
		dotacja z budżetu państwa		
<i>w tys. zł</i>				
1	2	3	4	5
Polska Agencja Kosmiczna	37.839	27.892	37.839	0
Narodowy Instytut Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	248.944	196.254	249.144	-200
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	354.944	249.184	369.944	-15.000
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	1.402.869	1.236.256	1.402.869	0
Narodowe Centrum Nauki	1.472.149	1.438.787	1.472.139	10
Agencja Mienia Wojskowego	3.206.702	2.727.369	3.187.706	18.996
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	3.222.953	2.962.973	3.286.026	-63.073
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	639.087	13.593	617.671	21.416
Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa	1.442.384	0	1.702.146	-259.762
Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	273.358	49.058	268.156	5.202
Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych	2.198.480	1.128.248	1.949.722	248.758
Razem	14.499.709	10.029.614	14.543.362	-43.653

2. Instytucje Gospodarki Budżetowej

Instytucje gospodarki budżetowej wymienione są w załączniku 12 do projektu ustawy budżetowej na rok 2024.

W przedłożonym projekcie zamieszczono plany finansowe następujących instytucji gospodarki budżetowej utworzonych przez:

Szefa Kancelarii Prezydenta RP

- Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP,

Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie

- Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej,

Ministra Cyfryzacji

- Centralny Ośrodek Informatyki,

Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

- Centrum Usług Logistycznych,

Ministra Sportu i Turystyki

- Centralny Ośrodek Sportu,

Ministra Obrony Narodowej

- Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego,

Ministra Zdrowia

- Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie,

Krajową Radę Radiofonii i Telewizji

- Krajowy Instytut Mediów,

Ministra Sprawiedliwości

- Centrum Cyberbezpieczeństwa.

W 2024 r. planuje się łączne przychody instytucji gospodarki budżetowej na kwotę 2.054.447 tys. zł, w tym 575.929 tys. zł pochodzić będzie z dotacji budżetu państwa (dla: Centralnego Ośrodka Sportu oraz Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego), co stanowi 28,0% przychodów ogółem. Planowane przez instytucje gospodarki budżetowej koszty ogółem na 2024 r. wyniosą 2.092.337 tys. zł, natomiast wynik finansowy brutto ogółem będzie ujemny i wyniesie -37.890 tys. zł.

Najważniejsze zadania realizowane przez poszczególne instytucje gospodarki budżetowej w 2024 r. wskazano poniżej:

2.1 Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP w ramach prowadzonej działalności realizuje zadania publiczne na rzecz Prezydenta RP oraz Kancelarii Prezydenta RP, w szczególności w zakresie obsługi gospodarczej, techniczno-remontowej, inwestycyjnej, porządkowej, teleinformatycznej, kancelaryjnej, usług wydawniczych i poligraficznych oraz obsługi recepcyjnej, transportowej, hotelarskiej, gastronomicznej, szkoleniowej, wizerunkowej, rekreacyjnej, gospodarki materiałowej i zaopatrzenia.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 13.668 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 3.428 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 6.600 tys. zł.

Przychody jednostki w 2024 r. zaplanowano w wysokości 93.280 tys. zł, co stanowi wzrost o 12.017 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (81.263 tys. zł) tj. o 14,8%. Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 92.700 tys. zł co stanowi wzrost o 12.139 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (80.561 tys. zł) tj. o 15,1%. Wzrost wynika głównie ze wzrostu kosztów usług obcych o 25,2% oraz wynagrodzeń o 15,7%. Wzrost wynagrodzeń związany jest ze wzrostem minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz planowanego wzrostu wynagrodzeń o 6,6%.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 13.313 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 3.073 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 6.600 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 3.073 tys. zł.

2.2 Centrum Zakupów Dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej

Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej zostało utworzone zarządzeniem Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 stycznia 2012 roku. Organem wykonującym funkcje organu założycielskiego Instytucji jest dyrektor Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Instytucja działa na podstawie statutu nadanego w drodze zarządzenia Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Centrum Zakupów dla Sądownictwa IGB realizuje:

- prowadzenie centralnych zamówień publicznych dla jednostek sądownictwa powszechnego i dokonywanie centralnych zakupów w kategoriach wyposażenia i materiałów oraz usług dla tych jednostek;
- prowadzenie działalności szkoleniowo – wypoczynkowej.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 5.137 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 4.887 tys. zł),

należności długoterminowe w wysokości 146 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.000 tys. zł.

Przychody jednostki w 2024 roku zaplanowano w wysokości 9.993 tys. zł, co stanowi wzrost o 1.102 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (8.891 tys. zł) tj. 12,4%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług.

Na kwotę przychodów składają się przede wszystkim:

- przychody z prowadzonej działalności, z tego sprzedaż wyrobów, towarów i usług zaplanowane w kwocie 9.609 tys. zł;
- pozostałe przychody operacyjne w kwocie 234 tys. zł oraz odsetki w kwocie 150 tys. zł.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 9.867 tys. zł co stanowi wzrost o 1.097 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (8.770 tys. zł) tj. o 12,5 %. Wzrost wynika głównie ze wzrostu wynagrodzeń osobowych (m. in. podwyżki dla pracowników oraz nagrody jubileuszowe) oraz wzrostu kosztów usług obcych.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 4.423 tys. zł (w tym środki pieniężne przekazane w depozyt u Ministra Finansów zaplanowane na kwotę 4.173 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 146 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.000 tys. zł.

2.3 Centrum Obsługi Administracji Rządowej

Centrum Obsługi Administracji Rządowej (COAR) wykonuje zadania na rzecz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz prowadzi sprzedaż wyrobów i usług dla odbiorców zewnętrznych. Zapewnia techniczne, w tym teleinformatyczne warunki pracy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, prowadzi remonty obiektów budowlanych, maszyn i urządzeń oraz inwestycje w obiektach budowlanych, administruje przydzielonymi składnikami majątkowymi, świadczy usługi konferencyjne dla Rządu RP i administracji rządowej.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 45.596 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 37.290 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 9.177 tys. zł.

Przychody jednostki w 2024 r. zaplanowano w wysokości 92.945 tys. zł, co stanowi wzrost o 4.528 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (88.417 tys. zł), tj. o 5,1%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów z prowadzonej działalności (najem, usługi).

Na kwotę przychodów składają się przede wszystkim przychody z prowadzonej działalności (77.479 tys. zł) oraz pozostałe przychody (15.466 tys. zł).

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 97.352 tys. zł, co stanowi spadek o 21.763 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (119.115 tys. zł), tj. o 18,3%. Spadek

kosztów wynika przede wszystkim ze spadku pozostałych kosztów funkcjonowania o 26.723 tys. zł tj. 89,0%, co związane jest z wystąpieniem w 2023 r. jednorazowych kosztów związanych z rezygnacją organu nadzorującego z powierzenia COAR zarządu i administrowania nieruchomością przy ul. Bagatela.

Główne pozycje kosztów to amortyzacja, usługi obce, zakup materiałów i energii, wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń, podatki, pozostałe koszty funkcjonowania.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 29.564 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 22.453 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 10.117 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 22.410 tys. zł.

2.4 Centralny Ośrodek Informatyki

Centralny Ośrodek Informatyki - IGB został utworzony na mocy zarządzenia nr 48 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 listopada 2010 r. w sprawie utworzenia i nadania statutu instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Informatyki”. COI został powołany w 2010 r. przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w wyniku połączenia Terenowych Banków Danych i Wojewódzkich Ośrodków Informatyki.

Organem wykonującym funkcje organu założycielskiego COI jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

COI - IGB realizuje zadania w zakresie e-usług, informatyzacji, telekomunikacji i teleinformatyki oraz zarządzania informacją.

Przedmiotem podstawowej działalności COI jest m.in.:

- odpłatne wykonywanie na rzecz Ministra Cyfryzacji usług, pozwalających na sprawną realizację zadań publicznych wynikających z ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, w zakresie prowadzenia centralnej ewidencji pojazdów oraz centralnej ewidencji kierowców tj. m.in. udostępnianie danych z CEP i CEK oraz prowadzenie ewidencji lub rejestrów państwowych, w szczególności wchodzących w skład Systemu Rejestrów Państwowych: Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, Rejestru Dowodów Osobistych, Rejestru Stanu Cywilnego oraz innych, a także Centralnej Ewidencji Wydanych i Unieważnionych Dokumentów Paszportowych,
- budowa, rozwój, utrzymanie, serwis i eksploatacja systemów informatycznych i teleinformatycznych prowadzonych przez Ministra Cyfryzacji,

- odpłatne wykonywanie na rzecz Ministra usług w zakresie utrzymania i rozwoju: platformy obywatel.gov.pl, systemu elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej ePUAP, Scentralizowanego Systemu Dostępu do Informacji Publicznej oraz strony głównej Biuletynu Informacji Publicznej,
- odpłatne wykonywanie na rzecz Ministra usług z obszaru identyfikacji elektronicznej, w szczególności w zakresie obsługi profilu zaufanego ePUAP.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 100.098 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 85.674 tys. zł oraz należności krótkoterminowe w wysokości 14.356 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 21.292 tys. zł.

Przychody jednostki w 2024 roku zaplanowano w wysokości 620.622 tys. zł, co stanowi wzrost o 145.645 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (474.977 tys. zł) tj. o 30,7%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług.

Na kwotę przychodów składają się:

- przychody z prowadzonej działalności, z tego sprzedaż wyrobów, towarów i usług zaplanowane w kwocie 619.122 tys. zł;
- pozostałe przychody, w tym odsetki zaplanowane w kwocie 1.500 tys. zł.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 620.522 tys. zł, co stanowi wzrost o 145.645 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (474.877 tys. zł) tj. o 30,7%.

Wzrost kosztów wynika głównie z poszerzenia zakresu i skali realizowanych projektów oraz ze wzrostu wynagrodzeń osobowych spowodowanych przede wszystkim na skutek dodatkowego zatrudnienia w roku 2023 oraz jego przewidywanym wzrostem w roku 2024. Powyższy wzrost kosztów jest proporcjonalny do prognozowanego wzrostu przychodów z realizacji zadań.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 96.174 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 80.824 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 15.250 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 20.980 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 80.824 tys. zł.

2.5 Centrum Usług Logistycznych

Centrum Usług Logistycznych zostało utworzone na podstawie zarządzenia Nr 41 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 listopada 2010 r.

CUL jest jednostką stanowiącą logistyczne i techniczne wsparcie dla działań Policji oraz

pozostałych jednostek resortu spraw wewnętrznych i administracji. Instytucja realizuje zadania polegające m.in. na: organizacji i obsłudze szkoleń, w tym z zakresu bezpieczeństwa, zakwaterowaniu osób, dystrybucji paliw, zabezpieczeniu funkcjonowania lotniska Warszawa-Babice dla potrzeb lotnictwa służb porządku publicznego, lotnictwa cywilnego oraz utrzymywanie gotowości lotniska do realizacji zadań dodatkowych.

Zgodnie z projektem planu na 2024 r. przewidywany stan środków obrotowych na początek roku wyniesie 12.998 tys. zł, z tego środki pieniężne 10.760 tys. zł, należności krótkoterminowe 1.958 tys. zł i zapasy 280 tys. zł, a planowany stan zobowiązań 4.918 tys. zł.

W 2024 r. przychody zaplanowano na poziomie 82.942 tys. zł, z tego:

- przychody z prowadzonej działalności – 81.650 tys. zł,
- pozostałe przychody – 1.292 tys. zł, w tym odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie – 600 tys. zł.

Koszty funkcjonowania na 2024 r. zaplanowano w wysokości 81.945 tys. zł, w tym m.in.:

- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 32.600 tys. zł,
- zakup materiałów i energii – 28.334 tys. zł,
- zakup usług remontowych oraz pozostałych – 13.463 tys. zł,
- podatki i opłaty – 3.015 tys. zł.

W 2024 r. CUL przewiduje uzyskanie zysku netto w kwocie 808 tys. zł.

CUL zaplanował na 2024 r. zatrudnienie 280 osób w przeliczeniu na pełne etaty.

Na koniec 2024 r. zaplanowano środki obrotowe w wysokości 11.069 tys. zł, z tego:

- środki pieniężne 8.831 tys. zł,
- należności 1.958 tys. zł i zapasy 280 tys. zł,
- zobowiązania 3.892 tys. zł.

Ujęte w projekcie planu na 2024 r. przychody ogółem wzrosną o 11.120 tys. zł (15,5 %), a koszty o 11.398 tys. zł (16,2 %) w porównaniu do planu na 2023 r. Przewidywany wzrost przychodów wynika z poprawy efektywności działalności ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych, a także niezbędnego wzrostu cen świadczonych usług.

Wzrost kosztów o 11.398 tys. zł (16,2%) w stosunku do planu na 2023 r. dotyczy przede wszystkim :

- wynagrodzeń osobowych (wzrost o 3.341 tys. zł),
- wynagrodzeń bezosobowych (wzrost o 1.563 tys. zł),
- pochodnych od wynagrodzeń (wzrost o 736 tys. zł),
- materiałów i energii (wzrost o 2.934 tys. zł),

– usług obcych (wzrost o 2.516 tys. zł).

Koszty amortyzacji pozostają bez zmian w stosunku do 2023 r.

Wzrost wynagrodzeń osobowych wynika głównie z zakładanego wzrostu płacy minimalnej w 2024 r.

Z uwagi na ograniczone realizowanie prac remontowych w latach 2020 – 2022 r. z powodu pandemii COVID-19, w 2024 r. zwiększono o 2.000 tys. zł nakłady na niezbędne prace remontowe w jednostkach organizacyjnych Centrum Usług Logistycznych.

Ponadto w 2024 r. planuje się przeznaczyć środki finansowe w kwocie 4.500 tys. zł na wydatki majątkowe, tj. o 1.000 tys. zł więcej w stosunku do planu na 2023 r. Związane jest to przede wszystkim z zadaniami inwestycyjnymi niezrealizowanymi w latach poprzednich z powodu pandemii COVID-19.

Przewidywany stan środków obrotowych na koniec roku wyniesie 11.069 tys. zł, z tego wolne środki pieniężne przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 8.831 tys. zł, należności krótkoterminowe 1.958 tys. zł i zapasy 280 tys. zł.

Planowany stan zobowiązań wyniesie 3.892 tys. zł.

2.6 Centralny Ośrodek Sportu

Centralny Ośrodek Sportu (COS) funkcjonuje od 1 stycznia 2011 r. jako instytucja gospodarki budżetowej. COS utworzony został na podstawie zarządzenia Ministra Sportu i Turystyki.

Jednostka realizuje zadania publiczne w zakresie kultury fizycznej poprzez tworzenie warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla szkolenia sportowego prowadzonego przez polskie związki sportowe i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej, w tym zapewnienie zaplecza materialno-technicznego dla potrzeb szkolenia.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 25.944 tys. zł (w tym głównie: środki pieniężne zaplanowane na kwotę 16.684 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 8.860 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 11.430 tys. zł.

Przychody Centralnego Ośrodka Sportu zaplanowano na 2024 r. w wysokości 320.425 tys. zł, co stanowi wzrost o 38.471 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (281.954 tys. zł), tj. 113,6%. Natomiast, w stosunku do nowelizacji ustawy budżetowej na 2023 rok, przychody wzrosły o 38.286 tys. zł. Powyższy wzrost wynika głównie ze wzrostu przychodów z prowadzonej działalności oraz dofinansowania zadań inwestycyjnych ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

Na kwotę przychodów składają się głównie:

- przychody z prowadzonej działalności 106.700 tys. zł,
- dotacje z budżetu państwa w wysokości 55.490 tys. zł,

– środki od innych jednostek sektora finansów publicznych – Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej w wysokości 124.505 tys. zł.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 356.755 tys. zł, co stanowi wzrost o 42.055 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (314.700 tys. zł), tj. 113,4%. Natomiast, w stosunku do nowelizacji ustawy budżetowej na 2023 rok, koszty wzrosły o 41.870 tys. zł. Wzrost wynika ze zwiększenia kosztów zadań inwestycyjnych związanych z budową, przebudową oraz rozbudową posiadanych przez COS obiektów sportowych oraz wzrostu kosztów funkcjonowania, w tym wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi. Wzrost wynagrodzeń osobowych wynika głównie z planowanego wzrostu wynagrodzeń o 6,6% oraz podwyższenia wynagrodzenia minimalnego.

Planowany na rok 2024 wynik finansowy brutto Centralnego Ośrodka Sportu wynosi (-)36.330 tys. zł. Bezpośredni wpływ na poziom wyniku ma m.in. amortyzacja od środków trwałych przekazanych po zlikwidowanym zakładzie budżetowym do COS-IGB, jak również znaczny wzrost kosztów utrzymania bazy sportowo noclegowej COS.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 53.462 tys. zł (w tym głównie: środki pieniężne zaplanowane na kwotę 13.392 tys. zł i należności krótkoterminowe w kwocie 39.640 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 60.450 tys. zł, w tym terminowe zobowiązania wobec dostawców towarów i usług, zobowiązania publicznoprawne oraz zobowiązania z tytułu zaciągniętego kredytu w rachunku bieżącym.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 13.392 tys. zł.

2.7 Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego

Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (ZIOTP) realizuje zobowiązania strony polskiej wynikające z członkostwa w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w zakresie udziału Rzeczypospolitej Polskiej w Programie Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP: NATO Security Investment Programme). Program ten stworzono w celu zapewnienia wspólnego finansowania projektów inwestycyjnych w krajach członkowskich NATO. Obejmuje on wyłącznie zadania zgrupowane w pakietach inwestycyjnych, których wykonanie zapewnia osiągnięcie podstawowych zdolności operacyjnych. Pakiety realizowane w ramach Programu NSIP obejmują następujące kategorie infrastruktury wojskowej: lotniska, bazy morskie, systemy łączności, stanowiska dowodzenia obroną powietrzną, radary dalekiego zasięgu obrony powietrznej, instalacje paliwowe.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 1.287.203 tys. zł (w tym środki pieniężne 205.986 tys. zł i zapasy (wartość „półproduktów i produktów w toku”, czyli wartość realizowanych inwestycji NSIP) 1.081.017 tys. zł) oraz zobowiązania krótkoterminowe wobec kontrahentów w wysokości 300 tys. zł.

Przychody ZIOTP zaplanowano w wysokości 747.852 tys. zł, co stanowi spadek o 200.946 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (948.798 tys. zł), tj. o 21,2%.

Natomiast, w stosunku do nowelizacji ustawy budżetowej na 2023 rok (948.962 tys. zł), przychody spadają o 201.110 tys. zł. Powyższy spadek wynika głównie ze zmniejszenia: środków z NATO na inwestycje w ramach programu NSIP oraz dotacji celowej na wydatki inwestycyjne NSIP (udział Polski wynikający z podziału kosztów, wydatki okołopakietowe, podatek VAT, płatności składki do budżetu NSIP), co wynika z aktualizacji „Planu inwestycji budowlanych Sił Zbrojnych RP, w tym zamierzeń inwestycyjnych realizowanych w ramach NSIP w latach 2021-2035”.

Na kwotę przychodów składają się przede wszystkim dotacje i subwencje z budżetu państwa w kwocie 520.439 tys. zł oraz pozostałe przychody w kwocie 221.299 tys. zł.

Środki z dotacji celowej w wysokości 506.208 tys. zł zostaną przeznaczone na wydatki inwestycyjne w ramach NSIP, natomiast dotacja podmiotowa w wysokości 14.231 tys. zł przeznaczona jest na sfinansowanie udziału narodowego w ramach krajowych wydatków administracyjnych.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 747.792 tys. zł, co stanowi spadek o 200.956 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (948.748 tys. zł) tj. o 21,2%.

Natomiast, w stosunku do nowelizacji ustawy budżetowej na 2023 rok (948.912 tys. zł.), koszty spadają o 201.120 tys. zł. Zmniejszeniu uległy pozostałe koszty głównie w wyniku zredukowanych środków na wydatki inwestycyjne NSIP i utrzymanie obiektów. Natomiast koszty funkcjonowania ZIOTP, gdzie główną pozycję stanowią wynagrodzenia osobowe wzrastają przede wszystkim w związku z planowanym wzrostem wynagrodzeń o 6,6%.

Planowany na rok 2024 wynik finansowy brutto ZIOTP wyniesie 60 tys. zł.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 1.275.760 tys. zł (w tym środki pieniężne 206.346 tys. zł i zapasy (wartość „półproduktów i produktów w toku”, czyli wartość realizowanych inwestycji NSIP) 1.069.214 tys. zł) oraz zobowiązania krótkoterminowe wobec kontrahentów w wysokości 300 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 206.346 tys. zł.

2.8 Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie

Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie został utworzony na mocy zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie”. Organem wykonującym funkcje organu założycielskiego instytucji jest Minister Zdrowia.

Statutową działalnością instytucji jest rehabilitacja połączona z pobytem – turnusy (częściowo refundowane ze środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Narodowego Funduszu Zdrowia).

Na planowany stan na początek roku jednostki składają się środki pieniężne w wysokości 400 tys. zł i zobowiązania w wysokości 100 tys. zł.

Przychody jednostki w 2024 r. zaplanowano w wysokości 2.770 tys. zł, co stanowi wzrost o 550 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (2.220 tys. zł) tj. o 24,8%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów z prowadzonej działalności.

Na kwotę przychodów składają się między innymi:

- przychody z organizacji turnusów rehabilitacyjnych,
- przychody z wynajmu gościom komercyjnym pokoi hotelowych wraz z wyżywieniem (bez rehabilitacji).

Działalność instytucji jest sezonowa, większość przychodów jest osiągnięta w miesiącach letnich.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 2.750 tys. zł co stanowi wzrost o 550 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (2.200 tys. zł), tj. o 25,0%. Kwotę kosztów zwiększono w stosunku do lat ubiegłych ze względu na inflację, wyższe koszty usług, wzrost cen energii, i innych mediów oraz wzrost płacy minimalnej o ponad 20%.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki pieniężne w wysokości 400 tys. zł oraz zobowiązania w wysokości 100 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 350 tys. zł.

2.9 Krajowy Instytut Mediów

Krajowy Instytut Mediów (KIM) jest instytucją gospodarki budżetowej utworzoną na mocy zarządzenia nr 2 Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 4 grudnia 2020 r., zgodnie z którym Instytut ten uzyskując wpis do Krajowego Rejestru Sądowego rozpoczął działalność 31 grudnia 2020 r.

Organem założycielskim Instytutu jest Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Instytut realizuje zadania nałożone art. 6 ust. 2 pkt 5 i pkt 8 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, tj. w zakresie organizowania badań treści i odbioru usług medialnych oraz platform udostępniania wideo, a także inicjowania postępu naukowo-technicznego. Przedmiotem podstawowej działalności Instytutu jest m.in.: dostarczanie danych populacyjnych oraz informacji o trendach i technologiach w zakresie konsumpcji mediów, jak również weryfikacja mierników do pomiaru mediów w Polsce.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 17.341 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 16.561 tys. zł i należności krótkoterminowe na kwotę 780 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 2.336 tys. zł.

Przychody jednostki w 2024 r. zaplanowano w wysokości 72.979 tys. zł, co stanowi wzrost o 10.467 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (62.512 tys. zł) tj. o 16,7%. Powyższy wzrost wynika z wyższych przychodów z usług świadczonych na rzecz organu założycielskiego.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 72.016 tys. zł co stanowi wzrost o 14.688 tys. zł w stosunku do planu na rok 2022 (57.328 tys. zł) tj. o 25,6%. Wzrost kosztów wynika głównie ze wzrostu środków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi uwzględniającym wskaźnik indeksacji wynagrodzeń oraz wzrost zatrudnienia m.in. ankieterów. Ponadto, realizacji zadania dotyczącego słuchalności radia, rozbudowy własnej sieci ankietarskiej, realizacji wywiadów badania założycielskiego do telemetrycznego panelu hybrydowego przez własną sieć ankietarską oraz zakupu usług obcych. Instytut realizuje dodatkowe badania w zakresie mediów oraz mediów cyfrowych, badania monitoringu, analizy mediów z rejestracją materiałów tv i radiowych, analizy danych dźwiękowych, obrazu, analizy reklam i treści nieodpowiednich.

Na zaplanowany stan środków pieniężnych jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 17.750 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 16.940 tys. zł i należności krótkoterminowe na kwotę 810 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 2.427 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 16.840 tys. zł.

2.10 Centrum Cyberbezpieczeństwa

Centrum Cyberbezpieczeństwa jest instytucją gospodarki budżetowej utworzoną na podstawie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 października 2021 r. w sprawie utworzenia i nadania statutu instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centrum Cyberbezpieczeństwa Zamość” oraz zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 marca 2022 r. zastępującego nazwę instytucji na „Centrum Cyberbezpieczeństwa”.

Instytucja:

- realizuje zadania polegające na zapewnieniu bezpieczeństwa oraz ochronie publicznej cyberprzestrzeni, w szczególności cyberprzestrzeni resortu sprawiedliwości, a także świadczeniu usług dla administracji publicznej w celu zwiększenia bezpieczeństwa cybernetycznego oraz poziomu informatyzacji jak również podnoszenia świadomości społeczeństwa w zakresie cyberbezpieczeństwa;
- świadczy usługi na rzecz organu założycielskiego, jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Sprawiedliwości, pozostałych jednostek organizacyjnych sektora finansów publicznych oraz innych podmiotów niebędących jednostkami sektora finansów publicznych.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe

w wysokości 7.728 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 6.578 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 500 tys. zł.

Przychody jednostki w 2024 roku zaplanowano w wysokości 10.639 tys. zł, co stanowi wzrost o 2.729 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (7.910 tys. zł) tj. 34,5 %.

Na kwotę przychodów składają się głównie przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług zaplanowane na kwotę 7.989 tys. zł oraz pozostałe przychody operacyjne, w tym wpływy z Funduszu Cyberbezpieczeństwa na wypłatę (nieplanowanych w 2023 r.) świadczeń teleinformatycznych zaplanowane na kwotę 2.400 tys. zł.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 10.638 tys. zł co stanowi wzrost o 2.729 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (7.909 tys. zł) tj. o 34,5 %. Wzrost wynika głównie ze wzrostu kosztów wynagrodzeń i kosztów realizacji zadań, w tym świadczeń teleinformatycznych z Funduszu Cyberbezpieczeństwa.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 7.259 tys. zł (w tym środki pieniężne przekazane w depozyt u Ministra Finansów zaplanowane na kwotę 6.309 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 500 tys. zł.

Zaplanowane na 2024 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wyników finansowych brutto instytucji gospodarki budżetowych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:	Koszty	Wynik finansowy brutto
		dotacja z budżetu państwa		
<i>w tys. zł</i>				
1	2	3	4	5
Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	93.280	0	92.700	580
Centrum Zakupów Dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej	9.993	0	9.867	126
Centrum Obsługi Administracji Rządowej	92.945	0	97.352	-4.407
Centralny Ośrodek Informatyki	620.622	0	620.522	100
Centrum Usług Logistycznych	82.942	0	81.945	997
Centralny Ośrodek Sportu	320.425	55.490	356.755	-36.330
Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego	747.852	520.439	747.792	60
Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie	2.770	0	2.750	20
Krajowy Instytut Mediów	72.979	0	72.016	963
Centrum Cyberbezpieczeństwa	10.639	0	10.638	1
Razem	2.054.447	575.929	2.092.337	-37.890

3. Państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

Jednostki sektora finansów publicznych, których plany finansowe wymienione są w załączniku 14 do projektu ustawy budżetowej na rok 2024 są tworzone, jako państwowe osoby prawne, na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego.

W przedłożonym projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 zamieszczono plany finansowe następujących państwowych osób prawnych nadzorowanych przez:

- Prezesa Rady Ministrów
 - 1) Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia,
 - 2) Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego,
 - 3) Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka,
 - 4) Instytut Europy Środkowej,
 - 5) Urząd Komisji Nadzoru Finansowego,
 - 6) Polski Instytut Ekonomiczny,
- Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej
 - 1) Krajowy Zasób Nieruchomości,
- Ministra Rozwoju i Technologii
 - 1) Urząd Dozoru Technicznego,
 - 2) Polskie Centrum Akredytacji,
- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
 - 1) Polski Instytut Sztuki Filmowej,
 - 2) Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego,
- Ministra Sportu i Turystyki
 - 1) Polska Agencja Antydopingowa,
 - 2) Polska Organizacja Turystyczna,
- Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
 - 1) Polski Klub Wyścigów Konnych,
 - 2) Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie,

- 3) 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego,
- Ministra Edukacji i Nauki
 - 1) Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej,
 - 2) Centrum Łukasiewicz,
- Ministra Infrastruktury
 - 1) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
 - 2) Polska Agencja Żeglugi Powietrznej,
 - 3) Transportowy Dozór Techniczny,
- Ministra Klimatu i Środowiska
 - 1) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
 - 2) 23 parki narodowe (Babiogórski, Białowieski, Biebrzański, Bieszczadzki, Bory Tucholskie, Drawieński, Gorczański, Góry Stołowe, Kampinoski, Karkonoski, Magurski, Narwiański, Ojcowski, Pieniński, Poleski, Roztoczański, Słowiński, Świętokrzyski, Tatrański, Ujście Warty, Wielkopolski, Wigierski, Woliński),
- Ministra Spraw Zagranicznych
 - 1) Polski Instytut Spraw Międzynarodowych,
- Ministra Zdrowia
 - 1) Polskie Laboratorium Antydopingowe,
 - 2) Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji,
 - 3) Agencja Badań Medycznych,
- Ministra Rodziny i Polityki Społecznej
 - 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- Ministra Finansów
 - 1) Polska Agencja Nadzoru Audytowego,
oraz
 - 2) Rzecznik Finansowy.

W 2024 r. planuje się łączne przychody państwowych osób prawnych na kwotę 21.778.048 tys. zł, w tym 3.154.717 tys. zł pochodzić będzie z dotacji i subwencji z budżetu państwa, co stanowi 14,5 % przychodów ogółem.

Planowane na 2024 r. przez państwowe osoby prawne koszty ogółem wyniosą 22.753.097 tys. zł.

Wynik finansowy brutto państwowych osób prawnych ogółem będzie ujemny i wyniesie - 975.049 tys. zł.

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące ww. jednostek.

3.1 Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia

Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia (OSW) działa na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o Ośrodku Studiów Wschodnich im. Marka Karpia.

Głównym zadaniem Ośrodka Studiów Wschodnich jest opracowywanie oraz udostępnianie organom władzy publicznej RP informacji o istotnych wydarzeniach i procesach politycznych, społecznych i gospodarczych w otoczeniu międzynarodowym Polski, przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 635 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 616 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 50 tys. zł.

Przychody jednostki w 2024 roku zaplanowano w wysokości 18.985 tys. zł, co stanowi wzrost o 946 tys. zł w stosunku do planu (18.039 tys. zł), tj. o 5,2%.

Na kwotę przychodów składają się przede wszystkim:

- dotacje z budżetu państwa w kwocie 18.778 tys. zł,
- wpływy z usług w kwocie 180 tys. zł,
- pozostałe przychody, w tym odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych oraz wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej w kwocie 27 tys. zł.

Główną przyczyną wzrostu planowanych przychodów jest zwiększenie dotacji podmiotowej dla jednostki o 936 tys. zł w stosunku do planu na 2023 r.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 18.925 tys. zł co stanowi wzrost o 938 tys. zł w stosunku do planu na 2023 r. (17.987 tys. zł), tj. o 5,2%. Wzrost kosztów wynika przede wszystkim z podwyższenia kwoty na wynagrodzenia i pochodne o 6,6%.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 315 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 296 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 100 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 296 tys. zł.

3.2 Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego

Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego został utworzony na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2015 r. o Instytucie Zachodnim im. Zygmunta Wojciechowskiego.

Do zadań Instytutu należy m. in.: gromadzenie, opracowywanie oraz udostępnianie organom władzy publicznej informacji o istotnych wydarzeniach i procesach politycznych, społecznych i gospodarczych głównie w zakresie stosunków polsko-niemieckich, przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych, organizowanie i prowadzenie badań naukowych, prowadzenie baz danych i archiwów, gromadzenie specjalistycznego księgozbioru i dokumentacji naukowej oraz prowadzenie otwartej działalności bibliotecznej.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 688 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 348 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 40 tys. zł i zapasy w kwocie 300 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 40 tys. zł.

Przychody jednostki w 2024 roku zaplanowano w wysokości 9.211 tys. zł, co stanowi wzrost o 401 tys. zł w stosunku do planu na 2023 r. (8.810 tys. zł), tj. o 4,6 %.

Na kwotę przychodów składają się przede wszystkim:

- dotacje z budżetu państwa w kwocie 8.789 tys. zł,
- przychody z prowadzonej działalności w kwocie 240 tys. zł,
- pozostałe przychody w kwocie 143 tys. zł.

Przyczyną wzrostu planowanych obecnie przychodów w stosunku do planu na 2023 r. jest zwiększenie dotacji podmiotowej o 339 tys. zł.

Koszty Instytutu zaplanowano w wysokości 9.211 tys. zł co stanowi wzrost o 401 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (8.810 tys. zł) tj. o 4,6%. Wzrost kosztów wynika głównie ze wzrostu wynagrodzeń osobowych o 6,6% (261 tys. zł) oraz składek o 55 tys. zł., wzrostu świadczeń na rzecz osób fizycznych o 18 tys. zł związanych z wypłatą ryczałtów za pracę zdalną. Instytut planuje również wydatki majątkowe w wysokości 500 tys. zł, z przeznaczeniem na kontynuowanie inwestycji na zabezpieczenie przeciwpożarowe pomieszczeń instytutowych.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 366 tys. zł (środki pieniężne zaplanowane na kwotę 26 tys. zł, należności krótkoterminowe w kwocie 40 tys. zł i zapasy w kwocie 300 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 40 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 26 tys. zł.

3.3 Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka

Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka został utworzony na podstawie ustawy z 18 lutego 2018 r. o Instytucie Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka.

Głównym zadaniem Instytutu jest przekazywanie młodym pokoleniom znaczenia tradycji polsko-węgierskiej, wspieranie współpracy naukowej, poznawanie języka, kultury, historii, polityki obu państw oraz rozszerzenie działalności na całą Grupę Wyszehradzką, włącznie z rozbudową platformy internetowej i wzrostem liczby międzynarodowych konferencji.

Planowany stan środków pieniężnych na początek 2024 roku wynosi 82 tys. zł i nie zmienił się w stosunku do planu na 2023 r. Należności długoterminowe zaplanowano w kwocie 128 tys. zł, tj. na poziomie z roku poprzedniego.

Zarówno przychody jak i koszty Instytutu zaplanowano w 2024 r. w wysokości 6.100 tys. zł (tj. na poziomie 2023 roku), w tym dotacje z budżetu państwa w wysokości 6.000 tys. zł (tj. na poziomie 2023 roku).

Koszty funkcjonowania Instytutu w 2024 r. wyniosą 5.102 tys. zł, co stanowi 100,4% planu na 2023 r. Środki przeznaczone głównie na finansowanie lub dofinansowanie projektów na rzecz współpracy polsko-węgierskiej, organizowanie konkursów na przydzielanie stypendiów i dofinansowań projektów prowadzonych przez organizacje non profit oraz organizowanie programów artystycznych, spotkań i konferencji, międzynarodowych wydarzeń sportowych. Ponadto, koszty czynszu, opłat bankowych i pocztowe, koszty połączeń telefonicznych, opłaty za media.

Stan środków obrotowych na koniec 2024 roku zaplanowano w wysokości 82 tys. zł, co stanowi 67,2% planu na 2023 r.

Instytut planuje przekazanie środków pieniężnych w depozyt u Ministra Finansów w wysokości 82 tys. zł.

3.4 Instytut Europy Środkowej

Instytut Europy Środkowej został utworzony na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o Instytucie Europy Środkowej.

Do zadań Instytutu należą inicjatywy polityczne, gospodarcze i społeczne w Europie Środkowej i Wschodniej. Instytut prowadzi swoje działania z poszanowaniem wolności badań naukowych i w dialogu z otoczeniem zewnętrznym, zarówno krajowym, jak i międzynarodowym. Poprzez współpracę naukową z partnerami międzynarodowymi tworzy klimat sprzyjający pogłębianiu kooperacji między państwami regionu i realizacji celów polityki zagranicznej Polski.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 110 tys. zł, tj. 104,8% planu na 2023 r. i dotyczy środków pieniężnych w wysokości 10 tys. zł oraz zapasów w wysokości 100 tys. zł.

Przychody Instytutu zaplanowano w 2024 r. w wysokości 6.291 tys. zł, tj. 103,3% planu na 2023 r., w tym dotacje z budżetu państwa w wysokości 6.291 tys. zł (tj. 103,4% planu na 2023 r.).

Planowane koszty wyniosą 6.291 tys. zł (103,4% planu na 2023 r.), w tym koszty funkcjonowania w 2024 r. zaplanowano w wysokości 6.273 tys. zł, co stanowi 103,4% planu na 2023 r.

Główną przyczyną wzrostu planowanych przychodów jest zwiększenie dotacji podmiotowej dla jednostki o 207 tys. zł w stosunku do planu na 2023 r. Główną przyczyną wzrostu planowanych kosztów jest wzrost wynagrodzeń o 403 tys. zł w stosunku do planu, będących skutkami przechodzącymi wzrostu zatrudnienia w 2023 r. o 7 etatów oraz planowanego wzrostu wynagrodzeń na 2024 r.

Stan środków obrotowych jednostki na koniec roku zaplanowano w wysokości 110 tys. zł, w tym środki pieniężne w kwocie 10 tys. zł, które w 2024 r. zostaną przekazane w depozyt u Ministra Finansów.

3.5 Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) realizuje swoje zadania na mocy ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku.

Zadaniem UKNF jest zapewnienie obsługi Komisji Nadzoru Finansowego i Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. UKNF sprawuje nadzór nad rynkiem finansowym, którego celem jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, a także zaufania i ochrony interesów uczestników rynku.

Koszty funkcjonowania Komisji Nadzoru Finansowego i Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego pokrywane są z wpłat wnoszonych przez podmioty rynku finansowego w wysokości i na zasadach określonych w ustawach, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Oznacza to, że panuje równowaga między planowanymi przychodami i planowanymi kosztami.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 113.336 tys. zł, a zobowiązań – 101.254 tys. zł.

Przychody UKNF na rok 2024 zaplanowano w wysokości 647.142 tys. zł, co stanowi 106,2% planu przychodów na 2023 r. Najważniejszym źródłem przychodów pozostają wpłaty i opłaty

podmiotów nadzorowanych, wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne oraz inne przychody. Prognozuje się, że w roku 2024 przychody z tego źródła wyniosą 610.008 tys. zł.

Koszty UKNF w 2024 r. zaplanowano w wysokości 614.672 tys. zł, co stanowi 104,2% planu kosztów roku 2023. Największą grupę kosztów stanowią wynagrodzenia i składki zaplanowane w wysokości 370.044 tys. zł. Wzrost planowanych kosztów wynika z:

- zaplanowanego wzrostu funduszu wynagrodzeń pracowników o 6,6%,
- pochodnych/składek od wartości wynagrodzeń,
- wzrostu odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Stan środków obrotowych jednostki na koniec roku zaplanowano w wysokości 142.310 tys. zł, a zobowiązań na kwotę 101.254 tys. zł.

3.6 Polski Instytut Ekonomiczny

Polski Instytut Ekonomiczny (PIE) został utworzony na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o Polskim Instytucie Ekonomicznym.

Do zadań Instytutu należy m. in.:

- inspirowanie, organizowanie i prowadzenie badań naukowych w zakresie nauk ekonomicznych i społecznych oraz przekazywanie ich wyników organom władzy publicznej,
- przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych z zakresu nauk ekonomicznych i społecznych,
- współpraca z polskimi i zagranicznymi instytucjami, ośrodkami nauki i osobami fizycznymi oraz promocja polskiej myśli analitycznej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
- współpraca z jednostkami akademickimi i naukowymi, w tym zagranicznymi, w realizacji badań naukowych z zakresu nauk ekonomicznych i społecznych, na podstawie porozumień w celu pozyskiwania funduszy z realizacji badań, w tym z ich komercjalizacji.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 1.348 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 978 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 370 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 760 tys. zł.

Przychody jednostki w 2024 roku zaplanowano w wysokości 17.552 tys. zł, co stanowi wzrost o 862 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (16.690 tys. zł) tj. o 5,2%.

Przyczyną wzrostu planowanych przychodów jest zwiększenie przychodów z prowadzonej działalności o 832 tys. zł oraz wzrost równowartości odpisów amortyzacyjnych o 30 tys. zł w stosunku do planu na 2023 r.

Na kwotę przychodów składają się:

- dotacje z budżetu państwa w kwocie 15.000 tys. zł,
- przychody z prowadzonej działalności w kwocie 2.322 tys. zł,
- pozostałe przychody, w tym równowartość odpisów amortyzacyjnych w kwocie 230 tys. zł.

Koszty jednostki zaplanowano w wysokości 17.552 tys. zł co stanowi wzrost o 862 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (16.900 tys. zł), tj. o 5,2%. Wzrost kosztów wynika głównie ze wzrostu wynagrodzeń osobowych o 6,6% oraz wyższych kosztów usług obcych.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 370 tys. zł i zobowiązania w wysokości 3.937 tys. zł.

3.7 Krajowy Zasób Nieruchomości

Krajowy Zasób Nieruchomości (KZN) utworzony został na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości. Do zadań KZN należy m.in. gospodarowanie nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu, tworzenie warunków do zwiększenia dostępności mieszkań, podejmowanie działań w celu realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz tworzenie warunków ułatwiających powstawanie mieszkań gminnych.

Na zaplanowany stan środków na początek roku jednostki składają się głównie środki pieniężne w wysokości 1.054 tys. zł oraz należności krótkoterminowe w wysokości 70 tys. zł.

Przychody KZN, które na 2024 rok zaplanowano w wysokości 70.150 tys. zł, będą niższe o 6.170 tys. zł od zaplanowanych na 2023 rok (76.320 tys. zł), tj. o 8,1%. Ich źródłem będą głównie środki pochodzące z dotacji z budżetu państwa (55.000 tys. zł) oraz środki z działalności w zakresie gospodarowania Zasobem (14.150 tys. zł).

Koszty KZN na 2024 rok zostały określone na kwotę 70.146 tys. zł i będą niższe o 5.263 tys. zł od zaplanowanych 2023 rok (75.409 tys. zł), tj. o 7,0%. Na planowane koszty składają się głównie:

- koszty realizacji zadań w wysokości 44.465 tys. zł, które będą niższe od zaplanowanych na 2023 rok o 9.351 tys. zł (53.816 tys. zł), tj. o 17,4%,
- koszty funkcjonowania KZN w wysokości 25.681 tys. zł, które będą wyższe od kosztów zaplanowanych na 2023 rok o 4.088 tys. zł (21.593 tys. zł), tj. o 18,9%.

Na planowane koszty funkcjonowanie KZN składają się przede wszystkim koszty wynagrodzeń, usług obcych oraz materiałów i energii. Koszty wynagrodzeń ogółem zaplanowano w wysokości 13.601 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do kosztów zaplanowanych na 2023 rok o 2.325 tys. zł, tj. o 20,6%. Koszty wynagrodzeń osobowych w wysokości 10.421 tys. zł wzrosną w stosunku do zaplanowanych na 2023 rok o wskaźnik indeksacji 6,6%. Wynagrodzenia pozostałe określono na kwotę 3.000 tys. zł, co oznacza wzrost o 2.300 tys. zł w stosunku do zaplanowanych na 2023 rok, tj. o 328,6%. Pozycja

wynagrodzenia pozostałe dotyczy wynagrodzeń członków rad nadzorczych Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych z ramienia KZN.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony w wysokości 4 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostki składają się środki obrotowe, w tym głównie środki pieniężne w wysokości 58 tys. zł oraz należności krótkoterminowe w wysokości 70 tys. zł.

3.8 Urząd Dozoru Technicznego

Urząd Dozoru Technicznego (UDT) realizuje zadania ustawowe wynikające z ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym. UDT uzyskuje przychody przede wszystkim z tytułu opłat uzyskiwanych za badania urządzeń znajdujących się pod dozorem technicznym i opłat pobieranych za świadczenie usług w zakresie dozoru technicznego. Koszty zaś związane są z działalnością statutową nakierowaną na wspieranie państwa i obywateli w zapewnieniu bezpieczeństwa użytkowania urządzeń technicznych.

Na zaplanowany stan jednostki na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 840.051 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 799.011 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 36.738 tys. zł i zapasy w wysokości 2.738 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 62.082 tys. zł.

Przychody jednostki w 2024 roku zaplanowano w wysokości 626.895 tys. zł, co stanowi wzrost o 10.560 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (616.335 tys. zł), tj. o 1,7%. Planowany wzrost przychodów wynika głównie ze zwiększonej liczby badań urządzeń znajdujących się pod dozorem technicznym, między innymi prognozowane są przychody z tytułu przeprowadzenia postępowania certyfikującego przedsiębiorcę wykonującego czynności serwisowe elementów technicznych Elektrowni Wiatrowych, zgodnie z art. 8o ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw. Wzrost liczby badanych urządzeń wiąże się ze zwiększeniem kosztów prowadzonych działań.

Koszty jednostki w 2024 roku zaplanowano w wysokości 584.874 tys. zł, co stanowi wzrost o 50.361 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (534.513 tys. zł), tj. o 9,4%. Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania UDT w wysokości 575.874 tys. zł, które będą wyższe od kosztów zaplanowanych na rok 2023 o kwotę 50.371 tys. zł (525.503 tys. zł), tj. o 9,6%.

Na wzrost kosztów mają wpływ:

- wzrost kosztów wynagrodzeń osobowych wynikający z uwzględnienia wzrostu o 6,6% funduszu wynagrodzeń wraz z pochodnymi,

- wzrost kosztów amortyzacji (20,2%), kosztów usług obcych (o 12,5%) oraz materiałów i energii (o 8,8%) wynikający głównie z uwarunkowań gospodarczych oraz zwiększenia kosztów prowadzonych działań w związku ze wzrostem liczby badanych urzędzeń,
- wzrost pozostałych kosztów funkcjonowania (o 20,4%) wynikający ze wzrostu cen za usługi medyczne na rzecz pracowników, składek na odpis na ZFŚS oraz cen szkoleń dla pracowników.

UDT planuje dodatni wynik finansowy brutto w kwocie 42.021 tys. zł, co stanowi spadek o 39.801 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (81.822 tys. zł), tj. o 48,6%.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 771.468 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 729.365 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 37.738 tys. zł i zapasy w wysokości 2.801 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 64.244 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt Ministrowi Finansów wyniosą 726.365 tys. zł.

3.9 Polskie Centrum Akredytacji

Polskie Centrum Akredytacji (PCA) jest krajową jednostką akredytującą działającą na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku. Do zakresu jego działań należy: akredytowanie jednostek oceniających zgodność, sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, prowadzenie wykazu akredytowanych jednostek oceniających zgodność, prowadzenie działań popularyzujących i promujących zagadnienia akredytacji oraz współpraca międzynarodowa w zakresie akredytacji.

Na zaplanowany stan jednostki na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 21.100 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 19.800 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 900 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 2.500 tys. zł.

Przychody jednostki w 2024 roku zaplanowano w wysokości 30.100 tys. zł, co stanowi wzrost o 500 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (29.600 tys. zł), tj. o 1,7%. Na wysokość zaplanowanych przychodów będą miały wpływ głównie przychody z działalności statutowej oraz pozostałe przychody, w tym odsetki od lokat bankowych.

Koszty jednostki w 2024 roku zaplanowano w wysokości 29.942 tys. zł, co stanowi wzrost o 803 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (29.139 tys. zł), tj. o 2,8%. Na wzrost kosztów wpływ ma głównie wzrost kosztów wynagrodzeń osobowych wynikający z uwzględnienia wzrostu o 6,6% funduszu wynagrodzeń wraz z pochodnymi.

PCA planuje dodatni wynik finansowy brutto w kwocie 158 tys. zł.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 21.020 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 19.620 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 900 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 3.500 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt Ministrowi Finansów wyniosą 18.800 tys. zł.

3.10 Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP) utworzone zostało na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, jako państwowa osoba prawna.

PGW WP realizuje od 1 stycznia 2018 r. zadania w zakresie gospodarki wodnej.

PGW WP tworzą: Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 11 regionalnych zarządów gospodarki wodnej (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Gliwice, Kraków, Lublin, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa i Wrocław), zarządy zlewni i nadzory wodne.

Przychody planowane PGW WP w 2024 r. wyniosą łącznie 1.879.799 tys. zł, o 161.661 tys. zł, tj. o 9,4% więcej niż w roku 2023, w tym:

- przychody z prowadzonej działalności 612.835 tys. zł, o 124.246 tys. zł, tj. o 16,9% mniej niż w roku 2023,
- dotacje z budżetu państwa 1.079.193 tys. zł, o 254.173 tys. zł, tj. 30,8% więcej niż w roku 2023,
- pozostałe przychody 146.474 tys. zł, o 14.245 tys. zł, tj. o 10,8% więcej niż w roku 2023.

Przychodami PGW WP będą głównie wpływy: z opłat za usługi wodne, wpływy z tytułu należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń stanowiących własność Skarbu Państwa, wpływy z tytułu partycypacji w kosztach utrzymania wód lub urządzeń wodnych, wpływy z tytułu opłat za udzielenie zgody wodnoprawnej, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, dotacje z budżetu państwa, środki od innych jednostek sektora finansów publicznych.

Wzrost planowanych przychodów w 2024 r. wynika przede wszystkim ze zwiększonej dotacji z budżetu państwa oraz z pozostałych przychodów.

Koszty planowane do poniesienia przez PGW WP w 2024 r. wyniosą 2.566.738 tys. zł, o 3.982 tys. zł, tj. o 0,2% mniej niż w roku 2023, w tym:

- koszty funkcjonowania 2.543.738 tys. zł, o 3.982 tys. zł, tj. o 0,2% mniej niż w roku 2023,
- amortyzacja 725.594 tys. zł, o 51.122 tys. zł, tj. o 6,6% mniej niż w roku 2023,
- usługi obce 684.000 tys. zł, o 38.511 tys. zł, tj. o 5,3% mniej niż w roku 2023,

- wynagrodzenia 631.363 tys. zł, o 85.288 tys. zł, tj. o 15,6% więcej niż w roku 2023 w tym: 76.450 tys. zł tj. wzrost o 14% oraz 8.838 tys. zł, tj. wzrost o 1,6% (na nowe etaty),
- pozostałe koszty funkcjonowania 116.676 tys. zł, o 47.336 tys. zł, tj. o 28,9% mniej niż w roku 2023.

Zmniejszenie planowanych kosztów w 2024 r. wynika przede wszystkim ze zmniejszenia wydatków na zakup usług obcych, kosztów amortyzacji oraz pozostałych kosztów funkcjonowania.

Planowany wynik finansowy brutto PGW WP w 2024 roku wyniesie (-) 686.939 tys. zł, podczas gdy na 2023 r. planowano wynik na poziomie (-) 852.582 tys. zł. Zmiana wyniku finansowego wynika głównie ze zwiększonej dotacji z budżetu państwa oraz z mniejszych kosztów usług obcych, amortyzacji i pozostałych kosztów funkcjonowania.

Planowane dotacje z budżetu państwa w 2024 r. wynoszą 1.883.168 tys. zł, o 115.417 tys. zł, tj. o 5,8% mniej niż w roku 2023. Zmniejszenie dotacji wynika z mniejszych wydatków na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE.

3.11 Polski Instytut Sztuki Filmowej

Polski Instytut Sztuki Filmowej (PISF) został utworzony na mocy przepisów ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii.

Zadania Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej nakierowane są głównie na realizację polityki państwa w dziedzinie kinematografii, w szczególności przez:

- tworzenie warunków do rozwoju polskiej produkcji filmów i koprodukcji filmowej,
- inspirowanie i wspieranie rozwoju wszystkich gatunków polskiej twórczości filmowej, w szczególności filmów artystycznych, w tym przygotowanie projektów filmowych, produkcji filmów i rozpowszechniania filmów,
- wspieranie działań mających na celu tworzenie warunków powszechnego dostępu do dorobku polskiej, europejskiej i światowej sztuki filmowej,
- wspieranie debiutów filmowych oraz rozwoju artystycznego młodych twórców filmowych,
- promocję polskiej twórczości filmowej,
- dofinansowywanie przedsięwzięć z zakresu przygotowania projektów filmowych, produkcji, dystrybucji i rozpowszechniania filmów, promocji polskiej twórczości filmowej i upowszechniania kultury filmowej, w tym produkcji filmów podejmowanych przez środowiska polonijne,
- świadczenie usług eksperckich organom administracji publicznej,

- wspieranie utrzymywania archiwów filmowych,
- wspieranie rozwoju potencjału polskiego niezależnego przemysłu kinematograficznego, a w szczególności małych i średnich przedsiębiorców działających w kinematografii,
- wspieranie produkcji audiowizualnej na zasadach określonych w ustawie o finansowym wspieraniu produkcji audiowizualnej,
- nadawanie każdemu filmowi wyświetlanemu w kinie indywidualnego identyfikatora publikowanego na stronie podmiotowej Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 427.259 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 353.259 tys. zł oraz należności krótkoterminowe w wysokości 54.000 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 1.824 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.500 tys. zł.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej zaplanowano w 2024 r. w wysokości 338.888 tys. zł (tj. 115,2% planu na 2023 r.), w tym dotacje z budżetu państwa dla Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w wysokości 128.987 tys. zł (tj. 101,5% planu na 2023 r.).

Główną przyczyną wzrostu planowanych przychodów są zwiększone wpływy otrzymywane od podmiotów zobowiązanych zgodnie z art. 19 ustawy o kinematografii o 34.614 tys. zł, a także z lokat bankowych, których oprocentowanie rośnie w związku z wysokimi stopami procentowymi o 4.876 tys. zł oraz wzrost kwoty dotacji podmiotowej o 1.908 tys. zł w stosunku do planu na 2023 r. Zwiększone koszty zostaną przeznaczone przez PISF na realizację statutowych zadań.

Na zaplanowany stan jednostki na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 409.359 tys. zł (w tym środki pieniężne przekazane w depozyt Ministrowi Finansów zaplanowane na kwotę 353.429 tys. zł oraz należności krótkoterminowe w wysokości 54.329 tys. zł), należności długoterminowe 1.824 i zobowiązania w wysokości 1.000 tys. zł.

3.12 Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego

Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego zostało utworzone na mocy ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego.

Zadania Centrum nakierowane są na inicjowanie, wspieranie i podejmowanie działań na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach Polaków z narodami Europy Wschodniej, w szczególności z Ukraińcami, Białorusinami, Gruzinami, Mołdawianami i Rosjanami. W ramach podejmowanych działań prowadzone są m.in.: badania naukowe; organizowane konferencje, seminaria, wykłady, debaty, prowadzona jest działalność edukacyjna

i wydawnicza; upowszechniana w Polsce i poza jej granicami wiedza o sytuacji politycznej, historii, kulturze i dziedzictwie narodów Europy Środkowej i Wschodniej; prowadzone programy stypendialne, utrzymywane kontakty z ośrodkami akademickimi, eksperckimi, naukowymi, kulturalnymi i politycznymi w Polsce, a także krajach regionu.

Stan jednostki na początek roku dotyczy w całości środków pieniężnych, które zaplanowano w wysokości 376 tys. zł.

Zarówno przychody jak i koszty Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego zaplanowano na 2024 r. w wysokości 12.070 tys. zł (tj. 101,9% planu na rok 2023 oraz 101,5% w stosunku do planu zgodnie z nowelizacją ustawy budżetowej na rok 2023), w tym dotację podmiotową z budżetu państwa dla Centrum w wysokości 11.975 tys. zł (tj. 101,9% planu wg ustawy budżetowej na rok 2023 oraz 101,5% w stosunku do planu zgodnie z nowelizacją ustawy budżetowej na rok 2023). W odniesieniu do planu na 2023 r. wg ustawy budżetowej nastąpił wzrost przychodów i kosztów o 220 tys. zł. Przyczyną tego jest głównie wzrost pozycji wynagrodzeń wraz z pochodnymi o wskaźnik indeksacji 6,6%. Natomiast, w stosunku do nowelizacji ustawy budżetowej na 2023 rok, przychody i koszty wzrosły o 176 tys. zł.

Stan jednostki na koniec roku dotyczy w całości środków pieniężnych przekazanych w depozyt Ministrowi Finansów, które zaplanowano w wysokości 376 tys. zł.

3.13 Polska Agencja Antydopingowa

Polska Agencja Antydopingowa (POLADA) została utworzona na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie.

Do zadań Agencji należy w szczególności: określanie zasad i przebiegu kontroli antydopingowej, ustanawianie reguł dyscyplinarnych dotyczących dopingu w sporcie, planowanie i przeprowadzanie kontroli antydopingowej, szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kontrolerów antydopingowych Agencji.

Na zaplanowany stan na początek roku Agencji składają się głównie środki obrotowe w wysokości 3.304 tys. zł (w tym środki pieniężne w wysokości 3.191 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 62 tys. zł i zapasy w wysokości 51 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 63 tys. zł.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiej Agencji Antydopingowej zaplanowano na 2024 r. w wysokości 9.174 tys. zł (tj. 101,8% planu na 2023 r.). W ramach przychodów ogółem dotacje z budżetu państwa dla POLADA zaplanowano w wysokości 9.004 tys. zł (tj. 101,3% planu na 2023 r.).

Środki Agencji zostaną przeznaczone na realizację zadań, w tym m. in. na:

- kontrole antydopingowe,
- analizy próbek antydopingowych wykonywane przez Polskie Laboratorium Antydopingowe,
- usługi związane z działalnością informacyjno-edukacyjną (w tym wykonanie materiałów edukacyjnych i promocyjnych).

Na stan Agencji na koniec roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 3.304 tys. zł (w tym środki pieniężne w wysokości 3.191 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 62 tys. zł i zapasy w wysokości 51 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 63 tys. zł.

Planowane środki pieniężne przekazane w depozyt Ministrowi Finansów wyniosą 3.191 tys. zł.

3.14 Polska Organizacja Turystyczna

Polska Organizacja Turystyczna (POT) została utworzona na mocy przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej.

Zadania Polskiej Organizacji Turystycznej nakierowane są głównie na realizację projektów wynikających z zadań statutowych Polskiej Organizacji Turystycznej, tj. na promocję Polski jako kraju atrakcyjnego turystycznie.

Planowany stan środków obrotowych jednostki na początek roku wynosi 2.117 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiej Organizacji Turystycznej zaplanowano na 2024 r. w wysokości 145.675 tys. zł (tj. 100,9% planu wg. ustawy budżetowej na rok 2023 oraz 100,8% w stosunku do planu zgodnie z nowelizacją ustawy budżetowej na rok 2023).

W ramach przychodów ogółem dotacje z budżetu państwa dla Polskiej Organizacji Turystycznej zaplanowano w wysokości 145.495 tys. zł (tj. 101% planu wg. ustawy budżetowej na rok 2023 oraz 100,8% w stosunku do planu zgodnie z nowelizacją ustawy budżetowej na rok 2023).

W odniesieniu do planu na 2023 r. wg ustawy budżetowej nastąpił wzrost przychodów i kosztów o 1.351 tys. zł. Przyczyną tego jest głównie wzrost pozycji wynagrodzeń wraz z pochodnymi o wskaźnik 6,6%. Natomiast, w stosunku do nowelizacji ustawy budżetowej na 2023 rok, przychody i koszty wzrosły o 1.091 tys. zł.

Stan środków obrotowych jednostki na koniec roku zaplanowano w wysokości 2.117 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane wolne środki finansowe przekazane w depozyt Ministrowi Finansów wyniosą 2.117 tys. zł.

3.15 Polskie Laboratorium Antydopingowe

Polskie Laboratorium Antydopingowe (PLAD) zostało utworzone na podstawie ustawy z dnia 21 kwietnia 2017 r o zwalczaniu dopingu w sporcie.

Do zadań Laboratorium należy:

- prowadzenie działań niezbędnych do utrzymania akredytacji Światowej Agencji Antydopingowej oraz krajowej jednostki akredytującej na zgodność z normą ISO obowiązującą w laboratoriach badawczych,
- prowadzenie analiz antydopingowych próbek fizjologicznych zawodników i zwierząt,
- realizacja projektów badawczych w zakresie zwalczania dopingu w sporcie,
- współpraca krajowa i międzynarodowa w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych,
- inne zadania wynikające ze standardów międzynarodowych Światowej Agencji Antydopingowej.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 3.689 tys. zł i dotyczy środków pieniężnych w kwocie 3.189 tys. zł, należności krótkoterminowych w wysokości 500 tys. zł oraz zobowiązań w wysokości 210 tys. zł.

Zarówno planowane przychody jak i koszty PLAD w 2023 r. wyniosą 15.369 tys. zł, co stanowi wzrost o 26 tys. zł, tj. o 0,17% w stosunku do planu na rok 2023 (15.343 tys. zł). Powyższy wzrost przychodów wynika m.in. z wyższych przychodów z tytułu analiz próbek od innych klientów (badania antydopingowe + APMU). Przychody z ww. tytułu w roku 2023 wynosiły 4.028 tys. zł, podczas gdy w roku 2024 zaplanowane zostały na poziomie 4.583 tys. zł. Ponadto, wzrost przychodów wynika z wyższych dotacji i subwencji z budżetu państwa. Przychody z ww. tytułu w roku 2023 wynosiły 4.000 tys. zł, podczas gdy w roku 2024 zaplanowane zostały na poziomie 4.211 tys. zł. Spadek przychodów wykazano z tytułu analizy próbek od Polskiej Agencji Antydopingowej, który w 2023 wynosił 4.700 tys. zł, natomiast w 2024 został zaplanowany w wysokości 4.000 tys. zł. Wzrost kosztów wynika z wyższych kosztów funkcjonowania tj. m.in. zużycia materiałów i energii oraz wynagrodzeń.

Stan środków obrotowych na koniec roku zaplanowano w wysokości 3.699 tys. zł i dotyczy środków pieniężnych w kwocie 3.189 tys. zł, należności krótkoterminowych w kwocie 510 tys. zł i zobowiązań w wysokości 245 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe w kwocie 3.189 tys. zł zostaną przekazane w depozyt Ministrowi Finansów.

3.16 Polski Klub Wyścigów Konnych

Polski Klub Wyścigów Konnych (PKWK) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 stycznia 2001 r. o wyścigach konnych. PKWK prowadzi nadzór nad zasadami organizowania wyścigów konnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, działa na rzecz umacniania i doskonalenia hodowli koni oraz na rzecz rozwoju wyścigów konnych.

Na zaplanowany w tej samej wysokości stan na początek i koniec roku jednostki składają się głównie środki obrotowe w wysokości 4.000 tys. zł (z tego środki pieniężne zaplanowane na kwotę 3.700 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 300 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 250 tys. zł.

Planowane przychody PKWK w 2024 r. wyniosą 7.779 tys. zł (w tym 463 tys. zł z dotacji przedmiotowej z budżetu państwa) i będą wyższe o 762 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (7.017 tys. zł), tj. o 10,9%. Wzrost przychodów wynika głównie z planowanych wyższych wpływów z czynszu dzierżawnego kompleksu torów wyścigów konnych na Służewcu, waloryzowanego w każdym roku o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedniego na podstawie umowy z Totalizatorem Sportowym sp. z o.o.

W 2024 r. koszty PKWK zostały zaplanowane w wysokości 7.679 tys. zł i będą wyższe o 760 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (6.919 tys. zł), tj. o 11%. Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania, w tym usług obcych, których najwyższą pozycją są koszty remontowe, a także badanie prób antydopingowych koni i wydawanie czasopisma Koń Polski.

Kolejną pozycją są koszty wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, a także pozostałe koszty funkcjonowania, na które składają się głównie nagrody dla właścicieli i hodowców, nakłady na promocję wyścigów konnych, dofinansowanie hodowli koni w Polsce, delegacje, szkolenia i doszkalcenie jeźdźców oraz członkostwo w międzynarodowych organizacjach hodowlanych i wyścigowych.

Wzrost kosztów funkcjonowania wynika głównie z planowanego przez PKWK zwiększenia puli nagród dla hodowców i właścicieli koni wyścigowych, na promocję hodowli koni wyścigowych, wzrostu wynagrodzeń oraz usług obcych.

Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony w wysokości 100 tys. zł.

3.17 Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (CDR) działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego. CDR realizuje zadania z zakresu doradztwa rolniczego, m.in. opracowuje analizy i prognozy w zakresie rozwoju doradztwa rolniczego, prowadzi szkolenia dla pracowników ośrodków wojewódzkich i nauczycieli szkół rolniczych, przygotowuje i przekazuje ośrodkom wojewódzkim materiały informacyjne i szkoleniowe, w tym dotyczące pomocy w zakresie działalności gospodarstw rolnych i produkcji rolniczej finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych, upowszechnia wyniki badań naukowych w praktyce rolniczej.

W 2024 roku CDR zaplanowało przychody w wysokości 48.491 tys. zł (w tym 38.560 tys. zł z dotacji celowej z budżetu państwa) - wyższe o 6.731 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (41.760 tys. zł), tj. o 16,1%.

Koszty CDR zostały zaplanowane w kwocie 48.461 tys. zł i będą wyższe o 6.731 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (41.730 tys. zł), tj. o 16,1%. Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania, w tym wynagrodzenia i pochodne, usługi obce, materiały i energia związane z realizacją zadań z zakresu doradztwa rolniczego.

Na zwiększenie przychodów w roku 2024 w stosunku do planu na rok 2023 wpływ mają zaplanowane wyższe przychody ze środków od innych jednostek sektora finansów publicznych, m. in. z tytułu umowy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o przyznaniu pomocy na realizację operacji „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych”

Na zwiększenie kosztów w roku 2024 w stosunku do planu na rok 2023 wpływ mają zaplanowane wyższe koszty związane z realizacją przedsięwzięć finansowanych ze środków od innych jednostek sektora finansów publicznych, m. in. z tytułu umowy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o przyznaniu pomocy na realizację operacji „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych”.

Jednostka planuje na 2024 rok dodatni wynik finansowy brutto w kwocie 30 tys. zł, tj. na poziomie roku 2023. Na zaplanowany stan na początek i koniec roku jednostki, składają się głównie środki obrotowe w wysokości 7.738 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 7.158 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 330 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 700 tys. zł.

3.18 Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego

Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego (WODR) działają w oparciu o przepisy ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego.

Realizują one zadania z zakresu doradztwa rolniczego, polegające m.in. na prowadzeniu szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, podnoszeniu ich kwalifikacji zawodowych, prowadzą działalność informacyjną wspierającą rozwój produkcji rolniczej, upowszechniają metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska, prowadzą analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzą i upowszechniają informacje rynkowe w tym zakresie.

Na zaplanowany stan na początek roku składają się głównie środki obrotowe w łącznej wysokości 38.908 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 33.609 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 3.922 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 5 tys. zł i zobowiązania w wysokości 5.829 tys. zł.

Łączne przychody szesnastu Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego zostały

zaplanowane na 2024 r. w wysokości 464.800 tys. zł i będą wyższe o 44.797 tys. zł od zaplanowanych na 2023 rok (420.003 tys. zł), tj. o 10,7% (w tym z dotacji z budżetu państwa w kwocie 321.026 tys. zł).

Łącznie zaplanowane koszty na 2024 rok wynoszą 464.292 tys. zł i będą wyższe o 45.074 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (419.218 tys. zł), tj. o 10,8%.

Wzrost przychodów i kosztów wynika ze wzrostu dotacji celowej, przeznaczonej m.in. na wzrost wynagrodzeń osobowych. Na planowane koszty składają się głównie koszty funkcjonowania, w tym wynagrodzenia i pochodne, usługi obce, materiały i energia, związane z realizacją zadań z zakresu doradztwa rolniczego. Na podstawie zaplanowanych przychodów i kosztów wynik brutto został określony w wysokości 508 tys. zł.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostek składają się głównie środki obrotowe w wysokości 37.928 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 30.672 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 3.604 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 25 tys. zł i zobowiązania w wysokości 6.202 tys. zł.

3.19 Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej (NAWA) funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.

Agencja realizuje zadania z zakresu umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego i nauki. Zgodnie z przyjętym przez Radę NAWA dokumentem pn. Kierunkowy plan działań na lata 2021-2027, Agencja realizuje następujące długofalowe cele:

- wzmocnienie międzynarodowej współpracy naukowców i uczelni,
- zwiększenie liczby studentów z zagranicy,
- promocję szkolnictwa wyższego i nauki za granicą,
- znajomość języka polskiego wśród obcokrajowców.

Przychody Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej w 2024 r. zaplanowano w wysokości 197.231 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2023 oznacza spadek o 7,2%, tj. o kwotę 15.385 tys. zł. Głównym źródłem przychodów będą dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 189.622 tys. zł przeznaczone na realizację zadań oraz na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. NAWA może również pozyskiwać środki finansowe od innych jednostek sektora finansów publicznych, bezpośrednio z budżetu Unii Europejskiej (EU4Bielarus) oraz z krajowych i międzynarodowych projektów lub programów. Zmniejszona kwota przychodów wynika z zakończenia realizacji projektów POWER w 2023 roku.

Planowane na 2024 r. koszty Agencji zostały określone na kwotę 197.211 tys. zł, co oznacza

spadek w stosunku do planu na rok 2023 o 7,2%, tj. o kwotę 15.385 tys. zł. W ramach ww. kwoty środki planowane na realizację zadań wynoszą 172.659 tys. zł, zaś na funkcjonowanie jednostki – 24.552 tys. zł. Zmniejszona kwota kosztów w porównaniu z planem na rok 2023 wynika z zakończenia realizacji projektów POWER z perspektywy finansowej 2014-2020.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Agencja zakłada dodatni wynik finansowy brutto w wysokości 20 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 3.500 tys. zł.

3.20 Centrum Łukasiewicz

Centrum Łukasiewicz jest państwową osobą prawną, działającą na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Celem Centrum jest planowanie i koordynowanie badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych przez instytuty Sieci Łukasiewicz, szczególnie ważnych dla realizacji polityki gospodarczej i innowacyjnej państwa określonej w strategiach rozwoju oraz dla realizacji polityki naukowej państwa. Do zadań Centrum Łukasiewicz należy:

- zapewnienie mechanizmów współpracy podmiotów tworzących Sieć,
- zapewnienie środków finansowych na realizację celów Sieci,
- realizacja projektów badawczych w ramach celu Sieci,
- komercjalizacja wyników badań,
- współpraca międzynarodowa w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz komercjalizacji.

Przychody Centrum w 2024 r. zaplanowano w wysokości 47.404 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2023 oznacza zmniejszenie o 35,9%, tj. o kwotę 26.577 tys. zł. W 2024 r. Centrum nie będzie uzyskiwać wpływów ze skarbowych papierów wartościowych.

Podstawowym źródłem przychodów będzie subwencja z budżetu państwa (44.204 tys. zł), której wysokość w porównaniu do planu na rok 2023 wzrasta o 20,1%, tj. o kwotę 7.400 tys. zł.

Planowane na 2024 r. koszty Centrum Łukasiewicz zostały określone na kwotę 47.404 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2023 oznacza zmniejszenie o 35,9%, tj. o kwotę 26.577 tys. zł. Na koszty funkcjonowania jednostki przewidziano 46.404 tys. zł, zaś na koszty realizacji zadań 1.000 tys. zł. Wzrost kosztów funkcjonowania Centrum związany jest głównie ze zwiększeniem środków na wynagrodzenia osobowe i naliczane od nich składki w związku z realizacją nowych zadań takich jak: technologie budowy małych reaktorów jądrowych, utworzenie Centrum Technologii Kwantowej czy Społeczna

Odpowiedzialność Nauki. Zmniejszenie kosztów realizacji zadań wynika z zaplanowania niższych środków przekazywanych innym podmiotom. W 2024 r. Centrum nie będzie dysponowało przychodami ze skarbowych papierów wartościowych, które w latach poprzednich przeznaczało na ten cel. Powyższe zmniejszenie związane jest z cyklicznością realizacji zadań przez instytuty Sieci.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Centrum zakłada zrównoważony wynik brutto.

3.21 Polska Agencja Żeglugi Powietrznej

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (PAŻP) działa na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej. Agencja pełni funkcję instytucji zapewniającej służby żeglugi powietrznej. Realizuje zadania głównie związane z zarządzaniem ruchem lotniczym,

a w szczególności kontrolą ruchu lotniczego, służbą informacji powietrznej, służbą alarmową, planowaniem przepływu ruchu lotniczego nad Polską oraz koordynacją zajętości przestrzeni powietrznej.

PAŻP prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, z budżetu państwa otrzymuje w szczególności dotację celową na sfinansowanie wydatków związanych z zapewnieniem służb nawigacyjnych w przypadku lotów zwolnionych z tych opłat.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 820.380 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 113.635 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 288.076 tys. zł i zapasy w wysokości 135 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 135 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.616.997 tys. zł (w tym zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów w wysokości 707.714 tys. zł).

Przychody Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej zaplanowano w 2024 roku w wysokości 1.448.411 tys. zł. W ogólnej kwocie przychodów największą wartość (1.314.358 tys. zł) stanowią przychody z prowadzonej działalności. Dotacje z budżetu państwa stanowią 50.160 tys. zł.

Wzrost planowanych przychodów jednostki w stosunku do planu na 2023 rok (1.264.233 tys. zł) o 14,6 % wynika przede wszystkim z wyższych przychodów ze sprzedaży usług nawigacyjnych, pozanawigacyjnych oraz pozostałych przychodów, co związane jest ze wzrostem planowanej liczby jednostek usługowych oraz planowanych zmian w wysokości stawek opłat nawigacyjnych. Dodatkowo trwający konflikt w Ukrainie powoduje znaczący przyrost dotacji za loty zwolnione z opłat nawigacyjnych w związku ze znacznym wzrostem planowanego ruchu lotniczego podlegającego zwolnieniu z opłat nawigacyjnych.

Koszty jednostki w 2024 roku zaplanowano w wysokości 1.428.189 tys. zł, co w porównaniu

do zaplanowanych na 2023 rok na poziomie 1.236.580 tys. zł stanowi ich wzrost o 15,5%. Wyższe koszty to w głównej mierze efekt wyższych kosztów funkcjonowania, wzrostu wynagrodzeń oraz kosztów materiałów i energii.

W 2024 roku PAŻP zaplanowała wynik finansowy w wysokości 20.222 tys. zł, tj. o 7.431 tys. zł mniej w porównaniu do zaplanowanego na rok 2023. Główne czynniki przekładające się na zakładany niższy wynik finansowy to opisany wzrost kosztów przy jednoczesnym mniejszym wzroście przychodów, w stosunku do wartości planowanych w 2023 roku.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 995.615 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 79.501 tys. zł, należności krótkoterminowe w wysokości 326.375 tys. zł i zapasy w wysokości 135 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 135 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.857.805 tys. zł (w tym zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów zaplanowane na kwotę 981.344 tys. zł).

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt Ministrowi Finansów wyniosą 71.551 tys. zł.

3.22 Transportowy Dozór Techniczny

Transportowy Dozór Techniczny (TDT) został powołany ustawą z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym.

TDT prowadzi działalność publiczną w zakresie sprawowania dozoru technicznego nad urządzeniami, które mogą stworzyć zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, mienia i środowiska. Jednostka realizuje zadania wynikające z ustawy o dozorcze technicznym, ustawy o przewozie towarów niebezpiecznych, zadania związane z odbiorami technicznymi i działalnością laboratoryjną. Dodatkowo działalność TDT obejmuje zadania z zakresu homologacji pojazdów, a także certyfikacji m.in. określonych systemów zarządzania, wyrobów, zakładowej kontroli produkcji, procesów i osób.

Na zaplanowany stan na początek roku jednostki składają się środki obrotowe zaplanowane w wysokości 37.382 tys. zł (w tym środki pieniężne 30.466 tys. zł i należności krótkoterminowe 6.738 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 75 tys. zł i zobowiązania w wysokości 12.584 tys. zł.

Przychody Transportowego Dozoru Technicznego zaplanowano w 2024 roku w wysokości 84.372 tys. zł (78.022 tys. zł w 2023 roku), a koszty zostały określone na kwotę 84.340 tys. zł (77.876 tys. zł w 2023 roku). Wzrost planowanych przychodów jednostki w stosunku do 2023 roku o 8,1 % wynika przede wszystkim z wyższych wpływów z tytułu dozoru technicznego. Wzrost kosztów o 8,3% wiąże się z wyższymi wydatkami na usługi obce

w związku z rozszerzonym zakresem zadań jednostki oraz wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń.

W 2024 roku TDT zaplanowało wynik finansowy w wysokości 32 tys. zł, tj. o 114 tys. zł mniej w porównaniu do planu na rok 2023.

TDT w 2024 roku planuje kontynuować działania podjęte we wcześniejszych latach, przede wszystkim zadania statutowe związane z zapewnieniem bezpieczeństwa użytkowanych urządzeń technicznych określonych ustawą, a także dodatkowe zlecenia.

Na zaplanowany stan na koniec roku jednostki składają się środki obrotowe w wysokości 40.512 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 33.320 tys. zł i należności krótkoterminowe w wysokości 7.088 tys. zł), należności długoterminowe w wysokości 79 tys. zł i zobowiązania w wysokości 11.985 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt Ministrowi Finansów wyniosą 33.320 tys. zł.

3.23 Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) został powołany w celu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym ustawą z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. W zakresie finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej działalność NFOŚiGW w 2024 r. będzie skierowana na inwestycje w zakresie ochrony klimatu i atmosfery.

Planowane przychody NFOŚiGW w 2024 r. wyniosą łącznie 6.669.700 tys. zł, czyli o 2.321.540 tys. zł, tj. o 25,8 % mniej niż w roku 2023, w tym:

- przychody z prowadzonej działalności 5.287.000 tys. zł, czyli o 278.000 tys. zł, tj. o 5,0 % mniej niż w roku 2023,
- pozostałe przychody 886.700 tys. zł, o 2.105.080 tys. zł, tj. o 70,4 % mniej niż w roku 2023.

Przychodami NFOŚiGW będą głównie wpływy:

- z opłaty emisyjnej,
- ze sprzedaży przez Komisję Europejską uprawnień do emisji w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Fundusz Modernizacyjny),
- z opłat: eksploatacyjnych i koncesyjnych,
- z opłat i kar za korzystanie ze środowiska,
- z opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy o efektywności energetycznej,

- odsetki od pożyczek, papierów wartościowych oraz oprocentowania rachunków bankowych.

Koszty planowane do poniesienia przez NFOŚiGW w 2024 r. wyniosą 6.594.500 tys. zł, o 2.065.240 tys. zł, tj. o 23,9 % mniej niż w roku 2023, w tym:

- koszty funkcjonowania 242.800 tys. zł (w tym wynagrodzenia 130.400 tys. zł), o 43.800 tys. zł, tj. o 22,0 % więcej niż w roku 2023,
- koszty realizacji zadań stanowiące środki przekazane innym podmiotowym 6.231.200 tys. zł, o 1.868.800 tys. zł, tj. o 23,1 % mniej niż w roku 2023,
- pozostałe koszty 120.500 tys. zł, o 240.240 tys. zł, tj. o 66,6 % mniej niż w roku 2023.

W ramach kosztów w 2024 r. zwiększeniu ulega fundusz wynagrodzeń związany ze wzrostem zatrudnienia w stosunku do 2023 r. o 30 etatów i zwiększenia funduszu wynagrodzeń osobowych o 6,6%.

Planowany wynik finansowy brutto NFOŚiGW w 2024 roku wyniesie 75.200 tys. zł, podczas gdy na 2023 r. planowano wynik na poziomie 331.500 tys. zł.

Planowane dotacje z budżetu państwa w 2024 r. wynoszą 494.900 tys. zł, o 61.940 tys. zł, tj. o 14,3 % więcej niż w roku 2023, w tym dotacja celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowa 400.000 tys. zł, o 48.800 tys. zł, tj. o 13,9 % więcej niż w roku 2023.

Stan środków pieniężnych na koniec roku planowany przez NFOŚiGW wyniesie 4.415.880 tys. zł, o 1.114.120 tys. zł, tj. o 20,2 % mniej niż w roku 2023.

3.24 23 Parki narodowe

Parki Narodowe jako państwowe osoby prawne prowadzą samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z uzyskiwanych przychodów wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie o ochronie przyrody. Środki na bieżącą działalność oraz na współfinansowanie realizacji projektów z udziałem środków zagranicznych otrzymują m.in. z dotacji celowych z budżetu państwa. Aktualnie w Polsce funkcjonują 23 parki narodowe. Wszystkie włączono do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

Przychody planowane parków narodowych w 2024 r. wyniosą łącznie 381.528 tys. zł (w tym dotacje z budżetu państwa w kwocie 141.157 tys. zł) o 27.374 tys. zł, tj. o 7,7% więcej niż w planie na rok 2023, w tym w stosunku do roku poprzedniego najbardziej w ujęciu procentowym zmieniły się następujące pozycje:

- odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych 2.357 tys. zł, o 1.458 tys. zł, tj. o 162,2% więcej niż w roku 2023,

- środki od innych jednostek sektora finansów publicznych 11.029 tys. zł, o 2.550 tys. zł, tj. o 18,8% mniej niż w roku 2023.

Przychodami parków narodowych z prowadzonej działalności będą głównie wpływy:

- z opłat za wstęp do parku narodowego lub na niektóre jego obszary oraz za udostępnianie parku lub niektórych jego obszarów,
- ze sprzedaży drewna i produktów gospodarki drzewnej oraz innych produktów związanych z działalnością parku (m.in. z działalności rybackiej),
- z tytułu najmu i dzierżawy pomieszczeń mieszkaniowych parku,
- z opłat pobieranych w związku z działalnością edukacyjną parku narodowego,
- ze sprzedaży materiałów edukacyjnych, informacyjnych i naukowych.

Koszty planowane do poniesienia przez parki narodowe w 2024 r. wyniosą 405.979 tys. zł, o 30.458 tys. zł, tj. o 8,1% więcej niż w planie na rok 2023, w tym koszty funkcjonowania:

- wynagrodzenia 157.547 tys. zł, o 11.798 tys. zł, tj. o 8,1% więcej niż w roku 2023,
- usługi obce 72.451 tys. zł, o 5.845 tys. zł, tj. o 8,8% więcej niż w roku 2023,
- amortyzacja 63.533 tys. zł, o 50 tys. zł, tj. o 0,1% więcej niż w roku 2023,
- materiały i energia 32.453 tys. zł, o 5.326 tys. zł, tj. o 19,6% więcej niż w roku 2023.

W ramach kosztów w 2024 r. zwiększeniu ulega fundusz wynagrodzeń związany ze wzrostem zatrudnienia w stosunku do 2023 r. o 14 etatów i zwiększenia funduszu wynagrodzeń osobowych o 6,6%.

Wzrost planowanych kosztów w pozycji „zakup materiałów i energii” wynika przede wszystkim ze wzrostu cen energii i materiałów niezbędnych do rozbudowy, utrzymania i konserwacji infrastruktury parków narodowych, spowodowanego inflacją.

Planowany wynik brutto parków narodowych w 2024 roku wyniesie -24.451 tys. zł, podczas gdy na 2023 planowano wynik na poziomie -21.367 tys. zł. Uzyskanie ujemnego wyniku finansowego spowodowane będzie w głównej mierze poniesieniem wyższych kosztów działalności bieżącej parków narodowych oraz wzrostu kosztów amortyzacji.

Planowane dotacje z budżetu państwa dla parków narodowych w 2024 r. wynoszą 194.910 tys. zł, o 29.553 tys. zł, tj. o 17,9% więcej niż w roku 2023, w tym w stosunku do roku poprzedniego najbardziej w ujęciu procentowym zmieniły się następujące pozycje:

- dotacja celowa - bieżąca 140.013 tys. zł, o 6.770 tys. zł, tj. o 5,1% więcej niż w roku 2023,

- dotacja celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowa 43.207 tys. zł, o 26.212 tys. zł, tj. o 154,2% więcej niż w roku 2023,
- dotacja celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - bieżąca 9.690 tys. zł, o 2.729 tys. zł, tj. o 22,0% mniej niż w roku 2023,
- na inwestycje i zakupy inwestycyjne 2.000 tys. zł, o 700 tys. zł, tj. o 25,9% mniej niż w roku 2023.

3.25 Polski Instytut Spraw Międzynarodowych

Polski Instytut Spraw Międzynarodowych (PISM) jest instytucją analityczną i ekspercką, utworzoną w 1996 r. na mocy ustawy o PISM. Jego zadaniem jest pogłębianie i upowszechnianie wiedzy o współczesnych sprawach międzynarodowych. PISM utrzymuje kontakty z ośrodkami akademickimi, naukowymi i politycznymi w Polsce i za granicą. Prowadzi szkolenia dla kadr wykonujących zadania związane ze stosunkami międzynarodowymi i polityką zagraniczną RP. Ponadto gromadzi i udostępnia specjalistyczny księgozbiór (około 165 tys. woluminów), a także publikuje książki, czasopisma i dokumenty dyplomatyczne.

Planowany stan środków obrotowych na początek roku wynosi 1.900 tys. zł, w tym środki pieniężne 900 tys. zł.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych zaplanowano w 2024 r. w wysokości 21.158 tys. zł (tj. 104,3% planu na 2023 r.), w tym dotacje z budżetu państwa w wysokości 19.658 tys. zł (tj. 104,7% planu na 2023 r.).

Główną przyczyną wzrostu planowanych przychodów i kosztów jest zwiększenie dotacji podmiotowej dla jednostki o 877 tys. zł w stosunku do planu na 2023 r. w związku ze wzrostem wynagrodzeń wraz z pochodnymi oraz odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

Planowany stan środków obrotowych na koniec roku wynosi 1.900 tys. zł, w tym środki pieniężne 900 tys. zł.

Planowane środki pieniężne przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 900 tys. zł.

3.26 Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji

Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT) to instytucja działająca na mocy ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Agencja opiniuje ministerialne i samorządowe projekty programów zdrowotnych, dokonuje

taryfikacji świadczeń opieki zdrowotnej, a także prowadzi szeroko rozumianą działalność informacyjną i szkoleniową w zakresie oceny technologii medycznych w Polsce i na świecie.

Na planowany stan jednostki na początek roku składają się środki obrotowe w wysokości 53.542 tys. zł (środki pieniężne w kwocie 53.492 tys. zł i należności w wysokości 50 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 4.000 tys. zł.

Planowane przychody Agencji w 2024 r. wyniosą 94.307 tys. zł, co stanowi wzrost o 33.036 tys. zł, tj. o 53,9% w stosunku do planu na rok 2023 (61.271 tys. zł). Powyższy wzrost wynika głównie z przychodów z odpisu dla AOTMiT, o którym mowa w art. 31t ust.2 pkt. 1a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w kwocie 82.310 tys. zł (na rok 2023 odpis wynosił 51.058 tys. zł).

Koszty AOTMiT w 2024 r. wyniosą 92.297 tys. zł i będą wyższe o 31.026 tys. zł, tj. o 50,6% od zaplanowanych na rok 2023 (61.271 tys. zł).

Na planowany stan jednostki na koniec roku składają się środki obrotowe w wysokości 57.205 tys. zł (środki pieniężne w kwocie 57.155 tys. zł i należności w wysokości 50 tys. zł) oraz zobowiązania w wysokości 4.000 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe zostaną przekazane w depozyt Ministrowi Finansów.

3.27 Agencja Badań Medycznych

Agencja Badań Medycznych (ABM) została utworzona na mocy przepisów ustawy z dnia 21 lutego 2009 r. o Agencji Badań Medycznych.

Celem działalności Agencji jest wspieranie działalności innowacyjnej w ochronie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju niekomercyjnych badań klinicznych i eksperymentów badawczych.

Planowana wysokość środków obrotowych na początek roku wynosi 232.999 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane przychody Agencji w 2024 r. wyniosą 801.291 tys. zł, co stanowi wzrost o 210.077 tys. zł, tj. o 35,5% w stosunku do planu na rok 2023 (591.214 tys. zł). Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów z odpisu Narodowego Funduszu Zdrowia (460.041 tys. zł), który jest głównym źródłem przychodów Funduszu oraz wyższej dotacji z budżetu państwa (282.475 tys. zł).

Koszty ABM w 2024 r. wyniosą 771.291 tys. zł i będą wyższe o 184.577 tys. zł, tj. o 31,4% od zaplanowanych na rok 2023 (586.714 tys. zł). Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych kosztów realizacji zadań, tj. środków przekazanych innym podmiotom.

Środki obrotowe na koniec roku zaplanowano w wysokości 262.999 tys. zł co dotyczy

w całości środków pieniężnych. Planuje się, że wolne środki finansowe zostaną przekazane w depozyt Ministrowi Finansów.

3.28 Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną, która gromadzi składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne obywateli oraz dystrybuje świadczenia (np. emerytury, renty, zasiłki chorobowe lub macierzyńskie) w wysokości i na zasadach ustalonych w przepisach powszechnie obowiązujących.

Łączne przychody ZUS na 2024 r. planuje się w kwocie 7.495.505 tys. zł, tj. o 1.025.107 tys. zł więcej w stosunku do planu z ustawy budżetowej na rok 2023 (6.470.398 tys. zł).

Głównym źródłem przychodów Zakładu będą środki finansowe pochodzące z odpisu z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na działalność ZUS w kwocie 5.697.079 tys. zł (76% przychodów ogółem ZUS), którego wzrost w stosunku do planu na rok 2023 wynosi 526.836 tys. zł. Wyższy odpis jest konieczny do zabezpieczenia finansowania funkcjonowania Zakładu w 2024 r., w związku ze wzrostem kosztów bieżących spowodowanych większą liczbą zadań, wzrostem cen towarów i usług oraz wzrostem minimalnego wynagrodzenia za pracę, jak również zaplanowanym na 2024 r. wzrostem funduszu wynagrodzeń osobowych.

Do pozostałych źródeł przychodów ZUS należą:

- odpis z Funduszu Emerytur Pomostowych na finansowanie przez ZUS emerytur pomostowych w kwocie 4.919 tys. zł (wzrost o 90 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023),
- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 401.979 tys. zł (wzrost o 51.326 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023),
- przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych ZUS do wypłaty w wysokości 738.644 tys. zł, wzrost o 203.144 tys. zł (o 37,9%) w stosunku do planu na rok 2023, z uwagi na wzrost w szczególności przychodów z tytułu obsługi wypłat dodatkowych rocznych świadczeń pieniężnych dla emerytów i rencistów oraz rent socjalnych, jak również realizacji przez Zakład nowych zadań zleconych,
- przychody finansowe w wysokości 58.270 tys. zł,
- pozostałe przychody w kwocie 594.614 tys. zł.

Ogółem koszty ZUS na rok 2024 zaplanowano w kwocie 7.951.927 tys. zł (w planie na rok 2023 wynosiły 7.077.154 tys. zł).

Największą pozycję w kosztach stanowią wynagrodzenia, które na rok 2024 zaplanowano w kwocie 4.498.937 tys. zł, w tym na wynagrodzenia osobowe zaplanowano kwotę 4.462.039 tys. zł, tj. o 488.718 tys. zł więcej w stosunku do planu na rok 2023. Wyższy fundusz wynagrodzeń osobowych zostanie przeznaczony m.in. na wzrost płac zasadniczych oraz tzw. obligatoryjnych składników wynagrodzeń: premii kwartalnych, nagród jubileuszowych, odpraw emerytalno-rentowych oraz nagrody rocznej z ZFN tzw. „13-stki”.

Drugą co do wielkości pozycję kosztów ZUS stanowią koszty usług obcych (usługi pocztowe i bankowe, usługi telekomunikacyjne, usługi związane z przetwarzaniem danych, pozostałe) oszacowane w 2024 r. na łączną kwotę 1.559.160 tys. zł, tj. o 18,4% więcej od kosztów zaplanowanych na ten cel w ustawie budżetowej na 2023 rok. Powyższy wzrost wynika przede wszystkim z konieczności podniesienia poziomu bezpieczeństwa teleinformatycznego w ZUS oraz wzmocnienia odporności na cyberzagrożenia oraz wzrostu kosztów usług pocztowych i bankowych.

Wydatki ZUS na finansowanie działalności inwestycyjnej w roku 2024 zostały zaplanowane na kwotę 884.440 tys. zł, tj. wzrost o 178.297 tys. zł r/r. Wzrost kwoty nakładów na budowę i ulepszenie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych dotyczy głównie zadań związanych z informatyzacją Zakładu.

3.29 Polska Agencja Nadzoru Audytowego

Polska Agencja Nadzoru Audytowego (Agencja) działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Agencja jako organ nadzoru publicznego działa na rzecz wzmocnienia jakości usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie (w tym usług związanych z transakcjami na rynku kapitałowym) oraz sprawuje niezależny nadzór nad biegłymi rewidentami, firmami audytorskimi i samorządem zawodowym biegłych rewidentów.

Do jej głównych zadań należy m.in. przeprowadzanie kontroli w zakresie badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego (JZP) i pozostałych jednostek niebędących JZP; przeprowadzanie kontroli tematycznych i doraźnych; prowadzenie postępowań administracyjnych (w tym postępowań wynikających z kontroli) oraz postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów; podejmowanie działań mających na celu rozwój rynku biegłych rewidentów i FA oraz jego konkurencyjności a także działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku biegłych rewidentów i firm audytorskich.

Na zaplanowany stan na początek roku składają się głównie środki obrotowe w wysokości 19.101 tys. zł (w tym środki pieniężne zaplanowane na kwotę 18.001 tys. zł) i zobowiązania w wysokości 2.400 tys. zł.

Przychody Agencji w 2024 roku zaplanowano w wysokości 39.501 tys. zł, co stanowi wzrost o 15.124 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (24.377 tys. zł), tj. o 62%. Planowany wzrost przychodów w 2024 r. został oparty o szacunkowe prognozy przychodów firm audytorskich, planowane koszty Agencji oraz wysokość nadwyżki za rok 2022. Przy ustalaniu przychodów Agencji za 2024 r. zostały uwzględnione przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie opłat z tytułu nadzoru wnoszonych przez firmy audytorskie w związku z wykonywaniem usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych zgodnie z krajowymi standardami wykonywania zawodu i kwota przychodów Agencji za 2024 rok została oszacowana z uwzględnieniem nadwyżki za rok 2022 w wysokości 10.072 tys. zł.

Koszty ogółem Agencji zaplanowano w wysokości 49.573 tys. zł, co stanowi wzrost o 16.184 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (33.389 tys. zł) tj. o 48,5%. Na wzrost kosztów mają wpływ:

- wzrost kosztów wynagrodzeń osobowych (o 55,4%) wynikający z uwzględnienia wzrostu o 6,6% funduszu wynagrodzeń wraz z pochodnymi oraz skutków przechodzących z 2023 roku (wynikających m.in. ze zmiany planu na 2023 r. uwzględniającej wzrost funduszu wynagrodzeń, w tym w związku ze zwiększeniem o 15 liczby etatów niezbędnych do realizacji podstawowych zadań Agencji),
- wzrost kosztów amortyzacji (o 72,7%), kosztów materiałów i energii (o 33%) wynikający głównie z uwarunkowań gospodarczych.

Koszty działalności Agencji pokrywane są głównie z opłat wnoszonych przez firmy audytorskie.

Planowany ujemny wynik finansowy brutto w kwocie -10.072 tys. zł wynika z faktu, iż ta część kosztów będzie pokrywana z nadwyżki z roku 2022. Na koniec roku środki obrotowe zaplanowano w wysokości 9.826 tys. zł (w tym środki pieniężne 8 326 tys. zł), należności krótkoterminowe 1.500 tys. zł i zobowiązania 1.265 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w depozyt u Ministra Finansów wyniosą 8.326 tys. zł.

3.30 Rzecznik Finansowy

Rzecznik Finansowy prowadzi działalność na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym.

Do głównych zadań realizowanych przez Rzecznika Finansowego w 2024 r. należą działania na rzecz ochrony klientów podmiotów rynku finansowego:

- rynku ubezpieczeniowego i emerytalnego – krajowych zakładów ubezpieczeń, zagranicznych zakładów ubezpieczeń, głównych oddziałów i oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń, funduszy emerytalnych, towarzystw emerytalnych,

Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, brokerów ubezpieczeniowych, agentów ubezpieczeniowych, agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń,

- rynku bankowego oraz kapitałowego – banków krajowych, banków zagranicznych, oddziałów banków zagranicznych, oddziałów instytucji kredytowych i instytucji finansowych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji płatniczych, małych instytucji płatniczych, dostawców świadczących usługi dostępu do informacji o rachunku, dostawców świadczących wyłącznie usługi dostępu do informacji o rachunku, biur usług płatniczych, instytucji pieniądza elektronicznego i oddziałów zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego, towarzystw funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych, zarządzających ASI i alternatywnych spółek inwestycyjnych, firm inwestycyjnych, instytucji pożyczkowych i pośredników kredytów hipotecznych, pośredników kredytowych oraz dostawców usług finansowania społecznościowego.

Koszty działalności Rzecznika Finansowego i jego Biura ponoszone będą przez podmioty rynku finansowego.

Zarówno przychody, jak i koszty Rzecznika Finansowego w 2024 r. zaplanowano w kwocie 59.250 tys. zł, co stanowi wzrost w porównaniu do 2023 r. o 20.591 tys. zł, tj. o 53,3% (w 2023 r. plan kosztów i przychodów wynosił 38.659 tys. zł).

Prognozowane przychody na 2024 rok zostały ustalone zgodnie z przepisami oraz danymi historycznymi, biorąc pod uwagę ilość podmiotów obowiązanych do ponoszenia kosztów działalności Rzecznika Finansowego oraz stawki ustawowe. Koszty Rzecznika Finansowego ustalono do wysokości przychodów, biorąc pod uwagę prawidłowe wykonywanie ustawowych zadań. Planowane kwoty są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania i zgodnego z ustawą wykonywania obowiązków przez Rzecznika Finansowego. Wyższe niż w planie na 2023 rok przychody oraz koszty są wynikiem zmian między innymi sposobu finansowania działalności Rzecznika Finansowego i jego Biura, podwyższenia opłat od obowiązanych podmiotów sektora finansowego oraz zmian w strukturze Biura, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2023 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz niektórych innych ustaw. Wzrost kosztów nastąpił głównie w pozycji "Materiały i energia" o 869 tys. zł (680 tys. zł w 2023 r.), co jest podyktowane przede wszystkim wzrostem cen rynkowych, koniecznością doposażenia biura oraz opłatami za media (energia, woda). Koszty dotyczące usług obcych podwyższono o 8.190 tys. zł w stosunku do 2023 r. (9.112 tys. zł), co wynika między innymi z ciągłości umów związanych z utrzymaniem Biura i prawidłową organizacją pracy, realizacją ustawowych zadań Rzecznika Finansowego, jak również ze wzrostu cen rynkowych. Wzrost składek oraz

podatków i opłat wynika przede wszystkim z zaplanowanych wyższych kosztów wynagrodzeń jako pochodne od wielkości zatrudnienia.

3.31 Akademia Kopernikańska

Akademia Kopernikańska jest państwową osobą prawną działającą na podstawie ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o Akademii Kopernikańskiej.

Zadaniem Akademii jest realizacja Narodowego Programu Kopernikańskiego, który przede wszystkim obejmuje:

- finansowanie badań naukowych, w tym przyznawanie Stypendiów Kopernikańskich i Grantów Mikołaja Kopernika,
- wspieranie Szkoły Głównej Mikołaja Kopernika,
- przyznawanie Nagród Kopernikańskich,
- powoływanie Ambasadorów Akademii Kopernikańskiej i przyznawanie wsparcia finansowego na zadania przez nich realizowane,
- organizowanie Światowego Kongresu Kopernikańskiego.

Przychody Akademii w 2024 r. zaplanowano w wysokości 25.300 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2023 oznacza wzrost o 4,9%, tj. o kwotę 1.200 tys. zł. Podstawowym źródłem przychodów będą dotacje z budżetu państwa (25.200 tys. zł).

Planowane na 2024 r. koszty zostały określone na kwotę 25.300 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2023 oznacza wzrost o 4,9%, tj. o kwotę 1.200 tys. zł. W ramach ww. kwoty środki planowane na realizację zadań wynoszą 9.704 tys. zł, zaś na funkcjonowanie jednostki 15.596 tys. zł. Wzrost planowanych kosztów związany jest z procesem uruchamiania nowej instytucji (rok 2024 będzie drugim pełnym rokiem funkcjonowania Akademii) i przystosowania jej do pełnej zdolności operacyjnej. Połowa kwoty planowanej dotacji podmiotowej przeznaczona będzie na wypłatę honorariów dla członków Akademii, w wysokości określonej ustawowo. Pozostała kwota zostanie przeznaczona na działania administracyjne, zarządcze i operacyjne związane z funkcjonowaniem instytucji, zatrudnieniem wysoko wykwalifikowanej kadry oraz działaniami promocyjno-informacyjnymi.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Akademii zakłada się zrównoważony wynik brutto.

3.32 Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego

Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego działa na podstawie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego.

Celem działania Instytutu jest wspieranie rozwoju języka polskiego za granicą. Instytut realizuje w szczególności następujące zadania:

- inicjowanie i realizowanie działań dotyczących promocji języka polskiego,
- wspieranie kultywowania polskiej tradycji i wartości języka polskiego jako ojczystego oraz promocji języka polskiego jako ojczystego wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą,
- wzmacnianie współpracy między Polonią i Polakami zamieszkałymi za granicą a podmiotami działającymi w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, w szczególności w dziedzinie edukacji i nauki,
- wspieranie inicjatyw oraz projektów edukacyjnych i naukowych mających na celu pogłębianie znajomości języka polskiego,
- upowszechnianie języka polskiego jako obcego,
- współpraca ze szkołami, uczelniami, instytucjami publicznymi, stowarzyszeniami, fundacjami, organizacjami i innymi podmiotami działającymi w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą na rzecz rozwoju języka polskiego za granicą.

Przychody Instytutu w 2024 r. zaplanowano w wysokości 58.619 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2023 oznacza wzrost o 0,07%, tj. o kwotę 40 tys. zł. Podstawowym źródłem przychodów będą dotacje z budżetu państwa (58.569 tys. zł).

Planowane na 2024 r. koszty zostały określone na kwotę 58.619 tys. zł, co w stosunku do planu na rok 2023 oznacza wzrost o 0,07%, tj. o kwotę 40 tys. zł. W ramach ww. kwoty środki planowane na realizację zadań wynoszą 40.953 tys. zł, zaś na funkcjonowanie jednostki 17.666 tys. zł.

Rok 2024 będzie drugim pełnym rokiem funkcjonowania Instytutu. Proces uruchamiania Instytutu, jako nowej instytucji i przystosowania jej do pełnej zdolności operacyjnej jest procesem długotrwałym, angażującym wiele działań i środków Instytutu. Dotacja podmiotowa planowana w kwocie 17.616 tys. zł zostanie przeznaczona na działania administracyjne, zarządcze i operacyjne związane z funkcjonowaniem instytucji, zatrudnieniem wysoko wykwalifikowanej kadry oraz działaniami promocyjno-informacyjnymi. W ramach dotacji celowej przewidziano środki w wysokości 40.953 tys. zł na finansowanie realizacji zaplanowanych działań ustawowych Instytutu, w tym na:

- dofinansowanie działalności edukacyjnej za granicą dla instytucji oświatowych i organizacji pozarządowych wspierających ich funkcjonowanie na rzecz rozwoju języka polskiego,
- stypendia Instytutu Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego przyznawane w dwóch obszarach: motywacyjnym i edukacyjnym do dwóch grup beneficjentów: uczniów i nauczycieli,
- organizację I Światowego Festiwalu Młodzieży Polskiej z Zagranicy.

Na podstawie planowanych przychodów i kosztów Instytutu zakłada się zrównoważony wynik brutto.

Zaplanowane na 2024 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji i subwencji z budżetu państwa, kosztów i wynik finansowy brutto państwowych osób prawnych są następujące:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:	Koszty	Wynik finansowy brutto
		dotacje i subwencje z budżetu państwa		
w tys. zł				
1	2	3	4	5
Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia	18.985	18.778	18.925	60
Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego	9.211	8.789	9.211	0
Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka	6.100	6.000	6.100	0
Instytut Europy Środkowej	6.291	6.291	6.291	0
Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	647.142	0	614.672	32.470
Polski Instytut Ekonomiczny	17.552	15.000	17.552	0
Krajowy Zasób Nieruchomości	70.150	55.000	70.146	4
Urząd Dozoru Technicznego	626.895	0	584.874	42.021
Polskie Centrum Akredytacji	30.100	0	29.942	158
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	1.879.799	1.079.193	2.566.738	-686.939
Polski Instytut Sztuki Filmowej	338.888	128.987	338.888	0
Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego	12.070	11.975	12.070	0
Polska Agencja Antydopingowa	9.174	9.004	9.174	0
Polska Organizacja Turystyczna	145.675	145.495	145.675	0
Polskie Laboratorium Antydopingowe	15.369	4.211	15.369	0
Polski Klub Wyścigów Konnych	7.779	463	7.679	100
Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	48.491	38.560	48.461	30
Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego	464.800	321.026	464.292	508
Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej	197.231	189.622	197.211	20
Centrum Łukasiewicz	47.404	44.204	47.404	0
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	1.448.411	50.160	1.428.189	20.222
Transportowy Dozór Techniczny	84.372	0	84.340	32
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	6.669.700	494.900	6.594.500	75.200
23 Parki narodowe	381.528	141.157	405.979	-24.451
Polski Instytut Spraw Międzynarodowych	21.158	19.658	21.158	0
Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji	94.307	0	92.297	2.010
Agencja Badań Medycznych	801.291	282.475	771.291	30.000
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	7.495.505	0	7.951.927	-456.422
Polska Agencja Nadzoru Audytowego	39.501	0	49.573	-10.072
Rzecznik Finansowy	59.250	0	59.250	0
Akademia Kopernikańska	25.300	25.200	25.300	0
Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego	58.619	58.569	58.619	0
Razem	21.778.048	3.154.717	22.753.097	-975.049

Rozdział VIII

Państwowe fundusze celowe

Państwowe fundusze celowe zaliczane są do sektora finansów publicznych na podstawie art. 9 ustawy o finansach publicznych. Każdy państwowy fundusz celowy tworzony jest na podstawie odrębnej ustawy.

Przychody państwowego funduszu celowego pochodzą ze środków publicznych, a koszty są ponoszone na realizację wyodrębnionych zadań państwowych. Państwowy fundusz celowy stanowi wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje minister wskazany w ustawie tworzącej Fundusz albo inny organ wskazany w tej ustawie.

Podstawą gospodarki finansowej państwowego funduszu celowego jest roczny plan finansowy obejmujący przychody i koszty na cele wskazane w ustawie powołującej Fundusz oraz stany na początek i na koniec roku. Ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, wprowadzając zmiany do ustawy o finansach publicznych, rozszerzyła od roku 2023 plan finansowy państwowego funduszu celowego o część w układzie kasowym. Zgodnie ze znowelizowanym art. 29 ust. 6 ustawy o finansach publicznych podstawą gospodarki finansowej państwowego funduszu celowego jest roczny plan finansowy, w ramach którego sporządza się plan dochodów i wydatków ujmowanych w terminie ich zapłaty. Jest to związane z tym, że państwowe fundusze celowe już od roku 2022 są uwzględniane w stabilizującej regule wydatkowej i ich wydatki objęte są nieprzekraczalnym limitem wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Łączne przychody Funduszy prezentowanych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 w załączniku nr 13 Plany finansowe państwowych funduszy celowych zaplanowano w wysokości 516.117.433 tys. zł, w tym dotacje z budżetu państwa w łącznej kwocie 114.972.759 tys. zł. Natomiast planowane łączne koszty realizacji zadań Funduszy wyniosą 512.955.906 tys. zł.

Zestawienie poszczególnych Funduszy zaplanowanych w projekcie ustawy budżetowej na 2024 r. przedstawia tabela:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:		Koszty realizacji zadań
		dotacja z budżetu		
	w tys. zł			
1	2	3	4	
Razem	516.117.433	114.972.759	512.955.906	
I Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi	459.384.602	111.043.403	459.731.312	
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	427.848.479	84.265.695	427.743.349	
Fundusz Emerytalno - Rentowy	27.400.650	24.159.044	27.681.207	
Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	66.701	19.314	66.575	
Fundusz Administracyjny	1.008.122		1.093.485	
Fundusz Emerytur Pomostowych	3.060.650	2.599.350	3.146.696	
II Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa	39.164.043	3.829.356	32.147.237	
Fundusz Pracy	10.476.432		10.655.800	
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	8.643.470	1.156.875	9.601.965	
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	942.576		187.720	
Fundusz Solidarnościowy	18.996.963	2.636.963	11.597.150	
Fundusz Dostępności	104.602	35.518	104.602	
III Fundusze związane z prywatyzacją	702.478	0	774.000	
Fundusz Reprywatyzacji	105.568		423.500	
Fundusz Rekompensacyjny	596.910		350.500	
IV Fundusze związane z bezpieczeństwem	2.285.998	100.000	3.268.950	
Fundusz Zapasów Interwencyjnych	1.343.618		2.276.672	
Fundusz Wsparcia Policji	73.057		73.063	
Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego	100		1.879	
Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców	201.789		208.956	
Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszonych Zakładów Pracy	387.700		423.650	
Fundusz Cyberbezpieczeństwa	200.000	100.000	200.000	
Fundusz Wsparcia Straży Granicznej	1.583		1.583	
Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej	78.151		83.147	
V Fundusze związane z kulturą i kulturą fizyczną	1.550.540	0	1.924.556	
Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów	21.700		28.010	
Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	1.233.600		1.566.050	
Fundusz Promocji Kultury	294.400		328.512	
Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków	840		1.984	
VI Fundusze związane ze zdrowiem	4.407.796	0	5.096.334	
Fundusz Medyczny	4.382.358		5.085.039	
Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych	4.259		4.390	
Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych	21.179		6.905	
VII Pozostałe fundusze	8.621.976	0	10.013.517	
Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	1.320		7.832	
Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej	314.692		408.705	
Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych	41.218		38.000	
Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego	95		20	
Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	59.900		51.765	
Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o Charakterze Użyteczności Publicznej	843.049		800.005	
Fundusz Inwestycji Kapitałowych	1.671.056		1.000.201	
Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny	3.200.500		3.237.800	
Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji	2.287.553		4.265.451	
Fundusz Szerokopasmowy	134.558		134.558	
Fundusz Rozwoju Regionalnego	25.000		19.179	
Fundusz Edukacji Finansowej	43.035		50.001	

1. Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi

Do zadań realizowanych przez tę grupę Funduszy należy m. in. realizacja zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych, finansowanie świadczeń dla rolników z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, obsługa zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego, finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników, finansowanie emerytur pomostowych.

W 2024 r. przychody tych Funduszy zaplanowano w łącznej wysokości 459.384.602 tys. zł, w tym dotacje z budżetu państwa w łącznej kwocie 111.043.403 tys. zł. Natomiast koszty realizacji zadań szacuje się na łączną kwotę 459.731.312 tys. zł.

1.1 Fundusz Ubezpieczeń Społecznych

Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (FUS) został utworzony ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Dysponentem jego środków jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zadaniem Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest zapewnienie finansowania wydatków związanych z powszechnymi obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi (emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym).

Stan Funduszu na początek 2024 r. zaplanowano na kwotę 9.168.330 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 4.934.544 tys. zł, należności w kwocie 14.219.926 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 9.986.140 tys. zł.

Głównym źródłem przychodów Funduszu w 2024 r. będą wpływy ze składek na ubezpieczenie społeczne. Ponadto na przychody Funduszu składają się m.in. takie tytuły jak: dotacja z budżetu państwa, wpłaty z OFE oraz inne przychody.

Łączne **przychody** Funduszu zostały zaplanowane w 2024 r. na kwotę 427.848.479 tys. zł, co oznacza wzrost o 65.567.098 tys. zł, tj. o 18,1%, w stosunku do nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (362.281.381 tys. zł).

Przychody Funduszu ze składek na ubezpieczenie społeczne (przypis) zaplanowano w kwocie 332.535.361 tys. zł (w tym 4.098.299 tys. zł to kwota z tytułu części składki na ubezpieczenie emerytalne, która jest odprowadzana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do FRD), co oznacza wzrost o 37.295.761 tys. zł, tj. o 12,6%, w stosunku do nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (295.239.600 tys. zł).

Planuje się, iż przychody obejmujące wpłaty z OFE wyniosą 7.724.584 tys. zł (w nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023 planowane były w kwocie 6.961.905 tys. zł), a pozostałe przychody (przypis) Funduszu wyniosą łącznie 3.322.818 tys. zł (w nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023 planowane były w kwocie 2.445.075 tys. zł).

Ponadto przyjęto następujące założenia:

- od 1 marca 2024 r. nastąpi waloryzacja emerytur i rent. Świadczenia będą waloryzowane wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym

powiększonym o 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla celów ustalenia wskaźnika waloryzacji stanowi średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w zależności od tego, którego wartość jest wyższa,

- wskaźnik ściągłości składek ukształtuje się na poziomie 99,0%,
- odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w 2024 r. wyniesie 5.697.079 tys. zł,
- niedobór FUS na wypłaty świadczeń będzie sfinansowany dotacją z budżetu państwa.

W granicach określonych w ustawie budżetowej Fundusz może otrzymywać z budżetu państwa dotacje i nieoprocentowane pożyczki z przeznaczeniem na uzupełnienie środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo, jeżeli przychody przekazywane na rachunek bankowy FUS nie zapewniają pełnej i terminowej wypłaty świadczeń finansowanych z przychodów Funduszu.

Niedobór środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo zostanie w 2024 r. sfinansowany dotacją z budżetu państwa – podobnie jak w latach ubiegłych nie przewidziano w planie Funduszu pożyczki z budżetu na ten cel.

W 2024 r. nie przewiduje się wykorzystania środków Funduszu Rezerwy Demograficznej na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych.

Biorąc pod uwagę planowane w 2024 r. przychody Funduszu ze składek, wpłaty z OFE, pozostałe przychody oraz przewidywany koszt świadczeń oraz koszty bieżące Funduszu, w roku 2024 dotacja z budżetu państwa została zaplanowana w wysokości 84.265.695 tys. zł w ujęciu memoriałowym (w nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023 było to 57.634.776 tys. zł).

Koszty Funduszu w 2024 r. oszacowano na kwotę 427.743.349 tys. zł, co oznacza wzrost o 62.345.712 tys. zł, tj. o 17,1%, w stosunku do nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (365.397.637 tys. zł).

Podstawową pozycję kosztów Funduszu w kwocie 413.640.197 tys. zł (tj. 96,7% ogółu kosztów) stanowią wypłaty świadczeń na rzecz ludności (emerytury, renty, dodatki do emerytur i rent: pielęgnacyjne, dla sierot zupełnych i za tajne nauczanie, zasiłki: chorobowe, macierzyńskie, pogrzebowe, itp.). W stosunku do nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023 transfery na rzecz ludności rosną o 59.506.006 tys. zł, tj. o 16,8%, co jest w głównej mierze rezultatem prognozowanej waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, prognozowanego wzrostu liczby osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe oraz prognozowanego

wzrostu podstawy wymiaru pozostałych świadczeń pieniężnych finansowanych z Funduszu wynikającego z prognozowanego wzrostu wynagrodzeń.

W ramach Funduszu wyodrębnione są cztery fundusze, w podziale na które dokonywana jest wypłata świadczeń i realizacja innych wydatków:

- fundusz emerytalny, z którego finansowane są wypłaty emerytur, emerytury kapitałowe, środki gwarantowane oraz jednorazowe wypłaty ustalane ze składek zewidencjonowanych na subkoncie – 304.388.745 tys. zł,
- fundusz rentowy, z którego finansowane są wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy, rent szkoleniowych, rent rodzinnych, dodatków do rent rodzinnych dla sierot zupełnych, dodatków pielęgnacyjnych i zasiłków pogrzebowych, wypłaty emerytur przyznanych z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy oraz finansowane są zadania w zakresie prewencji rentowej – 69.262.760 tys. zł,
- fundusz chorobowy, z którego finansowane są świadczenia z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą lub macierzyństwem – 33.923.183 tys. zł,
- fundusz wypadkowy, z którego finansowane są świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wraz z prewencją wypadkową – 6.536.502 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2024 r. zaplanowano na kwotę 9.273.460 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 3.024.553 tys. zł, należności w kwocie 15.227.050 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 8.978.143 tys. zł.

Przyjęto, iż na koniec roku Fundusz nie będzie posiadał zobowiązań z tytułu pożyczek z budżetu państwa. Prognozowane zobowiązania Funduszu na koniec 2024 r. dotyczyć będą głównie podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie zdrowotne od wypłaconych świadczeń, a także rezerw i rozrachunków z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, a prognozowane należności Funduszu dotyczyć będą głównie składek na ubezpieczenia społeczne oraz ich pochodnych po pomniejszeniu o dokonane odpisy aktualizujące.

1.2 Fundusz Emerytalno-Rentowy

Fundusz Emerytalno-Rentowy, funkcjonujący na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, zabezpiecza ubezpieczenia społeczne dla rolników. Dysponentem Funduszu jest Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, która prowadzi samodzielną gospodarkę finansową.

Głównym zadaniem Funduszu jest finansowanie gwarantowanych przez państwo świadczeń wypłacanych rolnikom z zakresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego, a także finansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego wraz z dodatkami, ubezpieczeń zdrowotnych rolników i ich domowników oraz refundacji określonych kosztów Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli przepisy emerytalne przewidują taką refundację.

Stan Funduszu na początek 2024 r. zaplanowano na kwotę 166.674 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 358.537 tys. zł, należności w kwocie 181.231 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 373.094 tys. zł.

Łączne **przychody** Funduszu w 2024 r. zostały zaplanowane na kwotę 27.400.650 tys. zł, tj. wzrost o kwotę 4.676.521 tys. zł w porównaniu do planu na rok 2023 (22.724.129 tys. zł).

Fundusz finansowany jest przede wszystkim z dotacji budżetowej, bowiem składka płacona przez rolników pokrywa tylko nieznaczną część wydatków. W roku 2024 do Funduszu zaplanowano dotację z budżetu państwa w wysokości 24.159.044 tys. zł, tj. wzrost o 21,5% (o kwotę 4.280.900 tys. zł) w stosunku do planu na 2023 r. (19.878.144 tys. zł).

Przychody ze składek (przypis) wyniosą 2.021.000 tys. zł, tj. wzrost o 25,5% (o kwotę 410.331 tys. zł) w stosunku do planu na rok 2023 (1.610.669 tys. zł).

Do planu przyjęto liczbę ubezpieczonych na poziomie 1.007 tys. osób (stan na koniec 2024 r.), tj. spadek o 4,5% w stosunku do planu na 2023 r.

Wskaźnik ściągłości z tytułu składek na 2024 r. szacuje się na poziomie 99%.

Po stronie przychodów i kosztów ujęto transfer środków na świadczenia zbiegowe (1.080.499 tys. zł), który przeznaczony jest na sfinansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego, wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wraz z dodatkami oraz refundację określonych kosztów FUS.

Koszty Funduszu (ze świadczeniami zbiegowymi i innymi transferami) na rok 2024 zostały zaplanowane w kwocie 27.681.207 tys. zł, tj. wzrost o 19,8% (o kwotę 4.566.205 tys. zł) w stosunku do planu na rok 2023 (23.115.002 tys. zł).

Wypłaty emerytur i rent w kwocie 22.571.367 tys. zł rosną r/r o 24,8% (o kwotę 4.486.804 tys. zł) w stosunku do planu na rok 2023 (18.084.563 tys. zł).

Wzrost kosztów wypłaty emerytur i rent rolniczych r/r wynika z waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, a także z uwzględnienia w planie finansowym Funduszu na 2024 r. skutków finansowych ustawy z dnia 13 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wynikających m.in. z: podniesienia kwoty emerytury podstawowej do kwoty równej 90% najniższej emerytury, a także przyznania dodatku do emerytury rolniczej z tytułu opłacania podwójnej lub dodatkowej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe.

Dodatkowo przy konstrukcji planu finansowego Funduszu na rok 2024 przyjęto, że:

- przeciętna miesięczna liczba świadczeń emerytalno-rentowych w 2024 r. wyniesie 955 tys. (w tym emerytury rolnicze 745 tys., renty rolnicze 210 tys.),
- przeciętna emerytura rolnicza wyniesie 2.015 zł (łącznie z dodatkami), a renta rolnicza 1.808 zł (łącznie z dodatkami),
- odpis na Fundusz Administracyjny wyniesie 827.874 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2024 r. zaplanowano na kwotę minus 113.883 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 65.384 tys. zł, należności w kwocie 226.862 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 406.129 tys. zł.

1.3 Fundusz Prewencji i Rehabilitacji

Fundusz Prewencji i Rehabilitacji działa na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i przeznaczony jest na finansowanie kosztów rzeczowych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego związanych z zapobieganiem wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym rolników oraz działań na rzecz pomocy ubezpieczonym osobom uprawnionym do świadczeń z ubezpieczenia, wykazującym całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, ale rokującym jej odzyskanie w wyniku leczenia i rehabilitacji.

Stan Funduszu na początek 2024 r. zaplanowano na kwotę 402 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 1.234 tys. zł, należności w kwocie 213 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 936 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2024 r. zaplanowano w kwocie 66.701 tys. zł, tj. więcej o 8.295 tys. zł w porównaniu do planu na rok 2023 (58.406 tys. zł). Podstawowym przychodem, który stanowi 70,4% wszystkich przychodów Funduszu, jest odpis z Funduszu Składowego, który w 2024 r. wyniesie 46.977 tys. zł, tj. o 2.557 tys. zł więcej niż w planie na 2023 r. (44.420 tys. zł).

W roku 2024 do Funduszu zaplanowano dotację z budżetu państwa w wysokości 19.314 tys. zł, tj. na poziomie o 41,4% wyższym (o 5.658 tys. zł) niż w planie na rok 2023 (13.656 tys. zł).

Koszty Funduszu zaplanowano w wysokości 66.575 tys. zł, tj. więcej o 0,3% (o kwotę 176 tys. zł) w stosunku do planu na 2023 r. (66.399 tys. zł). Większość kosztów ogółem stanowią będą koszty własne Funduszu w wysokości 58.875 tys. zł, które r/r rosną o 0,3% (tj. o 176 tys. zł). W szczególności zostaną one przeznaczone na sfinansowanie turnusów rehabilitacyjnych dla rolników oraz rehabilitację leczniczą dzieci rolników.

Ponadto zaplanowano także koszty inwestycyjne w wysokości 7.700 tys. zł (taką samą kwotę zaplanowano na rok 2023), z przeznaczeniem na dotacje inwestycyjne na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla CRR KRUS.

Stan Funduszu na koniec 2024 r. zaplanowano na kwotę 528 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 1.305 tys. zł, należności w kwocie 213 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 796 tys. zł.

1.4 Fundusz Administracyjny

Fundusz Administracyjny działa na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i przeznaczony jest na finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników i kosztów obsługi zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego.

Stan Funduszu na początek 2024 r. zaplanowano na kwotę minus 15.899 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 88.482 tys. zł, należności w kwocie 2.474 tys. zł, zobowiązania w kwocie 85.628 tys. zł oraz pozostałe środki obrotowe w kwocie 1.075 tys. zł.

Łączne **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 1.008.122 tys. zł, tj. o 8,1% więcej (o 75.282 tys. zł) w porównaniu do planu na rok 2023 (932.840 tys. zł).

Podstawowym przychodem Funduszu w 2024 r. jest odpis z Funduszu Emerytalno-Rentowego w wysokości 827.874 tys. zł, wyższy o 7,4% (o 57.321 tys. zł) w porównaniu do planu na 2023 r. (770.553 tys. zł). Odpis z Funduszu Składowego wyniesie 86.727 tys. zł (82.006 tys. zł w planie na rok 2023), a pozostałe przychody 93.521 tys. zł (80.281 tys. zł w planie na rok 2023).

Biorąc pod uwagę katalog zadań finansowanych ze środków Funduszu, **koszty** ogółem zaplanowano w wysokości 1.093.485 tys. zł, tj. o 9,3% więcej (o 92.594 tys. zł) w porównaniu do planu na rok 2023 (1.000.891 tys. zł).

Większość kosztów ogółem w 2024 r. stanowić będą koszty własne Funduszu w wysokości 1.038.781 tys. zł, przeznaczone w szczególności na:

- wypłaty wynagrodzeń (wraz z pochodnymi) dla pracowników Kasy,
- zakup materiałów i wyposażenia, zakup energii, zakup usług remontowych, zakup usług pozostałych (w tym usługi informatyczne), zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz różne opłaty i składki,
- koszty przekazywania świadczeń (opłaty pocztowe, wydatki na usługi bankowe).

Stan Funduszu na koniec 2024 r. zaplanowano na kwotę minus 101.262 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 213 tys. zł, należności w kwocie 1.086 tys. zł, zobowiązania w kwocie 89.329 tys. zł oraz pozostałe środki obrotowe w kwocie 1.000 tys. zł.

1.5 Fundusz Emerytur Pomostowych

Fundusz Emerytur Pomostowych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych w celu finansowania emerytur pomostowych.

Stan Funduszu na początek 2024 r. zaplanowano na kwotę 91.907 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 113.411 tys. zł, należności w kwocie 20.804 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 42.308 tys. zł.

Przychody Funduszu pochodzą głównie z dotacji z budżetu państwa oraz ze składek finansowanych przez płatników w wysokości 1,5% podstawy wymiaru. **Przychody** na rok 2024 zaplanowano w wysokości 3.060.650 tys. zł (w planie na rok 2023 wynosiły 2.244.690 tys. zł), z tego:

- dotacja z budżetu państwa w kwocie 2.599.350 tys. zł,
- składki w kwocie 447.460 tys. zł,
- pozostałe przychody w kwocie 13.840 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2024 r. w wysokości 3.146.696 tys. zł (w planie na rok 2023 wynosiły 2.358.957 tys. zł) stanowią głównie emerytury pomostowe w kwocie 3.140.879 tys. zł, których koszt w stosunku do planu na rok 2023 rośnie o 789.225 tys. zł, tj. o 33,6%.

Przedmiotowy wzrost kosztów wypłaty emerytur pomostowych r/r oprócz prognozowanej waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, uwzględnia także skutki finansowe ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz niektórych innych ustaw uchylającej wygasający charakter emerytur pomostowych.

Odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych został zaplanowany w kwocie 4.919 tys. zł.

Przewiduje się, iż przeciętna liczba osób pobierających emerytury pomostowe w 2024 r. ukształtuje się na poziomie 46,7 tys. osób.

Stan Funduszu na koniec 2024 r. zaplanowano na kwotę 5.861 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w kwocie 30.000 tys. zł, należności w kwocie 25.376 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 49.515 tys. zł.

2. Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa

Zadania realizowane przez te Fundusze to m. in.: finansowanie zasiłków dla bezrobotnych łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, realizacja szkoleń dla bezrobotnych, dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych, refundacja części składek na ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą, ochrona roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia przez pracodawcę z powodu jego niewypłacalności, finansowanie świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji oraz finansowanie zadań polegających na wsparciu działań w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami lub jej poprawy, jak również wsparcie finansowe emerytów i rencistów.

Łączne przychody dla tej grupy Funduszy w 2024 r. wyniosą 39.164.043 tys. zł, w tym dotacja z budżetu państwa do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie 1.156.875 tys. zł, do Funduszu Solidarnościowego w kwocie 2.636.963 tys. zł, oraz do Funduszu Dostępności w kwocie 35.518 tys. zł. Łączne koszty realizacji zadań Funduszy w tej grupie przewiduje się na poziomie 32.147.237 tys. zł.

2.1 Fundusz Pracy

Fundusz Pracy działa na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw pracy.

Podstawowym zadaniem Funduszu jest aktywizacja zawodowa bezrobotnych oraz łagodzenie skutków bezrobocia.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 23.506.331 tys. zł i będzie niższy od planu na 2023 r. o 735.009 tys. zł, tj. o 3,0%. Niższy stan Funduszu na początek roku wynika, per saldo, z tytułu przekazania w trakcie 2022 r. kolejnej wpłaty do Funduszu Pomocy w wysokości 950.000 tys. zł. Stan Funduszu obejmuje:

- środki pieniężne w wysokości 8.744.331 tys. zł,
- należności w wysokości 14.832.000 tys. zł, w tym głównie pożyczki udzielone do Funduszu Solidarnościowego: w 2019 r. na realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (3.700.000 tys. zł), w 2020 r. na realizację renty socjalnej (4.000.000 tys. zł), w 2023 r. na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ust. 1 ustawy o Funduszu Solidarnościowym, m.in. na realizację kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (7.000.000 tys. zł),
- zobowiązania w wysokości 70.000 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2024 r. zaplanowano w wysokości 10.476.432 tys. zł i będą wyższe od planu na 2023 r. (9.542.047 tys. zł) o 934.385 tys. zł, tj. o 9,8%. Powyższy wzrost wynika, per saldo, głównie z planowanych wyższych przychodów z tytułu składki wnoszonej na Fundusz o 1.200.000 tys. zł.

Na przychody składają się: składki wnoszone przez pracodawców za zatrudnionych pracowników oraz przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (1,0% podstawy wymiaru), płatności w ramach budżetu środków europejskich, pozostałe przychody, w tym z tytułu odsetek.

Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowano w 2024 r. w wysokości 10.655.800 tys. zł i będą wyższe od planu na 2023 r. (9.655.800 tys. zł) o 1.000.000 tys. zł, tj. o 10,4%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu o 776.007 tys. zł.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na:

- zasiłki dla bezrobotnych i składki na ubezpieczenia społeczne od zasiłków (przyjęto, że wypłaconych zostanie średniomiesięcznie ok. 121,1 tys. zasiłków, a przeciętna wysokość zasiłku wyniesie 1.334,30 zł (łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne 1.699,70 zł), zasiłki i świadczenia przedemerytalne, dodatki aktywizacyjne, świadczenia integracyjne, Pracownicze Plany Kapitałowe,
- aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, głównie na: programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników, Krajowy Fundusz Szkoleniowy, koszty związane z realizacją zadań w zakresie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, refundację wynagrodzeń młodocianych pracowników,
- wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy.

Koszty zakupów inwestycyjnych planuje się w wysokości 218.600 tys. zł, tj. o 46.053 tys. zł więcej niż w planie na 2023 r. i zostaną przeznaczone głównie na refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 23.326.963 tys. zł i będzie niższy od planu na 2023 r. o 800.624 tys. zł, tj. o 3,3%. Niższy stan Funduszu na koniec roku wynika, per saldo, z niższego stanu na początek 2024 r. Stan Funduszu na koniec roku obejmuje:

- środki pieniężne w wysokości 9.854.963 tys. zł,
- należności w wysokości 13.532.000 tys. zł, w tym w tym głównie pożyczki udzielone do Funduszu Solidarnościowego: w 2019 r. na realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (3.400.000 tys. zł) – zmniejszenie w porównaniu do planu na 2023 r. wynika z planowanej spłaty pożyczki w kwocie 300.000 tys. zł, w 2020 r. na realizację renty socjalnej (4.000.000 tys. zł), w 2023 r. na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ust. 1 ustawy o Funduszu Solidarnościowym, m.in. na realizację kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (6.000.000 tys. zł) – zmniejszenie wynika z planowanej spłaty pożyczki w kwocie 1.000.000 tys. zł,
- zobowiązania w wysokości 60.000 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w zarządzenie Ministrowi Finansów wyniosą 9.400.000 tys. zł.

2.2 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działa na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Nadzór nad Funduszem sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Środki Funduszu przeznaczone są na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz ich zatrudnianie.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 2.600.266 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2023 r. o 462.943 tys. zł tj. o 21,7%. Wyższy stan Funduszu na początek roku wynika głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 400.746 tys. zł. Stan Funduszu na początek roku obejmuje głównie: środki pieniężne w wysokości 2.461.158 tys. zł, należności w wysokości 81.300 tys. zł, zobowiązania w wysokości 41.000 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2024 r. zaplanowano w wysokości 8.643.470 tys. zł i będą wyższe od planu na 2023 r. (7.921.343 tys. zł) o 722.127 tys. zł, tj. o 9,1%. Powyższy wzrost wynika, per saldo, głównie z planowanych wyższych składek i opłat, w tym wpłat pracodawców o 999.707 tys. zł oraz niższych dotacji z budżetu państwa łącznie o 100.500 tys. zł.

Na kwotę przychodów składają się głównie: wpłaty pracodawców, dotacje z budżetu państwa – z przeznaczeniem na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (1.080.000 tys. zł), zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych (23.000 tys. zł), realizację zadania polegającego na przekazaniu środków dla dysponentów zakładowych funduszy aktywności lub zakładowych funduszy rehabilitacji osób niepełnosprawnych (50.000 tys. zł), środki otrzymane z Unii Europejskiej.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2024 r. zaplanowano w wysokości 9.601.965 tys. zł i będą wyższe od planu na 2023 r. (8.400.507 tys. zł) o 1.201.458 tys. zł, tj. o 14,3%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych wydatków na programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, służące rehabilitacji społecznej i zawodowej o 576.583 tys. zł oraz na przelewy redystrybucyjne o 548.530 tys. zł.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na: dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, przelewy redystrybucyjne (środki na zadania realizowane przez samorządy wojewódzkie i powiatowe oraz koszty obsługi tych zadań), wypłatę środków dla dysponentów zakładowych funduszy aktywności lub zakładowych funduszy rehabilitacji osób niepełnosprawnych, zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym, programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, refundację składek na

ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą, niepełnosprawnym rolnikom lub rolnikom zobowiązanym do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika, zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej, bieżącą działalność Biura i Oddziałów Funduszu oraz wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne własne.

Wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne własne zaplanowano w wysokości 64.640 tys. zł i będą wyższe od planu na 2023 r. o 19.322 tys. zł, tj. o 42,6%. Środki zostaną przeznaczone głównie na modyfikację i rozwój systemów infrastruktury teleinformatycznej i systemów dziedzinowych.

Wynagrodzenia osobowe zaplanowano w wysokości 109.121 tys. zł i będą wyższe od planu na 2023 r. o 16.328 tys. zł, tj. o 17,6%. Powyższy wzrost wynika, per saldo, głównie ze wzrostu funduszu wynagrodzeń o 11.228 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 1.706.411 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2023 r. o 2.934 tys. zł, tj. o 0,2%. Stan Funduszu na koniec roku obejmuje głównie: środki pieniężne w wysokości 1.527.411 tys. zł, należności w wysokości 81.200 tys. zł, zobowiązania w wysokości 44.500 tys. zł.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w zarządzenie Ministrowi Finansów wyniosą 1.527.411 tys. zł.

2.3 Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych działa na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw pracy.

Ze środków Funduszu realizowane są głównie wydatki na zaspokajanie podstawowych roszczeń pracowniczych przysługujących w ramach powszechnie obowiązującego prawa pracy. Wypłacane świadczenia z tytułu zaspokajania podstawowych roszczeń pracowniczych powiększają należności Funduszu i podlegają zwrotowi z majątku niewypłacalnego pracodawcy. Dysponent Funduszu może określić warunki zwrotu należności, w szczególności odstąpić w całości lub w części od dochodzenia zwrotu należności, jeżeli ich zwrot jest w całości lub w znacznej części niemożliwy. Dysponent Funduszu może również umarzać należności na zasadach określonych w ustawie.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 4.166.950 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2023 r. o 396.070 tys. zł, tj. o 10,5%. Wyższy stan Funduszu na początek roku wynika głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 302.982 tys. zł – głównie

z tytułu przewidywanego wykonania w 2023 r. wyższych przychodów oraz niższych kosztów w porównaniu do planu na 2023 rok.

Stan Funduszu na początek roku obejmuje: środki pieniężne w wysokości 3.457.522 tys. zł, należności w wysokości 835.588 tys. zł, zobowiązania w wysokości 126.160 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2024 r. zaplanowano w wysokości 942.576 tys. zł i będą wyższe od planu na 2023 r. (745.577 tys. zł) o 196.999 tys., tj. o 26,4%. Powyższy wzrost wynika głównie z planowanych wyższych przychodów z tytułu składek od pracodawców o 110.000 tys. zł.

Na przychody składają się: składki od pracodawców (0,10% podstawy wymiaru), pozostałe przychody, w tym z tytułu odsetek.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2024 r. zaplanowano w wysokości 187.720 tys. zł i będą niższe od planu na 2023 r. (247.518 tys. zł) o 59.798 tys. zł, tj. o 24,2%. Powyższy spadek wynika, per saldo, głównie z niższych kosztów zadań przeciwdziałania COVID-19 i ich rozliczenia o 62.000 tys. zł.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na: umorzenia nieściągalnych należności z tytułu wypłaconych świadczeń, koszty zadań przeciwdziałania COVID-19 i ich rozliczenia, różne przelewy (refundacja wydatków poniesionych przez marszałków województw na obsługę Funduszu), wpłaty do budżetu państwa (refundacja wydatków poniesionych przez ministra właściwego do spraw pracy na obsługę Funduszu), koszty inwestycyjne (zakup serwera, wymiana wyeksploatowanych urządzeń).

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 4.921.806 tys. zł i będzie wyższy od planu na 2023 r. o 652.867 tys. zł, tj. o 15,3%. Wyższy stan Funduszu na koniec roku wynika głównie z wyższych planowanych środków pieniężnych o 574.480 tys. zł – głównie z tytułu wyższych środków pieniężnych planowanych na początek 2024 roku.

Stan Funduszu na koniec roku obejmuje: środki pieniężne w wysokości 4.223.752 tys. zł, należności w wysokości 825.214 tys. zł, zobowiązania w wysokości 127.160 tys. zł.

Transfery na rzecz ludności mieszczące się w należnościach wyniosą 125.470 tys. zł i będą wyższe o 18.900 tys. zł od planu na 2023 r. (106.570 tys. zł), tj. o 17,7%.

Planuje się, że wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 4.100.000 tys. zł.

2.4 Fundusz Solidarnościowy

Fundusz Solidarnościowy działa na podstawie ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Środki Funduszu przeznaczane są na wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób niepełnosprawnych, jak również wsparcie finansowe emerytów i rencistów.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie minus 28.810.597 tys. zł i będzie niższy od planu na 2023 r. o 18.487.743 tys. zł, tj. o 179,1%. Niższy stan Funduszu na początek roku wynika z niższych planowanych środków pieniężnych – głównie z tytułu przeznaczenia w trakcie 2023 r. środków w wysokości 11.326.000 tys. zł na sfinansowanie kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów.

Stan Funduszu na początek roku obejmuje:

- środki pieniężne w wysokości 2.393.671 tys. zł,
- zobowiązania w wysokości 31.204.268 tys. zł, z tego: pożyczka zaciągnięta w 2019 r. z Funduszu Pracy na realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (3.700.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2020 r. z Funduszu Pracy na realizację renty socjalnej (4.000.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2020 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej na realizację dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (11.504.268 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2023 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej na realizację dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (5.000.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2023 r. z Funduszu Pracy na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ust. 1 ustawy o Funduszu Solidarnościowym, m.in. na realizację kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (7.000.000 tys. zł).

Przychody Funduszu w 2024 r. zaplanowano w wysokości 18.996.963 tys. zł i będą wyższe od planu na 2023 r. (17.397.417 tys. zł) o 1.599.546 tys. zł, tj. o 9,2%. Powyższy wzrost wynika, per saldo, głównie z planowanych wyższych przychodów z tytułu składki wnoszonej na Fundusz o 1.700.000 tys. zł.

Na przychody składają się głównie: składki wnoszone przez pracodawców za zatrudnionych pracowników oraz przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (1,45% podstawy wymiaru), danina solidarnościowa, dotacja z budżetu państwa w wysokości 2.636.963 tys. zł (poziom planu na 2023 r.) na dofinansowanie świadczenia uzupełniającego, kosztów obsługi wypłaty tego świadczenia, kosztów obsługi wniosku o świadczenie uzupełniające oraz kosztów świadczeń zdrowotnych związanych z wydawaniem orzeczeń dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, o których mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2024 r. zaplanowano w wysokości 11.597.150 tys. zł i będą niższe od planu na 2023 r. (25.095.800 tys. zł) o 13.498.650 tys. zł, tj. o 53,8%.

Powyższy spadek wynika głównie z rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, zgodnie

z którą od 2024 r. dodatkowe roczne świadczenia pieniężne dla emerytów i rencistów wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego będzie finansowane z budżetu państwa.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone głównie na: programy rządowe i resortowe, w tym obejmujące realizację zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych, świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, odpis na Fundusz Dostępności, rentę socjalną i zasiłek pogrzebowy, który przysługuje w razie śmierci osoby pobierającej rentę socjalną.

W ramach środków przeznaczonych na programy resortowe planuje się koszty inwestycyjne w wysokości 135.000 tys. zł, tj. o 5.000 tys. zł więcej niż w planie na 2023 r. z przeznaczeniem na program pn. „Centra opiekuńczo-mieszkalne”.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości minus 21.410.784 tys. zł i będzie niższy od planu na 2023 r. o 3.389.547 tys. zł, tj. o 18,8%. Niższy stan na koniec roku wynika głównie z wyższego stanu zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek o 10.700.000 tys. zł oraz wyższych planowanych środków pieniężnych o 7.310.453 tys. zł - głównie z tytułu planowanych w 2024 r. wyższych przychodów od kosztów.

Stan Funduszu na koniec roku obejmuje:

- środki pieniężne w wysokości 8.493.484 tys. zł,
- zobowiązania w wysokości 29.904.268 tys. zł, z tego: pożyczka zaciągnięta w 2019 r. z Funduszu Pracy na realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (3.400.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2020 r. z Funduszu Pracy na realizację renty socjalnej (4.000.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2020 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej na realizację dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (11.504.268 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2023 r. z Funduszu Rezerwy Demograficznej na realizację dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (5.000.000 tys. zł), pożyczka zaciągnięta w 2023 r. z Funduszu Pracy na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ust. 1 ustawy o Funduszu Solidarnościowym, m.in. na realizację kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (6.000.000 tys. zł).

Zwiększenie planowanego stanu zobowiązań w porównaniu do planu na 2023 r. wynika z zaciągniętych w 2023 r. pożyczek w łącznej wysokości 12.000.000 tys. zł przy jednoczesnych planowanych spłatach pożyczek zaciągniętych z Funduszu Pracy na: realizację świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji w kwocie 300.000 tys. zł i na realizację zadań, o których mowa w art. 6b ustawy o Funduszu Solidarnościowym, w kwocie 1.000.000 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów zaplanowano w kwocie 8.493.484 tys. zł.

2.5 Fundusz Dostępności

Fundusz Dostępności został powołany na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

Stan Funduszu na początek 2024 r. zaplanowano na kwotę 0 zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 104.602 tys. zł i będą wyższe o 54.709 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (49.893 tys. zł) tj. o 109,7%. Ich źródłem będą:

- dotacje z budżetu państwa, z tego dotacja dla państwowego funduszu celowego oraz dotacja celowa na współfinansowanie w ramach Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego,
- środki otrzymane z Unii Europejskiej w ramach Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego,
- środki Funduszu Solidarnościowego,
- środki ze spłat pożyczek udzielonych w ramach inżynierii finansowej wdrażanej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013,
- odsetki od wolnych środków Funduszu zgromadzonych na rachunku.

Wyższe przychody Funduszu w 2024 r. będą przede wszystkim konsekwencją planowanej z budżetu państwa dotacji dla państwowego funduszu celowego, która nie była planowana w 2023 r. oraz środków otrzymanych z Unii Europejskiej na realizację projektu w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

W 2024 r. **koszty** Funduszu zaplanowano w kwocie 104.602 tys. zł. Będą one wyższe o 29.638 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (74.964 tys. zł), tj. o 39,5%. Koszty obejmą realizację zadań polegających na wsparciu działań w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami lub jej poprawy, w szczególności w budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach mieszkalnictwa wielorodzinnego.

Wyższe koszty Funduszu w 2024 r. będą konsekwencją większego zapotrzebowania na środki na realizację inwestycji, których wsparcie jest celem utworzenia Funduszu Dostępności.

Planuje się wydatkować wszystkie środki Funduszu, stąd stan Funduszu na koniec roku wyniesie 0 zł.

3. Fundusze związane z prywatyzacją

Wydatki tych Funduszy przeznaczone są na zaspokajanie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa oraz na rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

W roku 2024 przychody dla tych Funduszy zaplanowano na poziomie 702.478 tys. zł, a koszty realizacji zadań ustalono w wysokości 774.000 tys. zł.

3.1 Fundusz Reprywatyzacji

Podstawą prawną działania Funduszu Reprywatyzacji jest art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Stan Funduszu na początek 2024 r. zaplanowano na kwotę 4.391.471 tys. zł.

Na rok 2024 **przychody** Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 105.568 tys. zł, co stanowi wzrost o 22.521 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (83.047 tys. zł), tj. 27,1%, natomiast **koszty** realizacji zadań Funduszu w wysokości 423.500 tys. zł.

Wzrost planowanych przychodów w stosunku do planu na 2023 r. wynika głównie z planowanych wyższych odsetek od wolnych środków Funduszu przekazanych w zarządzanie u Ministra Finansów. Jednocześnie planuje się, że w 2024 r. koszty bieżące związane z operacjami na skarbowych papierach wartościowych będą niższe o 200 tys. zł w stosunku do planowanych na 2023 r., co przekłada się na niższe o tę kwotę koszty ogółem zaplanowane na 2024 r.

Na rachunku Funduszu gromadzone są środki pochodzące ze sprzedaży 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji, środki z tytułu świadczeń należnych Skarbowi Państwa, o których mowa w art. 31 ust. 1, art. 31a oraz art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprywatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa, a także odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od środków zgromadzonych na rachunku Funduszu oraz wpływy z tytułu posiadania lub zbycia akcji nabytych ze środków Funduszu.

Środki przeznaczone są na:

- wypłatę odszkodowań wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych, wydanych w związku z nacjonalizacją mienia,
- wypłatę odszkodowań przyznanych na podstawie uznania za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego,

- wypłatę odszkodowań lub zadośćuczynień, o których mowa w art. 33 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa,
- realizację porozumień zawieranych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz jednostki samorządu terytorialnego w sprawie dotacji celowych na rzecz jednostek samorządu terytorialnego przeznaczonych na dofinansowanie zaspokajania przez te jednostki roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, w szczególności przez wydanie rzeczy lub wypłatę świadczeń wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych wydanych w związku z nacjonalizacją mienia,
- pokrycie kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego, w tym wynagrodzeń biegłych sądowych za sporządzanie ekspertyz, których koszty w wyroku ponosi pozwany Skarb Państwa,
- pokrycie kosztów zastępstwa procesowego w sprawach prowadzonych poza granicami kraju,
- pokrycie kosztów wynagrodzeń wypłacanych na podstawie umów cywilnoprawnych w zakresie specjalistycznych opinii i analiz, w ramach realizacji celów,
- udzielanie przez Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów pożyczek na rzecz spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej, w których ponad połowa akcji lub udziałów należy do Skarbu Państwa lub innych państwowych osób prawnych oraz na rzecz przedsiębiorców, w stosunku do których osoby, o których mowa wyżej są przedsiębiorcami dominującymi.

Ujęte w planie finansowym skarbowe papiery wartościowe zostały przekazane Funduszowi Reprivatyzacji w 2021 r. na podstawie art. 76 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021.

Stan Funduszu na koniec roku wyniesie 4.073.539 tys. zł.

3.2 Fundusz Rekompensacyjny

Fundusz Rekompensacyjny działa na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Przeznaczony jest na finansowanie wypłat świadczeń pieniężnych z tytułu rekompensat za mienie pozostawione poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz na obsługę wypłat z tytułu tych świadczeń, realizowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Dysponentem Funduszu jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Stan Funduszu na początek 2024 r. zaplanowano na kwotę 2.329.065 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w wysokości 1.901.006 tys. zł, należności w wysokości 429.082 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.023 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 596.910 tys. zł i będą niższe o 50.720 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (647.630 tys. zł), tj. o 7,8%. Ich źródłem będą środki z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa przekazywane do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w formie zaliczek kwartalnych w terminie 30 dni po zakończeniu kwartału w wysokości 588.910 tys. zł oraz odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzanie Ministrowi Finansów w wysokości 8.000 tys. zł. Niższe przychody Funduszu w 2024 r. będą konsekwencją niższych środków przekazywanych z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Koszty Funduszu, które w 2024 r. zaplanowano w kwocie 350.500 tys. zł, będą niższe o 17.500 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (368.000 tys. zł), tj. o 4,8%. Na powyższą kwotę składają się:

- wypłaty rekompensat dla osób uprawnionych w kwocie 345.000 tys. zł (kwota ta oszacowana została poprzez wyliczenie średniej wartości rekompensat wypłaconych w latach 2008-2022 z uwzględnieniem wskaźnika inflacji przyjętego do projektu ustawy budżetowej na rok 2024),
- wypłata prowizji zmiennej i stałej dla Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu powierzenia bankowi wypłaty rekompensat i zapłata wynagrodzenia za usługę wsparcia technicznego aplikacji Systemu Informatycznego Rejestrów (SIR) w kwocie 3.000 tys. zł,
- wydatki na zakupy inwestycyjne związane z przebudową aplikacji Systemu Informatycznego Rejestrów (SIR) wraz z migracją danych oraz dostarczenie nowej infrastruktury w kwocie 2.500 tys. zł.

Niższe koszty Funduszu w 2024 r. będą konsekwencją przewidywanej niższej wypłaty świadczeń wynikającej z utrzymującej się tendencji spadkowej w zakresie liczby i wartości wypłacanych rekompensat.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano na kwotę 2.575.475 tys. zł, która obejmuje: środki pieniężne w wysokości 2.193.210 tys. zł, należności w wysokości 383.288 tys. zł i zobowiązania w wysokości 1.023 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 2.193.210 tys. zł.

4. Fundusze związane z bezpieczeństwem

Do zadań realizowanych przez Fundusze zaliczone do tej grupy należą: gromadzenie środków na tworzenie i utrzymywanie zapasów Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych oraz finansowanie realizacji zadań Agencji w zakresie zapasów interwencyjnych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz bezpieczeństwo pojazdów i ich właścicieli, wspieranie szeroko rozumianej readaptacji społecznej osób przebywających w placówkach resocjalizacyjnych, w szczególności poprzez finansowanie działań służących ochronie i tworzeniu miejsc pracy dla tych osób, jak również modernizację przywieziennych zakładów pracy, modernizacja jednostek organizacyjnych Policji, utrzymanie i funkcjonowanie jednostek organizacyjnych Straży Granicznej oraz Państwowej Straży Pożarnej, wsparcie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych przed cyberzagrożeniami oraz zadania inwestycyjne i modernizacja uzbrojenia i wyposażenia organów i jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowanych.

W roku 2024 łączne przychody dla tych Funduszy zaplanowano na poziomie 2.285.998 tys. zł, w tym dotacja z budżetu państwa do Funduszu Cyberbezpieczeństwa w kwocie 100.000 tys. zł, a koszty realizacji zadań tych Funduszy ustalono w łącznej wysokości 3.268.950 tys. zł.

4.1 Fundusz Zapasów Interwencyjnych

Fundusz Zapasów Interwencyjnych, działający na podstawie ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, został powołany w celu zabezpieczenia ciągłości funkcjonowania rynku paliwowego w sytuacji wystąpienia zakłóceń w dostawach na rynku krajowym.

Dysponentem Funduszu jest Prezes Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych.

Stan Funduszu na początek 2024 r. zaplanowano na kwotę 1.869.742 tys. zł, która obejmuje:

- środki pieniężne – 1.428.707 tys. zł,
- należności – 564.012 tys. zł,
- zobowiązania – 122.977 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 1.343.618 tys. zł i będą niższe o 37.768 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (1.381.386 tys. zł), tj. o 2,7%. Ich źródłem będą głównie środki pochodzące ze składek opłaty zapasowej wnoszonej przez producentów wykonujących działalność gospodarczą w zakresie produkcji paliw lub przetwarzania paliw oraz handlowców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie przywozu ropy naftowej

lub paliw. Podstawą obliczenia składki opłaty zapasowej jest ilość paliw przywiezionych lub wyprodukowanych w danym miesiącu kalendarzowym.

W 2024 r. **koszty** Funduszu, które zaplanowano w kwocie 2.276.672 tys. zł, będą niższe o 241.224 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (2.517.896 tys. zł), tj. o 9,6% i obejmą realizację:

- zakupów towarów na zapasy agencyjne,
- utrzymywania zapasów agencyjnych,
- finansowania kosztów działalności Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych związane z wykonywaniem zadań w zakresie zapasów interwencyjnych,
- zadań wynikających z art. 4ba, art. 43d, art. 43e i art. 43f (tworzenie i utrzymywanie systemu teleinformatycznego) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne,
- finansowania innych kosztów realizacji zadań ustawowych.

Niższe koszty Funduszu w 2024 r. będą konsekwencją poniesienia niższych kosztów zakupu towarów na zapasy agencyjne.

Stan funduszu na koniec roku zaplanowano na kwotę 936.688 tys. zł, która obejmuje:

- środki pieniężne – 554.477 tys. zł,
- należności – 510.723 tys. zł,
- zobowiązania - 128.512 tys. zł.

Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 554.477 tys. zł.

4.2 Fundusz Wsparcia Policji

Fundusz Wsparcia Policji został utworzony na podstawie art. 13 ust. 4c ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji. Przychodami Funduszu są środki finansowe uzyskane przez Policję w trybie i na warunkach określonych w art. 13 ust. 3 i 4a ustawy o Policji, na podstawie umów i porozumień zawieranych przez dysponentów Funduszu, które określają przeznaczenie środków przekazywanych jednostkom Policji. Środki pozyskane w ramach Funduszu przeznacza się na pokrywanie wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych, remontowych, kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług, a także na rekompensaty pieniężne za ponadnormatywny czas służby oraz nagrody za osiągnięcia w służbie dla policjantów, którzy realizują zadania z zakresu służby prewencyjnej.

Plan Funduszu Wsparcia Policji na 2024 r. jest zestawieniem planów finansowych poszczególnych dysponentów Funduszu i obejmuje planowane przychody i limity kosztów ustalone na podstawie przewidywanych do zawarcia umów i porozumień.

Planowany stan Funduszu na początek 2024 r. wyniesie 8 tys. zł (środki pieniężne).

Przychody Funduszu w 2024 r. zaplanowano w wysokości 73.057 tys. zł, co stanowi wzrost o 7.849 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (65.208 tys. zł), tj. o 12,0%, z tego:

- wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy – 71.885 tys. zł, w tym bieżące w wysokości 34.366 tys. zł oraz finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych – 37.519 tys. zł,
- odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie – 1.172 tys. zł.

Koszty Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 73.063 tys. zł i będą wyższe od planu na rok 2023 (65.208 tys. zł) o 7.855 tys. zł, tj. o 12,0% z tego:

- kwota 35.544 tys. zł zostanie przeznaczona na pokrycie kosztów własnych: na rekompensaty za ponadnormatywny czas służby, nagrody za osiągnięcia w służbie dla funkcjonariuszy służby prewencyjnej oraz pokrycie kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, tj. zakup niezbędnych materiałów i wyposażenia oraz energii, zakup usług, w tym usług remontowych, zakup sprzętu łączności, informatyki oraz specjalistycznego sprzętu techniki policyjnej oraz pozostałych kosztów utrzymania,
- kwota 37.519 tys. zł na pokrycie kosztów inwestycyjnych, dotyczących przede wszystkim zakupu samochodów służbowych, sprzętu informatycznego, sprzętu łączności i specjalistycznego sprzętu techniki policyjnej oraz współfinansowania budowy i rozbudowy budynków komend wojewódzkich, powiatowych i komisariatów Policji.

Wzrost kosztów Funduszu w 2024 r. w stosunku do planu na rok 2023 wynika ze wstępnych umów na zawarcie porozumień przez dysponentów Funduszu z jednostkami samorządu terytorialnego mających na celu pozyskanie dodatkowych środków m.in. na dofinansowanie zakupów inwestycyjnych, głównie samochodów służbowych dla Policji oraz na dofinansowanie zadań inwestycyjnych.

Planowany stan Funduszu na koniec roku wyniesie 2 tys. zł (środki pieniężne).

4.3 Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego

Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego został utworzony na podstawie art. 31c ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego. Obecnie Fundusz funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego.

Przychodami Funduszu są wpłaty w wysokości 93% wartości nadwyżki przychodów nad kosztami uzyskanej przez Agencję Mienia Wojskowego z gospodarowania mieniem Skarbu Państwa przekazanych do Agencji przez jednostki podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji. Uzyskane środki przeznacza się na realizację zadań inwestycyjnych oraz na modernizację uzbrojenia i wyposażenia jednostek organizacyjnych resortu, w szczególności Policji i Straży Granicznej.

Planowany stan Funduszu na początek 2024 r. wyniesie 1.779 tys. zł (środki pieniężne).

Na 2024 r. zaplanowano **przychody** w wysokości 100 tys. zł z tytułu odsetek od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie.

Zaplanowane na 2024 r. przychody są niższe o 400 tys. zł, tj. o 80% w porównaniu do planu na 2023 r., co wynika z faktu, że w roku 2024 Agencja Mienia Wojskowego nie przewiduje osiągnięcia zysku z gospodarowania mieniem przejętym z resortu spraw wewnętrznych i administracji pozwalającego na uzyskanie środków finansowych możliwych do przekazania w ramach funduszu celowego.

Koszty zostały zaplanowane w wysokości 1.879 tys. zł i zostaną przeznaczone na dofinansowanie kosztów realizacji zadania inwestycyjnego polegającego na budowie i przebudowie budynków Komendy Powiatowej Policji w Opatowie oraz wykonaniu kompleksowego zagospodarowania terenu, a także zakupie niezbędnego wyposażenia kwaterunkowego i teleinformatycznego.

Ujęte w planie na 2024 r. koszty są niższe o 6.310 tys. zł tj. o 77,1% w porównaniu do planu na 2023 r, co wynika z braku sprzedaży mienia przekazanego Agencji Mienia Wojskowego przez jednostki organizacyjne resortu.

Stan Funduszu na koniec roku wyniesie 0 zł.

4.4 Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców został utworzony na mocy ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

Fundusz gromadzi i aktualizuje dane zawierające informacje o pojazdach zarejestrowanych w Polsce i kierowcach posiadających polskie prawo jazdy.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

Środki Funduszu przeznacza się na finansowanie wydatków związanych z rozwojem i funkcjonowaniem Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 26.079 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 201.789 tys. zł, co stanowi wzrost o 23.146 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (178.643 tys. zł) tj. o 13,0%. Powyższy

wzrost wynika głównie z wyższych przychodów z opłaty pobranej za udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców oraz z opłat ewidencyjnych.

Na kwotę przychodów składają się:

- opłaty ewidencyjne w wysokości 189.780 tys. zł,
- opłaty pobierane za udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców w kwocie 4.000 tys. zł,
- odsetki z tytułu przekazania wolnych środków w zarządzenie Ministrowi Finansów w kwocie 8.000 tys. zł,
- wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień w kwocie 9 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2024 r. 208.956 tys. zł i będą niższe o 41.591 tys. zł od planu na rok 2023 (250.547 tys. zł) tj. o 16,6%. Powyższe zmniejszenie kosztów związane jest przede wszystkim z zaplanowanymi zmianami, na które mają wpływ zmiany legislacyjne, optymalizacyjne oraz zadania związane z utrzymaniem Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone na m.in.: zakup usług związanych z utrzymaniem, serwisowaniem, eksploatacją, modernizacją i rozwojem SI CEPiK/CEK, zakup usług w obszarze wykonywania czynności materialno-technicznych związanych z przygotowywaniem odpowiedzi na wnioski i zapytania kierowane do centralnej ewidencji kierowców i centralnej ewidencji pojazdów, utrzymanie Centrum Zapasowego w Bydgoszczy, zakup usług na wykonywanie ekspertyz, analiz i opinii z zakresu działania SI CEPiK, usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym w zakresie przyjmowania, przemieszczania i doręczania przesyłek listowych, usług administrowania Zintegrowaną Infrastrukturą Rejestrów, usług dotyczących wsparcia Centralnej Ewidencji Kierowców 2.0, usług wsparcia oraz na zakupy inwestycyjne.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 18.912 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych, które będą przekazane w zarządzenie Ministrowi Finansów.

4.5 Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszonych Zakładów Pracy

Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszonych Zakładów Pracy działa na podstawie ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszonych Zakładów Pracy.

Celem Funduszu jest finansowanie działań w zakresie resocjalizacji oraz wykonywania kary pozbawienia wolności, w szczególności:

- ochrona i tworzenie miejsc pracy dla skazanych,
- modernizacja przywieźniennych zakładów pracy i ich produkcji,
- organizowanie nauki zawodu i doskonalenia zawodowego dla osób pozbawionych wolności,
- wypłata ryczałtu w wysokości 35% wartości wynagrodzeń osadzonych, przysługującego podmiotom zatrudniającym osoby pozbawione wolności,
- udzielanie pożyczek i dotacji dla podmiotów zatrudniających osoby pozbawione wolności.

Dysponentem Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieźniennych Zakładów Pracy jest Dyrektor Generalny Służby Więziennej.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 51.073 tys. zł, z tego środki pieniężne 47.073 tys. zł, a należności 4.000 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 387.700 tys. zł, co stanowi wzrost o 62.400 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (325.300 tys. zł), tj. o 19,2 %. Powyższy wzrost wynika z uwzględnienia planowanego wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz z przewidywanego utrzymania tendencji wzrostowej poziomu zatrudnienia odpłatnego osób pozbawionych wolności. Ponadto uwzględniono również wpływy na rzecz Funduszu, określone w art. 110b Kodeksu karny wykonawczy – wprowadzone nowelizacją kodeksu w roku 2023 - zryczałtowaną miesięczną opłatą za użytkowanie przez skazanych dodatkowego sprzętu elektronicznego lub elektrycznego.

Na kwotę przychodów poza wpłatami z tytułu zryczałtowanej opłaty za sprzęt składają się przede wszystkim wpłaty z tytułu potrąceń z wynagrodzeń skazanych i wpłaty od przywieźniennych zakładów pracy.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone na:

- dotacje inwestycyjne dotyczące budowy pawilonów mieszkalnych i hal produkcyjnych w wysokości 190.000 tys. zł,
- dotacje na realizację zadań bieżących w wysokości 45.000 tys. zł,
- wypłatę ryczałtu z tytułu zwiększonych kosztów zatrudnienia osób pozbawionych wolności w wysokości 187.000 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2024 r. wyniosą 423.650 tys. zł i będą wyższe o 58.650 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (365.000 tys. zł), tj. o 16,1%. Powyższy wzrost wynika głównie ze wzrostu wypłat ryczałtu z tytułu zwiększonych kosztów wynagrodzenia.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 15.123 tys. zł, z tego środki pieniężne, które zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów 13.123 tys. zł, a należności 2.000 tys. zł.

4.6 Fundusz Cyberbezpieczeństwa

Fundusz Cyberbezpieczeństwa został utworzony na mocy ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa. Celem Funduszu jest wsparcie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych przed cyberzagrożeniami.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

Środki Funduszu przeznacza się na świadczenie teleinformatyczne, o którym mowa w art. 5 ww. ustawy, osobom realizującym zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa oraz koszty z nim związane.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 151 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 200.000 tys. zł, co stanowi wzrost o 20.000 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (180.000 tys. zł) tj. 11,1%. Powyższy wzrost wynika ze zwiększonej wpłaty ze środków przekazanych zgodnie z art. 2 ust. 8 ustawy o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa (z Funduszu Szerokopasmowego).

Na kwotę przychodów składają się:

- dotacja z budżetu państwa przekazana na podstawie art. 2 ust. 4 pkt 3 ustawy o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa w wysokości 100.000 tys. zł,
- środki przekazane na podstawie art. 2 ust. 6 ww. ustawy przez Dyrektora Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej – Państwowego Instytutu Badawczego w wysokości 10.000 tys. zł,
- środki przekazane na podstawie art. 2 ust. 8 ww. ustawy ze środków Funduszu Szerokopasmowego, o którym mowa w art. 16a ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych w wysokości 90.000 tys. zł.

Koszty realizacji zadań Funduszu wyniosą w 2024 r. 200.000 tys. zł.

Środki Funduszu zostaną przekazane podmiotom określonym w art. 5 ww. ustawy, tj. organom administracji rządowej, jednostkom budżetowym oraz jednostkom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych na finansowanie świadczenia teleinformatycznego.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 151 tys. zł (środki pieniężne).

4.7 Fundusz Wsparcia Straży Granicznej

Fundusz Wsparcia Straży Granicznej utworzony został na podstawie art. 8a ust. 2 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej.

Plan Funduszu Wsparcia Straży Granicznej na 2024 r. jest zestawieniem planów finansowych poszczególnych dysponentów Funduszu i obejmuje planowane przychody i limity kosztów ustalone na podstawie przewidywanych do zawarcia umów i porozumień.

Źródłem przychodów Funduszu Wsparcia Straży Granicznej w 2024 r. będą środki finansowe uzyskiwane przez Straż Graniczną na podstawie umów zawieranych pomiędzy właściwymi dysponentami Funduszu, a jednostkami samorządu terytorialnego, państwowymi jednostkami organizacyjnymi, bankami oraz instytucjami ubezpieczeniowymi, które określają przeznaczenie przekazywanych środków jednostkom Straży Granicznej.

Przychody Funduszu w 2024 r. zaplanowano w wysokości 1.583 tys. zł, co stanowi wzrost o 0,1% w stosunku do planu na rok 2023 (1.581 tys. zł), z tego:

- wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy – 1.569 tys. zł, w tym bieżące w wysokości 1.273 tys. zł oraz finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych – 296 tys. zł,
- odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie – 14 tys. zł.

Wzrost przychodów Funduszu w 2024 r. wynika głównie z zaplanowania wyższej wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy.

Koszty Funduszu zaplanowane w 2024 r. w wysokości 1.583 tys. zł będą wyższe od zaplanowanych na rok 2023 o 2 tys. zł i przeznaczone będą na:

- pokrycie kosztów własnych w kwocie 1.287 tys. zł, głównie zakup materiałów i wyposażenia, w tym m.in. zakup paliwa i części zamiennych do pojazdów służbowych, wyposażenia specjalnego indywidualnego i zbiorowego użytku,
- pokrycie kosztów inwestycyjnych w kwocie 296 tys. zł, tj. w szczególności zakup: sprzętu do prowadzenia szkoleń i wykonywania zadań służbowych związanych z poprawą bezpieczeństwa i higieny pracy oraz z ochroną życia.

Stan Funduszu na koniec roku wyniesie 0 zł.

4.8 Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej

Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej został utworzony na podstawie art. 19e ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.

Zadaniem Funduszu jest współfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.

Planowany stan Funduszu na początek 2024 r. wyniesie 20.354 tys. zł, z tego środki pieniężne 11.410 tys. zł, a należności 8.944 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2024 r. zaplanowano w wysokości 78.151 tys. zł, co stanowi wzrost o 1.119 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (77.032 tys. zł), tj. o 1,5%.

Na przychody Funduszu składają się wpłaty od:

- powiatów – 29.250 tys. zł,
- gmin – 29.440 tys. zł,
- samorządów województw – 5.692 tys. zł,
- Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – 3.730 tys. zł,
- Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – 462 tys. zł,

a także wpływy z usług szkoleniowych – 1.860 tys. zł i opłat za egzaminy – 330 tys. zł oraz zapasy i darowizny – 6.861 tys. zł, a także odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie – 526 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2024 r. zostały zaplanowane w wysokości 83.147 tys. zł i będą wyższe o 3.951 tys. zł od zaplanowanych w planie na rok 2023 (79.196 tys. zł), tj. o 5,0%, z tego kwota:

- 8.497 tys. zł na dotacje przekazane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących dla jednostek sektora finansów publicznych,
- 13.629 tys. zł na pokrycie kosztów własnych, tj. na pokrycie kosztów utrzymania jednostek PSP - tj. zakup paliwa i smarów, oleju opałowego, materiałów i wyposażenia, środków żywności, energii elektrycznej i gazu oraz zakup usług remontowych i pozostałych usług,
- 61.021 tys. zł na pokrycie kosztów inwestycyjnych dotyczących przede wszystkim: dofinansowania zakupu samochodów ratowniczo-gaśniczych, samochodów operacyjnych i specjalnych, sprzętu ratowniczo-gaśniczego, a także budowy i modernizacji obiektów.

Wzrost kosztów Funduszu w 2024 r. w stosunku do planu na rok 2023 wynika z ujęcia środków pieniężnych z bilansu otwarcia na początek roku, na które składają się wpłaty z lat ubiegłych oraz odsetek na rachunku Funduszu Wsparcia PSP pochodzące ze środków z lat ubiegłych.

Planowany stan Funduszu na koniec 2024 r. wyniesie 15.358 tys. zł, w tym środki pieniężne 6.414 tys. zł.

Wolne środki finansowe będą przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

5. Fundusze związane z kulturą i kulturą fizyczną

Fundusze te realizują zadania w zakresie dofinansowania inwestycji obiektów sportowych, promowania przedsięwzięć artystycznych, ochrony polskiego dziedzictwa narodowego oraz dofinansowania zajęć sportowych.

Łączne przychody dla tej grupy Funduszy w 2024 r. wyniosą 1.550.540 tys. zł, koszty natomiast przewiduje się na poziomie 1.924.556 tys. zł.

5.1 Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów

Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów został utworzony na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Środki Funduszu przeznacza się na dofinansowanie zajęć sportowych dla uczniów, prowadzonych przez kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia oraz inne organizacje pozarządowe, które w ramach swojej statutowej działalności realizują zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży, a także organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz na zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym w zakresie aktywności fizycznej.

Planowany stan Funduszu na początek roku wyniesie 10.856 tys. zł i dotyczy: środków pieniężnych w wysokości 10.754 tys. zł oraz należności w kwocie 102 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 21.700 tys. zł, co stanowi wzrost o 2.700 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (19.000 tys. zł), tj. o 14,2%.

Na kwotę przychodów składają się:

- opłaty z usług w zakresie reklamy napojów alkoholowych w wysokości 21.000 tys. zł,
- odsetki w wysokości 700 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2024 r. wyniosą 28.010 tys. zł i będą wyższe o 3.000 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (25.010 tys. zł), tj. o 12,0%. Jednocześnie planowane koszty Funduszu są wyższe od prognozowanych przychodów o 6.310 tys. zł w 2024 r. z uwagi na stan środków pieniężnych z lat ubiegłych.

Środki Funduszu zaplanowane w 2024 r. na realizację ustawowych zadań przeznaczone będą na:

- zajęcia sportowe dla uczniów w ramach:
 - projektu powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”,
 - gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej,
- zadania z zakresu zdrowia publicznego, w tym zajęcia sportowe dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w kwocie 4.546 tys. zł w tym: środki pieniężne w wysokości 4.444 tys. zł oraz należności w wysokości 102 tys. zł.

Planowane wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 4.444 tys. zł.

5.2 Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej został utworzony na mocy ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej. Środki Funduszu przeznacza się na:

- przebudowę, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych,
- rozwijanie sportu wśród dzieci i młodzieży,
- rozwijanie sportu wśród osób niepełnosprawnych,
- zadania z zakresu zdrowia publicznego,
- rozwój turystyki społecznej sprzyjającej aktywności fizycznej społeczeństwa.

Planowany stan Funduszu na początek 2024 r. wynosi 696.143 tys. zł i dotyczy: środków pieniężnych w wysokości 688.938 tys. zł oraz należności w wysokości 7.205 tys. zł.

W stosunku do planu wg ustawy budżetowej na rok 2023, stan Funduszu wzrósł o 421.350 tys. zł, tj. o 153,3% z uwagi na zaplanowaną w nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023 jednorazową wpłatę z budżetu państwa do wykorzystania w roku 2023 oraz kolejnych latach.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 1.233.600 tys. zł, co stanowi wzrost o 5.100 tys. zł w stosunku do planu wg ustawy budżetowej na rok 2023 (1.228.500 tys. zł), tj. o 0,4%. Powyższe zwiększenie wynika głównie ze wzrostu prognoz Totalizatora Sportowego w zakresie wpłat z dopłat do stawek w grach losowych. Natomiast, w stosunku do nowelizacji ustawy budżetowej na 2023 r., przychody zmniejszyły się o 652.814 tys. zł. Powyższe zmniejszenie wynika z uwagi na zaplanowaną w nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2023 jednorazową wpłatę z budżetu państwa.

Na kwotę przychodów składają się:

- wpływy z dopłat do stawek w grach losowych w wysokości 1.086.600 tys. zł,
- wpływy związane z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów w wysokości 117.000 tys. zł,
- odsetki w wysokości 30.000 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2024 r. 1.566.050 tys. zł i będą wyższe o 146.000 tys. zł od zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2023 (1.420.050 tys. zł), tj. o 10,3%. Natomiast, w stosunku do nowelizacji ustawy budżetowej na 2023 r., koszty wzrosły o 76.000 tys. zł. Wzrost prognozowanych kosztów wynika głównie ze zwiększenia finansowania programów w ramach przebudowy, remontów i dofinansowania inwestycji obiektów sportowych, rozwijania sportu wśród dzieci i młodzieży oraz osób z niepełnosprawnościami.

Wydatki inwestycyjne wyniosą w 2024 r. 817.000 tys. zł, i będą wyższe o 100.000 tys. zł od zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2023 (717.000 tys. zł), tj. o 13,9%.

Natomiast, w stosunku do nowelizacji ustawy budżetowej na 2023 r., wydatki inwestycyjne wzrosły o 30.000 tys. zł. Środki przeznaczone będą na inwestycje dotyczące budowy, przebudowy lub remontów obiektów specjalistycznych, spełniających standardy międzynarodowe, mogących stać się areną ważnych zawodów i imprez sportowych rangi ogólnopolskiej, europejskiej czy światowej.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w kwocie 363.693 tys. zł, w tym: środki pieniężne w wysokości 356.488 tys. zł oraz należności w wysokości 7.205 tys. zł.

Planowane wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 356.488 tys. zł.

5.3 Fundusz Promocji Kultury

Fundusz Promocji Kultury został utworzony na mocy ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Celem Funduszu jest dofinansowywanie zadań związanych z promowaniem lub wspieraniem: ogólnopolskich i międzynarodowych przedsięwzięć artystycznych, twórczości literackiej i czasopiśmiennictwa, działań na rzecz kultury języka polskiego i rozwoju czytelnictwa, czasopism kulturalnych i literatury niskonakładowej, działań na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa narodowego, twórców i artystów (w tym w formie pomocy socjalnej), zadań realizowanych w ramach projektów z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (w tym projektów inwestycyjnych oraz projektów współfinansowanych z funduszy europejskich i międzynarodowych), a także zadań realizowanych przez Polski Instytut Sztuki Filmowej i wypłata wynagrodzeń z tytułu wypożyczeń bibliotecznych.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 35.621 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 294.400 tys. zł, co stanowi wzrost o 35.400 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (259.000 tys. zł), tj. o 13,7%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów z dopłat do gier hazardowych w porównaniu do planu na rok 2023.

Na kwotę przychodów składają się m.in.:

- 20% wpływów z tytułu dopłat do stawek w grach hazardowych objętych monopolem państwa w kwocie 289.700 tys. zł,

- wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności niewykorzystanych lub wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości w kwocie 2.500 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2024 r. 328.512 tys. zł i będą wyższe o 69.512 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (259.000 tys. zł), tj. o 26,8%.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone na promowanie lub wspieranie:

- ogólnopolskich i międzynarodowych przedsięwzięć artystycznych, w tym o charakterze edukacyjnym – 157.739 tys. zł,
- twórczości literackiej i czasopiśmiennictwa oraz działań na rzecz kultury języka polskiego i rozwoju czytelnictwa, wspieranie czasopism kulturalnych i literatury niskonakładowej – 28.000 tys. zł,
- działań na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa narodowego – 76.000 tys. zł,
- zadań realizowanych w ramach projektów, w tym projektów inwestycyjnych oraz projektów współfinansowanych z funduszy europejskich i międzynarodowych, z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – 37.423 tys. zł,
- twórców i artystów, w tym w formie pomocy socjalnej – 9.500 tys. zł

oraz na zadania realizowane przez Polski Instytut Sztuki Filmowej – 15.261 tys. zł i realizację wypłat wynagrodzeń z tytułu wypożyczeń bibliotecznych – 4.577 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 1.509 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych, które będą przekazane w zarządzanie Ministra Finansów.

5.4 Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków

Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków został utworzony na mocy ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Celem Funduszu jest dofinansowywanie prac konserwatorskich i restauratorskich oraz robót budowlanych realizowanych bezpośrednio przy zabytku. Głównym źródłem finansowania tych prac są środki budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 2.341 tys. zł, z tego środki pieniężne 1.691 tys. zł, a należności 650 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 840 tys. zł, co stanowi wzrost o 140 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (700 tys. zł), tj. o 20,0% i dotyczą głównie

przychodów z administracyjnych kar pieniężnych i nawiązek za nieprzestrzeganie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w kwocie 700 tys. zł oraz wpływów ze zwrotów dotacji oraz płatności niewykorzystanych lub wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości w kwocie 100 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą 1.984 tys. zł i będą wyższe o 454 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (1.530 tys. zł), tj. o 29,7%. Wzrost wynika z zagospodarowania planowanych środków Funduszu przechodzących z roku 2023.

Środki Funduszu w 2024 r. zostaną przeznaczone na dofinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych dotyczących nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 1.197 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych, które będą przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

6. Fundusze związane ze zdrowiem

Fundusze te realizują zadania w zakresie poprawy stanu zdrowia i jakości życia przez zapewnienie dodatkowych źródeł finansowania ochrony zdrowia, wypłaty świadczeń kompensacyjnych w związku z zaistniałymi działaniami niepożądanymi spowodowanymi przez podanie szczepionki lub szczepionek, uszkodzenie ciała albo śmierci uczestnika badania klinicznego.

Łączne przychody dla tej grupy Funduszy w 2024 r. wyniosą 4.407.796 tys. zł, koszty natomiast przewiduje się na poziomie 5.096.334 tys. zł.

6.1 Fundusz Medyczny

Fundusz Medyczny został utworzony na podstawie ustawy z dnia 7 października 2020 r. o Funduszu Medycznym.

Celem Funduszu jest wsparcie działań zmierzających do poprawy zdrowia i jakości życia w Rzeczypospolitej Polskiej. Dysponentem Funduszu jest Minister Zdrowia.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- zadania finansowane w ramach subfunduszu infrastruktury strategicznej, w tym dofinansowanie zadania polegającego na budowie, przebudowie, modernizacji lub doposażeniu infrastruktury strategicznej,
- zadania finansowane w ramach subfunduszu modernizacji podmiotów leczniczych, w tym dofinansowanie zadania polegającego na modernizacji, przebudowie lub doposażeniu podmiotów leczniczych,

- zadania finansowane w ramach subfunduszu rozwoju profilaktyki, w tym dofinansowanie zadania polegającego na zwiększaniu skuteczności programów zdrowotnych lub programów polityki zdrowotnej w ramach subfunduszu rozwoju profilaktyki,
- zadania finansowane w ramach subfunduszu terapeutyczno-innowacyjnego, w tym:
 - finansowanie leków w ramach ratunkowego dostępu do technologii lekowych, o którym mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
 - finansowanie technologii lekowej o wysokiej wartości klinicznej, o której mowa w art. 2 pkt 24a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych lub technologii lekowej o wysokim poziomie innowacyjności, o której mowa w art. 2 pkt 24b tej ustawy,
 - finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych osobom do ukończenia 18. roku życia,
 - finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych świadczeniobiorcom poza granicami kraju,
 - finansowanie szczepionek zalecanych w ramach Programu Szczepień Ochronnych, o którym mowa w art. 17 ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,
 - dofinansowanie zadania polegającego na wsparciu rozwoju innowacyjnych rozwiązań służących do udzielania świadczeń opieki zdrowotnej,
 - finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych osobom do ukończenia 18. roku życia, związanych z diagnostyką genetyczną, zakwalifikowanych jako świadczenia gwarantowane z zakresów, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 6.598.812 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 4.382.358 tys. zł, co stanowi spadek o 43.157 tys. zł, tj. 1,0% w stosunku do planu na rok 2023 (4.425.515 tys. zł). Powyższy spadek wynika głównie z niższych przychodów z tytułu odsetek.

Głównym źródłem przychodów Funduszu jest wpłata z budżetu państwa przekazana w 2024 r. przez ministra właściwego do spraw zdrowia w wysokości 4.000.000 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2024 r. wyniosą 5.085.039 tys. zł i będą wyższe odpowiednio o 1.961.791 tys. zł, tj. 62,8% od zaplanowanych na rok 2023 (3.123.248 tys. zł). Powyższy wzrost wynika z wyższych kosztów planowanych do uruchomienia na zadania Funduszu

w ramach dotacji inwestycyjnych oraz wzrostu środków planowanych na zakup szczepionek zalecanych.

Stan Funduszu na koniec 2024 r. zaplanowano w wysokości 5.896.131 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych. Planuje się, że wolne środki finansowe zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

6.2 Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych

Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz niektórych innych ustaw.

Celem Funduszu jest wypłata świadczeń kompensacyjnych w związku z zaistniałymi działaniami niepożądanymi spowodowanymi przez podanie szczepionki lub szczepionek.

Dysponentem Funduszu jest Rzecznik Praw Pacjenta.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- wypłaty świadczeń kompensacyjnych, u których po podaniu szczepionki wystąpiły działania niepożądane, w wyniku których osoby te wymagały hospitalizacji przez okres nie krótszy niż 14 dni albo wystąpił wstrząs anafilaktyczny powodujący konieczność obserwacji w szpitalnym oddziale ratunkowym lub izbie przyjęć albo hospitalizacji przez okres krótszy niż 14 dni,
- zwroty opłat za złożenie wniosku o przyznanie świadczenia kompensacyjnego,
- koszty związane z prowadzeniem postępowań w sprawie przyznania świadczenia kompensacyjnego,
- koszty bezpośrednio związane z bieżącym funkcjonowaniem Funduszu lub realizacją zadań, o których mowa w tiret 1-3.

Stan Funduszu na początek roku wynosi 7.885 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych, co stanowi wzrost o 7.298 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (587 tys. zł).

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 4.259 tys. zł, co stanowi wzrost o 5 tys. zł, tj. o 0,1% od zaplanowanych na rok 2023 (4.254 tys. zł).

Na kwotę przychodów składają się:

- wpłaty pochodzące od podmiotów, które zawarły ze Skarbem Państwa umowę na realizację dostaw szczepionek do przeprowadzania szczepień ochronnych w wysokości 4.000 tys. zł,
- opłaty za złożenie wniosku o przyznanie świadczenia kompensacyjnego w wysokości 59 tys. zł,
- odsetki w kwocie 200 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2024 r. 4.390 tys. zł i będą przeznaczone na wypłatę świadczeń kompensacyjnych w kwocie 4.000 tys. zł oraz koszty własne w kwocie 390 tys. zł. Koszty planowane są na tym samym poziomie co w roku 2023.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 7.754 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planuje się, że wolne środki finansowe zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

6.3 Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych

Fundusz Kompensacyjny Badań Klinicznych został utworzony w dniu 14 kwietnia 2023 r. na podstawie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o badaniach klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi.

Celem Funduszu jest wypłacanie świadczeń kompensacyjnych w przypadku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia albo śmierci uczestnika badania klinicznego w wyniku udziału w badaniu klinicznym.

Dysponentem Funduszu jest Rzecznik Praw Pacjenta.

Ze środków Funduszu są finansowane:

- wypłaty świadczeń kompensacyjnych,
- zwroty opłaty za złożenie wniosku o przyznanie świadczenia kompensacyjnego lub złożenie odwołania,
- odsetki za nieterminowe wypłaty świadczeń kompensacyjnych,
- koszty bezpośrednio związane z bieżącym funkcjonowaniem Funduszu,
- koszty związane z prowadzeniem postępowań w sprawie świadczeń kompensacyjnych oraz obsługi i funkcjonowania Zespołu do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Badań Klinicznych i Komisji Odwoławczej do spraw Świadczeń z Funduszu Kompensacyjnego Badań Klinicznych.

Rok 2024 będzie pierwszym pełnym rokiem działania Funduszu. Stan Funduszu na początek roku zaplanowano w wysokości 4.160 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 21.179 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2024 r. 6.905 tys. zł i będą przeznaczone na wypłatę świadczeń kompensacyjnych w kwocie 6.500 tys. zł oraz koszty własne w kwocie 405 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 18.434 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych. Wolne środki finansowe zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

7. Pozostałe Fundusze

Zadania poniższych Funduszy związane są m.in. z:

- krajowym systemem informacji o terenie oraz ewidencją gruntów i budynków,
- pomocą pokrzywdzonym przestępstwami i świadkom, przeciwdziałaniem przestępczości oraz pomocą postpenitencjarną,
- nowymi metodami profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu,
- wzmocnieniem potencjału organizacji pożytku publicznego oraz wspieraniem społeczeństwa obywatelskiego,
- likwidacją luki transportowej, spowodowanej brakiem dostępności autobusowej publicznego transportu zbiorowego dla obywateli,
- wypłatą kwot różnicy ceny, rekompensat finansowych oraz dofinansowań w ramach pomocy de minimis,
- wypłatą rekompensat z tytułu przenoszenia kosztów zakupu uprawnień do emisji dla sektorów i podsektorów energochłonnych,
- zwiększeniem dostępu do szybkiego Internetu,
- przekazywaniem środków finansowych na zadania polegające na wsparciu działań w zakresie organizacji lub promocji inicjatyw służących promowaniu społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego rozwoju kraju, rozwoju społeczności lokalnych lub wzmocnianiu społeczeństwa obywatelskiego,
- finansowaniem działań z zakresu edukacji finansowej dla obywateli.

Łączne przychody Funduszy w tej grupie zaplanowano w 2024 r. w wysokości 8.621.976 tys. zł, a łączną kwotę kosztów realizacji ich zadań ustalono na poziomie 10.013.517 tys. zł.

7.1 Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym, został utworzony na mocy ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne. Środkami Funduszu dysponuje Główny Geodeta Kraju.

Środki Funduszu przeznacza się na dofinansowanie zadań związanych z aktualizacją i utrzymywaniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Na planowany w wysokości 14.846 tys. zł stan Funduszu na początek roku 2024 składają się: środki pieniężne w wysokości 14.796 tys. zł, należności w wysokości 150 tys. zł oraz zobowiązania w wysokości 100 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 1.320 tys. zł, co stanowi wzrost o 139 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (1.181 tys. zł) tj. o 11,8%. Powyższe zwiększenie wynika głównie z podwyższenia opłaty za przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego dla osób ubiegających się o nadanie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii.

Koszty Funduszu wyniosą 7.832 tys. zł i będą niższe o 6.996 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (14.828 tys. zł), tj. o 47,2%. Koszty te zostaną sfinansowane z pozostałości środków z okresów poprzednich, z uwagi na spadek bieżących przychodów w stosunku do lat ubiegłych wynikający z przepisów ustawy z dnia 22 lipca 2022 r. o usprawnieniu procesu inwestycyjnego Centralnego Portu Komunikacyjnego. Ustawa ta wprowadziła zwolnienie z opłat usług teleinformatycznego systemu ASGEUPOS.

Na planowany w wysokości 8.334 tys. zł stan Funduszu na koniec roku składają się: środki pieniężne w wysokości 8.284 tys. zł, należności w wysokości 150 tys. zł oraz zobowiązania w wysokości 100 tys. zł.

Planowane wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów wyniosą 8.284 tys. zł.

7.2 Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej

Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości.

Celem Funduszu jest pomoc pokrzywdzonym i świadkom przestępstw, przeciwdziałanie przestępczości oraz pomoc postpenitencjarna.

Dysponentem Funduszu jest Minister Sprawiedliwości.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- udzielanie przez zawodowych kuratorów sądowych oraz Służbę Więzienną pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz osobom im najbliższym,
- udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym, w tym pomocy medycznej, psychologicznej, rehabilitacyjnej, prawnej oraz materialnej,

- działalność podejmowaną lub powierzaną przez Dysponenta Funduszu, mającą na celu wsparcie i rozwój systemu pomocy dla osób pokrzywdzonych przestępstwem i świadków oraz pomocy postpenitencjarnej, a także przeciwdziałanie przyczynom przestępczości.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 495.914 tys. zł, z tego środki pieniężne 106.330 tys. zł, należności 250.000 tys. zł, zobowiązania 416 tys. zł oraz pozostałe środki obrotowe 140.000 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 314.692 tys. zł, co stanowi wzrost o 23.401 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (291.291 tys. zł), tj. o 8,0 %. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych wpłat z tytułu orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych.

Na kwotę przychodów składają się m.in. wpłaty z tytułu:

- orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych w wysokości 278.910 tys. zł,
- potrąceń z wynagrodzeń skazanych w wysokości 30.262 tys. zł,
- innych przychodów w wysokości 902 tys. zł,
- innych zwiększeń w wysokości 1.350 tys. zł.

Koszty Funduszu w 2024 r. wyniosą 408.705 tys. zł i będą wyższe o 53.081 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (355.624 tys. zł), tj. o 14,9%. Powyższy wzrost wynika głównie ze zwiększenia środków przeznaczanych na rozwój systemu pomocy pokrzywdzonym przestępstwem.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone na:

- dotacje na realizację zadań bieżących związanych ze zmniejszeniem lub zapobieganiem negatywnym skutkom pokrzywdzenia przestępstwami oraz przeciwdziałanie przestępczości w szczególności na rozwój systemu pomocy pokrzywdzonym przestępstwem – 260.000 tys. zł,
- świadczenia wypłacane w ramach pomocy postpenitencjarnej – 14.122 tys. zł,
- koszty własne, na które składają się m.in. wynagrodzenia bezosobowe wraz z pochodnymi, utrzymanie systemu informatycznego do obsługi wniosków, przeprowadzanie akcji edukacyjnych, badań i analiz efektywności systemu pomocy pokrzywdzonym, upowszechnianie wiedzy na temat praw osób pokrzywdzonych - 55.672 tys. zł,
- dotacje inwestycyjne związane z kontynuacją i budową nowych centrów rehabilitacyjnych dla pokrzywdzonych przestępstwem oraz – 50.000 tys. zł,

- pozostałe koszty, w tym umorzenia i odpisy z tytułu nawiązek i świadczeń pieniężnych oraz odpisy aktualizujące należności – 28.911 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 401.901 tys. zł, z czego 12.317 tys. zł stanowią środki pieniężne, które zostaną przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów, należności 252.000 tys. zł, zobowiązania 416 tys. zł, a pozostałe środki obrotowe 138.000 tys. zł.

7.3 Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych

Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych został utworzony na podstawie art. 88 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Dysponentem Funduszu jest Minister Zdrowia.

Środki Funduszu przeznacza się na następujące zadania:

- prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej i opracowywanie specjalistycznych ekspertyz, raportów, sprawozdań dotyczących problematyki uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych,
- opracowywanie i wdrażanie nowych metod profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych,
- udzielanie finansowej pomocy instytucjom i stowarzyszeniom realizującym zadania związane z rozwiązywaniem problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych, w tym sporządzanie oceny rozpowszechnienia i zagrożeń patologicznym hazardem,
- prowadzenie działań ukierunkowanych na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych, a także zwiększanie kompetencji zawodowych osób zajmujących się leczeniem w celu zwiększenia skuteczności oraz dostępności leczenia uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych dla osób uzależnionych i ich bliskich,
- zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym, tj. profilaktykę uzależnień oraz profilaktykę zdrowia psychicznego.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 14.839 tys. zł, w tym środki pieniężne w kwocie 14.498 tys. zł i należności w wysokości 341 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 41.218 tys. zł, co stanowi spadek o 12.814 tys. zł, tj. o 23,7% w stosunku do planu na rok 2023 (54.032 tys. zł). Powyższy spadek wynika głównie z niższych wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, które są głównym źródłem przychodów Funduszu.

Koszty Funduszu wyniosą w 2024 r. 38.000 tys. zł i będą niższe o 2.200 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (40.200 tys. zł) tj. o 5,5%. Całość kosztów w 2024 r. stanowią koszty dotacji na realizację zadań bieżących.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 18.057 tys. zł i dotyczy środków pieniężnych w kwocie 17.716 tys. zł oraz należności w wysokości 341 tys. zł. Planuje się, że wolne środki finansowe zostaną przekazane w zarządzenie Ministrowi Finansów.

7.4 Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego

Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego działa na podstawie art. 27ab ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Podstawowym celem Funduszu jest wzmocnienie potencjału organizacji pożytku publicznego m.in. poprzez wyrównywanie szans ich rozwoju, rozwój wolontariatu w tych organizacjach, podnoszenie wiedzy i umiejętności osób działających w organizacjach.

Dysponentem Funduszu jest Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 235 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Przychody Funduszu w 2024 r. zaplanowano w wysokości 95 tys. zł i będą wyższe od planu na 2023 r. o 5 tys. zł tj. o 5,6%. Powyższy wzrost wynika z planowanych wyższych przychodów z tytułu odsetek.

Na przychody składają się: środki finansowe pochodzące z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych: wykorzystane przez organizacje pożytku publicznego niezgodnie z przeznaczeniem, przekazane na rzecz organizacji pożytku publicznego, nieuwzględnionej w wykazie prowadzonym przez Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, niewydatkowane przez organizacje, które utraciły status organizacji pożytku publicznego; odsetki.

Koszty Funduszu w 2024 r. wyniosą 20 tys. zł i zostały zaplanowane na takim samym poziomie co w planie na 2023 r. W 2024 r. planowane są tylko koszty własne związane z obsługą Funduszu.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości 310 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych, które zostaną przekazane w zarządzenie Ministrowi Finansów.

7.5 Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego został utworzony na mocy ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw.

Celem Funduszu jest wspieranie społeczeństwa obywatelskiego na drodze do wszechstronnego rozwoju poprzez wdrażanie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podnoszeniu jakości działania całego sektora pozarządowego.

Dysponentem Funduszu jest Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- działania nastawione na przygotowanie i wdrożenie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podniesieniu jakości działania całego sektora pozarządowego lub jego znaczących części (branż, środowisk),
- wspieranie rozwoju porozumień organizacji, platform współpracy, reprezentacji środowisk organizacji sektora pozarządowego,
- wspieranie działań statutowych organizacji sektora pozarządowego, rozwój instytucjonalny organizacji, w tym: budowanie stabilnych podstaw ich dalszego funkcjonowania, tworzenie perspektywicznych planów działania i finansowania, podnoszenie standardów pracy i zarządzania organizacją.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 52.614 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 59.900 tys. zł, co stanowi wzrost o 7.900 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (52.000 tys. zł), tj. o 15,2%. Powyższy wzrost wynika głównie z wyższych przychodów z dopłat do gier hazardowych.

Na kwotę przychodów składają się:

- 4% wpływy z tytułu dopłat do stawek w grach hazardowych objętych monopolem państwa w wysokości 57.900 tys. zł,
- odsetki w kwocie 2.000 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2024 r. 51.765 tys. zł i będą niższe o 308 tys. zł od planu na rok 2023 (52.073 tys. zł) tj. o 0,6%.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone na dotacje na realizację zadań bieżących oraz dotacje inwestycyjne.

Stan funduszu na koniec 2024 r. zaplanowano na poziomie 60.749 tys. zł.

7.6 Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o Charakterze Użyteczności Publicznej

Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej został utworzony w 2019 r. na podstawie ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw transportu.

Celem Funduszu jest zapewnienie dostępności autobusowego publicznego transportu zbiorowego, przeciwdziałając wykluczeniu transportowemu mieszkańców niewielkich miejscowości. Dofinansowanie ze środków Funduszu otrzymują organizatorzy publicznego transportu zbiorowego jako wsparcie dla realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w powyższym zakresie.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie 0 zł.

W 2024 r. planowane **przychody** Funduszu wynoszą 843.049 tys. zł w tym:

- wpływy z tytułu opłaty emisyjnej 120.936 tys. zł,
- wpływy z tytułu opłaty paliwowej 320.000 tys. zł,
- wpływy z tytułu opłaty zastępczej 90.000 tys. zł,
- przychody z opłat i zezwoleń oraz kar pieniężnych i grzywn pobieranych przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego (GITD) i Wojewódzkich Inspektorów Transportu Drogowego (WITD) 111.400 tys. zł,
- wpłaty z budżetu państwa z części budżetu, której dysponentem jest minister właściwy do spraw transportu 200.000 tys. zł
- odsetki bankowe 713 tys. zł.

W stosunku do planu na rok 2023 przychody wzrosły o 93.044 tys. zł co wynika m.in. ze zwiększonych wpływów z tytułu opłat.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2024 r. zaplanowano w wysokości 800.005 tys. zł.

W stosunku do planu na rok 2023 koszty zmalały o 7.900 tys. zł., w związku z brakiem planowanych transferów do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

W 2024 r. środki Funduszu będą przekazane jednostkom samorządu terytorialnego na dofinansowanie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w kwocie nieprzekraczającej 800.000 tys. zł rocznie, natomiast 5 tys. zł przewidziane jest na koszty usług bankowych Banku Gospodarstwa Krajowego.

Planuje się, że stan Funduszu na koniec roku wyniesie 43.044 tys. zł.

7.7 Fundusz Inwestycji Kapitałowych

Fundusz Inwestycji Kapitałowych został utworzony w 2019 r. w wyniku nowelizacji ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, w celu finansowania kapitałowych celów inwestycyjnych Skarbu Państwa.

Dysponentem Funduszu jest Prezes Rady Ministrów.

Planowany stan Funduszu na początek 2024 r. wynosi 2.964.606 tys. zł i w całości są to środki pieniężne.

W 2024 r. planowane są **przychody** Funduszu w wysokości 1.671.056 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do planu na rok 2023 o 226.328 tys. zł.

Na przychody składają się:

- wpłaty z zysku spółek, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa – 461.122 tys. zł,
- środki w wysokości 30% każdej wypłaconej dywidendy, a także zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy, z akcji należących do Skarbu Państwa – 1.049.934 tys. zł,
- środki z tytułu zwrotu pomocy publicznej lub wsparcia niebędącego pomocą publiczną, udzielonych przedsiębiorcom z Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców, wraz z należnościami ubocznymi – 10.000 tys. zł.,
- odsetki od wolnych środków Funduszu – 150.000 tys. zł.

W roku 2024 planowane są **koszty** Funduszu w wysokości 1.000.201 tys. zł i są wyższe od planowanych na 2023 r. o kwotę 400.000 tys. zł, co wynika z założenia dysponenta, że od 2024 r. co roku podpisane zostaną umowy inwestycyjne z 3 podmiotami na zakup lub objęcie akcji przez Skarb Państwa.

Na koszty funduszu w 2024 r. składają się:

- zakup lub objęcie akcji przez Skarb Państwa w kwocie 1.000.000 tys. zł,
- pokrycie kosztów nabycia lub objęcia akcji, w tym usług świadczonych przez doradców w związku z ich nabywaniem lub obejmowaniem przez Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów – 200 tys. zł,
- pokrycie kosztów związanych z obsługą bankową Funduszu – 1 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2024 r. zaplanowano w kwocie 3.635.461 tys. zł, składający się w całości ze środków pieniężnych, które będą przekazane w zarządzanie Ministrowi Finansów.

7.8 Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny

Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny został utworzony na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw.

W 2024 r. z Funduszu finansowane będą rekompensaty przysługujące beneficjentom na mocy ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu.

Ponadto, na mocy uchwalonych w 2022 r. ustaw, które mają na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej i ochronę odbiorców paliw gazowych¹⁹, Fundusz gromadzi środki odpisu elektrycznego oraz gazowego, które następnie przekazuje do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 z przeznaczeniem na wypłaty rekompensat dla uprawnionych podmiotów.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw energii.

Stan Funduszu na początek 2024 r. zaplanowano na kwotę 37.300 tys. zł, którą w całości stanowią środki pieniężne.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 3.200.500 tys. zł (na 2023 r. nie planowano przychodów). Ich źródłem będą przede wszystkim środki pochodzące z wpływów z tytułu odpisu elektrycznego oraz gazowego odpisu na Fundusz.

W 2024 r. **koszty** Funduszu zaplanowano w kwocie 3.237.800 tys. zł. Będą one wyższe o 2.237.800 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (1.000.000 tys. zł), tj. o 223,8%.

Zwiększenie kosztów Funduszu w 2024 r. wynika przede wszystkim z wysokości planowanych do przekazania na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 środków z odpisu elektrycznego i gazowego (łącznie 3.200.000 tys. zł).

Koszty obejmą również realizację zadań polegających na wypłacie rekompensat przysługujących beneficjentom na mocy ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (37.800 tys. zł).

Planuje się wydatkować wszystkie środki Funduszu, stąd stan Funduszu na koniec roku wyniesie 0 zł.

7.9 Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji

Fundusz Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji został powołany na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw gospodarki.

Stan funduszu na początek 2024 r. zaplanowano na kwotę 2.696.554 tys. zł, która obejmuje w całości środki pieniężne.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 2.287.553 tys. zł i będą niższe o 4.258.928 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (6.546.481 tys. zł), tj. o 65,1%.

Ich źródłem będą środki ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji, o których mowa

¹⁹ Ustawa z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku;

Ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

w art. 49 ust. 2c ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz odsetki od wolnych środków Funduszu.

Planowane niższe przychody na 2024 r. wynikają z przepisów ustawy o budżecie, która określa kwotę przychodów Funduszu pochodzących ze sprzedaży uprawnień do emisji CO₂ w 2024 r. w wysokości 2.265.310 tys. zł.

W 2024 r. **koszty** Funduszu zaplanowano w kwocie 4.265.451 tys. zł, wyższej o 1.617.110 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (2.648.341 tys. zł), tj. o 61,1%, i zostaną przeznaczone na:

- wypłatę rekompensat z tytułu przenoszenia kosztów zakupu uprawnień do emisji na ceny energii elektrycznej zużywanej do wytwarzania produktów w sektorach lub podsektorach energochłonnych w kwocie 3.205.451 tys. zł. Koszty te będą wyższe o 557.110 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (2.648.341 tys. zł), tj. o 21,0%, zgodnie z szacunkami przyjętymi do ustawy o zmianie ustawy o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych,
- wypłatę i obsługę rekompensat, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu w kwocie 50.000 tys. zł,
- wydatki na program rządowy pn. „Pomoc dla przemysłu energochłonnego w związku z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2023 r.” w kwocie 1.010.000 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2024 r. zaplanowano na kwotę 718.656 tys. zł, która obejmuje w całości środki pieniężne, które będą przekazane w zarządzenie Ministrowi Finansów.

7.10 Fundusz Szerokopasmowy

Fundusz Szerokopasmowy został utworzony na mocy ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Celem Funduszu jest wspieranie podaży i popytu na usługi szerokopasmowego dostępu do szybkiego Internetu. Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- działania wspierające rozwój szybkich sieci telekomunikacyjnych poprzez dofinansowanie lub udzielanie pożyczek na budowę lub przebudowę tych sieci oraz wykonywanie przyłączy telekomunikacyjnych do lokalizacji użytkownika końcowego,
- działania mające na celu pobudzenie popytu użytkowników końcowych na usługi związane z szerokopasmowym dostępem do Internetu poprzez dofinansowanie zakupu usług telekomunikacyjnych, zakupu urządzeń multimedialnych oraz organizacji szkoleń rozwijających kompetencje cyfrowe lub udziału w tych szkoleniach,
- koszty związane z obsługą Funduszu.

Na podstawie art. 16a ust. 4a. ww. ustawy środki Funduszu mogą stanowić przychód Funduszu Cyberbezpieczeństwa, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa. Przekazanie środków następuje w drodze porozumienia.

Planuje się, że stan Funduszu na początek roku wyniesie „0” (środki pieniężne).

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 134.558 tys. zł, co stanowi wzrost o 389 tys. zł w stosunku do planu na rok 2023 (134.169 tys. zł) tj. 0,3%. Powyższy wzrost wynika z wyższych przychodów z opłat, o których mowa w przepisach ustawy - Prawo telekomunikacyjne, stanowiących przychód Funduszu.

Na kwotę przychodów składają się:

- 100% wpływów z opłat za prawo do wykorzystywania zasobów numeracji (opłata, o której mowa w art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne) w wysokości 86.118 tys. zł,
- 15% wpływów z opłat za prawo do dysponowania częstotliwością (opłata, o której mowa w art. 185 ust. 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne) w wysokości 48.440 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosą w 2024 r. 134.558 tys. zł i będą niższe o 19.611 tys. zł od planu na rok 2023 (154.169 tys. zł) tj. 12,7%. Zmniejszenie kosztów wynika przede wszystkim ze zmniejszenia dotacji na realizację zadań bieżących.

Środki Funduszu zostaną przeznaczone m.in. na realizację zadań bieżących, w szczególności na nabór wniosków o dofinansowanie funkcjonowania koordynatorów szerokopasmowych w gminach i powiatach oraz na pokrycie kosztów inwestycyjnych, z przeznaczeniem na wypłaty beneficjentom interwencji podejmowanych ze środków Funduszu celem dalszego przeznaczenia na wydatki inwestycyjne (budowa sieci szerokopasmowych) oraz na wpłatę na Fundusz Cyberbezpieczeństwa w kwocie 90.000 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku zaplanowano w wysokości „0” (środki pieniężne).

7.11 Fundusz Rozwoju Regionalnego

Fundusz Rozwoju Regionalnego został utworzony w 2022 r. na mocy ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w brzmieniu zmienionym ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

Stan Funduszu na początek 2024 r. zaplanowano na kwotę 56.770 tys. zł.

Planowane **przychody** Funduszu w 2024 r. wyniosą 25.000 tys. zł i będą wyższe o 20.000 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (5.000 tys. zł), tj. o 400,0%. Ich źródłem będą odsetki od środków, o których mowa w art. 207 ust. 1 i art. 189 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Fundusz osiągnie ponadto przychody z odsetek od wolnych środków przekazanych w zarządzanie lub depozyt Ministra Finansów.

Wyższe przychody Funduszu w 2024 r. będą konsekwencją wyższych odsetek planowanych do uzyskania w stosunku do 2023 r.

W 2024 r. **koszty** Funduszu zaplanowano w kwocie 19.179 tys. zł. Będą one wyższe o 14.179 tys. zł od zaplanowanych na rok 2023 (5.000 tys. zł), tj. o 283,6%. Koszty obejmą realizację zadań polegających na wsparciu działań w zakresie organizacji lub promocji inicjatyw służących promowaniu społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego rozwoju kraju, rozwoju społeczności lokalnych lub wzmocnieniu społeczeństwa obywatelskiego. Środki te zostaną przeznaczone na dotacje na realizację zadań bieżących przekazywane innym podmiotom (w tym dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków) oraz koszty własne Funduszu.

Wyższe koszty Funduszu w 2024 r. będą konsekwencją większego zapotrzebowania na środki przeznaczone na realizację ustawowych zadań Funduszu.

Stan Funduszu na koniec 2024 r. wyniesie 62.591 tys. zł.

7.12 Fundusz Edukacji Finansowej

Fundusz Edukacji Finansowej został powołany na mocy ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz niektórych innych ustaw, dalej: „ustawa zmieniająca”, która weszła w życie 1 stycznia 2023 r.

Fundusz jest utworzony w celu efektywnego wsparcia zmian w podejściu do edukacji finansowej w Polsce, czego pożądanym długofalowym efektem będzie zapewnienie obywatelom niezbędnych kompetencji finansowych, które przyczynią się do poprawy ich ogólnej świadomości finansowej. Środki zgromadzone na rachunku Funduszu mają przede wszystkim przeznaczone być na finansowanie i dofinansowanie działań oraz inicjatyw z zakresu szerokokorozumianej edukacji finansowej.

Zgodnie z art. 43f ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej, dalej: „Ustawa”, dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw instytucji finansowych.

Na rachunku Funduszu gromadzone są przede wszystkim środki pochodzące z wpływów z kar pieniężnych wskazanych w art. 43g pkt. 1-4 Ustawy, a także odsetki od wolnych środków finansowych Funduszu przekazywanych w zarządzenie terminowe.

Środki zgromadzone w Funduszu zgodnie z art. 43h pkt. 1 Ustawy przeznacza się na finansowanie lub dofinansowanie edukacji finansowej, w szczególności na:

- opracowanie i realizację strategii edukacji finansowej,
- organizację kampanii edukacyjnych, informacyjnych lub promocyjnych, mających na celu zwiększenie kompetencji finansowych społeczeństwa,
- opracowanie i realizację programów edukacyjnych oraz wydawanie publikacji popularyzujących wiedzę w zakresie finansów, rynku finansowego, zagrożeń na nim występujących oraz działających na nim podmiotów,
- opracowanie dokumentów i tworzenie narzędzi z zakresu edukacji finansowej,
- wspieranie projektów edukacyjnych i promocyjnych w zakresie finansów i rynku finansowego,
- przeprowadzanie badań w zakresie kompetencji finansowych społeczeństwa i edukacji finansowej.

Dysponent Funduszu udziela dotacji celowej na realizację wskazanych powyżej działań, podmiotom wybranym w trybie ogłoszonych przez niego otwartych konkursów ofert lub poprzez nabór wniosków w ramach programów (art. 43ha ust. 1 Ustawy).

Oprócz działań z zakresu edukacji finansowej, środki pieniężne gromadzone na rachunku Funduszu mogą być przeznaczane na zwrot środków z tytułu zmniejszonych albo uchylonych kar pieniężnych, które stanowią przychody Funduszu, spłatę zaciągniętych pożyczek oraz koszty obsługi bankowej Funduszu, co wynika z przepisów art. 43h pkt 2-4 Ustawy.

Planowany stan Funduszu na początek 2024 r. wynosi 161.561 tys. zł i dotyczy w całości środków pieniężnych.

Na rok 2024 **przychody** Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 43.035 tys. zł, co zostało oszacowane zgodnie z prognozami wynikającymi z dotychczasowego zasilania Funduszu wpływami z tytułu kar oraz z zarządzania terminowego. Natomiast **koszty** realizacji zadań wynikających z ustawy tworzącej fundusz celowy zaplanowano na poziomie 50.001 tys. zł, z czego kwota 50.000 tys. zł na realizację zadań, o których mowa w art. 43h pkt 1 Ustawy, została przyjęta zgodnie z limitem wydatków Funduszu Edukacji Finansowej, o którym mowa w art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy zmieniającej. Pozostałe 1 tys. zł stanowią koszty obsługi bankowej Funduszu. Przewidywany stan Funduszu na koniec 2024 r. wyniesie 154.595 tys. zł, z czego całą kwotę stanowią będą środki pieniężne.

Rozdział IX

Rozliczenia z Unią Europejską

Członkostwo Polski w UE związane jest z włączeniem Polski w system finansowy UE, obejmujący przede wszystkim budżet ogólny UE. Budżet ten, akceptowany corocznie przez władze budżetowe UE (Radę UE i Parlament Europejski) na wniosek Komisji Europejskiej (posiadającej wyłączną kompetencję przygotowania projektu budżetu UE), mieści się w ramach wieloletniego planu finansowego UE (tzw. wieloletnie ramy finansowe – WRF). Wysokość polskiej składki do budżetu UE oraz wysokość potencjalnych transferów do Polski jest ograniczona limitami wyznaczonymi w WRF, a doprecyzowanymi w rocznych budżetach UE.

Wieloletnie Ramy Finansowe UE na lata 2021-2027

(w mln EUR – ceny bieżące)

ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Ogółem 2021-2027
1. Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	20.919	21.878	21.727	21.598	21.272	21.847	22.077	151.318
2. Spójność, odporność i wartości	6.364	67.806	70.137	73.289	74.993	66.536	70.283	429.408
2a Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	1.769	61.345	62.939	64.683	66.479	56.725	58.639	372.579
2b Odporność i wartości	4.595	6.461	7.198	8.606	8.514	9.811	11.644	56.829
3. Zasoby naturalne i środowisko	56.841	56.965	57.295	57.449	57.558	57.332	57.557	400.997
W tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	40.368	40.639	40.693	40.603	40.665	40.691	40.651	284.310
4. Migracja i zarządzanie granicami	1.791	3.360	3.814	4.020	4.387	4.315	4.465	26.152
5. Bezpieczeństwo i obrona	1.696	1.896	1.946	2.004	2.243	2.435	2.705	14.925
6. Sąsiedztwo i świat	16.247	16.802	16.329	15.830	15.304	14.754	15.331	110.597
7. Europejska administracja publiczna	10.635	11.058	11.419	11.773	12.124	12.506	12.959	82.474
W tym: wydatki administracyjne instytucji	8.216	8.528	8.772	9.006	9.219	9.464	9.786	62.991
OGÓŁEM ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA	114.493	179.765	182.667	185.963	187.881	179.725	185.377	1.215.871
jako odsetek DNB	0,82 %	1,20 %	1,12 %	1,05 %	1,02 %	0,94 %	0,93 %	1,01 %

OGÓŁEM ŚRODKI NA PŁATNOŚCI	163.496	166.534	168.575	170.543	173.654	177.126	180.668	1.200.596
jako odsetek DNB	1,18 %	1,12 %	1,03 %	0,96 %	0,94 %	0,92 %	0,91 %	1,01 %

Źródło: Załącznik do Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady Dostosowanie techniczne wieloletnich ram finansowych na 2024 r. zgodnie z art. 4 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021-2027

Wydatki wspólnotowe można podzielić na następujące grupy:

1) Wydatki skierowane do podmiotów znajdujących się poza Unią Europejską.

W skład tych wydatków można włączyć środki znajdujące się w dziale 6 budżetu UE „Sąsiedztwo i świat”, m.in. na finansowanie projektów realizowanych w ramach pomocy rozwojowej w krajach rozwijających się, a także środki w ramach funduszy przedakcesyjnych, skierowane do krajów kandydujących do UE. Dodatkowo wydatki

w dziale 1 budżetu UE „Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa” są w pewnej części kierowane do państw spoza UE.

- 2) Alokacje przeznaczone na funkcjonowanie UE - przede wszystkim dział 7 budżetu UE („Europejska administracja publiczna”) oraz projekty realizowane w skali ponadnarodowej (głównie dział 1), których nie da się przypisać konkretnie do żadnego z krajów członkowskich.
- 3) Środki, które służą finansowaniu projektów (fundusze strukturalne, Fundusz Spójności itp.) bądź polityk (wspólna polityka rolno – WPR) w konkretnych państwach członkowskich i które są alokowane dla konkretnych państw (zarządzanie zdecentralizowane wykonywane przez administracje państw członkowskich, beneficjentów tych środków).
- 4) Środki dostępne podmiotom z państw członkowskich, których podział następuje w drodze konkursowej (zarządzanie scentralizowane wykonywane przez Komisję Europejską lub agencje UE).

Transfery otrzymywane z budżetu UE przez Polskę sklasyfikowane są przede wszystkim w ww. trzeciej grupie wydatków z niewielkim udziałem grupy czwartej.

Składka wpłacana przez Polskę do budżetu UE, w całkowitej planowanej wysokości 37.180.298 tys. zł, w całości jest przekazywana z budżetu państwa i służy finansowaniu wszystkich ww. wydatków.

Prognozowane saldo przepływów finansowych w roku 2024 pomiędzy Polską a Unią Europejską i państwami członkowskimi EFTA przedstawia poniższe zestawienie.

Treść	Kwota
	w tys. zł
1	2
I. ŚRODKI PRZEKAZANE PRZEZ UE i państwa EFTA	76.251.309
Zadania wynikające ze wspólnej polityki rolnej	24.629.084
Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności - część grantowa	35.950.853
Programy realizowane z udziałem funduszy strukturalnych i EFMR	13.808.728
SPPW II, Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021	927.971
Pozostałe	934.673
II. ŚRODKI WYDATKOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA	
Środki własne UE (składka do budżetu UE)	37.180.298*
III. RÓŻNICA (I-II)	39.071.011

* Z czego kwota w wysokości 2 mld zł jest ujęta w rezerwie celowej.

Rozdział X

Budżet środków europejskich

Budżet środków europejskich, stosownie do postanowień ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., obejmuje dochody i podlegające refundacji wydatki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej.

1. Dochody budżetu środków europejskich

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2024, w części Dochody budżetu środków europejskich, zaplanowane zostały dochody budżetu środków europejskich w łącznej wysokości 86.889.049 tys. zł. Na powyższą kwotę składają się dochody z tytułu realizacji zadań w ramach:

1) Perspektywy Finansowej UE 2021-2027 w wysokości 14.749.110 tys. zł na:

- Programy regionalne 2021-2027 w wysokości 6.074.579 tys. zł,
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 w wysokości 4.407.037 tys. zł,
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 w wysokości 904.560 tys. zł,
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 w wysokości 700.456 tys. zł,
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 w wysokości 839.697 tys. zł,
- Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 w wysokości 446.032 tys. zł,
- Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 w wysokości 49.487 tys. zł,
- Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 w wysokości 126.665 tys. zł,
- Instrument „Łącząc Europę” 201-2027 w wysokości 1.200.597 tys. zł,

2) Perspektywy Finansowej UE 2014-2020 w wysokości 10.640.820 tys. zł na:

- Regionalne Programy Operacyjne na lata 2014–2020 w wysokości 4.379.791 tys. zł,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w wysokości 4.255.631 tys. zł,
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 w wysokości 36.312 tys. zł,
- Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 w wysokości 338.636 tys. zł,
- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 w wysokości 1.222.178 tys. zł,
- Programy Operacyjne Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 w wysokości 109.588 tys. zł,
- Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014–2020 w wysokości 53.937 tys. zł,
- Instrument „Łącząc Europę” w wysokości 244.747 tys. zł,

3) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014 – 2021 w wysokości 460.121 tys. zł,

- 4) Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014 - 2021 w wysokości 446.570 tys. zł,
- 5) Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy II w wysokości 21.280 tys. zł,
- 6) Wspólnej polityki rolnej w wysokości 24.620.295 tys. zł,
- 7) Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności – część grantowa w wysokości 35.950.853 tys. zł.

2. Wydatki budżetu środków europejskich

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 w budżecie środków europejskich zaplanowane zostały wydatki w wysokości 119.397.510 tys. zł z przeznaczeniem na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem projektów pomocy technicznej.

W ramach powyższej kwoty w poszczególnych częściach budżetowych zaplanowana została kwota 43.583.618 tys. zł na wydatki przeznaczone na projekty realizowane w ramach:

- 1) Perspektywy Finansowej UE 2021-2027, tj. na:
 - Programy regionalne 2021-2027,
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS),
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG),
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC),
 - Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW),
 - Instrument „Łącząc Europę” 2021-2027,
 - Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027,
 - Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027,
- 2) Perspektywy Finansowej UE 2014-2020, tj. na:
 - 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020,
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
 - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
 - Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020,
 - Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020,
 - Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020,
 - Instrument „Łącząc Europę”,
 - Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020,
- 3) Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021, Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021,
- 4) Wspólnej polityki rolnej,
- 5) Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy II.

Pozostała część wydatków została zaplanowana w rezerwach celowych:

- poz. 97 z przeznaczeniem na finansowanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności - część grantowa w kwocie 35.950.853 tys. zł,
- poz. 98 z przeznaczeniem na finansowanie programów z budżetu środków europejskich w kwocie 39.796.767 tys. zł
- poz. 99 z przeznaczeniem na finansowanie wynagrodzeń w ramach budżetu środków europejskich w kwocie 66.272 tys. zł.

Zaplanowanie rezerw wynika m. in. z początkowego okresu realizacji projektów w ramach programów Perspektywy Finansowej 2021-2027. Należy podkreślić, że na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie można dokonać podziału wszystkich wydatków na poszczególne podziałki klasyfikacji budżetowej. Ponadto, rezerwa celowa poz. 98 obejmuje również wydatki na umowy, których podpisanie jest dopiero planowane. Jednocześnie należy zauważyć, że stopień realizacji poszczególnych projektów kształtuje się różnie w poszczególnych częściach budżetowych, więc trudno przewidzieć, który dysponent wykorzysta w pełni środki ujęte w ramach własnej części, a w których przypadkach realizacja projektów z różnych przyczyn będzie przebiegała z opóźnieniem, co ostatecznie będzie miało wpływ na różny poziom wykorzystania środków w ramach części danego dysponenta. Ponadto, stopień zaawansowania realizacji programów operacyjnych nie pozwala w pełni określić wszystkich potrzeb dysponentów.

Umieszczenie części wydatków w rezerwie celowej pozwala na sprawniejszą i bardziej elastyczną realizację projektów finansowanych w ramach poszczególnych programów, a tym samym przyczynia się do lepszej absorpcji środków unijnych.

Zaplanowane wydatki w budżecie środków europejskich, w częściach poszczególnych dysponentów, obejmują przede wszystkim następujące programy:

2.1 Perspektywa Finansowa 2021-2027

Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 zakłada kontynuację realizacji programów krajowych i regionalnych.

W ramach Perspektywy Finansowej 2021-2027 w częściach budżetowych zaplanowano na 2024 rok wydatki w wysokości 17.203.603 tys. zł.

2.1.1 Programy regionalne 2021-2027

W ramach Programów regionalnych 2021-2027 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 7.293.654 tys. zł.

Obszary tematyczne programów regionalnych to: rozwój województw obejmujących inwestycje, m.in. w działalność badawczo-rozwojową przedsiębiorstw, wsparcie MŚP, e-usługi publiczne, klastry, rozwój OZE, efektywność energetyczną, przystosowanie do

zmian klimatu, ochronę terenów cennych ze względu na przyrodę, retencję wody, gospodarkę wodno-ściekową, odpadową, regionalną infrastrukturę transportową i tabor, infrastrukturę w zakresie kultury i turystyki, aktywizację zawodową, podnoszenie kwalifikacji, usługi świadczone w środowisku lokalnym, integrację społeczną, wsparcie podmiotów ekonomii społecznej, edukację, profilaktykę w ochronie zdrowia, standardy usług w zakładach leczniczych.

2.1.2 Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)

W ramach Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 5.380.887 tys. zł.

Głównym celem Programu jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego, w tym poprzez: obniżenie emisyjności gospodarki transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym, budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne, dokończenie realizacji odcinków sieci bazowej TEN-T do roku 2030, poprawę bezpieczeństwa transportu, zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia, wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Projekt programu zawiera 8 priorytetów:

- Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności,
- Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR,
- Transport miejski,
- Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności,
- Wsparcie sektora transportu z EFRR,
- Zdrowie,
- Kultura,
- Pomoc techniczna.

2.1.3 Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG)

W ramach Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.010.715 tys. zł.

Główne cele programu to: zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii, wzrost konkurencyjności MŚP, rozwinięcie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. transformacja gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0 oraz zielonych technologii.

Projekt programu zawiera 4 priorytety:

- Wsparcie dla przedsiębiorców,
- Środowisko przyjazne innowacjom,
- Zazielenienie przedsiębiorstw,
- Pomoc techniczna.

2.1.4 Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

W ramach Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.373.969 tys. zł

Główne cele programu to: wzmocnienie systemu ochrony zdrowia i edukacji, kształcenie kadr dla gospodarki, zwiększenie jakości usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia, wsparcie realizacji polityki społecznej w obszarach integracji społecznej, usług społecznych i ekonomii społecznej, poprawa sytuacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami, zwiększenie dostępu do opieki na najmłodszych dziećmi, poprawa dostępności do usług publicznych, zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych, w tym w zakresie świadczenia usług publicznych.

Projekt programu zawiera 7 priorytetów:

- Lepsze polityki dla rozwoju społecznego,
- Rozwój opieki nad najmłodszymi dziećmi,
- Równe szanse dla wszystkich,
- Zdrowie,
- Szkolnictwo wyższe i nauka,
- Innowacje społeczne,
- Pomoc techniczna.

2.1.5 Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC)

W ramach Funduszy Europejskich na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 842.924 tys. zł.

Główne cele programu to: budowa społeczeństwa gigabitowego w Polsce, udostępnienie zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców (4 i 5 stopień e-dojrzałości usług), zapewnienie cyberbezpieczeństwa poprzez wsparcie w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, rozwój gospodarki opartej na danych wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, rozwój współpracy na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wsparcie rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla j.s.t. i przedsiębiorców.

Projekt programu zawiera 3 priorytety:

- Zwiększenie dostępu do ultra-szybkiego Internetu szerokopasmowego,
- Zaawansowane usługi cyfrowe,
- Pomoc techniczna.

2.1.6 Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW)

W ramach Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej 2021-2027 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 536.752 tys. zł.

Głównym celem programu jest utrwalenie warunków sprzyjających konkurencyjności makroregionu oraz wyższej jakości życia w Polsce Wschodniej. Cele szczegółowe programu to: wzmacnianie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, wzmacnianie atrakcyjności osadniczej miast i podniesienie jakości życia mieszkańców w dobie zmian klimatu, zwiększenie dostępności transportowej makroregionu, wzrost wykorzystania potencjału turystyki i uzdrowisk dla rozwoju.

Program dla Polski Wschodniej obejmuje sześć regionów – lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie oraz, co jest nowością w tej perspektywie, mazowieckie (bez Warszawy i 9 otaczających ją powiatów).

Projekt programu zawiera 6 priorytetów:

- Przedsiębiorczość i innowacje,
- Energia i klimat,
- Zrównoważona mobilność miejska,
- Spójna sieć transportowa,
- Turystyka oraz usługi uzdrowiskowe,
- Pomoc techniczna.

2.1.7 Instrument „Łącząc Europę” 2021-2027

W ramach Instrumentu „Łącząc Europę” 2021-2027 w sektorze transport zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 661.091 tys. zł.

Głównymi celami CEF są: budowa, rozwój, modernizacja i ukończenie transeuropejskich sieci w sektorach transportu, energii i technologii cyfrowych, a także ułatwianie współpracy transgranicznej w dziedzinie energii odnawialnej, z uwzględnieniem długoterminowych zobowiązań do obniżenia emisyjności oraz celów dotyczących: zwiększenia konkurencyjności Europy; inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu; spójności terytorialnej, społecznej i ekonomicznej oraz dostępu do rynku wewnętrznego i jego integracji, z naciskiem na ułatwianie synergii między sektorami transportu, energii i technologii cyfrowych.

2.1.8 Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027

W ramach Funduszy Europejskich na Pomoc Żywnościową 2021-2027 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 55.370 tys. zł

Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ) ma na celu przeciwdziałanie deprivacji materialnej osób najbardziej potrzebujących przez pomoc żywnościową lub materialną, w tym działania towarzyszące. Nieodpłatna pomoc udzielana będzie odbiorcom końcowym w formie paczek z artykułami spożywczymi lub poprzez wydawanie gotowych posiłków.

2.1.9 Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027

W ramach Funduszy Europejskich dla Rybactwa na lata 2021-2027 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 48.241 tys. zł

EFMRA wspomaga innowacyjne projekty, które przyczyniają się do zrównoważonej eksploatacji zasobów wodnych i morskich oraz zarządzania nimi.

Priorytety EFMRA:

- Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych,
- Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, a co za tym idzie – przyczynianie się do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii,
- Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych, która obejmuje tradycyjną i nowo powstającą działalność gospodarczą związaną z oceanami, morzami, wybrzeżami i wodami śródlądowymi, oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury,
- Wzmocnienie międzynarodowego zarządzania oceanami oraz przyczynianie się do zapewnienia bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także zrównoważonego zarządzania nimi.

2.2 Perspektywa Finansowa 2014-2020

W ramach Perspektywy Finansowej 2014 – 2020 realizowane są Krajowe Programy Operacyjne oraz 16 Regionalnych Programów Operacyjnych.

2.2.1 Regionalne Programy Operacyjne 2014-2020

W ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 3.774.166 tys. zł.

Celem 16 Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014-2020 jest dalsze zwiększanie konkurencyjności regionów oraz poprawy jakości życia ich mieszkańców poprzez wykorzystanie potencjałów regionalnych i niwelowanie barier rozwojowych. Szczególny nacisk położony będzie przede wszystkim na wspieranie przedsiębiorczości, edukacji, zatrudnienia i włączenia społecznego, technologii informacyjno – komunikacyjnych, infrastruktury ochrony środowiska, energetyki oraz transportu. Dodatkowo w ramach RPO bezpośrednią pomoc uzyskają osoby pozostające bez pracy, wykluczone bądź zagrożone wykluczeniem społecznym chcące podnieść swoje kwalifikacje.

RPO realizowane w latach 2014-2020 to programy dwufunduszowe, tj. finansowane z udziałem środków EFRR oraz EFS, z czego 15 z nich realizowanych jest w województwach zaliczanych do kategorii „słabiej rozwinięte”, jedynie RPO w województwie mazowieckim zostało sklasyfikowane jako region „lepiej rozwinięty”.

W ramach RPO realizowane są projekty z zakresu następujących celów tematycznych:

- wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji,
- zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK),
- wzmacnianie konkurencyjności MŚP,
- wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach,
- promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem,
- zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania odpadami,
- promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej,
- promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników,
- promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją,
- inwestowanie w kształcenie, szkolenia w tym szkolenia zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

2.2.2 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 3.562.513 tys. zł.

PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 to największy pod względem budżetu program na lata 2014-2020. Główne obszary, na które przekazywane są środki to: gospodarka niskoemisyjna, ochrona środowiska, przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne oraz ochrona zdrowia i dziedzictwo kulturowe.

Dzięki równowadze pomiędzy działaniami inwestycyjnymi w infrastrukturę oraz wsparciu skierowanemu do wybranych obszarów gospodarki, program realizuje założenia strategii Europa 2020, z którą powiązany jest jego cel główny - wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej.

Program zawiera 12 osi priorytetowych:

- Zmniejszenie emisyjności gospodarki,
- Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu,
- Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego,
- Infrastruktura drogowa dla miast,
- Rozwój transportu kolejowego w Polsce,
- Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach,
- Poprawa bezpieczeństwa energetycznego,
- Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury,
- Wzmocnienie strategiczne infrastruktury ochrony zdrowia,
- 2 osie Pomocy technicznej,
- REACT-EU.

Program jest współfinansowany środkami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności.

2.2.3 Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 44.710 tys. zł.

Program powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, adaptacyjności, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Wspierane są też innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa w wymienionych dziedzinach. Ponadto, w ramach PO WER realizowane są projekty w ramach Rządowego programu Dostępność Plus.

W ramach programu realizowanych jest 8 osi priorytetowych:

- Osoby młode na rynku pracy,
- Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy gospodarki i edukacji,
- Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
- Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa,
- Wsparcie dla obszaru zdrowia,
- Wsparcie REACT-EU dla obszaru zdrowia,
- Pomoc techniczna,
- Pomoc techniczna REACT-EU.

Program jest współfinansowany środkami Europejskiego Funduszu Społecznego oraz szczególnego instrumentu wsparcia skierowanego do młodych bezrobotnych – Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

2.2.4 Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 322.239 tys. zł.

Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 stanowi dodatkowy element wsparcia z funduszy strukturalnych oraz wzmocnienie działań innych programów na obszarze Polski Wschodniej, tj. województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, świętokrzyskiego i podkarpackiego.

Celem głównym interwencji PO PW w perspektywie finansowej 2014-2020 jest wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez koncentrację działań programu na wsparciu tworzenia warunków sprzyjających powstawaniu MŚP w Polsce Wschodniej, wsparciu konkurencyjności przedsiębiorstw w szczególności poprzez internacjonalizację, wsparciu w zakresie poprawy efektywności układów transportowych miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych oraz wsparciu w zakresie zwiększenia spójności wewnętrznej makroregionu w zakresie infrastruktury transportowej.

W ramach programu realizowane są 4 osie priorytetowe:

- Przedsiębiorcza Polska Wschodnia,
- Nowoczesna infrastruktura transportowa,
- Ponadregionalna infrastruktura kolejowa,
- Pomoc techniczna.

Program jest współfinansowany środkami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

2.2.5 Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.504.833 tys. zł.

PO Inteligentny Rozwój to drugi pod względem budżetu program na lata 2014-2020. Celem głównym PO IR jest wspieranie innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki, wyrażające się głównie zwiększeniem nakładów na B+R w szczególności poprzez wsparcie przedsiębiorstw w obszarach innowacyjności i działalności badawczo-rozwojowej, podniesienie jakości i interdyscyplinarności badań naukowych i prac rozwojowych oraz zwiększenie stopnia ich komercjalizacji oraz umiędzynarodowienia.

Cel ten zostanie osiągnięty przez koncentrację działań programu na wzmacnianiu powiązań między nauką i potrzebami rynku oraz przedsiębiorstwami, w tym wzmacnianiu roli inicjatyw klastrowych w celu budowy tych powiązań, rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw, wspieraniu tworzenia inicjatyw gospodarczych (w tym zwłaszcza MŚP oraz spin-out, opartych o implementację innowacji wykorzystujących Kluczowe Technologie Prorozwojowe, podniesieniu jakości prac B+R oraz pozycji krajowych jednostek naukowych w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej oraz wsparciu działań odpowiadających na potrzebę pogodzenia wzrostu gospodarczego i poprawy wyników ekonomicznych przy jednoczesnym ograniczeniu wykorzystania zasobów (w tym także energii, wody i surowców mineralnych) i zmniejszeniu presji na środowisko.

Program umożliwia skuteczne przejście „od pomysłu do przemysłu”. Założeniem PO IR jest bowiem wsparcie realizacji całego procesu powstawania innowacji: od fazy tworzenia się pomysłu, poprzez etap prac badawczo-rozwojowych, w tym przygotowanie prototypu, aż po komercjalizację wyników prac B+R. Mając na uwadze zróżnicowany poziom ryzyka realizacji projektu na ww. etapach, przewiduje się wykorzystanie instrumentów wsparcia o charakterze dotacyjnym oraz zwrotnym.

W ramach programu realizowanych jest 7 osi priorytetowych:

- Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa,
- Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I,
- Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach,
- Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego,
- 2 osie Pomocy technicznej,
- Zwiększenie potencjału przedsiębiorstw i przygotowanie do cyfrowej transformacji w kontekście pandemii COVID-19.

Program jest współfinansowany środkami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

2.2.6 Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 107.946 tys. zł.

Celem programu jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla rozwoju kraju. Fundamenty te to szeroki dostęp do szybkiego Internetu, efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa.

W ramach programu realizowanych jest 6 osi priorytetowych:

- Powszechny dostęp do szybkiego Internetu,
- E-administracja i otwarty rząd,
- Cyfrowe kompetencje społeczeństwa,
- 2 osie Pomocy technicznej,

- Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia – REACT-EU. Program jest współfinansowany środkami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

2.2.7 Instrument „Łącząc Europę” (CEF – Connecting Europe Facility)

W ramach Instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) w sektorze transport zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 609.387 tys. zł.

Connecting Europe Facility – Instrument „Łącząc Europę” (CEF) to fundusz rozbudowy infrastrukturalnej, ściśle związany z polityką spójności, który wspiera przedsięwzięcia o kluczowym znaczeniu dla Europy. Ideą CEF jest wzmocnienie sieci transportowo-komunikacyjnej, poprzez rozbudowę infrastruktury transportowej, połączeń energetycznych oraz rozwiązań z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych. CEF jest zarządzany centralnie przez Komisję Europejską.

2.2.8 Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020 zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 66.411 tys. zł.

Program ten zakłada wsparcie finansowe z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR). EFMR zastąpił Europejski Fundusz Rybacki, wdrażany w latach 2007-2013.

Program Operacyjny „Rybactwo i Morze” na lata 2014-2020 zakłada realizację sześciu priorytetów:

- Promowanie zrównoważonego, innowacyjnego i konkurencyjnego rybołówstwa,
- Wspieranie zrównoważonej, innowacyjnej i konkurencyjnej akwakultury (chów i hodowla organizmów wodnych),
- Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa,
- Zatrudnienie i spójność terytorialna na obszarach rybackich,
- Wspieranie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury,
- Zintegrowana polityka morska oraz Pomoc techniczna.

2.3 Mechanizm Finansowy EOG (MF EOG) 2014-2021 i Norweski Mechanizm Finansowy (NMF) 2014-2021

W ramach tych programów zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 872.137 tys. zł, w tym na:

- Norweski Mechanizm Finansowy 2014 – 2021 w wysokości 426.122 tys. zł,
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014 – 2021 w wysokości 446.015 tys. zł.

Główne cele funduszy norweskich i funduszy EOG to: przyczynianie się do zmniejszenia różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami – darczyńcami a państwami – beneficjentami.

2.4 Szwajcarsko-Polski Program Współpracy II

W ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy II zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 4.256 tys. zł

W II edycji Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy planowana jest realizacja dwóch głównych programów:

- Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast,
- Programu Badania Naukowe i Innowacje.

Umowa przewiduje także Pomoc Techniczną, w tym Fundusz Przygotowawczy.

2.5 Wspólna polityka rolna (WPR)

W ramach budżetu środków europejskich na realizację WPR zaplanowano na 2024 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 15.511.417 tys. zł.

Środki z tytułu WPR przekazywane przez KE do państw członkowskich mają charakter refundacyjny. Warunkiem ich otrzymania jest wcześniejsze poniesienie określonych wydatków przez agencję płatniczą. Udokumentowane wydatki tej agencji są zwracane ze środków budżetu unijnego, w terminach wynikających z prawa UE.

W roku 2024 będą realizowane płatności w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW) oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR), jak również działania interwencyjne na wspólnotowych rynkach rolnych.

Wsparcie w ramach PS WPR obejmuje interwencje w formie płatności bezpośrednich, wsparcie dla sektora pszczelarskiego oraz sektora owoców i warzyw, jak również interwencje na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Plan Strategiczny WPR będzie realizował 9 celów szczegółowych Wspólnej Polityki Rolnej:

- Wspieranie godziwych dochodów gospodarstw rolnych i ich odporności w całej Unii w celu zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego,
- Zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację,
- Poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości,

- Przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, a także do zrównoważonej produkcji energii,
- Wspieranie zrównoważonego rozwoju i wydajnego gospodarowania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze,
- Przyczynianie się do ochrony różnorodności biologicznej, wzmocnienie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazu,
- Przyciąganie młodych rolników i ułatwianie rozwoju działalności gospodarczej na obszarach wiejskich,
- Promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonego leśnictwa,
- Poprawa reakcji rolnictwa UE na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym bezpiecznej, bogatej w składniki odżywcze i zrównoważonej żywności, jak też dobrostanu zwierząt.

2.6 Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności - część grantowa

Na realizację Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) w części grantowej zaplanowano na 2024 rok wydatki w rezerwie celowej poz. 97 w kwocie 35.950.853 tys. zł., na podstawie uzgodnionego z KE profilu płatności w ramach poszczególnych wniosków o płatność.

KPO służy odbudowie gospodarki po pandemii koronawirusa i jest finansowany z udziałem środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności (Recovery and Resilience Facility – RRF) . RRF promuje spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną UE poprzez zwiększenie odporności i zdolności do dostosowania się, łagodzi społeczne i gospodarcze skutki kryzysu, wspiera transformację cyfrową. KPO w zakresie części grantowej RRF finansowany jest poprzez budżet środków europejskich.

KPO koncentruje się na sześciu szerokich blokach tematycznych:

- Odporność i konkurencyjność gospodarki,
- Zielona energia i zmniejszenie energochłonności,
- Transformacja cyfrowa,
- Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia,
- Zielona, inteligentna mobilność.
- Poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Rozdział XI

Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa

Przewiduje się, że w 2023 roku potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosą 142.968,2 mln zł wobec kwoty 150.594,3 mln zł przyjętej w znowelizowanej ustawie budżetowej. Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 127.281,1 mln zł, a finansowanie zagraniczne na poziomie 15.687,1 mln zł.

Na finansowanie krajowe w wysokości 127.281,1 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 62.944,1 mln zł,
- b) dodatnie saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku w wysokości 64.337,0 mln zł.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 48.012,3 mln zł będące wynikiem:
 - dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 33.842,4 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 20.687,0 mln zł,
 - ujemnego salda w obligacjach indeksowanych w wysokości 6.517,1 mln zł,
- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 14.931,8 mln zł.

Na finansowanie zagraniczne w wysokości 15.687,1 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 13.325,4 mln zł,
- b) ujemne saldo kredytów otrzymanych w wysokości 863,1 mln zł,
- c) dodatnie saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 3.224,9 mln zł.

1. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa i ich finansowanie

W 2024 roku zakładany jest deficyt budżetu państwa w wysokości 164.770,0 mln zł, deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 32.508,5 mln zł oraz pozostałe potrzeby pożyczkowe netto w kwocie 28.115,7 mln zł. W rezultacie planowane w 2024 roku potrzeby pożyczkowe netto kształtują się na poziomie 225.394,2 mln zł wobec kwoty przewidywanego wykonania w 2023 roku 142.968,2 mln zł (w znowelizowanej ustawie budżetowej na 2023 rok 150.594,3 mln zł). Planowany poziom potrzeb pożyczkowych brutto (suma potrzeb netto oraz przypadającego do wykupu długu przy przyjętych założeniach odnośnie do sprzedaży skarbowych papierów wartościowych w 2023 roku) wynosi 420.576,1 mln zł wobec kwoty przewidywanego wykonania w 2023 roku 280.925,7 mln zł (w znowelizowanej ustawie budżetowej na 2023 rok 288.793,3 mln zł).

	PW 2023	2024	3:2
	mln zł		%
1	2	3	4
Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa	142.968,2	225.394,2	157,7
– deficyt budżetu państwa	92.000,0	164.770,0	179,1
– deficyt budżetu środków europejskich	-3.406,4	32.508,5	-
– kredyty i pożyczki udzielone	770,2	14.869,7	1.930,7
– prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	318,9	0,0	-
– płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych	1.851,3	1.652,3	89,3
– zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych	33.976,1	0,0	-
– zarządzanie środkami europejskimi	18.331,9	11.617,9	63,4
– pozostałe przychody i rozchody	-873,6	-24,1	2,8
Finansowanie potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa	142.968,2	225.394,2	157,7
1. Finansowanie krajowe	127.281,1	160.720,9	126,3
1.1 Skarbowe papiery wartościowe	62.944,1	160.720,9	255,3
1.2 Środki na rachunkach budżetowych	64.337,0	0,0	-
2. Finansowanie zagraniczne	15.687,1	64.673,3	412,3
2.1 Obligacje skarbowe	13.325,4	37.810,1	283,7
2.2 Kredyty otrzymane	-863,1	-1.612,3	186,8
2.3 Pożyczka z Unii Europejskiej z tytułu Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności	0,0	28.642,7	-
2.4 Przepływy związane z rachunkiem walutowym	3.224,9	-167,2	-

Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 160.720,9 mln zł, a finansowanie zagraniczne wyniesie 64.673,3 mln zł.

Na finansowanie krajowe złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 160.720,9 mln zł,
- b) zerowe saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych w wysokości 54.477,6 mln zł,
- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 99.239,6 mln zł będące wynikiem:
 - dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 27.152,7 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 72.086,9 mln zł,
- c) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 7.003,7 mln zł.

Na finansowanie zagraniczne potrzeb pożyczkowych netto w wysokości 64.673,3 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 37.810,1 mln zł,
- b) ujemne saldo kredytów otrzymanych w wysokości 1.612,3 mln zł,
- c) dodatnie saldo pożyczki z Unii Europejskiej z tytułu Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności w wysokości 28.642,7 mln zł,
- d) ujemne saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 167,2 mln zł.

2. Przychody i rozchody budżetu państwa

Zakładane kwoty łącznych przychodów i rozchodów (krajowych oraz zagranicznych), bez uwzględniania zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych w tym samym roku budżetowym oraz operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów, wynoszą odpowiednio 863.685,5 mln zł oraz 666.407,0 mln zł. Zgodnie z art. 52 ust. 1a *ustawy o finansach publicznych* rozchody z tego rodzaju zobowiązań oraz operacji nie są zaliczane do limitu rozchodów. Na kwotę rozchodów nieobjętych limitem w 2024 roku składają się:

- potencjalne przepływy z tytułu bonów emitowanych w ramach zarządzania płynnością budżetu państwa (sprzedawanych i wykupywanych w ciągu roku) na kwotę 24.573,9 mln zł,
- przepływy z tytułu obligacji oszczędnościowych sprzedawanych i wykupywanych w ciągu roku na kwotę 810,0 mln zł,
- przepływy z tytułu depozytów jednostek sektora finansów publicznych związanych i rozwiązanych w ciągu roku w ramach zarządzania płynnością tego sektora na kwotę 19.349.475,9 mln zł,
- przepływy z tytułu depozytów zabezpieczających w transakcjach pochodnych na kwotę 418,2 mln zł,
- przepływy na rachunku walutowym w wysokości 176.497,0 mln zł.

Po uwzględnieniu tych wielkości planowana łączna kwota przychodów wynosi 20.415.460,5 mln zł, a rozchodów 20.218.182,0 mln zł.

2.1 Przychody i rozchody krajowe

Przychody i rozchody krajowe są planowane odpowiednio na poziomie 667.665,6 mln zł oraz 521.399,6 mln zł.

Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) skarbowe papiery wartościowe – przychody ze sprzedaży w wysokości 305.842,9 mln zł, z czego z tytułu:
 - bonów skarbowych - 54.477,6 mln zł,
 - obligacji rynkowych – 219.494,0 mln zł. Środki te będą pochodzić ze sprzedaży obligacji stałoprocentowych w wysokości 155.150,8 mln zł i obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 64.343,2 mln zł,
 - obligacji oszczędnościowych – 31.871,2 mln zł,
- b) pożyczki udzielone – przychody w wysokości 83,9 mln zł będące wynikiem spłaty przez:
 - jednostki samorządu terytorialnego (37,4 mln zł),
 - Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (46,5 mln zł),
- c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – przychody w wysokości 330,0 mln zł,
- d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – przychody w wysokości 97.302,8 mln zł,
- e) pozostałe przychody w wysokości 250.105,9 mln zł. Większość przepływów w tej pozycji (250.000,0 mln zł) ma charakter warunkowy i zawiera potencjalne wpływy z tytułu SPW

(zwiększona sprzedaż w celu sfinansowania potencjalnych wyższych rozchodów, w szczególności wyższych wykupów SPW w efekcie przeprowadzania przetargów zamiany obligacji zapadających w 2025 roku). Pozostała część przepływów w tej pozycji wynika z wpływów z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa wykorzystywanych okresowo w procesie finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa (23,0 mln zł), depozytów zabezpieczających w transakcjach pochodnych (81,8 mln zł) oraz z przychodów z prywatyzacji (1,2 mln zł);

- f) środki na rachunkach budżetowych – przychody w wysokości 14.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2023 roku.

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) skarbowe papiery wartościowe – rozchody w wysokości 145.122,0 mln zł związane z wykupem:
- obligacji rynkowych – 120.254,5 mln zł. Kwota wynika z przypadających wykupów obligacji stałoprocentowych w wysokości 83.063,9 mln zł oraz obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 37.190,5 mln zł;
 - obligacji oszczędnościowych – 24.867,5 mln zł,
- b) pożyczki udzielone – rozchody w wysokości 14.562,9 mln zł wynikające z założonego udzielenia pożyczek:
- jednostkom samorządu terytorialnego (200,0 mln zł),
 - Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (1.141,0 mln zł),
 - ostatecznym odbiorcom wsparcia w ramach finansowania zwrotnego z Krajowego Planu Odbudowy (13.221,9 mln zł),
- c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – rozchody w wysokości 330,0 mln zł,
- d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – rozchody w wysokości 97.302,8 mln zł,
- e) pozostałe rozchody w wysokości 250.081,8 mln zł. Większość przepływów w tej pozycji (250.000,0 mln zł) ma charakter warunkowy i zawiera potencjalne rozchody z tytułu zwiększenia potrzeb pożyczkowych netto lub wykupu długu, w szczególności na przetargach zamiany obligacji zapadających w 2025 roku. Pozostała kwota wynika z przepływów z tytułu depozytów zabezpieczających w transakcjach pochodnych (81,8 mln zł);
- f) środki na rachunkach budżetowych – rozchody w wysokości 14.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2024 roku.

2.2 Przychody i rozchody zagraniczne

Przychody i rozchody zagraniczne są planowane odpowiednio na poziomie 196.019,9 mln zł oraz 145.007,5 mln zł.

Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) obligacje skarbowe – przychody ze sprzedaży obligacji na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 69.371,7 mln zł,
- b) kredyty otrzymane – przychody w wysokości 2.640,6 mln zł w efekcie zaciągnięcia kredytów w następujących instytucjach:
 - Europejski Bank Inwestycyjny (2.224,5 mln zł) - m.in. na projekty refinansujące wydatki poniesione przez budżet państwa na zadania inwestycyjne w obszarach, w ramach których realizowana jest umowa (np. rolnictwa, wkładu krajowego do funduszy strukturalnych w ramach perspektywy finansowej na lata 2021-27),
 - Bank Światowy (416,1 mln zł) - na projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły oraz na realizację programu „Czyste Powietrze”,
- c) pożyczka z Unii Europejskiej w ramach części zwrotnej Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności – przychody w wysokości 28.642,7 mln zł,
- d) zarządzanie środkami europejskimi – przychody w wysokości 75.271,1 mln zł wynikające z wpływów środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej,
- e) kredyty i pożyczki udzielone - przychody w wysokości 93,8 mln zł będące wynikiem spłat dokonywanych przez kredytobiorców na podstawie zawartych umów międzynarodowych,
- f) pozostałe przychody w wysokości 20.000,0 mln zł. Przepływy finansowe zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają wpływy z tytułu potencjalnego zwiększenia finansowania zagranicznego;

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) obligacje skarbowe – rozchody w wysokości 31.561,6 mln zł związane z wykupem obligacji wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych,
- b) kredyty otrzymane – rozchody w wysokości 4.252,9 mln zł związane ze spłatą kredytów otrzymanych od:
 - Europejskiego Banku Inwestycyjnego (2.364,8 mln zł),
 - Banku Światowego (1.809,2 mln zł),
 - Banku Rozwoju Rady Europy (78,8 mln zł),
- c) zarządzanie środkami europejskimi – rozchody w wysokości 86.889,0 mln zł wynikające z przekazania środków złotych do budżetu środków europejskich,

- d) kredyty i pożyczki udzielone - rozchody w wysokości 484,5 mln zł z tytułu realizacji umów międzynarodowych z rządami innych państw,
- e) płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych – rozchody w wysokości 1.652,3 mln zł,
- f) pozostałe rozchody w wysokości 20.000,0 mln zł. Przepływy zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają potencjalne wyższe rozchody z tytułu operacji związanych z zarządzaniem długiem zagranicznym oraz pozostałych przepływów w finansowaniu zagranicznym;
- g) przepływy związane z rachunkiem walutowym – rozchody w wysokości 167,2 mln zł wynikające z wyższej kwoty wpływów walutowych niż wykorzystania środków walutowych (ujemne saldo przepływów na rachunku walutowym).

Rozdział XII

Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2024

Art. 1 – stosownie do art. 110 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych”, określa:

- łączną kwotę prognozowanych podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa,
- łączną kwotę planowanych wydatków budżetu państwa,
- kwotę planowanych wydatków, obliczoną zgodnie z art. 112aa ustawy o finansach publicznych,
- kwotę planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych,
- kwotę planowanego deficytu budżetu państwa.

Kwota wydatków obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych określa planowane wydatki podmiotów objętych zakresem stabilizującej reguły wydatkowej (SRW) z wyłączeniem wydatków finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, oraz z wyłączeniem wydatków budżetu środków europejskich. W kwocie wydatków nie uwzględnia się przepływów pomiędzy podmiotami objętymi SRW z tytułu dotacji i subwencji, przepływów finansowych, które wywołują skutki ekonomiczne odpowiadające dotacjom i subwencjom oraz przepływów finansowych między funduszami zarządzanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Kwota ta, pomniejszona o planowane koszty Narodowego Funduszu Zdrowia, planowane wydatki Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, wydatki jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków i samorządowych jednostek budżetowych, pomniejszone o przepływy finansowe planowane do otrzymania od podmiotów objętych SRW, a także wydatki organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz planowane wydatki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i Funduszu Pomocy, powiększona o działania jednorazowe i tymczasowe w zakresie dochodów oraz o wartość klauzuli obronnej, stanowi nieprzekraczalny limit wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

W 2024 roku w zakresie SRW uwzględniono przepisy ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1641), która m.in. wprowadza klauzulę obronną.

Biorąc pod uwagę, iż w trakcie wykonania budżetu państwa zarówno wykonanie dochodów jak i relacja realizacji wydatków w stosunku do dochodów budżetu państwa kształtuje się zmiennie, powodując w konsekwencji wahanie poziomu deficytu budżetu państwa, ust. 5

tego artykułu dookreśla termin, na który ustala się planowany deficyt budżetu państwa, przypadający na ostatni dzień roku budżetowego, tj. na dzień 31 grudnia 2024 r.

Dochody i wydatki budżetu państwa prezentowane są w załącznikach nr 1 i 2.

Art. 2 – określa łączną kwotę prognozowanych dochodów budżetu środków europejskich i łączną kwotę planowanych wydatków budżetu środków europejskich oraz wynik budżetu środków europejskich, stosownie do art. 110 ust. 1 pkt 4-6 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z art. 117 ustawy o finansach publicznych budżet środków europejskich jest rocznym planem dochodów i podlegających refundacji wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej oraz środków, o których mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) oraz w art. 5 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 187, z późn. zm.).

Sposób ujęcia w ustawie budżetowej dochodów i wydatków budżetu środków europejskich określa natomiast art. 119 ustawy o finansach publicznych.

Prognozowane dochody budżetu środków europejskich określone zostały w załączniku nr 3, a planowane wydatki – w załączniku nr 4.

Art. 3 – stosownie do postanowień art. 110 ust. 1 pkt 7-9 ustawy o finansach publicznych określa łączną kwotę planowanych przychodów budżetu państwa i łączną kwotę planowanych rozchodów budżetu państwa, których tytuły zostały wymienione w załączniku nr 5, oraz planowane saldo przychodów i rozchodów budżetu państwa. Planowane rozchody budżetu państwa, o których mowa w art. 110 ust. 1 pkt 8 ustawy o finansach publicznych, i w związku z tym planowane przychody, nie zawierają kwot z tytułu zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych przez Ministra Finansów, działającego w imieniu Skarbu Państwa, w tym samym roku budżetowym oraz kwot z tytułu operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów, a jedynie saldo tych kwot. Kwoty z powyższych tytułów zostały zgodnie z art. 52 ust. 1a ustawy o finansach publicznych wyłączone z limitu rozchodów budżetu państwa, a w konsekwencji również z kwoty planowanych przychodów.

Art. 4 – określa źródła pokrycia potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, w tym deficytu budżetu państwa, zgodnie z art. 110 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, który zobowiązuje do określenia źródeł pokrycia deficytu budżetu państwa.

Art. 5 – określa, zgodnie z postanowieniami art. 82, art. 95 ust. 2 oraz art. 110 ust. 1 pkt 10 ustawy o finansach publicznych, limity przyrostu zadłużenia w 2024 roku z tytułu

zaciąganych i spłaconych kredytów i pożyczek oraz emisji i spłaty skarbowych papierów wartościowych. Przez spłatę kredytów lub pożyczek należy rozumieć terminowe i przedterminowe spłaty kapitału, natomiast w przypadku skarbowych papierów wartościowych spłata może nastąpić w szczególności w wyniku ich wykupu, przedterminowego wykupu, wcześniejszego wykupu, odkupu oraz zamiany.

W związku z art. 78 ust. 1 i 3 oraz art. 95 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, przepisy ust. 2 i 3 omawianego artykułu umożliwiają dokonywanie operacji finansowych, które wpłyną na zmianę struktury zadłużenia Skarbu Państwa, jak również mają one zastosowanie do emisji skarbowych papierów wartościowych, których przekazanie wynika z innych ustaw, orzeczeń sądów lub innych tytułów – w ramach limitu określonego w ustawie budżetowej.

Art. 6 – określa łączną kwotę, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, zgodnie z dyspozycją art. 31 ustawy z dnia 8 maja 1997 r.

o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2023 r. poz. 926, z późn. zm.). W 2024 roku przewiduje się możliwość udzielania – w ramach tego limitu – poręczeń i gwarancji wspierających m.in. realizację strategicznych programów rządowych, takich jak budowa infrastruktury drogowej i kolejowej oraz innych przedsięwzięć infrastrukturalnych. Kwota limitu może być wykorzystana również dla działań, które mogą być potencjalnie podjęte w przypadku ewentualnego pogorszenia warunków działania polskiego systemu finansowego. Od szeregu lat, w ramach omawianego limitu, uwzględniana jest możliwość udzielenia wsparcia instytucji finansowych, w szczególności banków, w związku z potencjalnymi zjawiskami kryzysowymi. Poręczenia i gwarancje Skarbu Państwa stanowią jeden z dostępnych środków wsparcia sektora bankowego.

Art. 7 – wykonuje dyspozycję art. 5a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1135), zobowiązującego do określenia w ustawie budżetowej wysokości limitu, którego nie mogą przekroczyć łączne zobowiązania Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych i gwarancji ubezpieczeniowych. Limit na rok 2024 został ustalony w wysokości umożliwiającej przyjęcie do ubezpieczenia lub objęcia gwarancjami przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. kolejnych projektów, w tym w ramach programu rządowego „Finansowe Wspieranie Eksportu”.

Art. 8 – upoważnia Ministra Finansów do:

1. dokonywania ze środków budżetu państwa wypłat z tytułu kredytów i pożyczek udzielanych na podstawie umów międzynarodowych rządów innych państw. Przepis ten ma na celu zwiększenie skuteczności instrumentów finansowych, które mogą być stosowane na podstawie zawieranych umów międzynarodowych w celu stymulowania wzrostu polskiego eksportu. Umożliwi to elastyczne reagowanie na oczekiwania w stosunkach międzynarodowych wobec Polski związane zarówno z realizacją bieżącej polityki finansowej, jak i średniookresowych oraz długookresowych celów wsparcia i rozwoju.

Zaplanowana na rok 2024 kwota dotyczy m.in. wypłat dla polskich eksporterów z tytułu umów kredytowych zawartych m.in. z Ukrainą, Mongolią, Kenią i Tanzanią oraz wypłat w ramach planowanych nowych kredytów, w tym dla Senegalu i Wietnamu.

Możliwość udzielania kredytów i pożyczek z budżetu państwa wynika z art. 115 ustawy o finansach publicznych;

2. udzielania ze środków budżetu państwa pożyczek dla:

- a) Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) na zwiększenie funduszy własnych Banku. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może udzielić Bankowi Gospodarstwa Krajowego pożyczki ze środków budżetu państwa na zwiększenie funduszy własnych Banku na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2153).

Sytuacja finansowa BGK nie budzi zastrzeżeń, co ma swoje odzwierciedlenie w jego wysokiej ocenie ratingowej oraz okresowych wynikach finansowych. W ramach swojej działalności BGK obsługuje szereg programów rządowych oraz fundusze celowe; może być również zobowiązany do wykonywania innych zadań o charakterze publicznym.

W dotychczasowej działalności BGK nie wystąpił przypadek udzielenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych pożyczki ze środków budżetu państwa. Według aktualnych prognoz BGK nie przewiduje konieczności jej udzielenia również w 2024 roku. Niemniej, ustalenie limitu proponuje się ze względów ostrożnościowych, w związku z dynamiczną sytuacją gospodarczą i międzynarodową,

- b) Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG). Zgodnie z art. 270 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 2253, z późn. zm.) źródłami finansowania Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są środki z pożyczek udzielonych z budżetu państwa.

W założeniu instrument ten ma stanowić mechanizm służący awaryjnemu zwiększeniu zasobów BFG na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej.

Jednocześnie rozwiązanie to jest zgodne z przepisami wdrożonej ustawą o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 149, z późn. zm.), w której wskazuje się na konieczność zapewnienia systemom gwarancji depozytów (w Polsce: BFG) możliwości korzystania z alternatywnych mechanizmów finansowania w celu zaspokojenia roszczeń deponentów.

Analogicznie jak w latach ubiegłych, pożyczka pozostaje instrumentem o charakterze prewencyjnym, na wypadek wystąpienia nagłej i nieprzewidywanej potrzeby wsparcia finansowego BFG w celu umożliwienia prawidłowej realizacji jego zadań ustawowych w zakresie gwarantowania depozytów oraz procesów przymusowej restrukturyzacji banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (SKOK).

Działania BFG i związane z nimi koszty zależą przede wszystkim od sytuacji w sektorze bankowym i sektorze SKOK. Jest ona na bieżąco monitorowana, w szczególności z uwagi na niepewność co do dalszego rozwoju sytuacji związanej z portfelem kredytów walutowych w bankach.

W tym kontekście niezbędne jest zapewnienie gotowości operacyjnej BFG, w tym finansowej, do realizacji zadań wynikających z ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. W obecnej dynamicznej sytuacji gospodarczej i międzynarodowej nie można także wykluczyć konieczności podejmowania przez BFG działań interwencyjnych o nieznanej i trudnej do prognozowania skali,

- c) jednostek samorządu terytorialnego w ramach postępowania naprawczego lub ostrożnościowego. Udzielanie ww. pożyczek – zgodnie z treścią art. 115 w związku z art. 224 ustawy o finansach publicznych – stanowi istotny element polityki Rządu ukierunkowany na restrukturyzację zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego,
- d) Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. – zgodnie z art. 5a pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych ustawa budżetowa określa kwotę, do wysokości której mogą być udzielone pożyczki dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. na wypłatę odszkodowań z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych. Wysokość tych pożyczek została oszacowana na podstawie bieżących prognoz dotyczących wypłat odszkodowań oraz stanu środków na wyodrębnionym rachunku bankowym „Interes Narodowy” służącym do prowadzenia rozliczeń finansowych w zakresie ubezpieczeń eksportowych gwarantowanych przez Skarb Państwa,
- e) Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na wypłatę świadczeń gwarantowanych przez państwo – zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1230, z późn. zm.) określono wysokość nieoprocentowanej pożyczki dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeznaczonej na uzupełnienie środków na pełne i terminowe wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo.

Art. 9 – stanowi realizację postanowień art. 9 ust. 1 oraz art. 10 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1533, z późn. zm.).

Zgodnie z postanowieniami art. 9 ust. 1 tej ustawy w ustawie budżetowej ustala się:

- kwoty wynagrodzeń dla osób objętych i nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń,
- kwoty bazowe, które stanowią podstawę naliczania wynagrodzeń dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. a, c i d,
- średnioroczne wskaźniki wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Średnie wynagrodzenie nauczycieli – zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.) – ustalane jest na podstawie kwoty bazowej określonej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 – zgodnie z postanowieniem art. 10 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw – tworzy się:

- rezerwę płacową na zmiany organizacyjne i nowe zadania, która jest przeznaczona tylko dla państwowych jednostek budżetowych i dotyczy wynagrodzeń przewidzianych do uruchomienia w roku 2024, w szczególności w związku z ewentualną realizacją nowych zadań, zwiększeniem zakresu realizowanych zadań lub powołaniem nowych jednostek organizacyjnych w trakcie roku 2024; rezerwa ta jest tworzona na zadania, których nie można uwzględnić w ustawie budżetowej,
- rezerwę na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłaty wynagrodzeń dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, a także nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i odpraw w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, dla pracowników jednostek organizacyjnych stanowiących wyodrębnioną część budżetową, w których średnioroczne zatrudnienie w roku poprzednim nie przekracza 50 osób; jednorazowe wypłaty na rzecz osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe nie zależą od polityki kadrowej danej jednostki, stąd też istnieje potrzeba utworzenia tej rezerwy; natomiast w jednostkach, w których średnioroczne zatrudnienie w roku poprzednim nie przekracza 50 osób, trudno jest wygospodarować środki na jednorazowe wypłaty, które są zmienne w poszczególnych latach,
- rezerwę na podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej.

Art. 10 – określa zestawienie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, zawarte w załączniku nr 7, zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

Art. 11 – wypełnia przepis art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o finansach publicznych, zobowiązujący do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej wykazu jednostek otrzymujących dotacje podmiotowe i celowe oraz kwoty tych dotacji. Wykaz ten zawiera załącznik nr 8.

Art. 12 – wypełnia dyspozycję art. 122 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych zostały określone w załączniku nr 9.

Art. 13 – określa kwotę bazową dla zawodowych kuratorów sądowych – zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1095).

Wynagrodzenie zasadnicze kuratorów zawodowych na równorzędnych stopniach służbowych jest równe i stanowi odpowiednio do rangi stopnia służbowego wielokrotność kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej.

Kwota bazowa dla zawodowych kuratorów sądowych jest waloryzowana corocznie średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń ustalonym na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Art. 14 – wynika z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.), który stanowi, że etaty Policji określa ustawa budżetowa.

Art. 15 – określa kwotę ogólnej rezerwy budżetowej, która – zgodnie z art. 140 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – planowana jest w wysokości nie wyższej niż 0,2% wydatków budżetu.

Art. 16 – określa limit mianowań urzędników w służbie cywilnej na dany rok budżetowy i środki finansowe na wynagrodzenia oraz szkolenia członków korpusu służby cywilnej – zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1691, z późn. zm.).

Art. 17 – określa prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych. Wskaźnik ten jest powszechnie wykorzystywany w planowaniu wydatków i dochodów oraz indeksowaniu różnego typu opłat. Stosujące go podmioty powinny mieć możliwość powołania się na oficjalne źródło, jakim jest przepis w ustawie budżetowej.

Przykładowo, na prognozowany w ustawie budżetowej wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych powołuje się:

- art. 3 ust. 1a ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1689, z późn. zm.),
- art. 66 ust. 4 i art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne

- i górnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 633),
- art. 6 pkt 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901),
 - art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336),
 - art. 383 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.),
 - art. 12 ust. 5a, 5c, 5e i 5f ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2022 r. poz. 546).

Art. 18 – określa średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów. Na wskaźnik ten powołuje się art. 74 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. z 2022 r. poz. 2542).

Art. 19 – stosownie do art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – określa wysokość odpisu z wyodrębnionych w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) funduszy, ustalonego na podstawie planu finansowego tego Funduszu i stanowiącego przychód Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 20 – stosownie do art. 57 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – określa kwotę wydatków na prewencję rentową w wysokości do 0,4% wydatków na świadczenia z ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego, przewidzianych w planie finansowym FUS na dany rok budżetowy.

Art. 21 – określa wysokość odpisu wynikającego z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 164, z późn. zm.), który zobowiązuje do ustalenia w ustawie budżetowej na dany rok kwoty odpisu z Funduszu Emerytur Pomostowych z przeznaczeniem na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na realizację kosztów wypłaty emerytur pomostowych.

Art. 22 – określa wysokość należności z tytułu poniesionych kosztów poboru i dochodzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składek na otwarte fundusze emerytalne; przepis art. 76 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, że maksymalna wysokość tych należności wynosi nie więcej niż 0,4% kwoty przekazanych do otwartych funduszy emerytalnych składek na to ubezpieczenie, zaś w ustawie budżetowej corocznie ustala się wysokość tej należności.

Art. 23 – ustala wysokość odpisu od funduszu emerytalno-rentowego na fundusz administracyjny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Art. 79 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2023 r. poz. 208, z późn. zm.) stanowi, iż odpis może wynosić do 3,5% planowanych wydatków funduszu emerytalno-rentowego.

Art. 24 – określa prognozowane przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej na rok 2024, którego obowiązek opublikowania w ustawie budżetowej na dany rok wynika w szczególności z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tym przepisem roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób, o których mowa w art. 6 i 7 ww. ustawy (podmioty podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym i dobrowolnie ubezpieczeni), w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, określonego w ustawie budżetowej, ustawie o prowizorium budżetowym lub ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone.

Art. 25 – stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2267, z późn. zm.) jednostki samorządu terytorialnego dokonują wpłat do budżetu państwa.

Obowiązek określenia w ustawie budżetowej kwot ww. wpłat wynika z art. 19 tej ustawy.

Zasady dokonywania wpłat przez gminy, powiaty i województwa, a także przeznaczanie środków pochodzących z tego tytułu, określają przepisy art. 29, 30 i 70a ww. ustawy.

Wysokość wpłat jest wynikiem relacji pomiędzy wysokością dochodów podatkowych poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego (odpowiednio: gmin, powiatów i województw), w przeliczeniu na jednego mieszkańca, a średnimi dochodami podatkowymi wyliczonymi na jednego mieszkańca danej grupy jednostek.

Art. 26 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735, z późn. zm.), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Pracy określa ustawa budżetowa.

Art. 27 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2023 r., poz. 647, z późn. zm.), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Solidarnościowy określa ustawa budżetowa.

Art. 28 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1087), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych określa ustawa budżetowa.

Art. 29 – stanowi o zamieszczeniu w załączniku nr 10 zestawienia programów wieloletnich w układzie zadaniowym, zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, zawierającego, stosownie do ust. 2 tego artykułu, nazwę programu i podstawę prawną jego utworzenia, jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą jego wykonanie, cel programu, zadania programu, okres realizacji programu, łączne nakłady, w tym

z budżetu państwa, na realizację programu, wysokość wydatków w roku budżetowym oraz w kolejnych latach na realizację programu oraz mierniki określające stopień realizacji celu.

Art. 30 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych agencji wykonawczych. Plany te zawiera załącznik nr 11.

Art. 31 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o finansach publicznych zobowiązujących do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych instytucji gospodarki budżetowej. Plany te zawiera załącznik nr 12.

Art. 32 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych państwowych funduszy celowych. Plany te zawiera załącznik nr 13 odrębnie dla każdego funduszu.

Art. 33 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy. Plany te zawiera załącznik nr 14.

Art. 34 – określa łączną kwotę zobowiązań, do wysokości której organy administracji rządowej mogą w danym roku zaciągać zobowiązania finansowe z tytułu umów o partnerstwie publiczno- prywatnym, zgodnie z dyspozycją art. 17 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno- prywatnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1637). Ustalenie tego limitu nie powoduje automatycznego przekazywania organom administracji rządowej środków budżetowych na realizację przedsięwzięć w ramach partnerstwa publiczno- prywatnego – wydatki te są realizowane przez poszczególnych dysponentów w ramach posiadanych środków. Celem określenia powyższego limitu jest zapewnienie kontroli skali zawieranych przez organy administracji rządowej nowych umów w ramach partnerstwa publiczno- prywatnego.

Ponadto, zgodnie z art. 18 wymienionej wyżej ustawy, gdy przedsięwzięcie realizowane przez podmiot publiczny w ramach partnerstwa publiczno- prywatnego wymaga finansowania z budżetu państwa w kwocie przekraczającej 100 mln zł, zgody na realizację takiego przedsięwzięcia udziela minister właściwy do spraw finansów publicznych. Nie dotyczy to jednak środków przeznaczonych na finansowanie programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) i programów, o których mowa w ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079).

Art. 35 – stanowi o ujęciu, zgodnie z art. 121 oraz art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b i c ustawy o finansach publicznych, w załączniku nr 15 – planowanych dochodów i wydatków budżetu środków europejskich oraz budżetu państwa w latach 2024–2026 w zakresie programów finansowanych z udziałem środków europejskich, programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej, programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej (Interreg) oraz programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, a w załączniku nr 16 – wykazu programów wraz z limitami wydatków i zobowiązań w kolejnych latach realizacji programów finansowanych z udziałem środków europejskich.

Art. 36 – dotyczy zamieszczenia w ustawie budżetowej załącznika nr 17, stosownie do przepisu art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o finansach publicznych. Załącznik obejmuje środki nieujęte w załączniku nr 16, które zgodnie z art. 117 nie wchodzą do budżetu środków europejskich, co wymaga wprowadzenia w tym zakresie odrębnego załącznika do ustawy budżetowej.

Art. 37 – dotyczy prefinansowania zadań przewidzianych do finansowania ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w zakresie wspólnej polityki rolnej.

Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2068) i art. 13 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. z 2023 r. poz. 332) oraz przepisami wykonawczymi wydanymi na podstawie ww. ustaw, w związku z art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, beneficjenci realizujący operacje w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (PROW 2014-2020) lub w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027), w tym m.in. jednostki samorządu terytorialnego oraz lokalne grupy działania, mogą otrzymywać środki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie pomocy w formie oprocentowanej pożyczki udzielanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Prefinansowanie tych zadań określa załącznik nr 18.

SPIS TABLIC

Tablica 1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2022-2027

Tablica 2. Dochody budżetu państwa

Tablica 1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2022 - 2027

Wyszczególnienie	jedn.	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Procesy realne							
PKB	rok poprzedni = 100	105,1	100,9	103,0	103,4	103,1	103,0
Eksport	rok poprzedni = 100	106,2	102,0	103,6	104,3	104,0	103,8
Import	rok poprzedni = 100	106,2	98,5	103,9	104,3	104,0	103,7
Popyt krajowy	rok poprzedni = 100	105,1	98,7	103,2	103,3	103,0	102,8
Spożycie	rok poprzedni = 100	102,0	99,5	103,1	103,0	102,8	102,7
- prywatne	rok poprzedni = 100	103,3	99,1	103,3	103,1	102,9	102,8
- publiczne	rok poprzedni = 100	98,0	100,9	102,5	102,5	102,5	102,5
Akumulacja	rok poprzedni = 100	115,9	96,1	103,4	104,3	103,8	103,1
- nakłady brutto na środki trwałe	rok poprzedni = 100	105,0	103,8	104,4	105,3	104,6	103,7
PKB w cenach bieżących	mld PLN	3 078,3	3 444,4	3 770,9	4 048,1	4 292,9	4 528,2
Ceny							
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych (średniorocznie)	rok poprzedni = 100	114,4	112,0	106,6	104,1	103,1	102,5
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu (średniorocznie)	rok poprzedni = 100	122,4	104,8	103,9	103,3	102,5	102,2
Deflator PKB	rok poprzedni = 100	111,3	110,9	106,2	103,9	102,9	102,5
Wynagrodzenia							
Przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej	PLN	6 346	7 128	7 824	8 374	8 873	9 322
- w sektorze przedsiębiorstw	PLN	6 654	7 474	8 208	8 779	9 304	9 779
Przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej	rok poprzedni = 100	111,7	112,3	109,8	107,0	106,0	105,1
- w sektorze przedsiębiorstw	rok poprzedni = 100	113,0	112,3	109,8	107,0	106,0	105,1
Rynek pracy							
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej	tys. etatów	11 031	11 060	11 191	11 277	11 304	11 313
- w sektorze przedsiębiorstw	tys. etatów	6 509	6 526	6 608	6 662	6 675	6 683
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej	rok poprzedni = 100	101,4	100,3	101,2	100,8	100,2	100,1
- w sektorze przedsiębiorstw	rok poprzedni = 100	102,6	100,3	101,3	100,8	100,2	100,1
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (koniec okresu)	tys. osób	812,3	840,0	804,0	768,7	761,8	743,6
Stopa bezrobocia rejestrowanego (koniec okresu)	%	5,2	5,4	5,2	5,0	4,9	4,8
Kurs walutowy*							
EUR/PLN (średni w roku)	PLN	4,69	4,51	4,45	4,45	4,45	4,45
Stopy procentowe**							
Stopa referencyjna NBP (średnio w okresie)	%, nominalnie	5,3	6,8	5,8	4,2	4,0	4,0
Bilans płatniczy na bazie transakcji							
Saldo obrotów bieżących	% PKB	-3,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,2

* Założenie techniczne dotyczące stabilizacji kursów walutowych w horyzoncie prognozy na poziomie średnich z okresu od 26.06.2023 r. do 07.07.2023 r.

** Założenie oparte na oczekiwaniach rynkowych dostępnych w tzw. dacie odjęcia prognozy (10 lipca 2023 r.).

Tablica 2. Dochody budżetu państwa

Wyszczególnienie	2022	2023 PW	2024 Projekt
	<i>w tys. zł</i>		
DOCHODY OGÓŁEM	504.820.801	594.576.738	683.571.962
1. Dochody podatkowe	465.456.109	525.415.099	607.790.884
1.1. Podatek od towarów i usług	230.390.544	259.600.000	312.625.000
1.2. Podatek akcyzowy	79.773.438	84.500.000	88.763.000
1.3. Podatek od gier	3.885.730	4.400.000	4.700.000
1.4. Podatek dochodowy od osób prawnych	70.136.603	73.000.000	78.283.405
1.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych	68.107.159	89.635.099	108.839.479
1.6. Podatek od wydobycia niektórych kopalin	3.786.792	4.400.000	3.700.000
1.7. Podatek od niektórych instytucji finansowych	6.078.931	5.930.000	6.250.000
1.8. Podatek od sprzedaży detalicznej	3.296.914	3.950.000	4.630.000
2. Dochody niepodatkowe	36.782.345	65.368.273	71.877.299
2.1. Dywidendy i wpłaty z zysku	1.679.683	3.005.177	2.485.809
2.2. Wpłaty z zysku z Narodowego Banku Polskiego	844.455	0	6.000.000
2.3. Cło	8.271.573	8.661.000	9.602.000
2.4. Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe	22.535.767	50.021.125	48.800.851
2.5. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego	3.450.867	3.680.971	4.988.639
3. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi	2.582.347	3.793.366	3.903.779

